

T.C.

MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

SANAT EĞİTİMİ KAPSAMINDA EĞİTİM FAKÜLTESİ GÜZEL SANATLAR ANA
BİLİM DALI LİSANS PROGRAMLARINA İLİŞKİN AKADEMİSYEN GÖRÜŞLERİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Gülşah SEMİZ

Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı

Eğitim Programları ve Öğretim

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Ebru OĞUZ CANOL

İstanbul
Mayıs, 2023

T.C.

MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

SANAT EĞİTİMİ KAPSAMINDA EĞİTİM FAKÜLTESİ GÜZEL SANATLAR ANA
BİLİM DALI LİSANS PROGRAMLARINA İLİŞKİN AKADEMİSYEN GÖRÜŞLERİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Gülşah SEMİZ

Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı

Eğitim Programları ve Öğretim

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Ebru OĞUZ CANOL

İstanbul
Mayıs, 2023

Gülşah SEMİZ tarafından Sanat Eğitimi Kapsamında Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Ana Bilim Dalı Lisans Programlarına İlişkin Akademisyen Görüşleri adlı bu tezin yüksek lisans tezi olarak uygun olduğunu onaylarım.

Prof. Dr. Ebru OĞUZ CANOL
Tez Yöneticisi

Bu çalışma, jürimiz tarafından Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalında Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan : _____
Üye : _____
Üye : _____
Üye : _____
Üye : _____

Bu tez, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü tez yazım kurallarına uygundur.

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü tez yazım kılavuzuna uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada;

- Tez içindeki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel etik kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu,
- Atıfta bulunduğum eserlerin tümünü kaynak olarak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
- Ücret karşılığı başka kişilere yazdırmadığımı (dikte etme dışında), uygulamalarımı yaptırmadığımı,
- Ve bu tezin herhangi bir bölümünü bu üniversite veya başka bir üniversitede başka bir tez çalışması olarak sunmadığımı

beyan ederim.

İmza

Gülşah SEMİZ

Tarih

.../.../...

TEŞEKKÜR

Ders ve araştırma süresince bilgisini, deneyimlerini paylaşan, her konuda akıl veren ve motive eden tez danışmanım Prof. Dr. Ebru OĞUZ CANOL'a sonsuz teőekkürlerimi sunarım.

Yüksek lisans ders döneminde tecrübe, deneyimlerinden faydalandığım, öğrettikleri bilgileri eğitim-öğretim hayatımda ve çalışma hayatımda kullandığım Dr. Bengisu KOYUNCU, Doç. Dr. Esmâ GENÇ, Dr. Ezgi ÖZEKE KOCABAŞ ve Doç. Dr. İlker CIRIK'a sonsuz teőekkürlerimi sunarım.

Lisans eğitimim süresince ve araştırmamda görüşleri, yardım ve destekleri için Anadolu Üniversitesi Dr. Öğretim Üyesi Kibar Evren BOLAT hocama ve araştırmama katkılarını, görüşlerini benimle paylaşan öğretim üyelerine sonsuz teőekkürlerimi sunarım.

Yüksek lisans tez süresince, hayatımda desteğini her zaman hissettiğim dostlarım Dilara ÖZBEN YILDIZOĞLU, Ebru KARADAYI, Merve EROĞLU ERGÜN'e, meslektaşım Vildan AKILLI KARADUMAN'a, şu an aramızda olmayan desteğini her zaman hissettiğim dostum rahmetli Semra KAÇ'a teőekkürlerimi sunarım.

Hayatımın her saniyesinde desteklerini esirgemeyen, yanımda olan başta rahmetli dedem İsmail SEMİZ'e ve aileme teőekkürlerimi borç bilirim.

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR.....	5
KISALTMALAR.....	9
TABLolar LİSTESİ.....	10
ÖZET	11
ABSTRACT	12
GİRİŞ.....	13
1.1. Problem Durumu	13
1.2. Araştırmanın Amacı	15
1.3. Araştırmanın Önemi	15
1.4. Sayıtlar.....	16
1.5. Sınırlılıklar.....	16
1.6. Tanımlar.....	16
KURAMSAL ÇERÇEVE.....	17
2.1. Sanat Eğitimi	17
2.1.1. Sanat Eğitiminin Gerekliliği.....	18
2.1.2. Sanat Eğitiminin Amaçları	19
2.2. Batı Sanat Eğitimi.....	20
2.2.1. Kanada’da Sanat Eğitimi	22
2.2.2. Almanya’da Sanat Eğitimi.....	23
2.2.3. Finlandiya’da Sanat Eğitimi	25
2.2.4. İngiltere’de Sanat Eğitimi.....	26
2.3. Türkiye’de Sanat Eğitimi.....	27
2.3.1. Müzik Eğitimi.....	27
2.3.1.1. Cumhuriyet Öncesi Müzik Eğitimi.....	28
2.3.1.2. Cumhuriyet’in İlanından Sonra Müzik Eğitimi	31
2.3.2. Görsel Sanat Eğitimi.....	31
2.3.2.1. Cumhuriyet Öncesi Görsel Sanatlar Eğitimi.....	32
2.3.3. Cumhuriyet Sonrası Öğretmen Okulları	38
2.3.3.1. İlk Öğretmen Okulları.....	38
2.3.3.2. İki Yıllık Eğitim Enstitüleri	39
2.3.3.3. Köylere Öğretmen Yetiştirme.....	39
2.3.3.4. Köy Muallim Mektepleri	40
2.3.3.5. Köy Eğitim Kursları	40
2.3.3.6. Köy Enstitüleri	41

2.3.3.7. Üç Yıllık Eğitim Enstitüleri	41
2.3.3.8. Yükseköğretmen Okulları	42
2.3.3.9. Üniversiteler.....	42
2.6. Akademik Yapıyla İlgili Düzenlemeler.....	45
2.6.1. Öğretim Programları ile İlgili Düzenlemeler	46
2.6.1.1. 1982-1997 Yılları Arasındaki Lisans Programları	46
2.6.1.2. 1997 Değişen Lisans Programları.....	48
2.6.1.3. 2006-2007 Lisans Programlarının Düzenlenmesi	51
YÖNTEM.....	53
3.1. Araştırmanın Modeli.....	53
3.2. Çalışma Grubu	53
3.3. Veri Toplama Araçları.....	55
3.4. Veri Toplama Süreci.....	56
3.5. Verilerin Analizi	56
3.5.1. Nitel Verilerin Analizinde Geçerlik ve Güvenirlik.....	57
BULGULAR VE YORUM	58
4.1.Sanat Eğitimi Programları Hakkındaki Düşünceler, 2018 Öncesi ve Sonrası Programda Yapılan Değişikliklere İlişkin Bulgular.....	58
4.2. 2018 Lisans Programının Hazırlık Süreci ve Öğretim Üyelerinin Rollerine İlişkin Bulgular	62
4.3. 2018 Yılında Değişen Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği ve Resim-İş Öğretmenliği Ana Bilim Dalları Lisans Programlarının İçerik, Kredi ve Ders Saatlerine İlişkin Bulgular.....	64
4.4. 2018 Yılında Değişen Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği ve Resim-İş Öğretmenliği Ana Bilim Dalları Lisans Programlarının Mezun Olan Öğretmen Adaylarının Yeterliliklerine İlişkin Bulgular.....	67
4.5. 2018 Müzik Öğretmenliği ve Resim-İş Öğretmenliği Ana Bilim Dalları Lisans Programlarının Uygulamaya Yansımaları ile İlgili Bulgular	69
4.6. Seçmeli Derslerin Yüksek Eğitim Kurulu (YÖK) Tarafından Belirlenmesi, Seçmeli Dersleri, İçerik ve Ders Saatleri Açısından Değerlendirilmesine İlişkin Bulgular	72
4.7. Zorunlu ve Seçmeli Derslerin Öğretmen Yetiştirme Sürecine Uygunluğu, Eklenmesini ve Çıkarılmasını Düşünülen Derslere İlişkin Bulgular.....	74
TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER	79
5.1. Tartışma ve Sonuç	79
5.1.1. Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı Lisans Programlarına İlişkin Tartışma ve Sonuç.....	79
5.1.2. Resim-İş Öğretmenliği Ana Bilim Dalı Lisans Programlarına İlişkin Tartışma ve Sonuç.....	82

5.2. Öneriler.....	84
5.2.1. Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı Lisans Programına İlişkin Öneriler	85
5.2.2. Resim-İş Öğretmenliği Ana Bilim Dalı Lisans Programına İlişkin Öneriler	85
5.2.3. Araştırmacıya Öneriler.....	86
KAYNAKÇA	87
EKLER.....	99
ÖZ GEÇMİŞ.....	132

KISALTMALAR

AE	: Alan Eğitimi
Doç. Dr.	: Doçent Doktor
Dr. Öğr. Üyesi	: Doktor Öğretim Üyesi
GK	: Genel Kültür
MB	: Meslek Bilgisi
MİÖY	: Müziksel İşitme, Okuma ve Yazma
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
ÖSYM	: Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi
Prof. Dr.	: Profesör Doktor
YÖK	: Yükseköğretim Kurulu

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. Eğitim Fakültelerinin Akademik Yapılanması (1983-93 Yılları Dönemi)	45
Tablo 2. Pedagojik Formasyon Programı (19 Kasım 1982).....	47
Tablo 3. Pedagojik Formasyon Programı (27 Eylül 1985)	47
Tablo 4. Lisans Programı İçinde Yer Alan Öğretmenlik Formasyonu Dersleri (1997).....	50
Tablo 5. Bölgeler ve Üniversite İsimleri	54
Tablo 6. Araştırmaya Katılan Öğretim Üyelerinin Demografik Özellikleri	55
Tablo 7. Yarı Yapılandırılmış Görüşme Soruları Kapsamında Oluşturulan Tema ve Bu Temaya Karşılık Gelen Kategoriler (2018 Müzik Öğretmenliği ve Resim-İş Öğretmenliği Lisans Programı)	58
Tablo 8. Sanat Eğitimi Programları Hakkındaki Düşünceler, 2018 Öncesi ve Sonrası Programda Yapılan Değişikliklere İlişkin Tema, Kategori, Kodlar ve Alt Kodlar.....	59
Tablo 9. 2018 Lisans Programının Hazırlık Süreci ve Öğretim Üyelerinin Rollerine İlişkin Tema, Kategori, Kodlar ve Alt Kodlar.....	62
Tablo 10. 2018 Yılında Değişen Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği ve Resim-İş Öğretmenliği Ana Bilim Dalları Lisans Programlarının İçerik, Kredi ve Ders Saatlerine İlişkin Tema, Kategori, Kodlar ve Alt Kodlar.....	64
Tablo 11. 2018 Yılında Değişen Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği ve Resim-İş Öğretmenliği Ana Bilim Dalları Lisans Programlarının Mezun Olan Öğretmen Adaylarının Yeterliliklerine İlişkin Tema, Kategori, Kod ve Alt Kodlar	67
Tablo 12. 2018 Yılında Değişen Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği ve Resim-İş Öğretmenliği Ana Bilim Dalları Lisans Programlarının Mezun Olan Öğretmen Adaylarının Yeterliliklerine İlişkin Tema, Kategori, Kod ve Alt Kodlar	69
Tablo 13. Seçmeli Derslerin Yüksek Eğitim Kurulu (YÖK) Tarafından Belirlenmesi, Seçmeli Dersleri, İçerik ve Ders Saatleri Açısından Değerlendirilmesine İlişkin Tema, Kategori, Kodlar ve Alt Kodlar.....	72
Tablo 14. Zorunlu ve Seçmeli Derslerin Öğretmen Yetiştirme Sürecine Uygunluğu, Eklenmesini ve Çıkarılmasını Düşünülen Derslere İlişkin Tema, Kategori, Kodlar ve Alt Kodlar.....	74

SANAT EĞİTİMİ KAPSAMINDA EĞİTİM FAKÜLTESİ GÜZEL SANATLAR ANA BİLİM DALI LİSANS PROGRAMLARINA İLİŞKİN AKADEMİSYEN GÖRÜŞLERİ

ÖZET

Bu araştırmanın amacı; Eğitim Fakültelerinin Müzik Öğretmenliği ve Resim-İş Öğretmenliği Ana Bilim Dallarının 2018 sonrası lisans programlarında yapılan değişiklikler ve değişen lisans programlara ilişkin öğretim üyelerinin görüşlerini ortaya koymaktır. Araştırmada derinlemesine görüş alabilmek için nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırmaya 13 farklı üniversitede görev yapan 39 öğretim üyesi oluşturmaktadır. Araştırma verileri araştırmacı tarafından hazırlanmış yarı yapılandırılmış görüşme formu ile yüz yüze görüşmeler yapılarak elde edilmiştir. Araştırma sonucunda, akademisyenlerin 2018 yılında Alan Eğitimi derslerinin, sanat içerikli derslerin kredilerinin, saatlerinin, sanat eğitimi için gerekli derslerin çıkarılmasını uygun bulmadıkları, bu derslerin ana çalgı ve ana sanat atölye derslerine katkı sağladıkları, Müzik Öğretmeni ve Resim-İş Öğretmeni yetiştiren lisans programlarında gerekli olduklarını, yetkin sanat eğitimcileri yetiştirmek için hazırlanan lisans programlarının sanat eğitimi kavramıyla uyuşmadığı saptanmıştır. Katılımcılar, 2018 yılında değişen Müzik Öğretmenliği ve Resim-İş Öğretmenliği Lisans Programlarında; öğretmen yetiştirmeyi hedefleyen derslerin yeterli bulunulduğu ancak Meslek Bilgisi derslerinin saatlerinin artırılarak Alan Eğitimi derslerinin saatlerinin ve kredilerinin azaltılmasının, akademisyenlerin ders işleyişini etkilediğini, ders içeriklerini yetiştirmekte zorlandıklarını belirtmişlerdir. Ayrıca her üniversitenin akademisyen mevcudunun aynı olmamasından kaynaklı Yüksek Öğretim Kurulu'nun açılmasını istediği dersler için akademisyenlerin yeterli sayıda olmadığını belirtmişlerdir. Müzik Öğretmenliği ve Resim-İş Öğretmenliği Lisans Programlarının sanat eğitimcisi yetiştirmeye uygun, ihtiyaç analizi yapılarak, akademisyenlerin görüşleri ve önerileri alınarak, üniversiteler arası standartlaşmayı sağlamak için, sanat eğitiminin amacına ve hedefine uygun yeniden lisans programı hazırlanılması önerilmiştir. Lisans Programında 21. yy.'a uygun zorunlu ve seçmeli derslere yer verilerek, ana çalgı/ana sanat, derslerinin saatlerinin ve kredilerinin düzenlenmesi gerektiği önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sanat Eğitimi, Görsel Sanatlar Eğitimi, Müzik Eğitimi

**ACADEMICS OPINIONS REGARDING THE FINE ARTS DEPARTMENT
UNDERGRADUATE PROGRAMS OF THE FACULTY OF EDUCATION WITHIN
THE SCOPE OF ART EDUCATION**

ABSTRACT

The aim of this study is to reveal the opinions of the faculty members about the changes made in the program after 2018 and the changing programs of the Music and Art Department of Education Faculties. In the research, qualitative research method was used to get in-depth views. 39 faculty members from seven different regions and 13 different universities participated in the research. A semi-structured interview form was used in the research. As a result of the research, it was found that the academicians did not find it appropriate to take the Field Education courses (main instrument/main art), the credits of the courses with art content, the hours, and the courses required for art education in 2018, and that these courses contributed to the main instrument and main art workshop courses, music teacher and art teacher. It has been determined that they are necessary in Undergraduate Programs that train students and that the Undergraduate Programs prepared to train competent art educators do not match the concept of art education. In the Music Teaching and Art Teaching Undergraduate Programs that changed in 2018; They stated that the courses aimed at training teachers were found to be sufficient, but the hours and credits of the Field Education courses were reduced by increasing the hours of the Vocational Knowledge courses, which affected the coursework of the academicians, and that they had difficulty in educating the course contents. In addition, they stated that the number of academicians is not sufficient for the courses that the Higher Education Institution wants to be opened due to the fact that the number of academicians in each university is not the same. It has been suggested to prepare a new undergraduate program in accordance with the purpose and target of art education in order to ensure standardization among universities by conducting a needs analysis, taking the opinions and suggestions of academicians, in Music Teaching and Art Teaching Undergraduate Programs. It has been suggested that the hours and credits of the main instrument/master art courses should be regulated by including compulsory and elective courses suitable for the 21st century in the undergraduate program.

Keywords: Art Education, Visual Arts Education, Music Education

I.BÖLÜM

GİRİŞ

Bu bölümde araştırmanın problem cümlesi, araştırmanın amacı, araştırmanın önemi, sayıltılar, sınırlılıklar ve tanımlara yer verilmiştir.

1.1. Problem Durumu

Eğitim, farklı bakış açıları kazandırmayı amaçlayan ve çeşitli konuları içeren bir süreçtir. Eğitimdeki farklı bakış açılarından biri de sanat eğitimidir. Sanat, toplumun her kesimi için ulaşılabilir olmalı ve toplumda yaşayan herkes kendi yetenekleri doğrultusunda sanat eğitiminden faydalanmalıdır. Bunun sebebi sanatın; bireyin yaşam boyunca kendiliğinden elde ettiği, yetenekler çerçevesiyle sınırlı olmamasıdır (Kırıçoğlu,2015).

Genel eğitimin içeriğinde olan sanat eğitimi, sanatta teknik ve yöntem kullanılarak, bireye; estetiksel olgu katan, eleştirel düşünme, tasarlama, yorumlama, kendini ifade etme, eleştirme becerileri sanat dilini kullanılarak kazanılır. Bu bağlamda sanat eğitimi, öğrencilerin yaratıcılıklarını ortaya çıkarmak ve yeteneklerini geliştirmek için kullanılır. Aynı zamanda, önyargıların ortadan kaldırılmasına yardımcı olmak için sanat eğitimcileri yetiştirme hedefi de taşır. Sanat eğitimi, öğrencilerin kendilerini ifade etmeleri için farklı yollar sunarak, onların hayal gücünü ve özgüvenini artırmayı amaçlar (Hurtwz ve Day,1992; Akt: Alakuş, 2002).

Sanat eğitimcisi yetiştirilmesine yönelik Türkiye’de atılan ilk adımlar;

Müzik Eğitimi: Müzik alanında Anadolu Medeniyetlerinden Osmanlı Devleti’ne kadar müzik eğitimine önem verilmiştir. Birinci Dünya Savaşı sürerken “Dârü’l-Elhân” adı altında bir müzik okulu açılmıştır. “Dârü’l-Elhân”ın açıldığı ilk dönemlerde ders programlarında Batı Müziği yer alırken ilerleyen zamanlarda Türk Müziği dersi, ders programlarında yerini almıştır. Dârü’l-Elhân okulunun amacı; müzik alanında bilimsel çalışmalar yapmak, müzik öğretmeni yetiştirmek, sanatsal çalışmaların müzik eserlerini notaya aktarmak ve folklor araştırmaları yapmak olmuştur. Musiki Muallim Mektebi 1 Kasım 1925 tarihinde açılmış, 1925 yılında ortaöğretim, lise ve öğretmen okullarına musiki öğretmeni yetiştirmek amacıyla derslerine başlamıştır. “Gazi Terbiye Enstitüsü” 1937 yılında kurulmuş ve Musiki Muallim Mektebinde yetiştirilecek olan müzik öğretmenliği yetiştirme görevini 1938-1939 yıllarında Gazi Eğitim Fakültesine bırakmıştır (YÖK Dergisi, 2020; Karagöz, 2008).

Resim-İş Eğitimi: Osman Hamdi Bey önderliğinde 3 Mart 1883 tarihinde Sanayi-i Nefise Mektebi Âlisi açılmıştır. Sanayi-i Nefise Mektebi Âlisi; heykel, mimarlık, resim ve süsleme alanında eğitim vermeye başlamıştır. “Sanayi-i Nefise Mektebi Âlisi” adı 1928 yılında “Devlet Güzel Sanatlar Akademisi” olarak değiştirilmiştir. Böylece Türkiye’de sanat anlamı taşıyan ilk yükseköğretim kurulu olmuştur. 1982 yılında çıkan kanunla “Devlet Güzel Sanatlar Akademisi” adı “Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi” olarak değiştirilmiştir (Tansuğ, 2012). Türkiye’de resim alanında sanatçı yetiştirmek için ilk açılan kurum Sanayi-i Nefise Mektebi Âlisi olsa da Resim-İş Öğretmeni yetiştirmek için 1932-1933 yıllarında Gazi Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsünde Resim-İş Öğretmeni bölümü açılmıştır.

Türkiye’de öğretmen yetiştiren kurumlar 1982 yılında Yükseköğretim Kuruluna bağlanmış ya da Yükseköğretim Kurulu bünyesinde farklı illerde Eğitim Fakülteleri açılmıştır. Bu gelişmeler sırasında, öğretmen yetiştiren yüksekokulların isimleri, öğretim süreleri, program yapıları ve içeriklerinde değişiklik olmuştur. 1982 yılından günümüze Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü lisans programlarında bilimsel ve sanatsal faaliyetlerin yenilenmesiyle Müzik Öğretmeni ve Resim-İş Öğretmeni yetiştirmeye devam etmektedir.

Üniversitelere bırakılan öğretmen yetiştirme işlevinin ardından Yükseköğretim Kurulu ile Dünya Bankası işbirliği ile 1996-1997 yıllarında öğretmen yetiştirme konusunda kapsamlı bir düzenleme yapılmıştır. Bu düzenlemenin amacı, öğretmen yetiştiren Eğitim Fakülteleri ile MEB arasında sağlıklı bir iletişiminin gerçekleşmemesinden kaynaklı iş birliğinin kurulamaması, alan öğretimine yönelik uzmanlık sağlanamaması, hizmet geliştirme etkinliklerinin ve araştırma konularının yetersiz kalması, lisans programlarının içerik, ders kredileri, ilgili kademelere öğretim alanının içeriği ile lisans programının içeriğinin tutarsız olması, zorunlu ders saatlerinin fazla olmasından kaynaklı öğrencilerin bireysel seçmeli derslere yeterli zaman ayıramaması, eğitim bilimi derslerinin bazı teorik derslerden oluşup öğretmenliğin gerektirdiği uygulamaya dönük bilgi, beceri ve bakış açısından uzak olması, okullarda uygulanan dersler ile lisans eğitimi süresince alınan derslerin tutarsızlıklar olmuştur. Geçmişte hazırlanan lisans programından mezun olan öğretmen adaylarının mesleki donanımını artırmak amacıyla 1996-1997 yıllarında yeniden lisans programı hazırlanmasını gerektirmiştir. Hazırlanan bu program 1997-2006 yılları arasında Eğitim Fakültelerinde uygulanmıştır (YÖK, 2007). 2006 ve 2009 yıllarında lisans programlarında kısmi değişiklikler olmuştur. Eğitim Fakültelerinde 2012 yılında değişen şartlar ve doğan ihtiyaçlar karşısında lisans programlarında yeni düzenlemeler yapılmıştır.

Eğitim Fakültelerindeki lisans programları, 2018-2019 yıllarında iki yıl süren çalışmanın ardından köklü bir değişiklik yapılmıştır. Hedeflenen öğrenci profili bilgileri sentezleyerek analiz yapabilme, yaratıcı düşünme, yorumlama gibi becerilerine sahip öğrenciler yetiştirmek hedeflenmiştir. Hedeflenen öğrenci profiline uygun olarak öğretmenlerinin yetkinlik düzeylerinin artırılması ve uluslararası Bologna sürecine uygun olması gerekçeleri düşünülerek yeniden lisans programları düzenlenmiştir. Eğitim Fakültelerindeki 25 Ana Bilim Dallarında lisans programları değiştirilmiştir.

Yükseköğretim Kurulu tarafından 2018-2019 yıllarında değişen lisans programları son güncel programlardır. Müzik Öğretmeni ve Resim-İş Öğretmeni yetiştirmek için hazırlanan lisans programları; Alan Dersleri, Genel Kültür Dersleri ve Meslek Bilgisi Derslerinden oluşmaktadır. 2018-2019 yıllarından önce uygulanan lisans programları ile mevcut lisans programları arasında ders içerikleri, AKTS kredileri, derslerin dönemlerine göre dağılımları, seçmeli derslerin az/fazla olması, Alan Eğitimi, Genel Kültür ve Meslek Bilgisi derslerinin saatleri açısından önemli değişiklikler yapılmıştır.

Yükseköğretim Kurulunun 2018 lisans programının değişikliğinin ardından, Yükseköğretim Kurulu tarafından Eğitim Fakültelerine lisans programları üzerinde %30 değiştirme oranıyla hak tanınmıştır. Belirlenen bu yüzdelik dilim Eğitim Fakültelerinde yeterli olmamıştır.

Bu değişiklikler dikkate alındığında Eğitim Fakültelerinde nitelikli sanat eğitimcisi yetiştirmeyi amaçlayan Müzik Öğretmenliği ve Resim-İş Öğretmenliği Ana Bilim Dalları 2018 mevcut lisans programlarında yer alan değişiklikler incelenerek öğretim üyelerinin mevcut lisans programına ilişkin görüşlerine yer verilmiştir.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmada Eğitim Fakültelerinin Müzik Öğretmenliği ve Resim-İş Öğretmenliği Ana Bilim Dallarında görev yapan akademisyenlerin 2018-2019 yılındaki program değişikliği ile mevcut sanat eğitimine ilişkin görüşlerinin (ders saatleri, derslerin içerikleri, derslerin programda sıralanması, derslerin niteliği ve öğretmen yetiştirme süreci) incelenmesi amaçlanmıştır.

Araştırmanın amacı kapsamında aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

1. Eğitim Fakültelerinin Müzik Öğretmenliği ve Resim-İş Öğretmenliği Lisans Programlarında yapılan;

- a. Lisans programının içeriğine ilişkin,
- b. Lisans programlarının hedeflerine ilişkin,
- c. Programın uygulanmasına ilişkin akademisyenlerin görüşleri nelerdir?

1.3. Araştırmanın Önemi

Türkiye’de 1990 yılında öğretmen yetiştirmede gerçekleşen gelişmeler ve yenilikler öğretmen eğitiminin, Eğitim Fakültesi çatısı altında birleşerek dört yıllık lisans programı olarak vermeye başlanmıştır. 1996-1997 öğretim yılında Eğitim Fakülteleri lisans programlarında köklü değişiklik, 2006 ve 2009 yıllarında kısmi değişiklikler yapılmıştır.2018 yılında Yükseköğretim Kurulu tarafından Eğitim Fakültelerinde köklü bir değişiklik yapılmıştır. Yapılan bu değişikler neticesinde; Alan Eğitimi, Genel Kültür ve Öğretmenlik Meslek Bilgisi derslerinin ders sayısı, ders saati, kredi sayısı, içerikleri ve seçmeli dersler Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenmiştir.

Bu araştırmada, 2018-2019 yılında lisans programlarında yapılmış olan değişiklikler karşısında ortaya çıkan sorunlara ilişkin öğretim üyeleri ile yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır. Görüşmelerde öğretim üyelerinin, Eğitim Fakülteleri Lisans Programlarındaki değişikliklerin etkisini anlamak ve programların kalitesini artırmak için gerekli düzenlemeleri yapmak için bilgi sağlaması açısından önemlidir. Öğretmen adaylarının hangi beceri ve tutumlara sahip olması gerektiği hakkında bilgi sağlayarak, öğretmen eğitim programlarının daha etkili bir şekilde tasarlanmasına yardımcı olabilir. Ayrıca yapılan görüşmelerde 2018-2019 Eğitim Fakültesi lisans programlarından mezun olan öğretmen adaylarının alanların ilişkin hangi bilgi, beceri ve tutumlara sahip olacaklarına, sanat eğitimi üzerine Müzik Öğretmenliği ve Resim-İş Öğretmenliği Lisans Programlarının olumlu ve olumsuz görülen yönleri hakkında bilgi verilecektir.

1.4. Sayıtlar

Görüşme yapılacak olan akademisyenlerin program hakkındaki düşüncelerini yansıtılabileceği varsayılmıştır.

1.5. Sınırlılıklar

Sanat eğitimi kapsamında 13 üniversitenin Eğitim Fakültelerinin ilgili bölümlerinde görev yapan akademisyenlerin görüşleri ile sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

Eğitim Programı: Öğrenene, okulda ve çevrede planlanan etkinlikler yoluyla sağlanan öğrenme yaşantıları düzeneğidir (Demirel, 2020).

Sanat Eğitimi: Bireyin duygu ve düşüncelerindeki izlenimlerini, kendini ifade etmek için yetenek ve yaratıcılık ile estetiksel olguya ulaşmak amacıyla yapılan çabadır (Dilmaç, 2009).

Görsel Sanatlar Eğitimi: Görsel sanatlar alanına dair bilgi ve becerilerin kazanılması, görsel okur yazar olmaları, eleştirel düşünmelerini, problemleri araştırarak çözmeleri, bilgi, tutum ve deneyim sonrası karar vermeleri, grup içinde (işbirliği) çalışma becerileri kazanmaları, farklı kültür/sanatları bilmeleri, bir sonraki nesillere aktarmaları, koruma bilincini kazandırma, hayal güçlerini gerçekleştirmelerini sağlama, farklı açılardan bakmalarını, duygu ve düşüncelerini yansıtabilmeleri, problem çözme yetilerine sahip olmayı amaçlayan eğitsel süreci organize eden bir alandır (MEB, 2019).

Müzik Eğitimi: Müziksel davranış kazandırıldığı, bireyin davranışlarında değişikliklerin meydana geldiği, eğitim sürecidir (Akinönder, 2019).

II. BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE

Bu bölümde temel kavramlar, sanat eğitimi, farklı ülkelerdeki sanat eğitimi, Türkiye'deki Cumhuriyet Öncesi ve Cumhuriyet Sonrası sanat eğitimi hakkında bilgi verilmiştir.

2.1. Sanat Eğitimi

Sanat kavramı geçmişten günümüze kadar insanoğlunun hayatının her anında var olmuştur. Tarih öncesi çağlardan başlayan sanatın yolculuğu, duvarlardaki oymalarda, vazoların üstündeki resimlerde, ahşap oymacılıkta, müziğin doğa seslerinden başlayarak ritimlerden müziğe dönüştürmüştür. Sanat ve eğitim bir bütündür.

Eğitim için kullanılan tanımı sanat eğitimi için kullanırsak kişinin kendi yaşantıları yoluyla amaçlı olarak istendik sanatsal davranışlar kazandırma sürecidir (Ünver, 2002). Sanat eğitimi; bilişsel olarak düşünme ve usa vurma güçlerinin temelde dayandığı duyuların ve duyguların, beynin yaratıcı gücünün sanat eğitimi için kullanılmasıdır (San, 2019). Pragmatik ve objektif düşüncenin gelişimini; bireyin kişisel dünyasının gelişimi, duygunun ve hayal gücünün, sanatın ve ilimin temelinde yaratıcılığın oluşturduğu alandır (Yetkin, 1968). Sanat eğitimi sanatın tabiatının temelinden dolayı kesinlikler üzerine oluşturulmaması, öğrencilerin eleştirel düşünme ve problem çözme becerilerinin geliştirilmesi imkânı sunmaktadır (Ülger, 2015). Sanat eğitimi; bireylerin kişisel gelişimlerinde gözlem yeteneği sağlamakta ve dikkatlerini yoğunlaştırmalarında, davranışlarında olumlu yönde etkilemektedir. Sanat eğitimi; hayatı yorumlama, eleştirme, iletişim becerilerini güçlendirmede etkili olmaktadır (Aral, 1999). Sanat eğitimi; bireylerin yaratıcılıklarını geliştirerek üretebilme, özgüvenli olabilme, estetiksel açıdan bakabilecek eğitim amacına uygun, çağdaş toplum düzeyine sahip olmasını sağlamaktadır (Dikici, 2001). Sanat eğitimi; bireylerin duyarlı olabileceği, çok yönlü düşünebileceği, bireyin yaşamıyla bütünleşebileceği, yaratıcı, güzeli anlayan ve çağdaş bireylerin yetişmesini sağlamaktadır (İlhan, 1994). Ayrıca bireyin bedensel ve ruhsal eğitimi bütünlüğü içinde yaratıcılık ve yeteneklerinin olgunlaşmasını, kaygı, düşsel, yorumlama ve estetik, hoşgörü içerisinde sanatsal değerlere yaklaşma çabasını esas alır (Artut, 2020).

Sanat eğitimi; bireyin yaşantısında duygularını, kendini ifade etme, çevresine estetiksel bakmayı sağlayan, yaratıcılığını geliştiren, objektif ve subjektif düşünmeyi sağlayan, iletişim yönünü geliştirmesinde önemli rol oynar. Bu bağlamlardan yola çıkarak sanat eğitimi öğrenciye sadece görsel sanatlar dersinde resim çizdirmek ya da müzik dersinde şarkı söyletmek ile sınırlı değildir. Sanat eğitimi, bireyin kendindeki farklı yönleri görmesini sağlayan, çağdaş dünyaya farklı pencereden bakabilmesindeki yol göstericidir. Sanat eğitiminin tarihi, sanatın ortaya çıktığı ilk andan itibaren günümüze kadar yapılan eserler kuramsal ve uygulama çalışmaları incelenir. İncelenen çalışmalara hem geçmiş dönemdeki hem de günümüz dönemindeki problemlere hedef gösterici nitelikte incelenmektedir (San,2010). Sanat eğitiminin bireyin yaşantısındaki yeteneklerini keşfetmesinde sanat eğitiminin gerekliliği konusunu ortaya çıkmaktadır.

2.1.1. Sanat Eğitiminin Gerekliliği

Sanat, insanın var olmasından bu yana ihtiyaçlar neticesinde doğmuştur. İlk ağdan günümüze kadar insanoğlu; ihtiyaçlarına, geleneklerine, göreneklerine göre kendi eğitim sistemlerini oluşturmuştur. İnfomal öğrenmelerle devam eden eğitim süreci zamanla belli amaçlar doğrultusunda sistematik programları içeren bir yapıya dönüşmüştür. Zamanla öğretme ve bilgi teorileri, değerlendirmeleri, yöntemleri ve varılan sonuca göre uygun programların hazırlanması gerektiği bilgisi eğitimin tüm alanlarında uygulanmıştır (Ünver, 2016). Sanat eğitimi sadece görsel sanatlar ya da müzik eğitimi olarak tek başına düşünölmektedir. Programlar, eğitim-öğretimin tüm branşlarını ele alarak hazırlanmalıdır. Her öğrencinin öğrenme yöntemi farklılığını göz önünde bulundurulduğunda sanat eğitimi yaratıcı, estetiksel, pragmatik, problem çözümüne odaklı ve farklı bakış açılarını ortaya çıkarmayı sağlamalıdır.

Sanat, yeteneklerin keşfedilmesini sağlamak, zekanın ve düşünmenin, zihinsel yeteneklerin gelişmesini göstermekte yardımcı olmaktadır. Sanat eğitimi, bireyin sadece sanatçı yetiştirmesini amaçlamaz. Kişinin kendi iç dünyasını ve çevresini tanımasını, duygularını, bilişsel ve devinişsel olarak ihtiyaçlarını karşılamasını amaçlar (Yolcu, 2021).

Bireyin, kendini ve çevresini keşfetme süreci eğitim aracılığıyla eski ve yeni bilgiyi sentezleyerek bilgiler arası bağlantı kuracak, kişiliğinde ve davranışlarındaki değişimlere yönelik olumlu fırsatları çevirmektedir. Sanat eğitimi sadece yeteneklere sahip bireyleri değil herkesi kapsamaktadır. Her birey farklı karakterlere sahip olmakla beraber farklı yaratıcılıklara da sahiptir. Sanat eğitimi bir bütün içinde bireye estetiksel yargı kazandıran, topluma karşı sorumlu ve duyarlı olabilme, psikolojik açıdan kendini rahat hissetmesini sağlar (Dilmaç, 2009).

Sanat eğitimi; bireyin okul öncesi döneminden başlayarak ilkokul, ortaöğretim, üniversite ve yaşamının her alanında verilmesinin yararlı olabileceği düşünölmektedir. Bireyin yaşamı algılama, yorumlama, estetiksel açıdan düşünme gibi becerileri kazandırmasında rol oynamaktadır. Sanat eğitimi çocukların ezber eğitim sisteminden kurtarmaktadır (Aral, 1999). Sanat eğitimi, bireyin yeteneklerini kullanıp, uygar bir toplum oluşturma, iş eğitimi ve sanatın gerçekleşebileceğini, özgüven geliştiren, sürekli üretken bir yapıya sahip olabileceğini bilmesi gerekir. Çerçevesi nasıl olursa olsun sanat eğitimi tüm ölkelerin ve uygarlıkların bir ihtiyaıdır (Artut, 2020).

Üniversiteler, bireyi hayata hazırlayan seçilen bölümlerde eğitim veren bir kurumdur. Gençleri sadece bölümlerine göre hazırlamak, bu düşünöceye sahip olmak günümüz anlayışına ters düşmektedir. Bireyin entelektöel kişiliğe sahip olması, her açıdan donanımlı bir birey olabilmesini sağlamalıdır. Bir insanın gerçekten eğitildiğini söylemek için çok yönlü, estetiksel düşünme becerilerine sahip olmaları gerektiği kanısını düşünölmelidir. Çağdaş bir birey yetiştirmek için üniversitelerde okuyan öğrencilerin, toplumsal, kültörel, eğitsel görevi ve bireysel olarak yeterli yararlanabilmeleri için Güzel Sanatlar alanlarında dersler konulması gerekmektedir (İlhan, 1994). Öğrenciler hem yeteneklerini geliştirirler hem de farklı bakış açıları kazanırlar.

Kısacası sanat eğitimi, toplumun en küçük yapısı olan bireyin, çağdaş birey olabilmesi için kendini özgürce ifade edebilen, çok yönlü ve estetiksel düşünöebilen, yaratıcı, üretken

özelliğe sahip, sanatı bir hayat biçimi olarak görmesi açısından gereklidir (Karaaslan, 2002).

2.1.2. Sanat Eğitiminin Amaçları

Sanat eğitimi; bireyin kendini, çevresini ve toplumu tanıması, ifade etmesi, zihinsel ve duygusal açıdan rahat etmesi sürecidir. Sanat eğitimi, bu süreç içerisinde kişideki yaratıcılık sürecini ortaya çıkarma, ortaya çıkardığı bu yaratıcılığı geliştirme, çevresini tanımasına ve çevresindeki öğeleri tanıtmamasını, bireyin ruhsal olarak rahatlatma sürecini planlanmış, amaçlar doğrultusunda oluşmasını sağlamaktadır (Dilmaç, 2009).

Sanat eğitiminin amaçları, bireyin kültürel ve sanatsal gereksinimlerini karşılamaya yönelik olduğu kadar, sanatın kendi değerleri yönünde de saptanmalıdır (Kırıçoğlu, 2019). Sanat eğitiminin amaçları şu şekildedir (Kırıçoğlu, 2019; Artut, 2020):

Sanat eğitimi; okul öncesi dönemden yüksek okul dönemine kadar bireydeki yaratıcılık, duyguları ifade etme, sanatın değer ve yargılarını tanıtır. *Sanat eğitimi, bireyi sanatla tanıştırmayı ve özümsemeyi amaçlar.*

Sanatsal anlatım yönünü sanatın dilini anlayan kişi; geçmiş ve günümüzdeki sanat yapılarını niteliksel olarak ayırmasını yapar, sanat eserlerini inceler; eleştirir, sanat tarihini bilir; *estetiksel açıdan bakar ve kendini geliştirir. Bireyin, sanat eğitimi üzerinde görsel okur-yazarlık amacını kazandırır.*

1. Sanat eğitimi; kendi duygu ve düşüncelerini sesli olarak ifade edemeyen bireylerin, kendi içindeki gizli kişiliği ortaya çıkarmakta ifade etmesine yardımcı olur. *Bireyin, kendini sanat eğitimi aracılığıyla iletişim kurmasını amaçlar.*
2. Sanat eğitiminde çevremizi tanıırken sadece doğayı ve sanat eserlerini incelemeyiz. Bireye; doku, çizgi, mekan, kompozisyon, renk gibi sanat elemanları ile bakmamızı sağlar. *Sanat eğitimi, bireyde estetiksel açıdan eleştirel düşünme yetisini kazandırır.*
3. Sanat eğitimi; bireyin başka sanat yapılarını estetiksel açıdan inceleyerek eleştirel gözle yeni ürünler ortaya çıkarmasını sağlar. *Sanat eğitimi bireyin imgelerini, duygularını ve düşüncelerinde yaratıcılık kazandırır.*
4. Bireye yalnızca yaşadığı toplumun kültürel değerlerini değil, geçmiş ve diğer toplumların değer yargılarını bizlere öğretir. *Sanat eğitimi, toplumlar arası kültürel değerleri öğrenme ve değerlendirmesini bizlere öğretmeyi amaçlar.*
5. Sanat eğitimi sadece bireyin, duygu ve düşüncelerini ifade etmekteki amaç değildir. *Araştıran, sorgulayan, keşfeden, yaratıcıklarını sergileyen, toplumun ve kültürel değerlerin gelişmesini, özgür düşünceli bireyler yetişmesini amaçlar.*
6. Sanat; bireyde çevre, toplum kavramlarını ne anlama geldiğini öğreterek yetişkin birey olarak bilinçli olmalarını, sorumluluk bilincini kazanan, kültürel değerlerini korumalı, gelecek nesillere aktaran birey olarak yetiştirmesinde yardımcı olur. *Sanat eğitimi, duyarlı, sorumluluk sahibi birey yetişmesinde önemli rol üstlenir.*

Sonuç olarak sanat eğitimi; çocukluk döneminden gençlik dönemine kadar günümüz çağdaş sanatı tanımayı, geçmişi ve gelecek arasındaki yapıları eleştirmeyi, sanat tarihini, estetik olgusunu ve eleştirme yapma becerisini kazandırır. Sanat; bireye sorumluluk kazandırmayı,

üretmeyi, yaratıcılıklarını, ortaya çıkarmayı, bilinçli birey yetişmesini, araştıran sorgulayan özgürce düşünen bireyler yetişmesini sağlar. Çağdaş bir birey yetiştirmekte sanat eğitiminin rolü büyüktür (Aria, 2011).

2.2. Batı Sanat Eğitimi

Dünya üzerindeki toplumlar çağlardır devam eden değişiklik ve yenilikler içerisindedir. Birey; toplumdaki politik ve kültürel birçok unsurdan etkilenecek kendi birikimleriyle toplumda sosyal bir varlık haline gelir. İnsanlar, yaşamının farklı dönemlerinde kazandığı bilgi, beceri ve tecrübeleri nesilden nesille paylaşarak eğitsel bir rol oynamaktadır. Eğitim süreci her ne kadar bilgi, beceri ve tecrübe gibi görünse de belli disiplin ve programlar dahilinde gerçekleşen bir süreçtir (Akyürek, 2018). Görsel sanat eğitiminin sorunları karşısında eğitimcilerin geniş bir bakış açısına sahip olması, çok yönlü ve alternatif çözüm yolları üretmeye açık olmalarını sağlamak amacıyla gelişmiş ülkelerin sanat eğitimi programlarını incelemenin faydalı olacağı düşünülmektedir (Per, 2020).

Sanayi Devrimi 19. yüzyılda başlamıştır. Sanayi Devrimi ile Batı'daki okullar da sanat eğitimi bir ders olarak verilmeye başlanır. 1800'lü yılların ortasında İngiltere'de sanat eğitimi okul programlarının içerisinde yer almaya başlamıştır. Sanayinin gelişimi ile endüstriyel tasarıma duyulan ihtiyaç sanat eğitime olan ihtiyacı arttırmıştır (Kırışoğlu, 2019). Batı sanat eğitimi hem görsel sanatlar da hem de müzik alanında var oluşlarından günümüze kadar çeşitli evrelerden geçerek bugünkü kalıplarını oluşturmuş ve oluşturmaya devam etmektedir.

Görsel sanatlar alanında, insanlığın mağara duvarlarına resim yaptıkları andan itibaren resmin kalıpları, gelenekselcilik, kendini ifade etme başlamışlardır. Avrupa'da sanat Hıristiyanlık dinini kabul görene kadar motifler, bezemeler ve süslemelerden oluşmaktaydı. Rönesans dönemine kadar resim sanatı kilisenin etkisi altında ilahi dünya ile yaşanan dünya arasındaki köprü görevi üstlenmiş dinsel resimler hakimdi. Ressamlar kilisenin istediği resimleri yapıyor, özgün resim etkileri görülüyordu. Usta-çırak ilişkisine dayanan bir eğitim anlayışına sahipti.

Ustalar tarafından taklit yoluyla öğrenme yöntemi ile resim öğretiliyordu (Özsoy, 2015). Rönesans'ın ortaya çıkmasıyla, kilisenin etkisinin yavaş yavaş azalmış resim sanatı sınırlarını belirlemeye başlamıştı. Resim alanında dönemin sosyo-ekonomik durumuna ya da kendinden bir önceki döneme karşı akımlar ortaya çıkmıştır. Her akımın öncü sanatçıları bulunmaktadır.

İlk sanat tarihçisi "Vasari" Rönesans Dönemi'nde sanat akademisi kurmuştur. Sanat akademisi programlarında kültürün oluşumunu, deseni, kuramları ele alırken; Leonardo Da Vinci, şematik çizimi, anatomiyi, perspektif, iki boyutlu kopyalama gibi konuları kendi programında uygulamıştır (Özsoy, 2015). Rönesans ve Barok Dönem arasındaki geçiş dönemine "Maniyerizm" Rönesans'ın ölçü, simetri anlayışına karşı tepki olarak ortaya çıkmıştır.

Barok sanatı 1600-1700 yıllarda mimarilerde, heykellerde, resimde abartının, süsün, gösterişin, ihtişamı gördüğümüz, Rönesans dönemine karşı olan çıkan sanattır. Barok resim sanatında; ışık bütün halde değil, parçalar halinde resimde yerini alırdı (Sevil, 2008). Resimde dinsel ve mitolojik konular, portreler, peyzaj ve günlük yaşam işlenmiştir. Mimarileri tamamlayan bir öge haline gelmiştir. Savrulan, uçuşan, hareketli figürler eğri çizgiler oluşturacak şekilde resim yüzeylerine yerleştirilmiştir.

Barok Dönemi ile Romantizm Dönemi arasında Rokoko ve Neo Klasizm Dönemleri Barok Döneme karşı olarak ortaya çıkmıştır. 1780’li yıllarda İngiltere ve Fransa başta olmak üzere Avrupa ülkelerinde romantizm sanat akımı etkili olmuştur. Romantizm Dönemi’nde; akıl dışılık, heyecan, öznelilik, sezgi ve ifade özgürlüğü, duygusallık, iç güdü, insan ile doğa uyumu ve gerilimi, aşk, ölüm, nefret gibi konular ele alınmıştır.

Romantizm Dönemi resimlerinde diğer dönemlerine göre; yoğun fırça darbeleri, parlak renkler, tutkulu duygular ve hareketli fırça darbeleri görülmektedir (Göktepe, 2020).19.yy ortasında romantizm akımına tepki olarak çıkan realizm akımı, gerçekçiliği resimlerinde benimsemiştir. 19.yy sonlarına doğru ortaya çıkan empresyonizm akımı; peyzajlar, günlük yaşam içinde kafeler, sokaklarda yürüyen insanlar, tren istasyonunda bekleyen insanlar kısaca kent yaşantısı gibi konuları ele almıştır. Empresyonist sanatçıların amacı; doğayı gözlemleyerek ön yargıları ortadan kaldırmak, ışık ile değişen anları yakalamaktır. Bu yüzden sanatçılar, aynı konuyu farklı saatlerde ışığı yakalamak için giderek seri resimler oluşturmuşlardır. Empresyonist sanat akımına karşı olarak doğan sanat akımları; puantilizm, post empresyonizm, fovizm ve ekspresyonizmdir.

Dadaizm; I. Dünya Savaşı sırasında tepki olarak ortaya çıkmış ve yeniden hareketlendirmeyi, soyut ve yaratıcı sanatı canlandırmayı hedeflemiştir. Dadaizm’in öncülerinden olan Marcel Duchamp, hazır nesnelere farklı yorumlayarak sanatı farklı bakış açısıyla görülmeyi sağlamıştır. Geleneksel olarak görülen algılar yıkılmıştır (Baskıcı ve Şölenay, 2013). Fütürizm, Metafizik Resim, Kübizm, Soyut Resim, Sürrealizm, Pop Art Sanatı birbirlerinin karşıtı olarak ortaya çıkmıştır. Sanat eğitimi, akımlar ve dönemler doğrultusunda şekillenmiştir.

Müzik ve müzik eğitimi, ilk çağlardan günümüze kadar farklı medeniyetlere ev sahipliği yapmış ve tarih öncesi çağlarda yapılan dinsel, kendilerine has yaptıkları müzikler günümüze ulaşamamıştır. Anadolu’daki uygarlıklar, yapılan kazı ve araştırmalar sonucunda müziği dinsel törenlerde kullandıklarını göstermiştir.

Batı müziği kendi içinde aşağıdaki dönemlere ayrılmaktadır;

- *Orta Çağ Dönemi*;bu döneme “Karanlık Çağ” adı verilse de 11. yüzyıldan sonra kilisenin bağınaz, tutucu tavrına, dinsel müziklere karşı haclı seferleri sırasında şövalyelerin kahramanlıklarının, aşklarının anlatıldığı, hicivler, günlük yaşamdan halk dili ile yazılmış, farklı ritimler, yeni müzik türleri, ölçülü ve ses dizimleri ortaya çıkmıştır(Çapacı, 2021).
- *Rönesans Dönemi*; kelime anlamıyla “yeniden doğuş” anlamına gelen Rönesans, kilisenin çok fazla hakim olmadığı, soyluların-halkın müziklerini bestelediği, dansların popülerliğinin arttığı, ilk defa bestelerin yazıya döküldüğü, farklı müzik aletlerin icat edilmeye başlandığı, korolar-Acapellalar oluşmaya başlandığı dönemdir (Yiğit, 2018).
- *Barok Dönem*; sadece müziğin değil sanatın abartılı, süslü, karmaşık yapıya sahip olduğu, sarayın etkilerinin görüldüğü dönemdir. Şu an kullandığımız müzik terimlerinin çoğu Barok Dönem de ortaya çıkmıştır. Çalgı aletleri türlerine göre ayrılarak orkestranın temelleri atılmış olup opera bu dönemde önem kazanmıştır (Tan, 2018). Ayrıca bu dönemde İtalyan bestecilerin müzikte yeni keşifler elde etmesiyle müzikteki İspanya egemenliği İtalya’nın eline geçmiştir. Barok Dönem’in en önemli müzik terimi “karşıtlık” olmuştur.

- *Klasik dönem*; dönemin müzik biçimi “sonat” kavramının üzerinde durulmasıdır. Önceki yılların müzik biçiminden farklı olan senfoni, günümüz senfonisinin temellerini atmıştır. Piyanonun icat edilmesiyle konçertolar piyano üzerine yazılmış, armoni kuralları oluşturulmaya başlanmış; Barok Dönemdeki süslü, uzun yazılı bestelerin yerini sadelik almıştır (Yıldız, 2000; Yiğit, 2018). Klasik Dönem, müzikte kuralcı bir dönem olarak bilinmektedir.
- *Romantik dönem*; Klasik Dönemdeki kuralcı yapıya karşı ortaya çıkan dönemdir. İsminden de anlaşılacağı gibi bu dönemde düşsel, şiirsel, duygusal, bireyin kendisinden, çevresinden beslenip armoninin renklendiği dönemdir. Bu dönem, bestecilerinin kendilerinden özgü besteler ortaya koydukları, dansların (vals, lied, mazurka gibi) ön planda tutulduğu, operada unutulmaz eserlerin ortaya konulduğu, piyanonun kısa şiirsel besteleri, ayrıca piyano çalma teknikleri geliştiği bir dönem olmuştur (Çapacı, 2021).
- *Çağdaş (Modern) dönem*; bu dönemde besteciler kurallara, geleneksel müziğe, herhangi bir akıma bağlı kalmadan kendilerini yansıtan, pragmatik olarak müziklerini bestelemişlerdir.
- Besteciler; kendi özlerine ve kültürlerinin köklerine inen, herkesten bağımsız, orkestra müziğinin yanı sıra sahne müziklerinde yeniliklere gitmiştir. I. Dünya Savaşı'nın ardından bestecilerin müziklerinde caz etkileri görülmeye başlanmış; müzik, opera dinlemeye gidemeyen halk için radyo, araç olarak kullanılmıştır (Yiğit, 2018).

Görsel sanatlar ve müzik eğitimi; dönemlerine göre şekiller, kalıplar olarak günümüz sanatının temellerini oluşturmuştur. Örneğin; müzikte ortaya çıkan müziksel terimler, armonilerin çeşitliliği, yeni çalgı aletlerinin ortaya çıkması ya da görsel sanatlarda sanatçıların buldukları teknikler, her dönem karşı gelerek oluşturulan akımlar sanat eğitimine, sanat eğitimcisine ve sanatçı yetiştirmek için yüksek öğrenim kurumlarına olan ihtiyacı doğurmuştur. Sanat eğitimcileri tarih öncesi çağlardan günümüze kadar farklı bölge ve ülkelerdeki gelenek ve göreneklerinden etkilenilmiş, bunları sentezleyerek sanat eğitimi programları oluşturmuşlardır.

Bu bölümde ele alacağımız Kanada, Almanya, Finlandiya ve İngiltere’de sanat eğitimi alanında yapılan yenilikler, dünyayı etkileyen yüksek öğretim kurumları, hakkında bilgiler verilmiştir.

2.2.1. Kanada’da Sanat Eğitimi

Günümüz Kanada’da birçok sanatçı ve sanat eğitimcileri için zengin akademik plan içerisinde imkanlar sunulmaktadır. Kanada’da müze, sanat galerileri, sanat dernekleri bulunmaktadır (?). Kanada 10 eyaletten oluşmaktadır. Kanada’daki eyaletler kendi eğitim programını hazırlama sürecinde özgür olup her eyalette ortak bir programdan ziyade kendi ihtiyaçları doğrultusunda sanat eğitimi programı hazırlama sürecine sahiptir (Tüzel, 2013).

Kanada’da resim sanatı; yerlilerin heykel, ahşap oymacılık, masklar gibi kabile mitolojisini anlatan öğeler kullanarak sanatlarını icra etmeye başlamıştır. Sömürge Dönemi’nde usta-çırak sistemiyle başlayan sanat eğitimi gelişimini Quebec’te soylu ailelere borçluydu. Usta-çırak sisteminde; ahşap oymacılığı, dekoratif sanat, gümüşçülük gibi sanat alanları kabilelere tanıtıldı. Avrupa’dan ithal edilen malzemeleri tamir etmelerinde yardımcı olmuş ve kabilelerde talep edilen beceriler haline gelmiş. Usta-çırak sisteminde; 17. ve 18. yüzyılda

ressamlar; sanat eğitimi almak için başta İngiltere olmak üzere diğer Avrupa ülkelerine gitmişler ve döndüklerinde topluluklarına desen, resim dersleri vermişlerdir. Ayrıca Avrupa'dan sanatçılar Kanada'ya göç yapmaya başlamışlar. Kanada'da çeşitli ulusal ve etnik kimlikler sanatın temelleri oluşturmaya başlamış. 19. yüzyıla gelindiğinde sanat eğitimi üzerine sanat kursları artmıştır. 1860'lı yıllardan sonra İngiltere ve Avrupa'da gelişen "Arts and Crafts" hareketinin tesiriyle teknoloji ve sanat uygulamalı 1870 yılında Montreal'de sanat okulları açılmaya başlanmıştır. Sanat okullarının bölümleri; heykel, ahşap oymacılığı, sanat teknikleri, serbest ve teknik çizim, litografi gibi bölümlerden oluşmuştur (Per, 2015a; Per, 2020b; Morrison, 2006).

1880 yılında Donald Buchanan liderliğinde National Industrial Design Council; 1916 yılında Calgary'de Southern Alberta Institute of Technologyve, 1935'te Montreal'de École du Meubles güzel sanatlar, tasarım ve sanat galerileri kurulmuştur. 20. yüzyılda kurulan profesyonel sanat okullarında, güzel sanatlardaki atölye dersleri ile tasarım dersleri programlara eklendi. 1930 ve 1940 yılları arasında eğitimci-Filozof John Dewey tarafından sosyal bilim olarak ele alınarak çocukların psikolojik gelişimleri için sanat eğitimi yöntemi geliştirilmiştir. Bu yöntem sayesinde sanat eğitimi programı gün geçtikçe önem kazanırken çocukların sanat psikolojisi yönündeki araştırmaları da profesyonellik kazanmıştır (Morrison, 2006).

Kanada'da müzik sanatı; Kanada'nın ilk yerli halkın her biri kendi kültürlerine göre, kamusal ve törenlerine uygun geleneksel müzik türleri ortaya çıkmıştır. Ortaya çıkan müzik türleri halka açık, davullar, çingiraklar, beden perküsyonu eşliğinde danslarını sergilemektedirler (Kanada'da Müzik). Avrupa'dan daha göç etmemişken Kanada'nın yerli halkı geleneksel olarak çalgılarını farklı malzemeleri kullanarak müzik aletlerin yapmışlardır. Örneğin; davul yapmak için hayvan postlarından ve oymalı ahşaplardan; çingirak yapımı için su kabakları, hayvan boynuzlarını kullanmaları gibi. First Nations topluluğu (ilk topluluk) tarafından vurmalı ve çingiraklı çalgılar geleneksel çalgılardır. First Nations topluluğu geleneksel çalgıları dansların ve müziklerin arka fon olarak kullanırlardı.

Avrupa'dan göçen Kanadalılar, First Nations topluluğunun törenleri yapmayı yasakladığı için First Nations topluluğunun müzik aletleri ve müziği hakkında çok fazla bilgi sahibi olmamasının sebepleri arasındadır (Kanada'da Müzik Eğitimi, 2022).

2.2.2. Almanya'da Sanat Eğitimi

Resim sanatının, 15. yüzyılda, Gotik sanatın etkilerinden uzaklaşarak Rönesans etkilerinin görülmeye başlaması, Alman resim sanatında bir değişim dönemi olarak kabul edilir. 1710 yılında Augsburg'da açılan Belediye Akademisi eğitim sistemi olarak kendini VonSandart akademisini almıştır. Ancak bu kurumun tek yeniliği 1779 yılında Paul VonStetten'in başa geçmesinden başka ileriye gidememiştir. 1680 ve 1697 yıllarındaki Dresden'de akademi kurma çabaları ardından ilk akademi kurma faaliyeti 1750 yılında gerçekleşmiştir.1770 Münih Akademisi açılmış, 1780 yılında kadar farklı eyaletlerde akademiler açılmaya devam etmiştir (Dilmaç, 2019).

Carl Theodor tarafından 1773 yılında Düsseldorf Akademisi; mimarlık, resim ve heykel alanlarında eğitim vermek amacıyla kurulmuştur. Hazaren Grubu Goethe ve Humbolt'un etkileri görünen sanatçı yetiştirmede yenilikler yapılmasını öngörmüştür. İlk yenilikler Düsseldorf Akademisinden başlayarak hocaların ve öğrencilerin özgün ve yetenekleri doğrultusunda eğitim veren bir tasarı hazırlamak olmuştur. Almanya'daki sanat eğitimi kendini her otuz yılda bir başka tarafa doğru yönlendirmiştir. Belirlenen bu yön her yeni gelen kuşağın sanatın ve resmin yeni arayışlar içinde olduğunu göstermiştir. 1810 yıllarında resim alanında kopyalama ve temel çizimler geçerlilik kazanmaya başlamış, yüzyılın ortalarına gelindiğinde sanatta durağanlık söz konusu olmuş ve bu durum 1870'li yıllara kadar devam etmiştir. 1900'lü yıllarda sanat eğitimi hareketiyle sanata yeniden yaklaşım yapılmış ve sanat dersleri bu yaklaşımla yapılmaya başlanmıştır (Şahin, 1995; San, 2010; Düsseldorf Akademisi, 2022).

20. yüzyılda dünya endüstriyel gelişmelerle hızla değişirken, Almanya'da 1919 yılında Walter Gropius liderliğinde bir sanat devrimi gerçekleştirilmiş ve Alman Güzel Sanatlar Fakültesi ile Uygulamalı Sanat Okulu birleştirilerek Bauhaus Okulu kurulmuştur. Bauhaus'ta eğitim ve öğretim üç ana sanat üzerine inşa edilmiş; resim, yontma ve mimarlık. Bauhaus, eğitim ve öğretimdeki ilkeleri ve Rönesans eğitimi örnek olarak diğer okullardan ayrılıyordu. Gropius, Bauhaus'un eğitiminde uygulamalı sanat ve serbest sanatı birleştirerek endüstri ile sanat arasındaki bağları yeniden birleştirmeyi amaçlamıştır. Güzel sanatlar alanında mimarlık, resim, fotoğrafçılık, heykel ve grafik alanlarında eğitim vererek endüstri devrimiyle birlikte yeni ürünler ortaya çıkarmaya başlamıştır (Artun ve Aliçavuşoğlu, 2019; Bingöl, 2009; İpşiroğlu ve İpşiroğlu, 1979; San, 2010;).

Sanat eğitiminde yenilik hareketi olarak kabul görülen Bauhaus, endüstrinin ayırdığı zanaat, sanat ve endüstriyi birleştirmeyi amaçlamıştır (Gürcüm ve Öneş, 2017). Walter Gropius, Bauhaus'un açılış konuşmasında sanat eğitimi hakkındaki düşüncelerini şu şekilde aktarıyordu: *'Tüm sanatlar mimarlıkta birleşip bütünleşirler. Sanat, el becerisi ve el sanatlarına dayanır. Sanatların bu el sanatlarına dayalı bölümü öğretilir. Her sanatsal öğretim, el sanatlarını, desen çizimini ve resim boyamayı ve bu arada bilimsellik ve kuramsallığı kapsar...'* (San, 2010).

Bauhaus'taki eğitim-öğretim misyonu, öğrencinin sanatsal ve zanaat becerilerini geliştirmek üzere atölye sistemine bağlı olarak yapılmasına rağmen hiçbir zaman zanaatkar yetiştirmek amaçları olmamıştır. Öğrencileri endüstri gelişmelerinden haberdar edip endüstrinin gereksinimlerini karşılamaları ayrıca endüstri ve toplum, tasarım ve toplum arasındaki sorunlara çözüm aramak için atölyeleri birer laboratuvar olarak kullanmışlardır. 19. yy'ın sonlarına doğru ve 20. yy'ların başlarında ortaya çıkan sanat akımlarını (Dadaizm, Fütürizm, Kübizm, Ekspresyonizm...) benimsemeyi reddedip sanatın öğelerini ve sanatsal yaratımının ana ilkelerini öğretmiştir (Bingöl, 2009).

Bauhaus eğitimi ilk katılan eğitimci, Itten olmuş, zaman içinde eğitim kadrosuna her alandan seçkin sanatçılar dahil olmuştur. Lyonel Feininger, Paul Klee, George Mueche, Oskar Schlemmer, Lothar Scheyer, Yuhannes Aytin, Laina Zeiniger, Wassily Kandinsky Bauhaus eğitim kadrosuna katılan eğitimciler arasında yer almıştır (Alpar, 2006; Dilmaç, 2019).

Gropius, Bauhaus eğitimine karşı 1925'te Weimar kentinde 1926 yılında Dessau kentine taşınmışlardır. Gropius müdürlükten istifa edince yerine Hannes Meyer getirilmiştir. Yerel yönetiminin tutumu üzerine Meyer görevinden istifa ederek yerine, Mies van der Rohe getirilmiştir. Siyasal baskılardan okul 1932 yılında Berlin'e taşınmıştır. 1933 yılında iktidara gelen Naziler, ilk iş olarak Bauhaus'u kapatmıştır (Alpar, 2006). 14 yıl boyunca eğitim veren Bauhaus, siyasal engellemelerle, kuruma karşı olan tutumlarla ve kısıtlı imkanlarla verdikleri eğitim öğretim ve ürünlerle günümüzde bile etkilerini sürdürmektedir. Mies van der Rohe, Bauhaus'un yaratmış olduğu etkiyi şu sözlerle dile getirmiştir: '*Bir düşünce olması gerçeği Bauhaus'un dünya üzerindeki her ilerici okul üzerindeki olağanüstü büyük etkisinin nedenidir; bunu örgütle yapamazsınız, bunu propaganda ile yapamazsınız. Yalnız bir düşünce böyle hızlı yayılır.*' (Gürcüm ve Öneş, 2017).

Almanya'da müzik eğitimi: 19. yy Almanya'da konservatuvar kurulmaya başlamış ayrıca 19.yy'a kadar müzik eğitiminin verilmesini üstlenen kurum kilise olmuştur. Konservatuvar okullarına örnek verilecek olursak, Leipzig'de St. Thomas kilisesi müzik okulu, Mendelssohn tarafından 1843'te Leipzig'de Müzik Konservatuvarı kuruldu. 1846 yılında Münih Konservatuvarı, 1850 yılında ise Berlin Konservatuvarı kuruldu (Mimaroğlu, 1995). 20.yy'a gelindiğinde sanatsal olarak Alman Devleti eğitim ve müzik eğitimi anlamında yeniliklere gitmeye çalışmış buna rağmen müzik eğitimi özerkliğe ulaşamamıştır. 20. yüzyılın başlarında Alman gençler kendi hayatlarını yönlendirme ve belirleme amacıyla "Gençlik Hareketi" adıyla bir grup kurmuş; bu grubun adı daha sonra "Gençlik Müzik Hareketi" ya da "Hitler Gençleri" olmuştur. Bu grupların müzik yaşamı olmuş ve ideallerini besleyici bir kaynak olarak görülmüştür. Çeşitli topluluklarda, gruplara özgü müzik kültürü oluşturulmuş ve gruplara katılan öğretmenler ile öğrenciler aracılığıyla müzik okullarda ders olarak işlenmeye başlanmıştır. Kretschmar ile Kestenberg'in müzik eğitimindeki girişimleriyle, müzik dersinin öğrenmede doğan ihtiyaçları ve özellikleri, müziğin doğası üzerine çalışılmış, müzik için eğitim ilkesi ağırlık kazanmıştır. Müzik dersi yenilikçi hareketle okullarda branş dersi olarak tanımlanmış, içerik olarak zenginleştirilmiştir. Kestenberg'in yenilikçi müzik girişimi başlangıç evresinde rejimin kurbanı olmuştur. Weimar Cumhuriyeti ile öğretim programı içinde müzik önemli bir yere sahip olup eğitim anlayışı müzik etrafında toplanmıştır. Müzik dersleri genellikle öğretmen merkezli bir yaklaşımla yürütülmüştür (Kalyoncu, 2005).

Almanya'da müzik öğretmenliği programlarında öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeylerinde her öğrenci bir enstrüman çalarak pek çok müziksel davranışları kazanmış olur. Alman müzik tarihine bakıldığında "kantor" adı verilen papaz müzisyenlerinin en iyi müzik eğitimcileri olduğu görülmektedir. Bu da müzik öğretmenliğinin dini müzik ile ortaya çıktığını göstermektedir. Kilise ile müzik eğitimi kurumsallaşmıştır. Alman Eğitim ve Kültür Bakanlıkları tarafından müzik öğretmeni yetiştirme modelinin kendi ülkelerine göre uyguladıkları görülmektedir (Töreyn, 2002).

2.2.3. Finlandiya'da Sanat Eğitimi

Finlandiya'da 1860 yılından itibaren halk eğitimi diğer Avrupa ülkelerindeki gibi kilisede başlamıştır. 1866 yılında kiliseden özerk eğitim sistemi kurulmuştur. Din, dil ve ırk ayrımı gözetmeksizin toplumun her kesiminde kaliteli, eşit eğitim verilmesi ve eğitimin şart olması amaçlanmıştır. 1990 yıllarında eğitimde köklü bir değişikliğe gidilmiştir. Eğitimde merkezi yönetimin etkisi azaltılmış eyaletlere karar verme yetkisi bırakılmıştır (Gelen, 2016).

Finlandiya’da Resim Eğitimi: Finlandiya’da endüstrinin yanı sıra toplumun gelişmesinde sanat eğitiminin katkısı olduğunu, sanatsal içerikli yayınlardan anlaşılmaktadır. Yaygın eğitim ile ilgili olarak Sanatta Temel Eğitim Yasası (Act on Basic Education in the Arts) ile Genel Yetişkin eğitimi Yasası (Act on Liberal Adult Education) ve bunlara ilişkin birer kararname (Decree on Liberal Adult Education) bulunmaktadır. Sanatta Temel Eğitim Yasası, sanatta temel eğitimin amaçlarını belirleyerek müfredatı, ölçme ve değerlendirilmesinin düzenlenmesini kapsarken ilgili kararname kapsam ve içeriğin yanı sıra sanatta temel eğitimin değerlendirilmesiyle ilgilidir. Genel Yetişkin Eğitimi Yasası ise, yaşam boyu öğrenmeyi ve toplumda eşitlik ve demokrasinin artmasını hedeflerken ilgili kararname yetişkin eğitime ilişkin çalışmalar, yönetim ve bunların ekonomileriyle ilgilidir (Ünver, 2002; Abbasioğlu, 2017).

Kültür ve sanat uzmanları değişen zaman içinde okullarda sanat etkinlikleri için bazı yeniliklere gidilmesini önermektedir. Öneriler şu şekildedir (Ünver, 2002):

- a) Okulları kültür sanat faaliyet alanlarına dönüştürmek ve okullardaki derneklerin sanat eğitimine katkıda bulunmalarını sağlamak,
- b) Bireyin hayatı boyunca temel sanat eğitimi üzerindeki yerini, rolünü ve önemini belirleyecek düzeyde eğitim vermek,
- c) Sanat eğitim uzmanlarının sayılarını artırıp görev tanımlarını düzenlemek,
- d) Pedagoglar ve sanat eğitim uzmanlarını eğitmek için yeni yöntemler geliştirmek.

Finlandiya’da Müzik Eğitimi: Finlandiya müzik eğitimi sağlamak için iki ayrı dalda öğrenim vermektedirler: Polytechnic ve Üniversiteler. Üniversiteler lisans, yüksek lisans, doktora ve sertifika eğitimi verirken Polytechnic farklı dallarda eğitim vermekte ve daha çok müzisyen ya da müzik pedagojisi dereceleriyle eğitim sağlamaktadır. Polytechnic kurulmadan önce öğrenciler konservatuvarlarda eğitim almaktaydılar. Halk akademilerinde, müzik okullarında ve konservatuvarlarda eğitim verebilmek için Polytechnic ve Sibelius Academy kurumlarından mezun olup öğretmenlik yapılabilmektedir. Orta öğretim kurumlarında ve zorunlu eğitim kurumlarında öğretmenlik yapmak için üniversitelerde lisans eğitimi, yüksek lisans eğitimi tamamlamak zorundadırlar. Müzik lisans programında öğrenciler; ses eğitimi, piyano eğitimi, orkestra, çalgı eğitimi, eşlik eğitimi, dünya müzik kültürü gibi dersler almak zorunda olmalarının yanında bu derslere ek olarak dil dersleri, müzik teorisi, müzik tarihi ve solfej gibi dersler de almaktadırlar (Sülün, 2015).

2.2.4. İngiltere’de Sanat Eğitimi

İngiltere’de ilk kez akademi James Thornhill tarafından 1724 yılında açılmıştır. Bu yıldan önce de birkaç kez akademi açılması gündeme gelmiş fakat açılmamıştır. 1711 yılında Godfrey Kneller tarafından ilk özel sanat okulu açılmıştır. 19. yy’da İngiltere’de özel sanat okulları üç amaca hizmet etmekteydi: Birincisi Kraliyet Akademisi, ikincisi orta sınıfın çizim eğitimi ve üçüncüsü amatör sanatçılar için verilen sanat eğitimidir (Dilmaç, 2019).

Uluslararası endüstri açığını kapatmak için bireylerin yeteneklerini geliştirmeleri için Tasarım Okulları (School Of Design) açılmaya başlanmıştı. Tasarım Okulları daha sonra isimleri değiştirilerek Güzel Sanatlar Okulları (School Of Art) olarak değiştirilmiştir. Arts and Crafts hareketiyle İngiltere’de güzel sanatlar alanında okullar açılarak orta dereceli okullarda iş eğitimi dersi adıyla müfredatta yerini almıştır. Plastik sanatlar da akademik seviyede eğitim

vermek için desen/çizgi öğretmenlerine ya da sanatçılara meslek imkanı sunmuştur (Özsoy, 1992; Dilmaç, 2019).

Galler ve İngiltere’de sanat öğretmeni yetiştirmek iki temel unsura dayanarak yetiştirilmektedir (Özsoy, 1992):

- a) Güzel Sanatlar Öğretmen Sertifikası (Post Graduate Qualification) olarak adlandırılan lisansüstü yeterliliğe uzanan, okullarda öğretmenlik deneyimlerini içeren, bir yıllık eğitim veren öğretim ilke ve yöntemlerine göre hazırlanan program.
- b) Üç yıllık ya da dört yıllık eğitim sonunda lisans derecesi eğitim sertifikası veren, genel eğitim programı içinde, ana ögesi tasarım ve sanat alanında uzmanlaşmaya yönelik imkan ve deneyim sunan fakülteler ya da eğitim kolejleri “Güzel Sanatlar ve Tasarım Öğretmenliği Sertifikası” programına devam eden öğrenciler eğitim zamanı boyunca üç boyutlu sanat, grafik tasarım, tekstil ve plastik sanatlar eğitimi alabilme imkanlarına sahiptirler.

1970 yıllara gelindiğinde öğretmenlik sertifikası yerini “Tezsiz Yüksek Lisans” denebilecek ya da “Eğitimde Lisansüstü Sertifikası” programına bırakmıştır. Eski programa göre iki ana unsura göre verilen temel eğitime bağlı kalınmış, 36 haftaya yayılmış olan eğitim süresi ilk iki haftası ortaöğretim kurumlarında gözlem yapılmıştır. Eski programa göre kısa görüşmeli, grup halinde ve danışmalı olarak uygulanan program devam ettirilmiştir. Değerlendirme aşamasında öğretmen adaylarının bu sürede hazırladıkları ürün dosyaları, yaptıkları çalışmalar değerlendirilirdi. Başarılı olan adaylar Sanat ve Tasarım Öğretmenliği Sertifikası alıp aldığı eğitim boyunca mezun olduğu bölüm ve okul yönetimince izlenir (Özsoy, 1992).

İngiltere’de Müzik: İngiltere’de ilk müzik akademisi 1800’lü yıllarda Kraliyet Müzik Koleji olarak kurulmuştur. 1882 yılında Kraliyetin izniyle konservatuvar olmuştur. Öğrencilere lisans, lisansüstü ve doktora eğitimlerini sunmaktadır. Öğretmen adaylarına müzikoloji, müzik psikolojisi ve müzik pratiği sunmaktadır (Kraliyet Müzik Koleji, 2022).

İngiltere’de müzik öğretmenliği lisans eğitimi bulunmadığı için programlar müzik lisans programlarına göre yapılmaktadır. Üniversitelerde eğitim alabilmeleri için modüler bir program halinde hazırlanmış bir sınav sistemi bulunmaktadır. Yapılan bu sınavlar hem müzik hem genel derslere yönelik hem de dil sınavından başarı ile geçen öğrenciler istedikleri alanlara kayıt yaptırabilmektedirler (Sülün, 2015).

2.3. Türkiye’de Sanat Eğitimi

Bu bölümde, Türkiye’de sanat eğitimi Müzik Eğitimi ve Resim Eğitimi ile ilgili alan yazın araştırması sonucunda ulaşılan bilgiler incelenecektir.

2.3.1. Müzik Eğitimi

Müzik eğitimi farklı şekillerde tanımlanmaktadır. Müziğin temel bileşenlerinin bir araya gelerek, bireyin kendi yaşamı yoluyla istedik davranışlarının, müzik ile geliştirme sürecidir (Çuhadar, 2016). Müzik eğitimi, bireyin mutluluğu için etkin bir rol oynar, başka bireylerle

iletişim kurması, iyileştirici, ilerletici görev sağlayarak toplumsal iletişim de birlik sağlar (Türkmen, 2005).

Öğrencinin müzik eğitimindeki hedefleri davranışlarında değişikliklerin oluşturmasını sağlar ve müzik eğitimindeki hedeflerin belli bir amaca ulaşabilmesi için niteliklere sahip olması gerekmektedir (Güdek, 2007).

Müzik eğitimi, bireyin kişisel gelişimi için toplumlarda etkili bir alan olup bireyin duygularının, düşüncülerinin aktarılmasında ve psikolojik açıdan bireyin sağlığının gelişmesinde önemli bir rolü vardır (Ece, 2019). Müzik eğitimi, bireyin gelişiminde zihinsel, bilişsel etkinliklerde rol oynamakta ayrıca kültürel ve sosyal etkileşimlerine katkı sağlamaktadır (Teke, 2019). Müzik eğitimi, yazma ve konuşma diliyle oluşturulmak istenen davranışlara temel eğitimde katkıda bulunur. Yaygın müzik alanı gerçekleştirir, mesleki müzik eğitiminde katkı da sağlar ve uygulama alanı oluşturur (Yayla, 2019).

Müzik eğitimi, bireyin çevresiyle ve müziksel çevre ile arasındaki etkili ve düzenli davranış değişikliği oluşturma sürecidir (Sak, 1997). Müzik eğitimi, sesler aracılığıyla düşünme, duyumsama ve geliştirme sürecinde olan bireyin iletişim kurma, araştırma ve aktarma sanatıdır (Selanik, 1996).

Müzik eğitimi; yukarıdaki tanımlardan yola çıkarak bireyin duygusal psiko-motor becerilerinin gelişiminde yardımcı olan, çevresini anlatmaya, sesler ve ritimler oluşturarak kendini ifade etme sürecidir.

2.3.1.1. Cumhuriyet Öncesi Müzik Eğitimi

Bu bölümde Cumhuriyet öncesi ve Cumhuriyet sonrası müzik eğitimi, bu dönemlerde açılan yükseköğretim kurumları hakkında bilgi verilmiştir.

2.3.1.1.1. Osmanlı Devleti'nde Müzik

1299 yılında Söğüt'te kurulan Osmanlı Beylik'i, önce devlet sonra imparatorluk olmuştur. Yüzyıllarca farklı medeniyetlere ev sahipliği yapmış Osmanlı İmparatorluğu; etnik anlamda bünyesinde kültür, sanat ve müzik alanlarında çok zengin bir yapıya sahip olmuştur. 1 Kasım 1922 yılında fiilen biten Osmanlı Devleti, hüküm sürdüğü yüzyıllar boyunca eğitim sisteminin iyi bir yapıya dayandırmıştır. Yaşam boyu eğitim sistemiyle yürütülen devletin eğitim alanında verdiği eğitim” Müzik Eğitimi'dir (Toker ve Özden, 2013).

Fatih Sultan Mehmet, 1453 yılında İstanbul'u fethetmesi ile İstanbul'a farklı ülkelerden sanatçılar getirmiştir. İstanbul zamanla kültür ve sanatın başkenti olmuştur. Türk-İslam Devletleri'nde gelişen İslam musikisi, Osmanlı musikisinin devamı olarak görülmektedir. Osmanlı saraylarında bu dönem müziğin icraatların fazla olduğu dönem olarak nitelendirilmiştir. Fatih Dönemi'nde musiki alanında yazarların yazdıkları eserler çok önemli yer tutmuştur. 15. yüzyıldaki Osmanlı müziği alanındaki yeniliklerin, eserlerin büyük kısmını Safiyyuddîn ile Abdulkadir Merâgî yazdığı eserler oluşturmuştur. Türk musikisinin köklü bir yapısı var olmakla, Fatih Dönemi'ndeki müzik alanındaki gelişmeler günümüzde kullanmasak da günümüz müzik bilgisinin temellerini oluşturmuştur (Demir,2012).

15. yüzyılda Karahanlılar Dönemi'nde kurulan tablhaneler, Enderun musiki, Mehter musikisi ve Saray musikisine dönüştürülmüştür. Mevlevihane, Enderun musikisi ve Mehter musikisi bu dönemde köklü bir yapıyı oluşturmuştur. Halk müziğindeki ozanlık-kopuzculuk yerini sazıcı aşığa bırakmıştır. 16. Yüzyıl Kanuni Sultan Süleyman Dönemi'nde Avrupa'dan saraya konser vermeye gelen müzisyenler olmuştur. İlk kez Avrupa müzikleri notaları Türk müziğine uyarlanmıştır. III. Selim Dönemi'nde Nizam-ı Cedit düzenlemesiyle askeri müziklerde Batı müziği etkileri görülmeye başlandı. II. Mahmut Dönemi'nde Türk müzik kültürü çerçevesinde tek sesli müzikten çok sesli müziğe geçiş olmuştur. 1826 yılında askeri bando tekrar düzenlenmiştir. 1831 yılına gelindiğine “Muzika-i Hümayun” kurulmuştur (Uçan, 2000).

2.3.1.1.1.1. Saray İçi Müzik Eğitim Kurumları

Osmanlı Devleti sanatın her dalıyla ilgilenmiş; müzik ve müzik eğitimi üzerine eğitim vermiştir.

2.3.1.1.1.1.1. Enderûn-i Hümayûn

Osmanlı Devleti I. Murat zamanında kurulan bu kurum daha sonralarda diğer padişahların dönemlerinde de geliştirilmiştir. Enderun Mektebinin kurulma amacı, sarayda görev alacak kişilere eğitim vermek olmuştur. Din, edebiyat, mantık, hukuk, geometri, felsefe, sanat gibi alanlarda eğitim verilmiştir. II. Murat zamanında müzik eğitimi vermeye başlanmıştır (Somakçı, 2017; 17. ve 18. Yüzyılda Türk Müziği, 2019).

Enderun Mektebinde, müzik eğitimi “Meşkane” adı verilen yerde verilmekteydi. Tüm öğrencilerin “Klasik Türk Sanat Müziği” başlığı altında müzik eğitimi verildiği ve müzik alanında yetenekleri bulunan öğrencilerin mesleki müzik eğitimi başlığı altında bugünkü konservatuvar eğitimi gibi eğitim verilmiştir. Müzik eğitiminin yönünü “risale” adı verilen kitaplar belirlemiştir. İlk olarak Batı müziği eğitimi veren bu kurum için İtalya'dan müzik eğitimi hocaları getirilmiştir. II. Meşrutiyet'in ilanından sonra kapatılmıştır (Güdek, 2007; Demirgen ve Sazak, 2014; 17. ve 18. Yüzyılda Türk Müziği, 2019).

2.3.1.1.1.1.2. Mehterhâne-i Hümayun

Anadolu'da ilk olarak askeri alanda profesyonel müzik eğitimi Selçuklu Dönemi'nde Tablhaneler vermeye başlanmıştır. Osmanlı Devleti zamanında Tablhaneler adı “Mehterhâne-i Hümayun” olarak değiştirilmiştir. Mehterhanelerde bölümler ve her bölümlerin uzman eğitimcisi tarafından eğitim verilmiştir. 17. Ve 18. yüzyılda mehterhanelerde yetişen öğrenciler “bestekar” ve “müzisyen” olarak askeri müziği geliştirmişlerdir. II. Mahmut Döneminde Mehterhâne-i Hümayunların yerini Batı müziği etkili “Muzika-i Hümayun” bando okulu almıştır (Toker ve Özden, 2013; 17. ve 18. yüzyılda Türk Müziği, 2019; Sağer, 2020).

2.3.1.1.1.1.3. Muzika-i Hümayun

Osmanlı Devleti, II. Mahmut Dönemi'nde yeni reformlar yapmıştır. Yeniçeri Ocağının ve Mehterhâne-i Hümayun kaldırılması üzerine yeni ordu kurulmuş, askeri bir müzik birimine ihtiyaç duyulmuş ve Batı müziğini benimseyen “Muzika-i Hümayun” kurulmuştur (Somakçı,

2017). Muzika-i Hümâyun okulunda ilk olarak Enderun Mektebinden mezun olan öğrenciler eğitim vermeye başlamıştır. Ancak yeterli sonuç alınamayınca Fransız müzisyen Manguel bando ve şef eğitimi için getirilmiştir. Batılı anlamda Muzika-i Hümâyun okulunun başlaması Giuseppe Donizetti'nin getirilmesi üzerine ilk olarak bando müziğinin notalarını öğretilmeye başlanmıştır. İtalya'dan her müzik aletinin öğretimi için hocalar getirilmiş ve altı ayda yirmi kişiden oluşan bando takımı kurulmuştur. II. Mahmut Dönemi'nde Rami Kışlası'nda bando takımı, bayram törenleriyle dinletilmiştir. Muzika-i Hümâyunda, armoni, piyano, çalgı dersleri ve flüt dersleri verilmeye başlanmasıyla müzik okulu özelliğini almıştır. Donizetti Hoca'nın ölümünden sonra Sultan Abdülaziz'in Batı müziğine olan ilgisinin çok az olmasından müzik eğitim kurumunda eğitimler yavaşlamıştır. Guatelli bando takımının başına getirilmesi üzerine armoni özelliği kazanmıştır. Guatelli'nin ölümünden sonra İspanyol d'Aranda Paşa getirilmiştir. İtalyan özelliği taşıyan bando takımı artık yeni müzik çalgılarıyla Fransız müzik sistemini uygulamaya başlamıştır (Say, 1997; Özcan, 2020).

Muzika-i Hümâyun da zamanla yerli ve yabancı hocalar eğitim vermeye başlanmıştır. İlk kurulduğu yıllarda günümüzde İstanbul Teknik Üniversitesi 'ndeki Şark Kışla binasında daha sonra Çırağan Sarayı'ndaki Musika binasında devam etmiştir (Toker ve Özden, 2013). Batılı tarzda ilk senfoni orkestrasının temelleri 1908 atılmıştır. 1916 yılında Zafî Bey'in Muzika-i Hümâyun'un başına geçer ve 1924 yılında Muzika-i Hümâyun, Mûzikâ-i Hümâyun Riyâset-i Cumhur'a devredilerek Riyâset-i Cumhur Mûsikî'ne adını alır (Kaptan ve Kaptan, 2019).

2.3.1.1.1.2. Saray Dışı Müzik Eğitim Kurumları

Osmanlı Devleti'nde saraya çok fazla bağlı kalmayan, müzik eğitimi veren kurumlardır.

2.3.1.1.1.2.1. Mevlevihaneler

17. ve 18.yüzyıllarda İstanbul başta olmak üzere Anadolu'nun çeşitli yerlerinde kurulmuş dini ve din dışı müzik eğitimi verilmek için kurulmuş kurumdur. Müzik eğitiminin dışında müzik konusıyla sohbetler edilirdi ve semazenler yetiştirilirdi. Mevlevihaneler, Ortadoğu ve Balkanlarda yayılarak Osmanlı müziğinin yayılmasını sağlamıştır (Somakçı, 2017).

2.3.1.1.1.2.2. Cemiyetler, Özel Meşkhaneler, Loncalar ve Dernekler

Sarayda eğitim veren Musiki hocaların evde ders vermeye başlamaları, 17. Yüzyıldan sonra kız çocuklarının çalgı öğrenmeleri ve sözlü olarak eserlerin öğrenmeler için hocalardan ders almaya başlamışlardır. Enderûn-i Hümâyûnun kapatılmasının ardından derneklerde, evlerde, esnaf ve zanaatkarlar müzik sohbetleri başlamıştır. Böylelikle halk arasında Türk Müziği öğrenilip sevmeye ve yayılmaya başlamıştır (Somakçı, 2017).

2.3.1.1.1.2.3. Dârü'l-bedâyi

1914 yılında kurulan kurum, müzik ve tiyatro ana dallarından oluşmaktaydı. Müzik eğitiminin başına Ali Rıfat Bey, tiyatro eğitiminin başına Fransız Andre Antoine getirilmiştir. "Dârü'l-

bedâyi” ilk konservatuvar okulu olup Batı ve Türk müziğini birlikte ele alarak eğitim vermeye başlamıştır. Ancak 1916 yılında savaşın başlamasıyla müzik alanındaki çalışmaları 1917 yılında “Dârü’l-Elhân” okulunun açılmasıyla çalışmalar bu okuldan yürütülmüştür (Toker ve Özden, 2013). 1916 ve 1926 yılları tiyatro ana dalı için Dârü’l-Bedâyi ‘nin durağan yılları olmuştur. Dârü’l-Bedâyi daha sonra 1931 yılında adını “Şehir Tiyatroları” olarak değiştirmiştir (Nutku, 1993).

2.3.1.2. Cumhuriyet’in İlanından Sonra Müzik Eğitimi

Cumhuriyet’in ilanından sonra yeni Türk Devleti’nin müzik öğretmeni yetiştirme alanlarındaki çalışmalara yer verilmiştir.

Cumhuriyet’in ilanında önce açılan ve Birinci Dünya Savaşı’nın başlamasıyla eğitimi yarıda kalan Dârü’l-Elhân kurumu 1925 yılında İstanbul Valisi Haydar Bey’in ilgisiyle, Musa Süreyya Bey’in önderliğinde açılmıştır. Tevhidi Tedrisat Kanunu’nun kabulü ile ülkedeki müzik eğitimi temelleri atılmış, 1924 yılında Tekke ve Zaviyelerin kapatılması ile müzik tekke müziği sınırlandırılmıştır. 1 Kasım 1924 yılında Ankara’da Musiki Muallim Mektebi orta dereceli okullarda müzik eğitimi verilmesi üzerine açılmıştır. Müzikte meslek ve uzmanlık eğitimi başlığında Avrupa’ya 1925 yılında öğrenciler gönderilmiştir. Geleneksel Türk Sanat Müziğinin yaratılarının saptanmasını önlemek amacıyla 1926 yılında Tespit ve Tasnif Heyeti kurulmuş, 1927 yılında İcraat Heyeti Topluluğu seslendirme ve yorumlamakla görevli olarak kurulmuş, 1927 yılında İstanbul Şehir Bاندosu oluşturulmuştur. 1925 yılında Avrupa’ya giden öğrenciler ülkelerine geri dönerek başta Musiki Muallim ve Gazi Eğitim Enstitüsü olmak üzere yüksek öğretim kurumlarında hoca olarak başlamışlardır. 1934 yılında Alman besteci Paul Hindemith birkaç kez ülkemize gelerek rapor oluşturmuştur. Raporlar neticesinde Musiki Muallim Mektebi konservatuvar bünyesine geçmiş ve 1937 yılında Gazi Eğitim Enstitüsüne bağlanmıştır (Say, 1997; Uçan, 2000; Sağer, 2020).

Riyâset-i Cumhur Mûsikî 1933 yılında köklü bir değişikliğe giderek orkestra ve bando birbirinden ayrılarak Milli Eğitim Bakanlığının himayesine geçmiş, Cumhurbaşkanlığı Filarmonik Orkestrası ismini almıştır. 1938 yılında Askeri Mızıkalar Ortaokulu açılmış, 1958 yılından Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası adı altında çalışmalarına devam etmektedir. Ankara’da 1940 yılında Ankara Devlet Konservatuvarı açılmıştır. 1960 yılında İstanbul Şehir Operası kurulmuş ve 1969 yılında Devlet Opera ve Bale’sine dönüştürülmüştür. 1969’da TRT Çok Sesli Koro kurulmuş, geleneksel Türk Müziği’nin tekrardan kurumsallaştırmak için İzmir Ege Üniversitesi Güzel Sanatlar Müzik Bilimleri Bölümü ve İstanbul Musikisi Devlet Konservatuvarı açılması, 1989 yılında TRT Çocuk Korolarının kurulması, 1993’te Güzel Sanatlar Liselerinin açılması ülkemizdeki müzik ve müzik eğitimi açısından verilebilecek birkaç örnek arasındadır (Say, 1997; Uçan, 2000).

2.3.2. Görsel Sanat Eğitimi

Akademik çalışmalarda genellikle ‘görsel sanat eğitimi’, ‘resim-iş eğitimi’ ya da ‘sanat eğitimi’ gibi adlandırma sorunu yaşanmaktadır. Görsel sanatlar eğitimi ya da plastik sanatlar eğitimi, bazılarına göre resim-iş eğitimi ya da sanat eğitimi olarak adlandırılmıştır. İki boyutlu (resim, grafik, özgün baskı vs.) ve üç boyutlu (heykel, seramik vs.) sanatları kapsayacak

biçimde çok çeşitli sanat alanlarının, tasarımlarının ve estetik bilgilerinin eğitimi ve öğretimini kapsamına uygun görülen *görsel sanatlar eğitimi* tanımı uygun görülmektedir (Özsoy,2015).

Görsel sanatlar; hayal gücü, yetenek ya da becerilerin bilinçli olarak görsel algı oluşturmaya ve görselliğe çevrilmesine, dönüştürülmesine denir (Özsoy ve Mamur, 2019). Görsel sanatlar eğitimi; bireyin estetik, sanat tarihi, kendini ifade etme, disiplinler arası bir bağ kurmaya yarayan, bireyin günlük yaşamının kesitini oluşturan, problemlere çözüm üretmeye yarayan, yaratıcılıklarını geliştirmesini sağlayan eğitimidir (Alakuş ve Mercin, 2020). Öğrencilerin sanat elemanlarını ve tasarım ilkelerini kullanarak yaratıcılıklarını geliştirecekleri, disiplinler arası ilişkilendirmeler yaparak teknolojiyi kullanarak yeni şekiller üretmeleridir (MEB, 2019).Görsel sanatlar eğitimi; bireye estetik kişilik özelliği kazandırmayı hedefleyen, sanat tekniklerini ve yasalarını kullanarak sanat eğitimi süresince düşünme, tasarlama, hayal etme, yorumlama, eleştirel düşünme becerisini kazandırmaktır (Aykut, 2006).

Görsel sanatlar eğitimi; bireyin çevresine farklı bakış açısıyla bakarak, renk ve çizgilerle dans ederek kendi dünyasını oluşturdukları, yaratıcılık ve estetiksel güçlerinin arttığı, farklı disiplinlerden yararlanarak oluşturdukları beceriler bütünüdür.

2.3.2.1. Cumhuriyet Öncesi Görsel Sanatlar Eğitimi

Bu bölümde Cumhuriyet öncesi ve Cumhuriyet sonrası görsel sanatlar eğitimi, bu dönemlerde açılan yükseköğretim kurumları hakkında bilgi verilmiştir.

15. yüzyılda Anadolu'da kültür- sanat; Anadolu'nun jeopolitik konumu, Doğu'nun ve İslam kültürünün, yerli geleneğinin devamıydı. Anadolu beylikleri ve Selçuklu da egemen toplulukları İran ve Orta Asya'nın kültür-sanat ve politik anlamında taklit etseler de Osmanlı için sanat her zaman Doğu'nun devamı olarak nitelendiriliyordu. Osmanlı devleti, İstanbul'u fethettikten sonra imparatorluk sinyallerini vermeye başlamışlardı. Fatih Sultan Mehmet hem Batılı devletleri hem de Akdeniz çevresindeki devletlerin sanat anlayışlarını incelemiş, sarayın sanatçılarından Batılı tarzda portreler yaptırmıştır. Sanat alanındaki yenilikler, her ne kadar Batı tarzlar etkisini göstermeye başlasa da İran sanatı tekrar atölyelerde çiniyle beraber ortaya çıkmıştır. 16. yüzyılda Yavuz Sultan Selim ile halifelik Osmanlı İmparatorluğu'na geçmiş, İstanbul'un başkent olmasından sonra da sanat, Bizans İmparatorluğu'ndaki gibi tek merkezli sanat anlayışı, sanatın yolunu çizmiştir. Sarayın dışında ve saray da büyük atölyeler kurulmuş. Bu atölyeler; nakkaşhane, terzihane, hattat, minyatür, müzisyenler, çömlekçiler gibi sanatın farklı alanlara yönlendiğinin göstergesidir. Sanatın tek merkezi olan İstanbul'da Mimarbaşları, Doğramacılar gibi büyük bir ekiple çalışmışlardır (Kuban, 1973). Osmanlı Devleti sanatı sadece saray içinde zanaatkarlar, sanatçılarla sınırlandırmamışlardır.

Karlofça Antlaşması'ndan sonra Osmanlı Devleti'nin çöküşe geçmesi, reformları da beraberinde getirmeye başlamıştır. Askeri alanda yapılan yenilikler 1773 yılında Hendesehane adıyla deniz subayları yetiştirmek için kurulan kurum 1889 yılında Mühendishane-i Bahr-i Hümayun adını almıştır. Mühendishane-i Bahr-i Hümayun, geometri, coğrafya alanında asgari subay yetiştirmesini amaçlayan bir subay yetiştirme kurumu olarak kurulmuştur. Mühendishane-i Bahri Hümayun'un resim derslerinin verilmesinin amacı, mühendislikte yetişecek olan subayların nesne ve doğa çizimlerinde eğitim almalarını sağlamaktır. III. Selim zamanında lağımca ve humbaracı ocaklarındaki askerleri eğitmek için 1796'da

Mühendishane-i Berri-i Hümayun kurulmuştur. 1827 II. Mahmut Dönemi'nde Mektebi-i Tıbbiye ve 1843 I. Abdülhamit Dönemi'nde Mekteb-i Harbiye okulu açılmıştır. Açılan kurumlarda öğrencilere resim dersleri verilmiştir. Mühendishane-i Berri-i Hümayunda teknik resim dersinin yanı sıra hat dersi ve serbest resim dersleri de verilmiştir. Hatta bu programda eğitim alan öğrenciler Avrupa'ya resim eğitimi almaya gitmişlerdir. Resim dersleri bu kurumlarda her ne kadar teknik olarak gösterilse de Türk resim sanatının köklerini oluşturmuştur (Kuban, 1973; Terzi, 1989; Cihan, 2007; İnanç, 2016; Yolcu, 2021).

Tanzimat Dönemi öncesinde idari ve askeri alanlarda yenilikler yapılmış ve Tanzimat Dönemi sonrası için ortaöğretim kurumlarına açılmış. Ayrıca idari görev alacak, mesleki dersleri verecek öğretmenler yetiştirmek için kurumlar açılmıştır (Cihan,2007).

1829 yılında II. Mahmut Dönemi'yle Avrupa'ya zaman zaman öğrenciler gönderilmiştir. Bu girişimle beraber Sivil Okullar, Öğretmenlik Okulları, Askeri Tıp Okulu, Harp Akademisi okulları açılmış ve Avrupa'dan uzman eğitimciler getirilmiştir. Bu okulların programlarında resim dersi bulunması dikkat çekmiştir. Avrupa'ya giden öğrencilerin uyum sağlaması ve disiplinle dil öğrenmeleri için Paris'te Mekteb-i Osmani (1860-1861) Okulunda resim dersleri ayrıntılı bir şekilde programlarında yer almıştır (Arık,1986).1839 yılında Tanzimat Fermanı'nın ilan edilmesiyle Osmanlıda yeni reform hareketleri başlamış oldu. Tanzimat Dönemi, modernleşme yolunda ilk adım olmasıyla beraber oluşturulan düzenin devamlılığını sağlanması adına yapılandırma süreci olarak görülmüştür. Tanzimat Dönemi, sadece eğitim alanında yenilikler yapılmamakla birlikte, eğitim alanında yenilikler çok fazla yapılmıştır. Hatta Sanayi Mekteplerinin ilk çekirdekleri ve tüzükleri Tanzimat Dönemi'nde atılmıştır (Semiz, 2004; Bozaslan ve Çokoğullar, 2015).

19.yüzyılda Osmanlı Devleti'nin eğitim alanında yenilikçi olması, taşralarda ve merkezlerde açılan rüştiyeler de eğitim verecek öğretmen ihtiyacını doğurmuştur (Dumanoglu ve Yetişgin 2017). Tanzimat Dönemi'nde 16 Mart 1848 yılında erkek öğretmen okulu Darülmüallimîn adıyla açılmıştır. Darülmüallim adını daha sonra Darülmüallimîn-i Rüşdî olarak değiştirilmiştir (Çiçek, Güzel ve Koca, 2002). Sıbyan mekteplerinde artan öğretmen ihtiyacından ötürü 1868 yılında Dârülmüallimîn Sıbyan Yüksekokulları açılmıştır (Kodoman, 1991).1870 yılında kız öğretmen yetiştirmek için Darülmüallimat Yüksekokulu açılmıştır (Cihan, 2007).

Tanzimat Dönemi sonrasında yapılan yenilikler Osmanlı toplumunda gayrimüslimlere imtiyaz gösterildiği görüşünü ortaya çıkarmıştır. Islahat Fermanı'nın ilan edilmesinin ardından gayrimüslimlerin Müslümanlara göre refah seviyesinde olmaları, sosyo-ekonomik açıdan iyi düzeyde olmaları ve ulemalar ile Müslüman okumuş kesim arasında eğitim düzeyi arasında farkındalık oluşmaya başlamıştı. Bu sebepler göz önünde bulundurularak illerde ve başkentlerde genel eğitimi belli bir düzene koymayı amaçlayarak, ilkokulları medrese eğitimlerinden ayırarak, yabancı okulları, Müslüman ve gayrimüslimlerin okullarını bir çatı altında birleştirilmesini amaçlayarak, ilkokul öğretmenlerin mesleki değerlerine önem vermeye başlayarak, Fransa Eğitim Bakanlığı'ndan örnek alınarak Maarif-i Umumiye Nizamnamesinin temelleri atılmıştır. Yeni nizamname üç aşamada yer alıyordu; büyük şehirlerde ve kasabalarda kurulacak olan rüştiye, her ile ve sivil idadi ve her şehre Fransız liselerini örnek alarak sultaniye üniversiteleri açılacaktı. Maarif-i Umumiye Nizamnamesi her ne kadar erkekler için oluşturulsa da kızlar için kanunlar bulunmaktaydı. Maarif-i Umumiye Nizamnamesi 1869 yılında hazırlansa da 1880 yılında yürürlüğe girmiştir (Zürcher, 2000; Çağır ve Türk, 2017). Maarif-i Umumiye Nizamnamesi; öğrencilere sadece dini konular,

okuma yazma öğretmek değil, doğa veya pratik konularda öğretmeyi amaçlamıştır. Maarif-i Umumiye Nizamnamesi eğitime genel olarak yön veren hukuksal bir çerçeve oluşturmuştur (Somel, 2015).

Müze-i Hümayun asıl kuruluşu 1846-47 yılları arasında olduğunu ancak resmi olarak 1869 yılında açılmıştır. 1874 yılından sonra modern anlamda müzeciliğe geçiş Çinili Köşk'ün müzeye dönüştürülmesi, Âsar-ı Atika Nizamnamesi ve Müze Mektebi açma girişimi Dethier başlamıştır. 1872-1881 yılları arasında Philip Anton Dethier'in müzecilik faaliyetleri oldukça önemlidir. 1891 yılında yapımı tamamlandıktan sonra Osmanlı'nın klasik dönem eser toplamları, artık modern olarak müzeciliğe bir adım atmışlardır. Müze-i Hümayun'un başına Osman Hamdi Bey müdür olana kadar hep yabancı müdürler atanmıştır (Ata, 2021; Yüksel, 2021). Anadolu'nun birçok medeniyete ev sahipliği yapması, eserler bakımından zengin olması yabancı arkeologların gelip kazılar yapıp, eserleri yurt dışına çıkarmaktaydılar. Birçok Anadolu aydınları tarafından bu durum farkına varılmış ve müzeciliğin önemi anlaşılmaya başlanmış. Arkeolojik kazıların yurt dışına çıkarılması durumunda olduğu için, bu konuyla ilgili kanunlar eşliğinde yürütülmesi kararı alınmıştır. 29 Ağustos 1874 tarihli bir gazete de Müze-i Hümayun adlı müze eğitimci yetiştirecek bir kurum açılacağı duyurulmuştur. Her ne kadar kurumun hangi tarihte açıldığı belli olmasa da bu kurumun faaliyetlerini yürüttüğünü ve Anadolu'daki sanat eğitimi anlamında en önemli adım atıldığının göstergesidir (Cezar, 1971).

2.3.2.1.1. Sanayi-i Nefise Mektebi

Tanzimat Dönemi'nde modern eğitim anlayışındaki yenilikler, Sanayi-i Nefise Mektebi'nin açılmasında büyük rol oynar. Askeri okullardan mezun olan öğrenciler Avrupa'ya sanat eğitimi almaları için gönderilmiştir. Orta öğretim kurumlarının ders programlarında resim dersi eklenmesi üzerine alanda uzman kişilere ihtiyaç duyulmuştur. Ayrıca Avrupa'dan sanat eğitimi tamamlayıp ülkeye dönen ressamın açmış olduğu sergi ülkede büyük bir ses getirmişti (Ürekli, 2009).

19. yüzyılda Sultan Abdülaziz Dönemi'nde, Fransız ressam Guillemet padişahın portresini yaptırmak için getirilmişti. Guillemet, Sultan Abdülaziz'in memnun kalmasından dolayı dokuz seneye aşkın süre İstanbul'da kalmış. Ayrıca, Academie adını verdiği atölyede desen ve resim dersleri vermeye başlamıştır. Resim üzerine Adolphe Thalasso adını taşıyan bir kitabı vardır. Atölyesinin bir sanat okuluna dönüştürme isteği ve bu sanat okulunun Guillemet'in müdürü olacağı düşünülmüştür. Tüm hazırlıkları tamamlanan sanat okulunun Guillemet'in rahatsızlanıp ölmesi ve 93 harbinin başlaması sanat okulunun açılmamasına neden olmuştur. (Cezar, 1971; Tansuğ, 2012; Gençel, 2021).

1880 yılında Güzel Sanatlar Yüksekokulu için tekrar bir girişimde bulunulmuştur. Başmimar Sarkis Bey'e hazırlatılan ders programı ağırlıklı olarak mimarlık eğitimleri üzerine olup, madencilik, kimya, inşaat mühendisliği gibi alanlara da yer verilmiştir. Hazırlanan program padişaha sunulmuş ve bazı olaylardan ötürü kurum açılmamıştır. Müze-i Hümayun müdürü Osman Hamdi Bey, farklı bir program hazırlanmış padişahında onayına sunulurken kabul edilmiştir. Osman Hamdi Bey önderliğinde, Mektebi-i Sanayi-i Nefise-i Şahanesi adıyla güzel sanatlar yüksek okulu kurulmuştur. Mektebi-i Sanayi-i Nefise-i Şahanesi, L'Ecole Des Beaux-Arts Paris güzel sanatlar yüksek okulunu birçok unsurda ilham alarak kendi programlarını, yönetmeliklerini oluşturmuşlardır. Mektebi-i Sanayi-i Nefise-i Şahanesi

okutulacak bölümler; resim, oymacılık (hakkâklık), mimarlık ve heykel (Ürekli, 2009; Aydın,2014).

2 Aralık 1883 yılında devletin kararı ile kurucusu olduğu Mektebi-i Sanayi-i Nefise-i Şahanesinin müdürlüğünü ve Müze-i Hümayun'un yönetimini Osman Hamdi Bey ölene kadar yürütmüştür (Yolcu, 2021). Mimar Valuary'e Osman Hamdi Bey, müdürü olduğu Müze-i Hümayun binasının karşısına atölyesi ve beş sınıfı olan Mektebi-i Sanayi-i Nefise-i Şahanesi binası inşa ettirdi (Sanayi-İ Nefise Mektebi, 2022). Sanayi-i Nefise-i daha önceden kurulan asgari okullarda yetişen ressam subaylardan farklı olarak sivillere açılan yüksekokuldur. Sanayi-i Nefise Mektebi, Batılı resim anlayışında eğitim veren ayrıca Batılı anlamda ressam yetiştiren ilk sanat okuludur. Askeri ressamların yerini zamanla Sanayi-i Nefise Mektebi okulundan mezun olan sivil ressamlar yerini almıştır. Sanayi-i Nefise-i yüksekokulu 1914 yılına kadar sadece erkeklere hizmet vermiş, 1914 yılında kızların resim üzerine eğitim almaları için İnas Sanayi-i Nefise-i Mektebi açılmıştır. Cumhuriyetin ilanından sonra iki okul birleştirilmiştir (Turani, 1979; Eroğlu, 2015; Yolcu, 2021).

Türkiye'nin Batı tarzı sanat eğitimiyle eğitim veren ilk yüksekokulu olan Sanayi-i Nefise Mektebi, 1924 yılında bünyesinde iki bölüm açılmıştır; Resim Dar'ül Muallimliği ve Tenziyat bölümüdür. 1927 yılında afiş tasarımı üzerine grafik atölyesi açılmıştır. 1928 yılında adını Güzel Sanatlar Akademisi adını almış ve 1929 yılında seramik atölyesi açılmıştır. 1969 yılında İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisi (Özsoy, 2015; Keskin,2017), 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanunu ile 20.07.1982'de Kanun Hükmü Kararnamesiyle Türkiye'deki tüm üniversiteler Yüksek Öğretim Kurulu'na bağlanacaktı. Bunun üzerine 1982'de İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisi adını Mimar Sinan Üniversitesi ve son olarak 2004 yılında Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi olarak adı değiştirilmiştir (Sanayi-İ Nefise Mektebi, 2022).

2.3.2.1.2. İnas Sanayi-i Nefise Mektebi

Osmanlı Devleti 19. Yüzyılın başlarından itibaren eğitim alanında yenilikler modern eğitim anlayışına sahip çalışmalar yapmıştır.

Osmanlı Devleti, kadınlar toplumunda sanatsal yeteneklerini ortaya çıkarmak için el işlemeciliği alanında olmuştur. Yüksek mevkii sahibi aileler kızların daha iyi bir eğitim almaları için Avrupa'da eğitim görmeleri için imkân sağlamışlardır (Tansuğ, 2012).

1859 yılında kız rüştiyesi, 1864 yılında kız sanat okulu, 1870'te kadın öğretmen yetiştirmek üzere Darülmualimat kurumları açılmıştır (Pelvanoğlu ve Uçar, 2010). Osmanlının ilk anayasası olarak kabul edilen eğitim ve öğretimi hakkın herkesin sahip olduğunu vurgulayan Tevhid-i Tedrisat Kanunu kabul edilmiştir. 1913 yılında Tedrisat Kanunu çıkarılmış ve 1914 yılında Darülfünuna kız öğrencileri alınmaya başlamıştır (Bayav, 2011).

1908 II. Meşrutiyet'in ilanından sonra kız çocuklarının yüksek öğretim görme düşüncesi gerçeğe dönüşmek için hız kazanmıştır. Açılan kız Rüştiyeler ve liselerde kadın öğretmen ihtiyacı doğmuş ve 1914 yılında kızlara sanat alanında eğitim vermek için İnas Sanayi-i Nefise Mektebi açılmıştır (Ürekli, 2003).

İnas Sanayi-i Nefise Mektebi, Bayezid'taki Zeynep Hanım konağında derslik şeklinde önceleri resim dersi ile başlayarak öğrenim vermeye başlamıştır. Daha sonra heykeltıraşlıkta eklenmiştir. 1917 yılında İnas Sanayi-i Nefise Mektebi ve Sanayi-i Nefise Mektepleri Maarif Bakanlığı'na bağlanmıştır (Tansuğ, 2012; Aydın, 2014). Okulun ilk müdürü matematikçi Sami Bey olup daha sonra Mihri Müşfik Hanım gelmiştir. Avrupa tahsilini tamamlayan Adil Bey müdür olarak tayin edilmiş, Mihri Hanım ise müdür yardımcılığı görevine geçmiştir. Adil Bey döneminde dersane şeklindeki kurum gerçek bir okul özelliğine erişmiştir. İnas Sanayi-i Nefise Mektebi'nin yönetmeliğinde, teori dersleri, perspektif, anatomi dersleri verilmiştir. Hafta 32 saat eğitim verilecek olan kurumda başarı ile ayrılan kız öğrencilere diploma verilmiştir (Ürekli, 2003; Türkmen, 2009).

1926 yılında İnas Sanayi-i Nefise Mektebi kapatılmış, kurumdaki kız öğrenciler Sanayi-i Nefise Mektebine alınmıştır. Ancak Sanayi-i Nefise Mektebi'ndeki öğrencilerin birleşmesi Cumhuriyet'in ilanında sonra olmuştur (Tansuğ, 2012).

2.3.2.2. Cumhuriyet Sonrası Görsel Sanatlar Eğitimi

Mustafa Kemal Atatürk, 29 Ekim 1923 yılında Cumhuriyeti ilan etmesinden sonra sanat ve kültür alanında çalışmalar yapılması gerektiğini devletin yapılacak planları arasında göstermiş ve bu alanlarda çalışmalar yapmıştır. Cumhuriyet Dönemi'nde diğer alanlarda olduğu resim iş eğitiminde de radikal yeniliklere gidilmiştir. 1921 yılında Türk Ressamlar Cemiyeti Türk sanatının olgunlaştırılmaya çalışması amaçlanmış, 1924 yılından itibaren Avrupa'ya resim alanında birikim, deneyim ve bilgi almaları için öğrenciler gönderilmiştir (Yolcu, 2021).

Dönemin Milli Eğitim Bakanı Mustafa Necati ve arkadaşlarının çabalarıyla, Kolombiya'dan gelen filozof, eğitimci Profesör John Dewey, G. Stiehler ve Frey gibi yabancı eğitimcilerin raporların sentezlenmesi sonucunda 1926 yılında kurulan Gazi Orta Muallim Mektebi ve Terbiyesi kurumunda 1932 yılında resim bölümü, 1937 yılında müzik bölümü açılmıştır (Özsoy, 2015; San, 2019). John Dewey raporunda resim eğitimine değinerek (Dewey, 1939; San, 2019);

- Sanayi-i Nefise Mektebi'nin iyi eğitim verdiğini ancak binanın büyütülmesi, atölyeler, sergi alanları ve malzeme eklenmesini, ayrıca sanat eğitimcisi yetiştiren ek bir kurumun açılmasını,
- Öğretmen okullarında, resim dersi verilmesi için sanat alanında özel dersler verilmesini,
- Okullarda sanat ve el iş derslerinin eklenmesini, atölyeler kurulmasını ve atölyelerin donanımlı olmasını,
- Sanat alanında tahsilini tamamlayacak kişilerin, el işi becerilerini yaşamlarında devam etmelerini sağlayacak olanaklarına önem verilmesini istemiştir.

Stiehler Raporu'nda; sanat eğitimi, sanat eğitimi yapılanması ve programlarıyla ilgili önerilerde bulunmuş. Resim sadece yetenek değil, bireyin sanat yoluyla öğrenmesinin etkili olabileceğini, orta öğretim kurumlarında resim dersleri için resim öğretmenlerinin diğer branş öğretmenleri gibi özel bir eğitimden geçmeleri gerektiğini raporunda belirtmiştir. Frey ise; Müze mektepleri ve İş Okulu Akım'ını raporlarında hazırlayarak Millî Eğitim Bakanlığına sunmuştur (Özsoy, 1998; Ciddi, 2019).

Avrupa'ya 1924 yılında gönderilen öğrencilerin ülkemize dönmesiyle ressam sergilere ve etkinliklere başlamışlardır. 1926 yılında Türk Sanayi-i Nefise birliği kurulmuş ve zamanla adı değişerek Güzel Sanatlar Birliği adını almıştır. 1926 yılında Güzel Sanatlar Yönergesi (Sanayi-i Nefise Talimatnamesi) hazırlanarak güzel sanatlar eğitiminin gelişimi için komisyon ve düzenleme yapılmıştır. 1928 yılında Müstakil Ressamlar ve Heykeltıraşlar Birliği kurulmuştur (San, 2019; Yolcu, 2021).

1932-1950 yıllarında Halk Evleri yaygın eğitimle eğitimlerini sürdürmüştür. Halkı sanatla tanıştırmak ve sanatın bilincine erdirmek için köylere kadar yayılmış, sanat alanında bilgiler verilmiş ve sergiler açılmıştır. D Grubu, Yeniler ve Müstakil Ressamlar Birliği devlet desteğiyle Halk evleri kapandığı güne kadar plastik sanatlarda önemli adımlar atmıştır (San, 1983; Dilmaç, 2010).

Güzel Sanatlar Akademisinde teorik dersler çatısı altında okutulan sanat tarihi dersinin, 1943-1944 yılları arasında üniversitelerde sanat bölümü olarak ele alınmıştır. Dünya sanatının gelişimini yakından incelemek, son yıllarda Osmanlı İmparatorluğu'nun sanat ve eğitim alanındaki reformları ve Türk tarihini yakından incelenmesi bölümün açılmasını doğurmuştur (Tansuğ, 2012).

Milli Eğitim Şuralarının 1949, 1962, 1974 ve 1981 yıllarının sanat eğitimi bakımından çalışmaları yapıldığını ve 1962 yılındaki 7. Milli Eğitim Şurasında sanat eğitimi konusuna ayrıntılı olarak yer verilmiştir (San, 1983).

- 1949 yılında yapılan IV. Millî Eğitim Şûrası; Ortaokul ve liselerde eğitim vermek üzere yetiştiren öğretmen fakültelerin ve yükseköğretim kurumlarının okullarına ihtiyaçlarına göre düzenlenmesini ayrıca branşların ayrı dallarda ele alınması gerektiğini vurgulanmıştır (MEB, 1949).
- 1962 yılında yapılan VII. Millî Eğitim Şûrası; Ülkemizdeki Güzel Sanatlar Akademisindeki kültür ve sanata faaliyetlerini hakkıyla yerine getirebilmesi için problemlere yönelik bazı çözümler ve ilkeler ortaya çıkarmıştır (MEB, 1962).
- 1974 yılında yapılan IX. Millî Eğitim Şûrası; Öğrencilerin ilgi ve yeteneklerine göre gelişimlerine destek sağlamak amaçlanmıştır. Ortaöğretim (lise) kurumlarında ise resim dersi seçmeli ders olarak programlarda belirtilmiştir (MEB, 1974).

VII. Millî Eğitim Şûrası sanat eğitimi kapsamında yapılan program uygulama aşamasına geçememiştir (Altinkurt, 2005).

1964-1965 yıllarında ülkemizde eğitim ve öğretim yıllarında Türk Milli Eğitiminin ihtiyacı olan uzman eğitimci yetiştirmek için Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi açılmıştır (Küçükahmet, 2007). 1968 yılından başlayan üniversitelerdeki öğrenci hareketleri eğitim hayatını olumsuz yönde etkilemiştir. 1979-1980 yıllarında 'hızlandırılmış eğitim' başlığı altında 1980 yılına gelindiğinde ülkede özgür bir ortam oluşturulmuş ve yeni Anayasa kabul edilmişti. 20 Temmuz 1982 tarih ve 17760 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Yükseköğretim Kurumları Teşkilâtı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname" ile Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı olan eğitim enstitülerinin Yüksek Öğretim Kurulu bünyesine geçilmiş ve üç yıl olan eğitim süreleri dört yıla çıkarılmış olup 1957 yılında kurulan Öğretmen Okulları Genel Müdürlüğü kaldırıldı. 1980 yılındaki yeni düzenleme ile Güzel Sanatlar Fakülteleri *Anasanat Dalları* benimsenmiştir. Üç yıllık eğitim programlarından mezun olan sanatçılar, dışarıdan öğrenimlerini tamamlamışlardır. Akademik unvanlar Güzel

Sanatlar Fakülteleri bünyelerine tanımlanmıştır. Sanatta Yeterlilik programı ile birçok kişiye doktora derecesinde eğitim verilmesi amaçlanmıştır (Özsoy, 1997; Kavcar, 2003; Ünver, 2002; Özsoy,2015).

1994-1997 yıllarında Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK) ve Dünya Bankası'nın yürütmüş olduğu Milli Eğitim Geliştirme Projesi sınırlarında Müzik Eğitimi ve Resim-İş Eğitimi programları Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü adı altında birleştirilmiştir. 1998-1999 yıllarında lisans program değişikliği yapılmış, son olarak 2017 yılında eğitim fakülteleri lisans programları değiştirildi (Yolcu, 2021).

2.3.3.Cumhuriyet Sonrası Öğretmen Okulları

Cumhuriyetin ilk yıllarından beri hükümet tarafından öğretmen yetiştirme konusu eğitim sisteminin ilklerinden biri olmuştur. Eğitim sisteminde toplumda eğitimin yaygınlaştırılması kapsamında ilk öncelik ilkokullara öğretmen yetiştirme sorunu üzerinde önemle durulmuştur. Cumhuriyetin ilan edilmesinden 1982 yılına kadar öğretmen yetiştirme kurumları Milli Eğitim Bakanlığına bağlıydı. Öğretmen yetiştirme kurumlarındaki programlar, modeller kurumlarda görev alan öğretim üyeleri tarafından eksik ve başarılı bulunamamıştır. 1981 yılında Yükseköğretim Kurulunun kurulmasının ardından eğitim fakülteleri (öğretmen yetiştirme kurumları) Milli Eğitim Bakanlığında Yükseköğretim Kuruluna devredilmiştir.

Bu bölümde 1923-1981 yılları arasında öğretmen yetiştirme uygulaması ve politikası hakkında bilgi verilmiştir. İlkokul öğretmen yetiştirme, ortaokula öğretmen yetiştirme, liselere öğretmen yetiştirme ve üniversiteler üzerinde durulmuştur.

2.3.3.1. İlk Öğretmen Okulları

Cumhuriyetin ilanından önce kurulan İlk öğretmen okulları 1974 yılına kadar ilkokullara öğretmen yetiştirmek için eğitimlerini sürdürmüşlerdir. İlk öğretmen Okulları 7'si kız, 13 erkek olmak üzere toplamda 20 okul olarak eğitimlerini sayıları artarak devam ettirmiştir. Öğretim süreleri 5 yıl olan bu okullar, 1931-1932 eğitim-öğretim yılında 6 yıllık süreli okullar haline gelmiştir. Eğitim-öğretim süresinin ilk 3 yılında kültür ve alan eğitimi, diğer 3 yıl eğitim süresinde ise meslek bilgisi eğitimi verilmeye başlanmıştır. Zamanla İlk öğretmen Okulları ortaokul kademesi kaldırılmış, öğrenim süresi 3 yıllık İlk öğretmen Okulları Lisesine dönüştürülmüştür (Dursunoğlu, 2003; MEB, 1995). Günümüzde ise bu okullar 4 yıllık Anadolu Öğretmen Lisesi adı altında eğitim- öğretim faaliyetlerine devam etmektedir.

İlk öğretmen okullarının 1924 programında; toplumun yapı ve şekillerinin, kültürlerini tanıması ve kuşaktan kuşağa aktarılması, toplum sorunlarına karşı bilinçli olabilmesi için sosyoloji dersleri konulmuştur. Meslek bilgisi dersleri ayrı ayrı dersler haline getirilmiş; bu dersler eğitim bilimi, eğitim tarihi, psikoloji ve öğretim yöntemi uygulama dersleri olarak programa eklenmiştir. 1924 yılında bu dersler 4 sınıfta başlamakta 4 saat okutulmuştur. Ancak öğretim yöntemi ve uygulamaları dersi son sınıfta 9 saat olarak programa eklenmiştir (Binbaşıoğlu, 1995). Cumhuriyet'in ilan edilmesinden sonra sanat alanında hızla açılan kurumlar ve yenilikler devam etmiştir. 1925 yılından örgün eğitimin başlamasından sonra

ortaöğretim kurumlarında el işi ve resim dersleri programlarda zorunlu olarak haftada bir saat olarak yer almıştır (Özsoy, 2015).

1926 müfettişlere ve öğretmenlere beceri, teknik ve yöntem kazandırmak için Ankara'da kurslar açılmıştır (Abazaoğlu, Yıldırım ve Yıldızhan, 2016). 1927 yılında ilk defa Güzel Sanatlar Akademisi nazırında 'Resim Öğretmenliği Kursu' düzenlenmiştir. İsmail Hakkı Baltacıoğlu'nun yürüttüğü ders 'Resim Öğretim Metodu' derslerini seyretmekle yükümlü olan öğrenciler, bir sene sonunda bu akademiden başarılı şekilde mezun olduklarında resim öğretmeni olarak mezun olmuşlardır (ÖZSOY, 1996).

Öğretmen okullarında sanat içerikli dersler önem kazanmış; müzik, beden ve resim gibi derslerin öğretimi branş öğretmenleri tarafından verilmiştir. 1946-1947 yıllarında İstanbul Öğretmen Okullarında ilkokullarda eğitim verecek olan müzik ve resim-iş eğitimi alanında seminer verilmiş, yetenekli olan öğrencilerin bir bölümü Gazi Eğitim Enstitüsüne bir bölümü de Öğretmenler Okullarına gönderilmiştir. Bir yıl süren seminer, 1951 ve 1963 yıllarında tekrar resim-iş eğitimi için ele alınmıştır (Özsoy, 1996; Altinkurt, 2005).

2.3.3.2. İki Yıllık Eğitim Enstitüleri

1974-1975 eğitim-öğretim yılından itibaren her kademede öğretmen yetiştirebilmek için İki Yıllık Eğitim Enstitüleri açılmıştır. Öğretmen liselerinden mezun öğrenciler İki Yıllık Eğitim Enstitülerine girişte iki kurum arasında avantajlar sağlanmaya çalışılmıştır. Dönemin şartlarında bu okulların sayısının hızlı bir artış olmuş, eğitim enstitülerinde öğretmen yetiştirecek öğretmenlerde herhangi bir kriter aranmamış, enstitünün niteliği hızlı bir düşüşe neden olmuştur. İki Yıllık Eğitim Enstitülerinin sayısı 1980 yılında 36'sı kapatılmak üzere sayıları 13'e indirilmiş, 1981 yılında ise 3 enstitü 1 yıl sonra ise bir enstitü faaliyete geçirek sayıları 17'ye çıkarılmıştır. 1975-1980 yılları arasında politik olaylar, öğretim elemanı eksikliği gibi sorunlar nedeniyle 20 Temmuz 1982 tarihinde bu enstitüler, diğer öğretmen yetiştiren kurumlarla birlikte Eğitim Yüksek Okulu adıyla Yükseköğretim Kuruluna bağlanmıştır (Kavcar, 2002; Öztürk, 2005; YÖK, 2007).

2.3.3.3. Köylere Öğretmen Yetiştirme

Cumhuriyetin ilan edilmesinden sonra Türkiye'de Öğretmen Okulu sayısı ve öğretmen sayısı giderek düşüşe uğramıştır. Türkiye'nin savaşlar neticesinde ekonomik olarak çökmesi üzerine istenilen Öğretmen Okulu sayısı 1924-25 yıllarında 25-26 iken 1930'lu yıllarda 11'e kadar düşmüştür. Tevhid-i Tedrisat Kanunu ile medreseler kapatılmış köye gidecek olan öğretmen kaynağı da yok olmuştur. 1932-1933 yıllarında öğretmen yetiştirme hedeflerinden biri devlete ekonomik olarak yük olmayan, devletten çok az bir yardım alan geçimini başka yollardan temin eden öğretmenler yetiştirmek, köye gönderecek olan öğretmenler çeşitli konularda köye yardımcı olabilecek ve diğer sorun öğretmen okullarından mezun olan öğretmen adayları köye gitmek istememektedir (Koçer, 1973).

John Dewey'in savunduğu düşünce Köy Enstitülerinin 1940 yılında kurulması olmuştur. Köy Enstitülerinin amacı, Türkiye'de sanatı yaygınlaştırmak, köydeki halkı bilinçleştirmek, köy ortamına göre meslek istihdamı sağlamak, köylüye ekonomik, kültürel ve toplumsal açıdan

kalkınmasını sağlamak ve köyde elverişli bir eğitim sağlayacak önder bir öğretmen rolü benimsemesi amaçlanmıştır (Bahadır, 2002; Altinkurt, 2005). Köy Muallim Mekteplerinin 1927 yılında açılması ile başlayan köylerdeki eğitim-öğretim faaliyetleri Köy Enstitülerinin 1954 yılında kapanmasıyla tamamlanmıştır (Öztürk, 2006: Akt: YÖK,2007).

3803 sayılı kanunla 17 Nisan 1940 tarihinde Köy Enstitüleri kurulmuştur. Öğrenim süreleri 5 yıl olup iki ay zaman içerisinde on enstitü kurulmuştur. Köy Enstitülerine ilkokulu bitiren köy çocukları sınavla alınmış ve eğitimde yenilik olan “karma eğitim” yapılmıştır (Şırlakoğlu, 2004).

2.3.3.4. Köy Muallim Mektepleri

789 sayılı Maarif Teşkilatına dair kanunun 7. maddesine göre 22 Mart 1926 tarihinde Köy Muallim Mektepleri açılmıştır. Köy Muallim Mekteplerinin programlarında; köylerdeki iş ve ziraat derslerine ağırlık verilmiştir. Ancak 1932-33 yıllarında bazı sorunlar neticesinde Köy Muallim Mektepleri kapatılmış, Köy Eğitim Kurulları açılmıştır (Koçer, 1973; YÖK, 2007).

2.3.3.5. Köy Eğitim Kurulları

3704 sayılı Köy Eğitim Kurulları ile Köy Öğretmen Okulu idaresine dair kanun 7 Temmuz 1939'da kabul edilmiş ve 1. maddesi öğretmen yetiştirmek üzere Maarif Vekilliğince köylerde açılmış ve açılacak öğretmen okullarıyla Maarif ve Ziraat Vekilliklerince köy eğitmeni yetiştirilmek maksadıyla 3238 sayılı kanuna göre açılan Eğitim Kurullarını yönetimi Milli Eğitim Bakanlığı'na bırakılmıştır. Yürürlüğe giren bu yasada enstitülerin iç yönetimine değinmemiş arazi ve döner sermaye konularını düzenlemiştir (Altunya, 2014).

1936-1946 yılları arasında faaliyetlerini gösteren Köy Eğitim Kurulları toplamda 8675 eğitmen yetiştirmiş ve eğitmenler 7090 köyü, okulla buluşturmuşlardır. Eğitimciler yarım milyon aşkın çocuğa eğitim olanağı sunmuşlardır. Eğitimciler tarafından okulu olmayan köyler tarafından okul yaptırılmıştır, köy örnek tarlalar ve bahçeler oluşturulmaya başlanmıştır. Köy enstitülerinin açılışına giden yolda Köy Eğitim Kurulları başarılı olmuş Köy Enstitüleri yasasına geçilmiştir (Gül, Alican ve Gümüsoğlu, 2014; Gümüsoğlu, 2014).

Köy Eğitim kurulları müfredat programlarında atölye dersleri ve aritmetik- geometri dersler verilmiştir. Atölye derslerinde; teknik görüşleri artırmak, ihtiyacı olan eşyayı bizzat yapabilmek, estetiksel anlayış sahip olmasını sağlamak; aritmetik ve geometri derslerinde, maharet ve bilgi kazandırmak amaçlanmıştır (Kocabaş, 2014). Meslek dersleri birinci sınıfta başlıyor bir saat psikoloji dersi, ikinci sınıfta haftada iki saat; Pedagoji dersi ikinci sınıfta haftada iki saat, üçüncü sınıfta haftada bir saat; terbiye tarihi üçüncü sınıfta iki saat, öğretim yöntemleri ve uygulama ikinci sınıfta iki, üçüncü sınıfta yedi saat; sosyoloji dersi de üçüncü sınıfta hafta iki saat olarak programlarında yer almıştır (Binbaşıoğlu, 1995).

2.3.3.6. Köy Enstitüleri

17 Nisan 1940 yılında resmi olarak açılan Köy Enstitüleri dönemin Kültür (Eğitim) Bakanı Saffet Arıkan 40.000 köyün öğretmen açığını gidermek için, İlköğretim Genel Müdür Vekili İsmail Hakkı Tonguç'un köyde eğitim başlıklı raporuna dayanarak uygulamaya geçilmiştir (Gümüšoğlu, 2014). Köy Enstitüleri uygulamalı eğitim, sanat eğitimi, iş eğitimi, eğitimde olanak eşitliği, meslek erbabı ve öğretmen yetiştirme yöntemi, eğitimde olanak eşitliği ve toplumsal cinsiyet eşitliği, demokratik değerleri yaşama geçirme alışkanlığı ve ilkeleri açısından uygun bir eğitim deneyimi olmuştur. Köy Enstitüleri kuruluş amacının sadece öğretmen yetiştirmek de sınırlı değil, köye yarayan diğer meslek gruplarını da yetiştirmeyi amaçlamıştır (Altunya, 2014).

1936 eğitim kursunun açılması ile başlayan köy enstitüleri 1946 yılında kurucularının görevden alınmasıyla özgün kazanımlarını yitirmiş ve 1954 yılında ilköğretim okullarına dönüştürülmüştür. Köy Enstitüleri mevcut programlarında, kültür dersleri 114 haftada 22 saat ders, Ziraat dersleri ve çalışmaları 58 hafta 11 saat, Teknik dersler ve çalışmalar 58 hafta 11 saat 5 yıllık sürekli tatiller 30 saat olarak planlanmıştır. “Süreç Temelli Öğretim” planlarını hazırlanmasına disiplinler arası öğretim yaklaşımı önemli olduğu vurgulanmış, 2 yıllık bir uygulamadan sonra, ilköğretim genel müdürü İsmail Hakkı Tonguç'un Köy Enstitüsü Programları başlığı altında program hazırlanmıştır (Kocabaş, 2014).

Köy Enstitülerinde 1943-1947 yıllarında iki farklı program uygulanmıştır. 1943 programında resim dersinin amaçları öğretim tekniklerini öğretme ve gelişim basamaklarını tanıtmaya bilgilerine yer verilmiştir. 1947 programında ise estetik zevk gelişimi ve el yazısı dersinin amaçları programı eklenmiştir. Resim dersinin amacı sanat eleştirisi yeterli sanat tarihi ve estetik zevk gelişimini vermek olmuştur. 1947 programında iş eğitimi dersini beceri kazandırma kaldırılmıştır (Şingiroğlu, 2004).

2.3.3.7. Üç Yıllık Eğitim Enstitüleri

1978-1979 Öğretim yılından 1981- 1982 öğretim yılının sonuna kadar ortaokula öğretmen yetiştirmek için Üç Yıllık Eğitim Enstitüleri Yüksek Öğretmen Okulu adıyla faaliyetlerini sürdürmüştür. 1926-1927 öğretim yılında Konya'da açılan orta Muallim Mektebi, Türkçe öğretmeni yetiştirmek amacıyla kurulmuştu. Ancak bir yıl sonra kurum Ankara'ya nakledilmiş ve Gazi Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü olarak ismi değiştirilmiştir. Zamanla okula Türkçe bölümü dışında matematik, tarih, coğrafya, pedagoji, beden terbiyesi, Fransızca, Almanca, İngilizce, müzik, iş dersi ve resim bölümlerinin eklenmesi ile genel eğitim derslerinin eklenmesi ile öğretmen yetiştiren bir kurum haline gelmiştir (YÖK, 2007). 3 yıllık eğitim enstitüleri 1969 yılında tüm branşların öğretim süresi 3 yıla çıkarılmıştır, sınıf öğretmeni yetiştiren 2 yıl eğitim enstitüleri 1974 yılında kurulması ile, ortaokullara branş öğretmeni yetiştiren kuruma 3 yıllık eğitim enstitüsü adı verilmiştir. 1978-79 öğretim yılından itibaren bu enstitüler öğretim yılları 4 yıl olmuş yeni kurulan Yüksek Öğretmen Okullarına dönüştürülmüştür (Öztürk, 2010).

Üç Yıllık Eğitim Enstitüleri, Gazi Eğitim Enstitüsünün eski programı ile çalışmalarını sürdürmüştür (Binbaşıoğlu, 1995).

2.3.3.8. Yükseköğretmen Okulları

Yüksek Öğretmen Okulları tarihi 16 Mart 1848 yılında açılan Darülmualimin Okulunun açılışına kadar uzandığı kabul edilmektedir. Lise ve dengi okulları öğretmen yetiştiren Yüksek Öğretmen Okulları dönemin şartları siyasi, politika olayları, öğretim üyeliği eksikliği ve normal lisans programı dışında hızlandırılmış eğitim yoluyla öğretmen mezun etmiştir. YÖK'ün kurulması ile yüksek öğretmen okulları eğitim Yüksek Okulu adıyla üniversite bünyesinde yer almıştır (YÖK, 2007).

Üç Yıllık Eğitim Enstitüleri 1978-1979 eğitim öğretim yılı başında 4 yıllık yüksek Öğretmen Okulu haline getirilmiştir. Lisans programları yeniden düzenlenmiştir. Bu programda meslek dersleri şu şekilde yer almıştır: Eğitime giriş, eğitim psikolojisi, eğitim sosyolojisi, eğitim yönetimi, araştırma tekniği, rehberlik, ölçme ve değerlendirme, eğitim programları ve yöntemleri, düşünce tarihi. Yüksek Öğretmen Okulları lisans programlarını ilk kez araştırma tekniği, eğitim yönetimi ve düşünce tarihi adlı dersler yer almıştır. Rehberlik ile ölçme değerlendirme dersleri daha önceki lisans programında uygulanmıştır. Lisans programları içerisinde eğitim bilimleri dışında meslek dersleri bakımından en zengin program olmuştur (Binbaşoğlu, 1995).

2.3.3.9. Üniversiteler

Cumhuriyet Dönemi'nde, ilköğretim ve ortaöğretimde öğretmen yetiştirme kurumları öğretmen ihtiyacını tamamını karşılayamamıştır. Bu bağlamda Güzel Sanatlar Akademisi ve Fen Edebiyat Fakülteleri gibi Yükseköğretim kurumlarından mezun olan öğrencilere bazen pedagojik formasyon alarak bazen de almayarak ortaöğretim kurumlarına öğretmen olarak atanmıştır. 1980 öncesi dönemin şartları ve öğrenci olaylarının Milli Eğitim Bakanlığına bağlı öğretmen yetiştiren, yüksek öğretim kurumlarında çoğalması, hızlandırılmış eğitim, mektupla öğretim gibi uygulamalarla öğretmen yetiştirilmeye çalışılmıştır. Bakanlığa bağlı olan bu kurumların olayların içinde daha çabuk yer alması ve bu okulda Bakanlık bünyesinden alınarak 2547 sayılı Yüksek Öğretim kanunu ile üniversite bünyesinde geçilmiştir (Binbaşoğlu, 1995; YÖK, 2007). 20.yüzyılın sonlarına doğru geldiğinde ülkemizdeki yüksek öğretim kurumlarında yenileşmeler olmuştur. 1980'li yılların sonlarına doğru mezunlar sanatın çeşitli alanlarında kendilerini uzmanlaştırmak, sanat alanında yetişecek öğretmen adayları yetiştirmek için yüksek lisans ve doktora eğitimi almaları için yurt dışına gönderilmiştir. 1932 yılında ülkemizde tek başına öğretmen yetiştiren ve 1935 yılında ilk mezunlarını veren Gazi Eğitim Enstitüsü, 1998 yılına geldiğinde ülkemizde 20 eğitim fakültesi açılmıştır. 2000'li yıllara geldiğinde Resim-İş Eğitim Fakültelerinin sayısı 5'e ulaşmıştır (Altinkurt, 2015; Özsoy, 2015).

2.3.3.9.1. Üniversitelerin Kuruluşu

Eğitim, insanların uygarlıkların başlangıcından beri önem verdiği bir alandır. Osmanlı Devleti'nden itibaren kurulan yüksekokullar ve Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulmasıyla devam etmiştir. Ülkemizde açılan sanat eğitimcisi ve sanatçı yetiştiren kurumlar şu şekildedir:

2.3.3.9.1.1. İstanbul Konservatuarı Kuruluşu (1917)

Türkiye'nin ilk resmi müzik okulu olan Dârü'l-Elhân, Maarif-i Umumiye Nezareti tarafından 1 Ocak 1917 tarihinde açılmıştır. Dârü'l-Elhân'ın açılış amacı; Türk müziği eserlerini korumak ve eski eserleri tespit etmek, Batı müziği eğitimi vermek ve diğer ülkelerdeki müzik gelişmelerini incelemek ülkemizde bilinmesini sağlamak, opera, koro gibi yabancı besteleri ülkemizde çalmak ve müzik öğretmeni yetiştirmek için açılmıştır. Dört yıl eğitim verecek olan kurum kız ve erkek öğrenciler ayrı ayrı yerlerde eğitim alacaklardı (Özcan, 1993; Toker ve Özden, 2013; 20.Yy. Başlarında Türk Müziğinin Gelişimi, 2019; İstanbul Devlet Konservatuarı, 2022).

Dârü'l-Elhân, programında dört yıllık eğitim sürecinde bir yıl hazırlık, iki yıl Türk müziği, üç yıl Batı müziği eğitimi verilmesi kararlaştırılmıştır. Solfej, nazariyat, Türk musikisi, viyolonsel, piyano, şan ve kompozisyon ayrıca Türk müzik çalgıları, Türk dini müzikleri, folklorik çalışmalar da programın içinde yer almıştır. Birinci Dünya Savaşı'nın başlamasından sonra erkekler bölümü kapatılmıştır ve kızlar bölümü sekiz kişilik eğitim kadrosuyla eğitim-öğretim hayatlarına devam etmişlerdir (Özcan,1993).

Cumhuriyet'in ilanından sonra Dârü'l-Elhân kurumu İstanbul Valisi Haydar Bey'in müziğe olan merakıyla tekrar açılmıştır. 1925 yılında Musa Süreyya Bey'in yönetiminde Belediye'ye bağlanarak Batı müziği eklenerek adını 'İstanbul Konservatuarı' olarak değiştirilmiştir. Değiştirilen programla Batı müziği dersleri şan, piyano, keman gibi dersler yer almış, 1926 yılında Türk Müziği programlardan kaldırılmış ve program tamamen değiştirilmiştir. 1927 yılında program ağırlıklı olarak Batı müziği etkisi altında olan program olarak hazırlanmıştır (İstanbul Devlet Konservatuarı, 2022).

Joseph Marx, 1931 yılında ülkemize davet edilerek Dârü'l-Elhân için bir rapor hazırlanması istenmiştir (Kaptan ve Kaptan, 2019). 1931 yılında 'Nefesli Çalgılar' bölümü eklenerek, Şehir Bandosuna bölümden öğrenciler yetiştirilmiştir. 5 Şubat 1944 tarihinde İstanbul Konservatuarı adını, İstanbul Belediye Konservatuarı olarak değiştirilmiştir. 1950'li yıllarda tiyatro bölümü açılmış olup daha sonraki yıllarda bale bölümü de açılmıştır. 1955 yılında Şehir Bandosu konservatuarına bağlanarak Şehir Armoni Orkestrası olmuştur. İstanbul Belediye Konservatuarı, 1986 yılında İstanbul Üniversitesi'ne bağlanarak İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuarı adını almıştır (Say, 1997; Sağer, 2020; İstanbul Devlet Konservatuarı, 2022).

2.3.3.9.1.2. Gazi Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsünün Kuruluşu (1926)

Osmanlı İmparatorluğu'nun yıkılmasının ardından yeni bir "Türk Devleti" kurulmuştur. Mustafa Kemal; ülkenin cahilliğin, yoksulluğundan, geri kalmışlığından uzak tutmak ve çağdaş bilgiye ulaştırmak hedefindeydi. Yeni kurulan Türkiye Cumhuriyeti'nin genç öğretmenlere ihtiyacı vardı.

1926 yılında, 789 sayılı Maarif Teşkilatı Kanun'un 7.maddesince edebiyat öğretmeni yetiştirmek amacıyla Konya'da Orta Muallim Mektebi, iki yıllık yüksekokul açılmıştır. Dönemin Maarif Vekili Mustafa Necati Bey, eğitim alanında tasarılar yapmış, Türkiye'nin merkezinde tüm Anadolu'nun öğretmen ihtiyacını karşılayacak bir kurum açmak istiyordu. 1927 yılında yapımı iki yıl sürecek bir enstitü inşa edilmiştir. Konya'daki Orta Muallim Mektebini Ankara'ya nakledilmiştir. Orta Muallim Mektebinin açılmasından bir yıl sonra

pedagoji bölümü açılmıştır. Böylelikle ismi Gazi Orta Öğretmen Okulu ve Eğitim Enstitüsü olmuştur. 1932 yılında Resim-İş Ana Bilim Dalı, 1937’de Müzik Ana bilim dalı bünyesinde açılmıştır. Gazi Orta Öğretmen Okulu ve Eğitim Enstitüsünden mezun olanlar ilkokullara müfettiş olarak ya da ortaokullara öğretmen olarak atanmışlardır. 1948 yılında Gazi Eğitim Enstitüsü ismini almıştır. 1978 yılında eğitim öğretim yılı üç yıldan dört yıla çıkarılarak Gazi Eğitim Enstitüsü yükseköğretim statüsünü almış ve adını Gazi Yüksek Öğretmen Okulu olarak değiştirilmiştir. 1982 yılında Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı hakkındaki 41 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Gazi Üniversitesi, Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi olarak eğitime devam etmektedir (Binbaşıoğlu, 1995; Tayyip, 1999; Atakul, 2007; Günay, 2017; San, 2019).

2.3.3.9.1.3. Ankara Devlet Konservatuvarının Kuruluşu (1936)

Ankara Devlet Konservatuvarının başlangıcı Riyaseti Cumhur Musiki Heyeti’ne kurulmasına dayanmaktadır. Türkiye’de müzik ile ilgili bir çalışma yapılması için Milli Eğitim Bakanlığı görevlendirmek üzere Alman Besteci Prof. Paul Hindemith görevlendirilmiştir. Hindemith, on altı maddeden oluşan ayrıntılı bir rapor hazırlamıştır. Raporun sonucunda kurulacak olan konservatuvarın serbest müzik ve müzik öğretmeni yetiştiren ayrıca tiyatro bölümünün de bulunması kararına varılmıştır. Rapor bir bakıma gerçekleştirilmiştir. Öğretmen yetiştirmek için Musiki Muallim Mektebi, tiyatro ve müzik eğitimi veren Ankara Devlet Konservatuvarı 1936 yılına kadar aynı bina de eğitim vermiştir. Ankara Devlet Konservatuvarı 1 Kasım 1936 tarihinde açılmıştır. Musiki Muallim Mektebi ise 1937 yılında Gazi Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü’ne bağlanmıştır. 1960 yılında Milli Eğitim Bakanlığı’na, 1972 yılında ise Kültür Bakanlığı Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü idaresine bağlanmıştır. 1982 yılında Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı hakkındaki 41 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamesiyle Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi’ne bağlanmıştır (Çakar, 2015; Sağer, 2020).

2.3.3.9.1.4. İzmir Devlet Konservatuvarı (1954)

İzmir’deki ilk konservatuvar, 1954 yılında “Müzik Okulu” olarak açılmıştır. Müzik Okulundaki dersler ortaokul ve lise düzeyindeki öğrencilerine yönelik piyano, armoni, keman, solfej dersleri verilmeye başlanmıştır. 1958-1959 yıllarına gelindiğinde Müzik Okuluna yetenek sınavıyla on beş kişi alınmış, İzmir Devlet Konservatuvarı statüsü verilmesine karar verilmiştir. 26 Aralık 1958’de İzmir Devlet Konservatuvarı açılmıştır. 1974 yılına kadar ortaöğretim düzeyinde eğitim verilmeye devam etmiş, Ankara Devlet Konservatuvarına öğrenciler gönderilerek yüksek öğrenimlerine devam etmeleri sağlanmıştır. İzmir Devlet Konservatuvarında yaşanan öğretmen sıkıntısına çözüm getirmek için 1975 yılında İzmir Devlet Senfoni Orkestrası kurulmuştur. İzmir Devlet Konservatuvarı önce Milli Eğitim Bakanlığına daha sonra Kültür Bakanlığına bağlandı. 1982 yılında konservatuvarlar üniversite düzeyine bağlandı ve İzmir Dokuz Eylül Üniversitesi bünyesine bağlanılmıştır (Sağer, 2020; İzmir Devlet Konservatuvarı, 2022).

2.3.3.9.1.5. Devlet Tatbiki Güzel Sanatlar Yüksek Okulu’nun Kuruluşu (1957)

Mimarlık, heykel ve resim, eğitimin ana dallarını oluşturmaktadır. Ancak kurulacak olan yeni Akademi kurumunda 1950’li yıllardaki hızla gelişen endüstri hızı, Bauhaus Hareketiyle 1957

yılında İstanbul'da Devlet Tatbiki Güzel Sanatlar kurulmasında ihtiyaç doğurmuştur. Almanya da çıkan Bauhaus Hareketi, ülkemizdeki danışmanlığını üstlenen Adolph Schenck Alman eğitimcidir. Endüstrinin ihtiyaçlarını görmek için kurulan kurum uzun zaman endüstriden istenilen desteği görememiştir (Usluca, 2011; Tansuğ, 2012).

1957 yılında kurulan Devlet Tatbiki Güzel Sanatlar kurumunda; İç Mimarlık, Tekstil Sanatları, Seramik, Dekoratif Resim, Mobilya ve Grafik Sanatlar beş bölüm bünyesinde açmıştır. 1962 yılında eğitim süresini üç yıldan dört yıla çıkarmıştır (Devlet Tatbiki Güzel Sanatlar Yüksek Okulu, 2022).1982 yılında Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı hakkındaki 41 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamesiyle Güzel Sanatlar Fakültesi adıyla Marmara Üniversitesi bünyesine geçmiştir (Usluca, 2011).

2.3.3.9.1.5. İstanbul Devlet Konservatuvarı Kuruluşu (1971)

Türkiye'deki tiyatro, müzik, opera ve kültür sanat alanlarındaki faaliyetleri yaymak ve korumak amacıyla bu alandaki ulusal çalışmaları geliştirmek, alanında uzman, yönetici, yaratıcı, yorumlayıcı ve öğretici sanatçılar yetiştirmek üzere kurulmuştur. 1970 yılında Adnan SAYGUN tarafından kurulan eğitim ve öğretim faaliyetlerini 1971-1972 yıllarında başlayan İstanbul Devlet Konservatuvarı kuruluşundan on iki yıl sonra Mimar Sinan Güzel Sanatlar Fakültesine bağlanmıştır (Sağır, 2020; İstanbul Devlet Konservatuvarı, 2022).

2.6. Akademik Yapıyla İlgili Düzenlemeler

Bu bölümde, öğretmen yetiştirme üniversitelere devredilmesinin ardından, akademik yapıyla ilgili düzenlemeler, öğretim programlarıyla ilgili düzenlemeler (1982-1997, 1997, 2006 ve 2009) hakkında bilgi verilecektir.

Öğretmen yetiştiren tüm yükseköğretim kurumlarının üniversite çatısı altında toplanılması aşamasında; Yabancı dil yüksekokulları kaldırılarak, Eğitim Fakültelerinin ilgili bölümlerine bağlanmış; 4 Yıllık Eğitim Enstitüleri Yüksek Öğretmen Okulları, Eğitim Fakültesi, İki Yıllık Eğitim Enstitüleri Eğitim Yüksekokulu adını almış ve Gençlik ve Spor Bakanlığı'na bağlı Gençlik ve Spor Akademileri Beden Eğitimi ve Spor Bölümü adı altında Eğitim Fakültelerine bağlanılmıştır. Eğitim Fakülteleri öğrenim süreleri dört yıl ve eğitim yüksek okulları iki yıl olarak korunmuştur. YÖK 82/637 sayılı kararı (12 Ekim 1982) ile bütün Eğitim Fakültelerinde, öğretmenlik meslek bilgisi dersleri için *eğitim bilimleri bölümü* kurulmasına karar verilmiştir. (Öğretmen Yetiştirme ve Eğitim Fakülteleri (1982-2007) (Öğretmenin Üniversitede Yetiştirilmesinin Değerlendirilmesi), 2007).

Tablo 1. Eğitim Fakültelerinin Akademik Yapılanması (1983-93 Yılları Dönemi)

Bölüm	Ana Bilim/Anasanat Dalı
Eğitim Bilimleri	Eğitim Programları ve Öğretim Eğitimde Psikolojik Hizmetler Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme

Özel Eğitim	
Fen Bilimleri Eğitimi	Biyoloji Eğitimi Fizik Eğitimi Kimya Eğitimi Matematik Eğitimi
Sosyal Bilimleri Eğitimi	Coğrafya Eğitimi Tarih Eğitimi
Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi	Türk Dili Eğitimi Türk Edebiyatı Eğitimi
Yabancı Diller Eğitimi	Alman Dili Eğitimi Fransız Dili Eğitimi İngiliz Dili Eğitimi
Müzik Eğitimi	Ses Eğitimi Çalgı Eğitimi Müzik Kuramları Eğitimi
Resim Eğitimi	Resim Eğitimi Grafik Eğitimi Heykel Eğitimi Seramik Eğitimi Tekstil Tasarımı İş Eğitimi
Beden Eğitimi ve Spor	Beden Eğitimi Spor Eğitimi

Kaynak: Öğretmen Yetiştirme ve Eğitim Fakülteleri (1982-2007) (Öğretmenin Üniversitede Yetiştirilmesinin Değerlendirilmesi), 2007.

2.6.1. Öğretim Programları ile İlgili Düzenlemeler

1982-1997 yıllarında okutulan, 1997 yılında kapsamlı olarak hazırlanan, kısmi olarak 2006 ve 2009 yıllarında düzenlenen Eğitim Fakültesi lisans programları hakkında bilgi verilecektir.

2.6.1.1. 1982-1997 Yılları Arasındaki Lisans Programları

Fakültelerin üniversite bünyesine bağlanılmasının ardından Eğitim Fakülteleri Ana Bilim Dallarında okutulmak üzere YÖK lisans programları ile ilgili genelge gönderilmiş ve genelgede aşağıdaki maddeler yer almıştır (Öğretmen Yetiştirme ve Eğitim Fakülteleri (1982-2007) (Öğretmenin Üniversitede Yetiştirilmesinin Değerlendirilmesi), 2007):

- Yeni lisans programlarının belirlenmesi için alan uzmanları, Milli Eğitim Bakanlığı ve kurul katılımlarıyla belirleneceği,
- 1982-1983 eğitim-öğretim yılında bir önceki öğretim programının uygulanacağı ve %20 değişiklik yapılabileceğini,
- Lisans programlarında genel kültür, pedagojik formasyon ve özel alan derslerine ağırlık verileceği,
- Milli Eğitim Bakanlığı ile iş birliği içinde bulunulması,

kararları yer almıştır.

YÖK, yirmi yedi Ana Bilim Dalı lisans programlarında ‘pedagojik formasyon’ programlarını ele almış program Tablo 2’de verilmiştir:

Tablo 2. Pedagojik Formasyon Programı (19 Kasım 1982)

Dersin Adı	Ders Saati	Yarı yılı
Eğitime Giriş	3	I
Eğitim Sosyolojisi	3	II
Eğitim Psikolojisi	3	III
Eğitim İlke ve Yöntemleri	3	IV
Ölçme ve Değerlendirme	3	V
Eğitim Teknolojisi	3	VI
Rehberlik	3	VII
Özel Öğretim Yöntemleri	3	VII
Eğitim Yönetimi	3	VIII
Özel Öğretim Uygulamaları	30 gün	VIII
TOPLAM	27 Saat + Uygulama	

Kaynak: Öğretmen Yetiştirme ve Eğitim Fakülteleri (1982-2007) (Öğretmenin Üniversitede Yetiştirilmesinin Değerlendirilmesi), 2007.

1982-1983 yıllarından 1985 yıllarına kadar lisans programları yürütülmüştür. Milli Eğitim Bakanlığı YÖK’e yazdığı bildiriyle, formasyon eğitimini tekrar gözden geçirilmesi gerektiğini bildirmiş ve buna istinaden lisans programları tekrardan gözden geçirilmiştir. Aşağıdaki kararlar alınmıştır (Öğretmen Yetiştirme ve Eğitim Fakülteleri (1982-2007) (Öğretmenin Üniversitede Yetiştirilmesinin Değerlendirilmesi), 2007):

- Pedagojik formasyon eğitiminin 18-21 kredi arasında olması,
- Bahsi geçen derslerin üçüncü ve sekizinci yarıyıllar aralığında alınması,
- Zorunlu dersler dışında belirtilen bir seçmeli dersin alınmasının zorunlu olduğu,
- Sekiz haftalık staj eğitiminin alınması,

Söz konusu bu kararların 1986-1987 eğitim-öğretim yılından itibaren başlatılması gerektiğine karar verilmiştir.

Tablo 3. Pedagojik Formasyon Programı (27 Eylül 1985)

Dersin Adı	Ders Saati
Eğitime Bilimine Giriş	3
Eğitim Sosyolojisi	2
Eğitim Psikolojisi	3
Genel Öğretim Programları	3
Ölçme ve Değerlendirme	3
Özel Öğretim Metotları	3
Seçmeli Ders	2
TOPLAM	19

Kaynak: Öğretmen Yetiştirme ve Eğitim Fakülteleri (1982-2007) (Öğretmenin Üniversitede Yetiştirilmesinin Değerlendirilmesi), 2007.

Seçmeli Dersler Listesi:

- Eğitim Felsefesi
- Program Geliştirme
- Eğitim Yönetimi ve Denetimi
- Eğitim Planlaması
- Türk Eğitim Tarihi
- Eğitim Teknolojisi
- Eğitim Araçları
- İstatistik
- Rehberlik
- Araştırma Teknikleri
- Yetişkinler Eğitimi
- Mesleki ve Teknik Eğitim
- Eğitim Ekonomisi
- Eğitim ve Kalkınma
- Özel Eğitim
- Gör-İşit. Araç ve Yöntemleri
- Eğitim Teşkilatımız

Yukarıda belirtilen üç yıl arayla yapılan lisans programları, hızla değişmekte olan birey ve toplumun ihtiyaçlarına göre düzenlenmiştir. Ancak yapılan her program değişikliği, ‘program geliştirme’ çalışması olarak sayıldığı halde, Türkiye’de bu çalışmaları yeterli olmadığı görülmektedir (Biber, 1986). 1982-1983 yıllarındaki lisans programlarında belirtilen bazı derslerin (Rehberlik, Program Geliştirme, Özel Eğitim gibi), 1985 lisans programında seçmeli ders olduğu görülmektedir.

Resim-İş Öğretmenliği lisans programlarında, öğrencilerde yaratıcılığı geliştirmeyi amaçlayan, İş Eğitimi dersi, Estetik ve Sanat Eğitimi bütünlüğü içinde okutulmuştur. Resim-İş Öğretmenliği lisans programlarıyla MEB ilköğretim ve ortaöğretim kurumları resim öğretmenliği programları bütünlük içerisinde olmalıdır. Resim-İş Öğretmenliği programlarının amacı eğitim amacı ile bağdaşmamaktadır (Dikici,1997). Erkan (1992), sanat eğitimi programlarının istenilen hedeflere ve düzeye ulaştırmak için müfredat programlarının çok iyi hazırlanmasına bağlı olduğunu, ancak hazırlanan programların ihtiyacı cevap verecek düzeyde olmadığı belirtilmiştir. Sanat eğitiminin gözleme dayalı olduğunu, önce teknikleri öğretilerek sonra konulara göre çalışmaların yapılması gerektiğini, öğrencinin malzemeyi temin edebilmesi ve istediği ya da hayal ettiği konular üzerinde çalışmalar yapılabileceğini araştırmasında belirtmiştir.

Müzik Eğitimi Lisans Programları, ‘yeni programları oluşturma’ ve ‘yeniden düzenleme’ şeklinde olmuş, program sonraları ‘değişikliğe uğratma’ yoluna gidilmiş; sonraları lisans programları iyileştirme şekline dönüştürülmüş (Biber, 1986).

2.6.1.2. 1997 Değişen Lisans Programları

1997 lisans programları, Eğitim Bilimleri Fakültelerinin kapatılması, Eğitim Bilimleri derslerinin seçmeli olması ile köklü değişikliğe gidilen programdır. 1997 yılı değişen lisans programlarının temel amacı, ilk ve orta öğretim kurumlarında görev yapacak öğretmenlerin, öğretmen eğitimi kalitesinin artırılması olmuştur.

1997 programı öğretim elemanı yetiştirme de yüksek lisans, doktora ve doktora sonrası burslar yurt dışında gelişim için sağlanan başlıca olanakları oluşturmuştur. Eğitim

fakültelerinin daha donanımlı olabilmesi için eğitim teknolojileri laboratuvarlarına malzemeler (bilgisayar, yazıcı, tepegöz, fotokopi makinesi, slayt makinesi vb.), mikro üretimi ile ilgili bilgisayar laboratuvarı (internet bağlantısı ile donanımlı, bilgisayarlar), alan öğretimi ile ilgili kitap, CD'ler ve malzemeler alınmıştır (YÖK, 2007).

Eğitim Fakültesi- Uygulama Okulu İş Birliği Programının amacı, 1997-1998 eğitim- öğretim yılında öğretmen eğitim programlarında bulunan öğretmenlik uygulaması dersini tanımlayan ve yönlendiren ayrıntılı yönetmeliklerin bulunmaması, yeterli ölçüde yer verilmediği gözlemlenmiştir. Öğretmen adaylarının nitelikli öğretmenler olarak geliştirilmesi, uygulamalı okullarda kendilerini mesleklerinde geliştirebilmek için okul deneyimlerine sahip olması gerekmektedir. Fakülte- Okul İş birliğinin ayrıntılı bir şekilde anlatan bir kılavuz hazırlanmış, kılavuzda; fakülte-okul iş birliği amacı, görev ve sorumluluklar, karşılıklı beklentiler ve sorumluluklar, öğretmenlerde bulunması gereken nitelikler, birey ve kurumların rolleri, Okul Deneyimi I ve Okul Deneyimi II derslerinin amacı, işleyişi kapsam ve değerlendirilmesi, öğretmenlik uygulaması ve semineri dersi açıklanmıştır (YÖK, 1998a).

Yükseköğretim Kurulu, 1997 lisans programının yeni düzenlemenin temel gerekçesi olarak eğitim fakültelerindeki yanlış yapılanma, nitelikli öğretmen yetiştirme amacından uzaklaşma ve benzer problemlerle karşı karşıya bulunması Ayrıca Türkiye öğretmen yetiştirme gereksinimini karşılamada yetersiz kaldığı belirlemesi yapılmıştır.

Yeni düzenlemenin temelini oluşturan problemler ve gereksinimler şu şekilde açıklanabilir (YÖK, 1998b; YÖK, 1998c):

- Okullardaki ders programları Milli Eğitim Bakanlığı'ndan temin edilerek gözden geçirilmiş eğitim ve öğrenme ihtiyaçları dikkate alınmış ve okul düzeyindeki eğitim-öğretim süreci arasında paralellik kurulmaya ve ders programları düzenlenmeye çalışılmıştır.
- Öğretmenlik formasyon derslerinde okul ortamı ve teorik bilgiler öğretmenlik mesleğine ilişkin bilgi, beceri ön planda tutularak hazırlanmıştır. Buna ilişkin olarak 'Öğretmenlik Formasyonu' derslerinin kredisi ve sayısı artırılmıştır. Sınıf ve okul ortamına alışılması ve öğretmenlik mesleğini yakından incelemesi için okul deneyimleri sağlanmaya çalışılmıştır. Formasyon derslerinin çoğunu uygulama saatleri konulmuş ve lisans programında uygulama boyutu artırılmıştır. Teknolojiyi tanıyan ve öğretimde etkili bir şekilde kullanabilmesi için çeşitli materyallerin geliştirilmesi ön plana alınarak öğretmen adaylarına öğretilmesi amaçlanmıştır. Öğretmen adayının sınıfı etkin kullanabilmesi için sınıf yönetimi ve disiplini adında yeni bir ders programı lisans programında yerleştirilmiştir. Öğretmen adaylarının, okullarda ihtiyaç duyduğu bilgi ve beceriler belirlenmiştir ve buna göre programa lisans dersleri yerleştirilmiştir.
- Öğretmen adaylarının kendi dillerini etkin bir şekilde kullanabilmesi için Türkçe I: Yazılı Anlatım ve Türkçe II: Sözlü Anlatım dersleri programı eklenilmiştir.
- Yeni lisans programında öğretmen adaylarının ilgi ihtiyaç ve becerilerini dikkate alarak Seçmeli derslere yer verilmiş ve alan dışındaki dersleri alabilmeleri sağlanmıştır.
- Dersler dönemlerine göre belirli bir şekilde dağıtılmış ancak 7. ve 8. yarıyıllar da öğrencilerin ders yükü hafifletilmeye çalışılmıştır.
- Tüm öğretmen yetiştirme programlarına Bilgisayar dersi eklenerek, öğretmen adaylarının bilgi ve teknolojileri yakından tanımaları ve bilgisayar kullanma becerileri kazanmaları amaçlanmıştır.

- Tüm öğretmen yetiştirme programlarında; sınıf yönetimi, rehberlik, öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme bilgisayar dersleri konulmuş, ‘konu alanı öğretimi’ne yönelik dersin kredisi yükseltilmiştir.

Tablo 4. Lisans Programı İçinde Yer Alan Öğretmenlik Formasyonu Dersleri (1997)

Dersin Adı	T-U-K	Yıl/Dönem
Öğretmenlik Mesleğine Giriş	3-0-3	1/1
Okul Deneyimi I	1-4-3	1/2
Gelişim ve Öğrenme	3-0-3	2/1
Öğretimde Planlama ve Değerlendirme	3-2-4	2/2
Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme	2-2-3	3/1
Sınıf Yönetimi	2-2-3	3/2
Özel Öğretim Yöntemleri	2-2-3	3/2
Okul Deneyimi II	1-4-3	4/1
Özel Öğretim Yöntemleri II	2-2-3	4/1
Rehberlik	3-0-3	4/2
Öğretmenlik Uygulaması	2-6-5	4/2
TOPLAM		24-24-36

Kaynak: YÖK. (1998c). Eğitim Fakülteleri Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları. Ankara: Mart.

1997 lisans programlarında on beş yıl aradan sonra köklü bir değişiklik yapılmıştır. Her ne kadar öğretmen yetiştirmeye yönelik yapılanma olsa da yapılan bu değişikliklerde olumlu ve olumsuz yanları bulunmaktadır. Yapılan araştırmaya göre lisans programlarının aşağıda olumlu ve olumsuz yanları bulunmaktadır (YÖK, 2007);

Olumlu yanları: 1997 lisans programlarında, öğretmenlik uygulamalarına ağırlık verilmesi, tüm eğitim fakültelerinde standart olarak eğitim bilimleri derslerinin öngörülmesi, lisans eğitiminde asıl dallarının yanında yan alanların olması, ilköğretim öğretmenliğini öğretmen yetiştirmede olumlu yenilik getirilmiş, MEB iş birliği içerisinde ayrı bir yönerge çıkarılmıştır.

Olumsuz yanları: Tüm eğitim fakültelerinden standart program adı altında program düzenlenmiş fakat fakülteleri hiç esneklik tanınmamış, lisans programı hazırlanmış fakat bu dersleri okutacak Öğretim elemanı sağlanamadan uygulamaya geçilmiş, programda öğrenme, öğretme, ölçme ve değerlendirme, gelişim vb. derslerinin uygun olmayan biçimde birleştirildiği, saatlerinin ve kredilerinin azaltıldığı ve dönemlerinin tanımlarının yanlış yapıldığı gözlemlenmiştir.

1997 lisans programında resim öğretmeni yetiştirmede yaşanan sorunlar günümüzde yaşanan sorunlara benzer niteliktedir. Dikici (1997) yaptığı tez araştırmasında, Resim- İş Öğretmenliği Ana ilim Dalına Öğrenciler yetenek sınavı ile alınmakta olduğunu fakat çoğunlukla yetenek sınavlarına genel liselerden öğrenciler girmişlerdir. Atölye ve derslikler fiziki donanım anlamında yetersiz bulunmuştur. Öğretmen yetiştiren kurumların birbirinden farklı olması sebebiyle öğretim üyelerinin öğretim düzeyleri ve mevcutları açısından belli ölçüler bulunmamakta olduğunu belirtmiştir.

2.6.1.3. 2006-2007 Lisans Programlarının Düzenlenmesi

2006 yılındaki lisans programları, öğretmen yetiştirme konusunda 1997 yılındaki yapılanmayı değiştirmek değil, programların güncellenmesi ve aksayan yönlerini düzenlemeye yönelik bir çalışma olmuştur.

Lisans programlarının yeniden düzenlenmesinin temel gerekçesi; ‘ Milli Eğitim Bakanlığı ve sivil toplum örgütleri ile düzenlenen sempozyum, panel, çalıştay, sekiz yıllık uygulama süreci içindeki üniversiteler, açık oturum gibi akademik etkinliklerde, öğretmen yetiştirme programlarının çağımızın gerektirdiği bilgi beceri tutumlara sahip öğretmen yetiştirmedeki yeterlilikleri sorgulanır olmuş, alan uzman görüşlerine ve bilimsel araştırma verilerine dayalı olarak lisans programları ile ilgili problemleri çözümlenmeye yönelik öneriler ortaya konulmuştur.’ şeklinde açıklama yapılmıştır (YÖK, 2007).

Lisans programının güncellenmesinin başka bir gerekçesi de Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 2003- 2004 eğitim- öğretim yılında itibaren ilköğretim programlarında yapılan değişiklikler neden olmuştur. Türkiye’nin 2003 yılından beri içinde bulunduğu ‘Avrupa yükseköğretim alanı’ ve lisans programlarından beklenen ‘öğrenme çıktılarını’ tanımlamak, çıktılara ulaşmak için öğretilmesi gereken konular, konuların işlenmesi için gereken yöntemler ve süreleri belirlemek ve ‘öğrenme çıktı’ aynı yöntemlerle ölçüp değerlendirmek amaçlanmıştır (YÖK, 2006).

Öğretmen yetiştirmeye yönelik 2006 lisans programlarında değişen yenilikler şunlardır (YÖK 2006, YÖK, 2007):

- 1997 lisans programından farklı olarak programlarda esnek bir düzenlemeye edilmiş; alan ve alan eğitimi dersleri %50- 60, öğretmenlik meslek bilgisi dersleri %25- 30 ve genel kültür dersleri %15--20 oranlarında belirlenmiştir.
- Okullardaki ihtiyaçlara göre 1997 yıllarında lisans programlarında yer alan ‘yan alan’ uygulaması düzenlenen yeni programda kaldırılmıştır.
- Eğitim fakültelerinde toplam kredilerinin yaklaşık %25'e varan oranla dersleri belirleme ve seçmeli ders olana arttırılmıştır. Bu amaçla öğretmen yetiştirme programları esnetilmiştir.
- Öğretmen adaylarının becerilerini arttırmaya yönelik ‘genel kültür’ derslerinin oranları artırılmıştır. Bu alanda ‘topluma hizmet uygulamaları’ adlı yeni bir ders konulmuştur. Bu dersin amacı öğrencileri panel, konferans, sempozyum gibi bilimsel etkinliklere katılmasını özendirmek olmuştur.
- Milli Eğitim programları, rehberlik ve psikolojik danışma programı, akademisyen görüşleri ve sivil toplum örgütlerinin önerileri dikkate alınarak rehber öğretmen yetiştirmeye yönelik yeni bir program düzenlenmiştir. Eğitim bilimleri bölümüne bağlı ‘Eğitimde Psikolojik Hizmetler’ Ana Bilim Dalının adı, ‘Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık’ olarak değiştirilmiştir.
- 2006 lisans programlarının bir diğer önemli özelliği ise ab ülkeleri öğretmen eğitim programlarının boyutlarıyla örtüşmesi olmuştur.
- Öğretmenlik meslek bilgisi derslerinde bazı değişiklikler yapılmış, okul deneyimi dersinin ders saatleri azaltılmış ve bazı derslerin kredileri değiştirilmiştir.
- Eğitim felsefesi ve eğitim sosyoloji dersleri seçmeli dersler olarak, eğitim psikolojisi ve eğitim tarihi dersleri zorunlu ders olarak programda yerini almıştır.

- Lisans programlarında öğretmenlik mesleğini giriş, gelişim ve öğrenme, öğretimi planlama ve değerlendirme dersleri kaldırılmıştır. Bu derslerin yerine eğitim bilimine giriş, öğretim ilke ve yöntemleri, Türk eğitim sistemi ve okul yönetimi, ölçme ve değerlendirme, eğitim psikolojisi dersleri yerini almıştır.
- Öğretmenlik meslek dersleri için bir veya iki seçmeli ders konulmuştur.
- Din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmenliği programlarını eğitim fakültelerini dahil edilmiştir.

Yapılan görüşmeler neticesinde 2006 yılı lisans programları için Öğretim üyelerinin görüşleri, önerileri alındığını ancak önerilerinin gerçekleşmediğini belirtmişlerdir. 2006 yılı lisans programı için öğretim elemanlarının birçoğu görüşmeler esnasında tam anlamıyla yetkin öğretmen yetiştirmenin gerçekleşmediğini ifade etmişlerdir.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama araçlarının, verilerin toplanması ve verilerin analizi yer almaktadır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Araştırmada nitel araştırma yaklaşımı kullanılmıştır. Nitel araştırma, görüşme, gözlem ve belge analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin, kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma olarak tanımlanabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2021). Nitel araştırma, varsayımlarla grupların veya bireylerin bir probleme attettikleri noktalara değinen ve araştırma sorunsallarının incelenmesini kuramsal veya yorumlayıcı sınırlıkların kullanımıyla başlar. Bu bağlamda problemlerin incelenmesi için, nitel araştırmada araştırmacılar; araştırmada katkı sağlayan bireyleri ve doğal ortamdaki veri koleksiyonlarını ve hem tümevarım hem de tümdengelimli, temalar ve örüntü kuran nitel veri analizleri içeren bir yaklaşım kullanırlar. Sunulan rapor veya sunumda; araştırmaya katkı sağlayan kişilerin seslerini, açıklama ve yorumlarını, araştırmacının derin fikirlerini, ayrıca alanyazına katkısını içerir (Creswell, 2021).

Bu araştırmada temel nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Temel nitel araştırma yöntemi, teori oluşturmayı temel alan bir anlayışla sosyal bağlı buldukları çerçeve içerisinde anlamayı ve araştırmayı ön plana alan bir yaklaşım olarak tanımlanmaktadır. Bilgilerin toplanmasından yola çıkarak önceden bilinmeyen sonuçları birbiriyle ilişki içerisinde açıklama yapan bir modelleme çalışmasıdır. Araştırmacının esnek olması, bilgilerin toplanmasına göre araştırma sürecini yeniden şekillendirmesini ve araştırma desenini oluşmasında ayrıca toplanan bilgilerin analizinde tümevarım dayalı bir yaklaşım olarak izlenmesini gerektirmektedir. Temel nitel araştırma yönteminde görüşme ve gözlem, sosyal olguların bu hareketliliğini ve göreceliğini bir an içinde olsa anlamaya ve yakalamaya yöneliktir. Araştırılan konuyu ilgili bireylerin bakış açılarından bakabilmek ve bu bakış açılarını oluşturan sosyal yapıyı ve zamanları ortaya koymaya imkan verilmesidir (Yıldırım, 1999).

3.2. Çalışma Grubu

Araştırmada amaçsal örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Amaçsal örnekleme yöntemi, belirlenen çalışma gruplarının özelliklerini göstermek, aralarında karşılaştırma yapma ve betimlemelere olanak tanımak amacıyla tercih edilir (Akgün, Büyüköztürk, Çakmak, Demirel & Karadeniz, 2013).

Bu araştırmanın çalışma grubu; Türkiye'deki yedi coğrafi bölgesinde bulunan ve on üç üniversitenin öğrenci kayıtlarına göre seçilen, Eğitim Fakülteleri'nin Müzik Öğretmenliği ve

Resim-İş Öğretmenliği Ana Bilim Dallarında görev yapan öğretim üyelerinden oluşmaktadır. Çalışma grubu seçilirken, üniversitelerin web sayfalarından yararlanılmıştır. Üniversitelerin web sayfalarının incelenmesi sonucunda Fakülteleri'nin Müzik Öğretmenliği ve Resim-İş Öğretmenliği Ana Bilim Dallarında görev yapan toplam 208 öğretim üyesinin olduğu görülmüştür. Yarı yapılandırılmış görüşme formu tüm öğretim üyelerine e posta yolu ile ulaştırılmıştır. Araştırmaya on üç farklı üniversiteden toplam 39 öğretim üyesi katılmıştır. Araştırmaya katılan öğretim üyelerinin bölgelere ve üniversitelere göre dağılımı Tablo 5'de yer almaktadır.

Tablo 5. Bölgeler ve Üniversite İsimleri

Bölgeler	Üniversite İsimleri
Akdeniz Bölgesi	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Doğu Anadolu Bölgesi	Atatürk Üniversitesi
	Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi
Ege Bölgesi	Dokuz Eylül Üniversitesi
	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Güneydoğu Anadolu Bölgesi	Dicle Üniversitesi
	Harran Üniversitesi
İç Anadolu Bölgesi	Gazi Üniversitesi
	Necmettin Erbakan Üniversitesi
Karadeniz Bölgesi	Abant İzzet Baysal Üniversitesi
	Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Marmara Bölgesi	Marmara Üniversitesi
	Uludağ Üniversitesi
Toplam	13 Üniversite

Tablo 6'da Eğitim Fakültelerinin Müzik Öğretmenliği ve Resim-İş Öğretmenliği Ana Bilim Dallarındaki araştırmaya katılan öğretim üyelerinin demografik özellikleri verilmiştir.

Tablo 6. Araştırmaya Katılan Öğretim Üyelerinin Demografik Özellikleri

Ana Bilim Dalları	Erkek	Kadın	0-10 yıl	11-20 yıl	21 yıl ve üzeri	Prof.	Doç. Dr.	Dr. Öğr. Üyesi
Müzik Öğretmenliği	15	11	2	11	13	6	13	7
Resim-İş Öğretmenliği	10	3	1	10	2	2	5	6

Araştırmaya toplam 39 öğretim üyesi katılmıştır. Öğretim üyelerinin, 14'ü kadın, 25'i erkek öğretim üyesi katılmıştır.

Tablo 6'da görüldüğü üzere Müzik Eğitimi ve Resim-İş Eğitimi Ana Bilim Dallarındaki öğretim elemanları kıdemlerine göre 0-10 yıl arası 3, 11-21 yıl arası 21, 21 ve yıl üzeri 15 öğretim üyesi ile görüşme yapılmıştır. En çok katılım sağlayan kıdem aralığı 11-21 yıl arasındır.

Araştırmaya katılan Müzik Eğitim Ana Bilim Dallarında öğretim üyelerinin; Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalında araştırmaya en çok katılım sağlayan öğretim elemanları doçent doktorlar oluşturmuştur. Resim Eğitim Ana Bilim Dalında araştırmaya en çok katılım sağlayan öğretim elemanları doktor öğretim üyeleri oluşturmuştur.

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırma sorularına yanıt aranırken YÖK tarafından 2018 öncesi Müzik Öğretmenliği ve Resim-İş Öğretmenliği Lisans Programları, 2018 yılında değişen Müzik Öğretmenliği ve Resim-İş Öğretmenliği Lisans Programlarının derslerin kredileri, ders saatleri, ders içerikleri, ders isimlerinin değişikliği, seçmeli ders havuzunun fazla olması gibi başlıklar belirlenmiştir. Bu programın Alan Eğitimine etkisi ve öğretmen yetiştirme süreçlerine etkisi de düşünülerek öğretim üyelerinin görüşlerinin alınacağı yarı yapılandırılmış bir form oluşturulmuştur. Yarı yapılandırılmış görüşme, görüşme sırasında soruların sırasının ve yapısının değiştirilerek bazı soruların detaylıca yapıldığı görüşme türüdür (Yıldırım ve Şimşek, 2021). Önceden hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu görüşme sırasında yeni sorular formuna eklenebilmektedir. Öğretim üyelerinin, 2018 lisans programları ile ilgili görüşleri alınabilmesi için yarı yapılandırılmış görüşme formu geliştirilmiştir.

Görüşme formunda soruların açık ve anlaşılır olmasına özen gösterilmiştir. Hazırlanan taslak görüşme formu için; bir eğitim programları ve öğretim uzmanı (Doç. Filiz ACAR), bir ölçme ve değerlendirme uzmanı (Doç. Dr. Fatih KEZER), üç sanat eğitimi (bir Müzik Öğretmenliği, iki Resim-İş Öğretmenliği) uzmanı (Doç. Dr. Bahar GÜDEK, Prof. Dr. Gonca ERİM ve Dr. Öğr. Üyesi Kibar Evren BOLATLI), bir dil uzmanı (Özel Okul Türkçe Öğretmeni Vildan AKILLI KARADUMAN) görüşleri alınmıştır. Uzmanlardan gelen dönütler sonucunda sorular üzerinde değişiklik yapılmıştır.

3.4. Veri Toplama Süreci

İlk olarak yarı yapılandırılmış görüşme formunun uygulanması için Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu'na başvuruda bulunulmuştur. Etik kurul tarafından başvuru 22.06.2021 tarih ve 18499 sayılı ile etik kurul izni (EK 1) alınmıştır. Etik kurul izni alındıktan sonra öğretim üyeleri ile görüşme yapılabilmesi için Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü tarafından on üç üniversiteye ayrı ayrı izin yazıları gönderilmiştir.

Son hali verilen ve gerekli izinleri alınan yarı yapılandırılmış görüşme formu on üç üniversitenin Eğitim Fakültesinde yer alan Müzik Öğretmenliği ve Resim-İş Öğretmenliği Ana Bilim Dallarında görev yapan 208 öğretim üyesine araştırma konusu e-posta aracılığı ile gönderilmiştir (EK 2).

Araştırmaya katılmak için e postaya cevap veren 60 öğretim üyesi bulunmaktadır. Ancak araştırmaya 39 öğretim üyesi katılmıştır. Araştırmaya katılan 15 öğretim üyesi e posta aracılığıyla görüşme sorularını yanıtlamıştır. 24 öğretim üyesi ile çevrimiçi (yüzyüze) olarak görüşmeler yapılmıştır. Öğretim üyelerinin izni alınarak ses kayıt cihazı ile kaydedilmiş ve görüşme formu üzerine notlar alınarak gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler, 2020-2021 öğretim yılında yaklaşık iki aylık zaman diliminde gerçekleştirilmiştir. Ayrıca araştırmanın etiği gereği katılımcıların bilgileri gizli tutulmuştur. Görüşmeler yaklaşık bir saat sürmüştür.

3.5. Verilerin Analizi

Verilerin analizinde kullanılan metotlar; disiplinli, sistematik tanımlanabilir ve görülebilir olmalıdır (Punch, 2020). Verilerin analiz kısmında içerik analizi kullanılmıştır.

İçerik analizi, belirli bir konuda ya da alanda birbirinden bağımsız olarak yapılan nicel ve nitel çalışmaların derinlemesine incelenip düzenlenmesidir. Görüşme verilerine ve araştırma konularına yer verir ve görüşülen kişinin söylediği cümleleri araştırmacı kendi cümleleriyle özetler, paragraf uzunsa kısa cümleler ifade edebilir eğer çok uzun paragraf ise iki veya üç paragrafa bölünebilir (Akgün, Büyüköztürk, Çakmak, Demirel ve Karadeniz, 2013).

Tamamlayıcı düşünceleri belirlemek için görüşmeler taranmıştır. Görüşme esnasında alınan ses ve video kayıtları, kayıt esnasında alınan notlar, soruların karşılıkları şeklinde sıralanmıştır. Nitel verilerde, sınıflandırmalar ortak bir düşünceyi oluşturmak için bir araya getirilerek oluşturulan bilgi deposudur (Creswell, 2021). Görüşme yapılan 39 öğretim üyesinden alınan cevaplar üzerine ortak ve farklı verilen cevaplar sınıflandırılarak tablolar oluşturulmuştur. Daha sonra görüşme dönütleri üzerinde tek tek durulmuş verilen cevaplar değerlendirilmeye alınmıştır.

3.5.1. Nitel Verilerin Analizinde Geçerlik ve Güvenirlik

Nitel verilerin araştırmalarda geçerlilik ve güvenirliliğin sağlanabilmesi ile ilgili birçok tanımlama bulunmaktadır.

Toplanan verilerin ayrıntılı şekilde rapor edilmesi ve araştırmanın sonuçlarına nasıl ulaştığını açıklaması nitel bir araştırmada geçerliliğin önemli ölçütleri arasındadır. İç geçerlik; Veri toplama süreçlerinde, verilerin analizinde belirlediği kategoriler (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak ve diğerleri, 2020) ve yorumlaması süreçlerinde tutarlı olması ve tutarlılığı nasıl sağladığı açıklaması gerekmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2021). Geçerliliği etkileyen bazı faktörler bulunmaktadır. Bunlar; katılımcının araştırmacıdan etkilenmesi, katılımcının yıpranması, veri toplama aracının seçimi, uygulama koşulları, araştırmacının özellikleri vb. etkenlerdir (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak ve diğerleri, 2020). Araştırma sonucunda elde edilen veriler açık, anlaşılır ve tutarlı olabilmesi için farklı araştırmacılar tarafından kontrol edilebilir olması gerekmektedir. Bu bağlamda araştırma sonucunda elde edilen veriler, analiz süresince fikir birliği içinde iç geçerliliği sağlanması amaçlanmıştır.

Dış geçerlik; Araştırmanın benzer ortamlarda aynı sonuçlara ulaşılıp ulaşılmadığı ve genellenebilir olması ile ilgilidir (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak ve diğerleri, 2020). Araştırma sonuçlarında benzer durumlar veya ortamlar genellenebiliyorsa dış geçerliliğinin olduğu ifade edilebilir (Yıldırım ve Şimşek, 2021). Bu araştırmada dış geçerliliğinin aktarılmasında farklı coğrafi bölgelerden öğretim üyesi görüşlerine yer verilmiştir.

Güvenirlik iç ve dış güvenilirlik diye ikiye ayrılır. İç güvenilirlik konusunda araştırmacı, araştırmanın çeşitli aşamaları (veri toplama vb.) ve araştırmaya yaklaşımını yaptığı kontrolleri açık, anlaşılır biçimde okuyucuya tüm aşamalarında güvenilirliğe yönelik aldığı önlemleri anlatmalıdır. İç güvenilirlik *tutarlılık*, dış güvenilirlik *teyit edilebilirlik* kavramları ile açıklanmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2021). Araştırmada, yarı yapılandırılmış görüşme formu alanlarında uzman kişilerin görüşleri alınarak hazırlanmıştır. Araştırmacı görüşmeleri ses kayıt cihazı ile kaydederek dijital ortama aktarmış ve tutarlılık sağlanmaya çalışılmıştır. Araştırmacı geçerlik ve güvenirliliğin sağlanabilmesi, doğru bilgiye ulaşmak için tarafsız ve önyargısız bakmıştır. Uzman görüşü alınarak verilerin analiz süreci tamamlanmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde araştırmaya katılan öğretim üyelerinin 2018 yılında değişen Müzik Öğretmenliği ve Resim-İş Öğretmenliği Lisans Programlarına ilişkin görüşlerine yer verilmiştir.

Öğretim üyelerinin 2018 Müzik Öğretmenliği ve Resim-İş Öğretmenliği lisans programları ve programların hazırlanma süreci hakkındaki görüşleri çerçevesinde oluşturulan bulgular Tablo 7’de belirtilen tema, kategoriler ve kodlar şeklinde oluşturulmuştur. Bulgular Ana Bilim Dallarına göre yapılandırılarak düzenlenmiştir.

Tablo 7. Yarı Yapılandırılmış Görüşme Soruları Kapsamında Bu Temaya Karşılık Gelen Kategoriler (2018 Müzik Öğretmenliği ve Resim-İş Öğretmenliği Lisans Programı)

Tema	Kategoriler	Kodlar
Sanat Eğitimi Lisans Programları	Sanat eğitimi programları	<ul style="list-style-type: none">• Gereksinimler• Program hazırlanma süreci
	Öğretim üyeleri	<ul style="list-style-type: none">• Rol• Bilgilendirme süreci
	Alan eğitimi dersleri	<ul style="list-style-type: none">• Ders isimleri• İçerik• AKTS kredileri• Ders saatleri• Dönemlerine göre dağılımlar
	Öğretmen adayları	<ul style="list-style-type: none">• Yeterlilikler
	Lisans programının uygulamaya yansımaları	<ul style="list-style-type: none">• Olumlu yönler• Olumsuz yönler
	Seçmeli dersler	<ul style="list-style-type: none">• İçerik• Ders saatleri
	Zorunlu/Seçmeli dersler	<ul style="list-style-type: none">• Sürece uygunluk• Derslerin eklenmesi/çıkarılması

4.1.Sanat Eğitimi Programları Hakkındaki Düşünceler, 2018 Öncesi ve Sonrası Programda Yapılan Değişikliklere İlişkin Bulgular

Görüşmede ilk olarak ‘Sanat eğitimi programları hakkında ne düşünüyorsunuz? 2018 öncesi ve sonrası için size göre ne gibi değişiklikler yapıldı? Bu sürece ilişkin ne kadar bilginiz var?’ sorusuna cevap olarak tema, kategori, kodlar ve alt kodlar Tablo 6’da sunulmuştur.

Tablo 6. Sanat Eğitimi Programları Hakkındaki Düşünceler, 2018 Öncesi ve Sonrası Programda Yapılan Değişikliklere İlişkin Tema, Kategori, Kodlar ve Alt Kodlar

Tema	Kategoriler	Kodlar	Alt Kodlar
Sanat Eğitimi Lisans Programları	Sanat eğitimi programları	Gereksinimler	<ul style="list-style-type: none"> Görüşlerin belirtilmesi Üniversitelerin fiziki imkanları Uzmanlık alanları
		Program hazırlanma süreci	<ul style="list-style-type: none"> Anket Görüşme Makale Tezlerin incelenmesi İhtiyaç analiz raporları

2018 Müzik Öğretmenliği ve Resim-İş Öğretmenliği Lisans Programlarının değişmesinde öğretim üyeleri ile yapılan görüşmeler sonucunda ‘Sanat Eğitimi Programı’ kategorisi ayrılarak analiz edilmiştir. Öğretim üyeleri, 2018 Yılı Eğitim Fakültesi Lisans Programlarında (Müzik Öğretmenliği/Resim-İş Öğretmenliği Ana Bilim Dalları) yapılan değişikliklere ilişkin düşüncelerini paylaşırken sanat eğitimi lisans programları hakkındaki görüşlerini belirtmişlerdir.

a) Müzik Öğretmenliği Lisans Programlarına İlişkin Öğretim Üyelerinin Görüşleri

Müzik Öğretmenliği lisans programlarına ilişkin öğretim üyelerinin görüşleri:

“Sanat eğitimi programları sanatın algılanması, sanat kültürü birikimleri elde edilmesi, performans geliştirilmesi ve tüm belli yaş gruplarına öğretimiyle ilgili tekniklerin öğrenilmesi ve uygulamaya aktarılması sürecini içermelidir. 2018 öncesi ve sonrasında bazı değişiklikler oldu. 2018 öncesi dönemlik ders sayıları oldukça fazlaydı ve öğrenci dersten derse koşmakta ve kendine zaman ayıramıyordu. 2018 sonrası bu biraz daha düzenlendi seçmeli derslerle öğrencilerin ilgilerine yönelik ders seçim olanakları arttı.” (Müz., Erkek, Doç. Dr.)

“Erasmus Programı ile anlaşmalı olduğu üniversitelere gidiyorlar. Orada 6 ay, 1 yıllık onların süreçleri var. O çocuklar o programlara girdikten sonra döndüklerinde tabii kendi sınıflarındaki programda devam ettikleri için bir denklik programı veriyorlar. Yani ben orada 1 yıl süresince 6 ay süresince şu dersleri aldım, buraya geldim. Bu denklikleri olmadığını gördük yani ders bazında olsa bile Avrupa kredilendirme sistemi günlük tutmadığını tabii yurt dışında Genel Kültür, Meslek Bilgisi ve Alan Eğitimi üç ders türünün bizdeki lisans programıyla karşılık bulamadığını gördük.” (Müz., Erkek, Prof.)

“Bizim bölümde eksikleri olmakla beraber güzel bir program vardı. YÖK’ün yeni programını hiç beğenmedim. Maalesef 4 yıl zorunlu olarak o programı kullandık.” (Müz., Kadın, Doç.)

“Her öğrenci atanmış olarak çalışmıyor. Bazıları da atanmamış olarak özel kurslarda, MEB’e bağlı ama Özel okullarda çalışıyor. Bizim hepsini kapsayan müzik eğitimi, genel müzik eğitimi ve mesleki müzik eğitimi yapabilecek en azından mesleki zemin hazırlayacak

düzeyde bir program olması gerekiyor. Buna da kapsamlı bir çalışma ile yapılması gerekir diye düşünüyorum.” (Müz., Erkek, Doç. Dr.)

b) Resim-İş Öğretmenliği Lisans Programlarına İlişkin Öğretim Üyelerinin Görüşleri

Resim-iş öğretmenliği lisans programlarına ilişkin öğretim üyelerinin görüşleri:

“Eski müfredatta hem yeni müfredatta yapılan değişiklikleri yakından görme ve biraz da uygulama şansım oldu. Bu kapsamda eski müfredatta daha çok alan derslerinin uygulamasına yönelik ağırlıklı bir eğitim öğretim süreci hakim şu anda yürütülen müfredatta daha çok nitelikli öğretmen yetiştirme anlamında hazırlanmış bir müfredat olduğunu düşünüyorum.” (Resim, Kadın, Doç. Dr.)

“Şu anki programda uygulamalı derslerin düşürülmesi ile lisans programlarına giren akademisyenlerin azaltılmasıyla motivasyonları düşürmektedir. Ders çeşitlerinin azaltılması, Uygulamalı derslerin teorik açıdan ders saatleri azaltılmasını doğru bulmuyorum. Öğrenci malzemelerini hazırlayıp derse uyum sağlayana kadar ders süresi bitiyor. Ayrıca buna paralel olarak MEB'deki resim dersine olan önem azaltıldı. Lisansta yapılan bu ilgisizlik Milli Eğitim'de de bu dersi olan ilgi bir kademe daha aşağıya çekecektir. Sanata olan değer düşecektir.” (Resim, Kadın, Doç.)

“2018-2019 yıllarında hazırlanan programın hazırlanma sürecinde belirgin nitel ve nicel yetersizlikler görülmektedir. Günümüzde yaşanan hızlı ve etkileyici teknolojik gelişmelerin yanı sıra kültürel ve siyasi gelişmelerden de etkilenen sanat olgusu, ülkemizde sanat eğitiminde bazı standartları oluşturulmasında yeterli alt yapıya sahip olamamıştır. Her ne kadar sanat eğitimi programı hazırlanma süresince, pek çok çalıştay düzenlenip konuyla ilgili uzman kişilerden oluşan bilgiler doğrultusunda alınan kararların yeterli ve etkili olamayacağını düşünmekteyim. Öğretim elamanı yetiştirilmesinde nitel ve nicel sorunlarla beraber donanım yetersizliği karşılaştığımız temel sorunlardandır.” (Resim, Kadın, Doç. Dr.)

Öğretim üyeleri, 2018 yılında değişen Eğitim Fakültesi Lisans Programlarında Müzik Öğretmenliği ve Resim-İş Öğretmenliği Ana Bilim Dallarındaki Üniversitelerin ihtiyaçlarına göre düzenlenmesi ve öğretim üyelerinin uzmanlıkları düşünülerek ortak bir program sağlanmasıyla ilgili Ana Bilim Dallarının görüşlerinin alınmasını şu şekilde ifade etmişlerdir.

a) Müzik Öğretmenliği Lisans Programlarında Üniversitelerin İhtiyaçlarına İlişkin Öğretim Üyelerinin Görüşleri

Müzik Öğretmenliği lisans programlarına ilişkin öğretim üyelerinin görüşleri:

“Programın hazırlanması sürecinde daha kapsayıcı olması için tüm üniversitelerin ilgili bölümlerinden genel görüş istenebilirdi. (...) Aynı zamanda programa eklenmiş olan Geleneksel Türk Müziği derslerinin sağlıklı yürütülmesini sağlayacak öğretim üyesinin sayısının Türkiye genelinde yetersiz olduğunu düşünüyorum.” (Müz., Erkek, Dr. Öğr. Üyesi)

“Güzel Sanatlar Liseleri, Güzel Sanatlar Eğitimi'nin önemli bir alt yapısını teşkil ediyor. Güzel Sanatlar Liseleri çok önemli kurumlar ayrıca ihtimam gösterilmeli. Bu da benim şahsi görüşüm. Buradan gelen öğrenciler daha iyi müzik eğitimi almış ve belli bir seviyeye gelmiş oldukları için daha şanslılar. Dolayısıyla öğrenciler göz önünde bulundurulduğunda Müzik Eğitimi Ana Bilim Dallarının neredeyse %90'ını buradan mezun olan öğrenciler teşkil etmekte Türkiye'nin genelinde. Dolayısıyla bu çocukların birikimlerini becerilerinin üzerine programlarımızın inşa edilmesi lazım.” (Müz., Kadın, Prof.)

“Amerika da misafir öğretim üyesi olarak bulunduğum ve gözlem yaptığım dönemde ihtiyaca göre düzenlemeler yapıldığını görebildim. Program düzenlenirken önce ihtiyaç analizi yapılır. Sonra hangi kitleye ne kadar zamanda nasıl öğretim yapılacağı planlanır. Düzenleyenlerin değil de eğitim alacakların ihtiyaçları ön planda tutulur.” (Müz., Erkek, Doç. Dr.)

b) Resim-İş Öğretmenliği Lisans Programlarında Üniversitelerin İhtiyaçlarına İlişkin Öğretim Üyelerinin Görüşleri

Resim-iş öğretmenliği lisans programlarına ilişkin öğretim üyelerinin görüşleri:

“2018 öncesinde de bizim ders saatlerimiz uygulamalı derslerde özellikle çok azaltılmıştır. Mesela Bologna sürecinde Avrupa’ya biliyorsunuz uyumlu hale gelmesi için hatta programların görünür olması için çalışmalar yapıldı. Bologna etiketi alındı. O süreçte dersleri saatlerini arttırdık. Fakat ondan sonra sanki serbest bırakılmış gibi tekrar yine YÖK odaklı bir programda dayatıldı ve bu programında yine aynı şekilde aynı problemi devam ettiğini görüyoruz. Yani atölye dersi saatleri çok az. Öğrenciyi haftada bir kere görüyorum sadece atölye dersinde, ikinci bir kere görmüyorum. Öğrenciye tekrar geri bildirim veremiyorum.” (Resim, Kadın, Doç. Dr.)

2018 yılında değişen Müzik Öğretmenliği ve Resim-İş Öğretmenliği Ana Bilim Dalları Lisans Programlarının yeniden hazırlanma süreciyle ilgili olarak fikirlerini şu şekilde beyan etmişlerdir.

a) Müzik Öğretmenliği Lisans Programlarının Yeniden Hazırlanma Süreci İle İlişkin Öğretim Üyelerinin Görüşleri

Müzik Öğretmenliği lisans programlarına ilişkin öğretim üyelerinin görüşleri:

“Bu program, akademisyenlere sorulmadan, bölümlerin haberi olmadan çok kısa süre içinde hazırlanmış ve uygulamaya konulmuştur. Vizyon belirlemede, ortak akıl ve diyalogla üretmeyi, çözüm odaklı, uzlaşma ve güvene dayalı, bütüncül dengeyi gözetken bir yaklaşımla hareket edilmemiştir.” (Müz., Kadın, Doç. Dr.)

“2018-2019 yılları arasında hazırlanan lisans programı hakkında her zaman olduğu gibi herhangi bilgilendirme süreç içerisinde görüş, önerilerimiz alınmadı ya da bizlere ulaşılmadı.” (Müz., Erkek, Doç. Dr.)

“Hiçbir fikrim yok nasıl hazırlandı kim hazırladı bu hazırlayan hocalarımız da bu yetkiyi nasıl verdiler. Yani hani bir orada program komisyonu tabii ki oldu ama bu komisyon kimi seçtiğinin seçildi bu komisyon kimlerden görüş aldı neye göre tarama yaparak ders paketini oluşturdu. Hiçbir fikrim yok inanın ki bilmiyorum.” (Müz., Erkek, Doç. Dr.)

b) Resim-İş Öğretmenliği Lisans Programlarının Yeniden Hazırlanma Süreci İle İlişkin Öğretim Üyelerinin Görüşleri

Resim-iş öğretmenliği lisans programlarına ilişkin öğretim üyelerinin görüşleri:

“Müfredatın içeriği ve uygulaması arasında uyumsuzluk bulunmaktadır. Görsel sanatlar eğitimi programında yetenek sınav sistemi ile ilgili sorunlar bulunmaktadır. Müfredatın uygulanması için her üniversitede yeterli donanımına sahip elaman bulunmamaktadır. Sanatsal uygulamalarda mekân ve malzeme temini sıkıntısı yaşanmaktadır. Sanat eğitimi uygulama derslerindeki kredi ve uygulama süresi azalmıştır. Meslek bilgisi dersleri artırılmıştır.” (Resim, Kadın, Doç. Dr.)

“Hazırlanma süreci nasıl oldu kimler yaptı yani bu anlamda bilgi yok hatta bu konuyu araştırdım hatırlamadığıma göre ulaşamamışım içinden hazırladı eskiden program hazırlayan kişiler de bu grubun içinde yoklarmış. Dersler kime göre hazırladığı neye göre bu dersler hazırlandığı hiçbir fikrim yok. Sadece biz uyguladık.” (Resim, Kadın, Doç. Dr.)

“Birtakım seminerler çalıştaylar yapıldı. Eğitim fakültelerinin gönderilen programın arkasında hazırlık süreci ile ilgili bilgilendirmeler yapıldı, yazılıyordu. Ben aslında seminerlerin çalıştayların önem verilerek yapıp hazırlandığını düşünmüyorum.” (Resim, Kadın, Dr. Öğr. Üyesi)

4.2. 2018 Lisans Programının Hazırlık Süreci ve Öğretim Üyelerinin Rollerine İlişkin Bulgular

Yükseköğretim Kurulu koordinasyonu tarafından iki buçuk yıl süren Eğitim Fakültesi Lisans Programları hazırlık sürecinde taslak çalışmalar, her programla ilgili komisyon kurulmuş, MEB üst düzey yöneticileri, YÖK üyeleri, üniversitelerin eğitim / eğitim bilimleri fakülte dekan ve dekan yardımcıları; farklı zamanlarda, farklı illerde, farklı üniversitelerde ve YÖK’te çalıştaylar yapılmıştır. Başta eğitim bilimleri kongresi olmak üzere, her lisans programı için hazırlanan taslaklar incelenmiş, tartışılmış ve son halini almıştır (YÖK, 2018).

Tablo 5. 2018 Lisans Programının Hazırlık Süreci ve Öğretim Üyelerinin Rollerine İlişkin Tema, Kategori, Kodlar ve Alt Kodlar

Tema	Kategori	Kodlar	Alt Kodlar
Öğretim üyeleri görüşleri	Öğretim üyeleri	Rol	<ul style="list-style-type: none">• Görüş ve isteklerin belirtilmesi• Görüş ve isteklerin belirtilmemesi
		Bilgilendirme süreci	<ul style="list-style-type: none">• Yapılması• Yapılmaması

Öğretim üyeleri yapılan görüşmeler esnasında, ‘Bir öğretim üyesi olarak lisans programının yeniden hazırlanması sürecindeki rolünüzü nasıl değerlendiriyorsunuz? Sürece dair bilgilendirmeleri nasıl değerlendiriyorsunuz?’ görüşme sorusuna cevap olarak tema, kategori, kodlar ve alt kodlar Tablo 9’da sunulmuştur.

Görüşme esnasında öğretim üyeleri, lisans programı hazırlık sürecinde aktif olarak rol almadıklarını belirtmişlerdir.

a) Müzik Öğretmenliği Lisans Programlarının Hazırlanma Sürecindeki Aktif Rollerine İlişkin Öğretim Üyelerinin Görüşleri

Müzik Öğretmenliği lisans programlarına ilişkin öğretim üyelerinin görüşleri:

“Küçük bir grup tarafından çalışma yapılmış. Ana bilim dalı başkanlarının bildiği kadarıyla bir talebi yok yenilenmesi ile ilgili. Daha sonradan da sadece küçük bir bilgilendirme toplantısında bazı sorularımızı sadece yönelttik ama herhangi bir değişiklik bunlarla ilgili programlara yansımadığını gördük. Hatta biz kendi programımız açısından adaptasyonu sağlarken eksikliklerinde olduğunu fark ettik. En azından kredi hataları falan vardı. Bunları doğrudan ilettik. Yani programda hatalar, köklü hatalar var diye. Hali hazır ortaya konulmuş programdaki düzeltmelerimizi ayrıca ilettik. Ancak bizim bahsettiğimiz noktalarda tabii bir değişiklik olmadı. Bilgilendirmelerde yeterli olmadığını söyleyebilirim.” (Müz., Erkek, Prof.)

“Yeni hazırlanma sürecinde herhangi bir rolüm olmadı. Süreci daha önce bilgilendirmeler yeterli olmadı.” (Müz., Erkek, Dr. Öğr. Üyesi)

“2018 programında hiçbirimiz söz sahibi olmadık. 2006 Programında en azından bir öneri vermiştik. yani kabul olmasa bile en azından bir şey öneri göndermiştik, çalışmıştık. orada bir rolümüz vardı.(...) Bu alandan ders koyalım, eksik görüyorum gibi bir şey değil bu. En azından 2006 yılında o fırsat verilmişti, kabul olmasa bile verilmişti. Önemli olan yani bir çaba harcama kafa yorma ama 2018'de rolümüz olmadı bir grup programı hazırlayıp bizlere sundu.”(Müz., Kadın, Prof.)

b) Resim-İş Öğretmenliği Lisans Programlarının Hazırlanma Sürecindeki Aktif Rollerine İlişkin Öğretim Üyelerinin Görüşleri

Resim-iş öğretmenliği lisans programlarına ilişkin öğretim üyelerinin görüşleri:

“Rolümü şöyle değerlendiriyorum. Öğretim üyesi olarak zaten bu ders programları hocalar ve kendi bünyemizde içerisinde paylaştırılmıştır. Ana bilim dalı başkanı bu ders programları ve hazırlanması bölüm başkan yardımcısı Ana bilim Dalı Başkanı ve bir de asistan yardımıyla gerçekleştiriliyor zaten bu programlar hazırlanırken bir Power Point programıyla büyük eserler ders kredileri ve nedir bunlarla ilgili işler süreç bizi sunumunu gerçekleştiriliyor fikir olarak ders saatleri ve ders saatleri ve yeni derslerin açılımları ile ilgili bunlarda nedir fikir alışverişi sürecine tabii belli bir şey yapılıyor hazırlanıyor en son imzaya geçmeden önce o süreç içerisinde bilgilendiriyoruz yani daha çok sorumlu olan bölümünüzdeki bölüm başkan yardımcısı ve ana bilim dalı başkan yardımcısı bize de bilgilendirmeler yapılıyor.” (Resim, Kadın, Dr. Öğr. Üyesi)

“Lisans programının hazırlanması sürecinde herhangi bir idari ya da görevlendirmem yoktu. Bu konuda o yüzden hazırlanma sürecini birebir gözlemleme şansım olmadı. Süreç içerisinde aktif mi bilgilendirmenin de yapılıp yapılmadığını, Hatırladığım kadarıyla böyle bir şey de olmadı. Ancak süreç sonrası özellikle ilgili kurum tarafından yayınlanan yayınlarına doğrusu işte Bununla ilgili yapılmış araştırmalarda olsun süreçle ilgili net ve bilgimiz oldu. Esasında üç yayın vardı. Sürecin nasıl işlediğini genel bir bilgilendirme vardı. Süreç sonrası bilgim oldu.” (Resim, Kadın, Doç. Dr.)

“2018 programından hiçbir şekilde verilerden yararlanılmamış ve bizlere bilgi gelmemiştir. Bu gibi değişiklikler de Bölüm Başkanı ya da dekanlar sizin adınıza konuşma yapmaktansa anket şeklinde değil görüşme şeklinde fikirlerimiz alınmalıdır. taslak bir program gönderilir bu program üzerinde siz de kendinize uygun olan ya da olmayan durumları söyleyerek görüşlerinizi bildirirsiniz.” (Resim, Erkek, Prof. Dr.)

4.3. 2018 Yılında Değişen Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği ve Resim-İş Öğretmenliği Ana Bilim Dalları Lisans Programlarının İçerik, Kredi ve Ders Saatlerine İlişkin Bulgular

Sanat eğitimi, öğrencilerin sanatsal faaliyet yapabilecekleri, yaratıcılıklarını geliştirecekleri, estetik değer ve yargılara ulaşabileceği, çevresini keşfedip farklı gözle bakabileceği, topluma katkı sağlayacak yoldur. 2018 yılında Eğitim Fakültelerinde değişen programın Müzik Öğretmenliği ve Resim-İş Öğretmenliği Ana Bilim Dallarında görev yapmakta olan öğretim üyelerine, ‘Programı incelediğinizde ana sanat/çalgı dersleri, sanat içerikli derslerinin saatleri ve derslerin dönemlerine göre dağılımını düzenlemeleri nasıl buldunuz?’ görüşme sorusuna verilen cevaplar tema, kategoriler, kod ve alt kodlar Tablo 8’de sunulmuştur.

Tablo 6. 2018 Yılında Değişen Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği ve Resim-İş Öğretmenliği Ana Bilim Dalları Lisans Programlarının İçerik, Kredi ve Ders Saatlerine İlişkin Tema, Kategori, Kodlar ve Alt Kodlar

Tema	Kategori	Kodlar	Alt Kodlar
Öğretim üyeleri görüşleri	Alan eğitimi dersleri	Ders adları	• İçeriklerle uyumlu olması
		İçerik	• Çağdaş sanat eğitime uygunluk • Yapılandırmacı eğitim • Hazırbulunmuşluk
		AKTS kredileri	• Yetersiz olması
		Ders saatleri	• Uygulamada yetersiz olması
		Dönemlerine göre dağılımlar	• Derslerin devamı niteliğinde olması

2018 yılında değişen Müzik Öğretmenliği ve Resim-İş Öğretmenliği Lisans Programlarındaki öğretim üyelerinin program hazırlanmasında ‘ders adları, içerik, AKTS kredileri, ders saatleri, dönemlerine göre dağılımları’ kategoriye ayrılarak çözümlenmiştir. Öğretim üyeleri sanat eğitimcisi yetiştirmek için, Alan Eğitimi derslerinin kuramsal boyutlarını öğrenilerek sanat eğitimcisi yetiştirilmesi gerektiğini belirtmişlerdir.

a) Müzik Öğretmenliği Lisans Programlarının Alan Eğitime İlişkin Öğretim Üyelerinin Görüşleri

Müzik Öğretmenliği lisans programlarına ilişkin öğretim üyelerinin görüşleri:

“Sekizinci dönem, öğrenci mezun olurken Bireysel Çalgı ve Öğretimi diye bir ders alıyordu. Güzel Sanatlar Lisesinden geldiğini düşünürsek, dört dönem sekiz yarıyıl orada keman çalmış. Yedi yarıyıl üniversitede keman çalmış, 8+7=15 yarıyıl inanılmaz. Yani Sekiz yarı yıl ve biz bu son dönem şunu yapıyorduk nasıl öğretirsin? Zaten ders böyle giderse açıkçası bizim bu dersimiz keyifli yapıyordu. Yeni başlayan öğrenciye yeni bir metodu bir enstrümanı son sınıf öğrencilerimize 1. Sınıf öğrencilerimize çalgı öğretmesini istiyorduk. Çünkü öğretimi nasıl

öğretecek metotlarında bulunuyorduk ama dersler kaldırıldı yok, ne içeriğine de ismi yok.” (Müz., Erkek, Prof.)

“Müzik dersinde en rahat kullanabilecekleri yapılandırmacı yaklaşımları uygulayabilecekleri ders. Ama baktığımızda biz daha kendi dersimizde yapılandırmacı yaklaşımı oturtamıyoruz. Öğretmen yetiştiren öğretim elemanlarının da yapılandırmacı yaklaşımı iyi anlayıp öğretmen adaylarına aktarması gerekiyor. Çoğu meslektaşım yapılandırmacı yaklaşım konusunda çok eksik. Her branş öğretmeni, ‘müzik öğretmeni adayının ihtiyacı nedir?’ öğretim elamanları bu soruları kendilerine bir sormalı. Ona göre kendi dersini yapılandırmalı.” (Müz., Kadın, Prof.)

“2018 programına göre daha iyi ama hala çok iyi bir programa dönüşebilmiş değil çünkü YÖK artık kendi programınızı yapabilirsiniz, demiş ama programın %30'luk bir dilimine müdahale hakkı vermiş. Yani programın %70'i sabit %30'luk yer değişikliği ya da yer değişikliği yapılıyor. Bu noktada belli şeyler öncelikler artırıldı. Yani işitme gibi temel bir ders bir seneye indirilmişti tekrar iki buçuk seneye çıkarıldı. Piyano gibi temel bir ders bir seneden iki seneye çıkarıldı. Ama bunun ötesine gidilemedi. Yani sadece 2018 programı revize edilmiş oldu. 2018 programının bir üst paketi yapılmış oldu.” (Müz., Erkek, Doç. Dr.)

“Bu süreçte 2018 öncesinde daha çok öğretmen odaklı olurken programlar 2018 sonrasında sanat eğitimi programı aslında programda öğretmen mi yetiştiriyor sanatçı mı yetiştiriyor kavram kargaşası var diye düşünüyorum.” (Müz., Kadın, Doç. Dr.)

b) Resim-İş Öğretmenliği Lisans Programlarının Alan Eğitimine İlişkin Öğretim Üyelerinin Görüşleri

Resim-iş öğretmenliği lisans programlarına ilişkin öğretim üyelerinin görüşleri:

“Anasanat dersleri ikinci sınıftan itibaren başlıyor. Artık son sınıfa kadar devam ediyor. Tabii olması gereken ama ders saatleri düşürülmesi, ders içerikleri, Diğer Derslerle ilgili olmayan dersler olsa, Desen dersi biraz da artırırsa ve desen dersi her dönem çeşitlilik içerisinde olsa ve desen dersini sadece birinci sınıfta alıyor. Desen dersi farklı içeriklerle başka ders adı altında da programda yerini alsın demek ki hep uygulamada takılıp kalıyoruz. Hani son sınıfa geldiğinde öğrenci neredeyse uygulamalı dersinden bir tek anasanat dersin oluyor, bir şey almıyor. Seçmeli sanat atölye var mesela bizim Üniversitemizde. Seçmeli sanat atölye olarak Heykel dersi veriyoruz. 3 saatlik ders içerisinde Heykel de hiçbir şey yapamıyorlar, Ders yetmiyor. Son sınıfa geldiğinde uygulamalı dersleri sayısı az. Bu yetersiz bir durum en başta derslerin çeşitliliği artırılmalı.” (Resim, Kadın, Doç.)

“Biz müzelere gidip uygulama yaptırıyorduk. Okul dışı öğrenme ortamları çok fazla kullanmamız gerektiren bir dersti. Öğrenci hem çok keyif alıyordu hem de çok şunu söylüyorlardı. Hani keşke bu ders geçen sene olsaydı. Evet birileri bunu duymuş, 3. Sınıfa almış derdi çok güzel birinde atılıp uygulamayı kaldırmışlar. Bunu ben anlayamadım yani müzeye gibi ders alana yeni kazandırılıyor ve bunun uygulamasını kaldırılıyorsunuz.” (Resim, Kadın, Dr. Öğr. Üyesi)

“Müze dersi de sorunlardan bir tanesi. En az seçmeli kadar problem diyebilirim. Müze çünkü sanat eğitiminde çok önemli bir eşlik dersi. Sanat eleştirisi, sanat tarihi, sanat felsefesi basamaklarını destekledikleri için sanat eğitimini de biz dört temel üzerine ele aldığımızı göre yani sadece uygulamalardan ibaret değil. Sanat eleştirisi, sanat tarihi, sanat felsefesi yapmak içinde müze en uygun ortam.” (Resim, Kadın, Dr. Öğr. Üyesi)

“Görsel sanatlar dersinde uygulanan müfredat değişikliğinin temel sorunlarından biri; lisans düzeyinde uygulanan sanat öğretim programlarında uyumsuzluklardır. Görsel sanatlar eğitiminde, verilmesi amaçlanan kavramsal ve kuramsal bilgilerin uygulanabilir olması için

yeterince sağlam ve tutarlı bir düzenleme olması gerekmektedir. Görsel sanatlar eğitimi “genel, amaç doğrultusunda tasarlanıp gerçekleştirilmesi gereken bir öğretim alanıdır. Görsel sanatlar eğitiminde en temel sorunlarımızdan biri de sanat eğitimi dersleri adı altında sanatı genel anlamda müfredatta olan derslerin örgün eğitimde programlara girmemiş olmasıdır. Görsel sanatlar eğitiminde uygulanan derslerin el becerilerinin geliştirilmesi, hayal gücü ve empati becerilerinin gelişmesinin yanında kültürel değerlerimizi öğrenip gelecek nesillere aktarılmasını içeren bilgilerin verilmesi için ders uygulama süresi arttırılmalıdır. “Gerek uygulama metodu gerekse içerik olarak Resim-İş dersine yeterince zaman ayrılmalıdır.” (Resim, Kadın, Doç. Dr.)

2018 yılında değişen Müzik Öğretmenliği ve Resim-İş Öğretmenliği Lisans Programlarındaki Ders saatlerinin az olması ve derslerin dönemlerine göre dağılımlarında nitelikli sanat eğitimci yetişmesinde engel olduğunu vurgulamışlardır. Ayrıca öğretim üyelerinin çoğu öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyinin önemine vurgu yapılmıştır.

a) Müzik Öğretmenliği Lisans Programlarının Öğrencilerin Hazırbulunuşluk Düzeylerine İlişkin Öğretim Üyelerinin Görüşleri

Müzik Öğretmenliği lisans programlarına ilişkin öğretim üyelerinin görüşleri:

“Ders saatlerinin özellikle uygulamaya ilişkin ders saatlerinin çalgıyla ilgili ders saatlerinin ciddi miktarda azaldığını görüyoruz. Ya da İşitme dediğimiz en temel (işitmezsek müzik yapamayız, nasıl işiteceğimizi bilmezsek çalgı çalamayız) en temel derslerin bir yılla sınırlandırıldığını görüyoruz. Diğer programlarda çok daha uzun sürede ve birbirine paralel birçok ders verilirken şimdi çok daha az olduğunu görüyoruz sanat içerikli derslerimizin.” (Müz., Kadın, Dr. Öğr. Üyesi)

“Programa baktığımızda bazı düzenlemelerle işe dönük arayışlar olmasına rağmen yine dönemlik ders yığını bulunmaktadır. Üniversite öğrencisi bir dönemde on derse girmez. Dört ya da beş ders artı bir iki alan dışı seçmeli ders olur. Öğrenci kütüphaneye gidebilmeli, öğrendiklerini pekiştirecek zamanı olmalı, seçmeli derslerle farklı ilgi alanları oluşturmalı, sosyal yaşantısını giderebilmeli, düşünecek bunları uygulamaya aktaracak zamanı olmalı.” (Müz., Erkek, Doç. Dr.)

“Piyano müzik için önemli bir çalgı aleti olup, iki dönem ile sınırlandırıldı. Piyano eğitimi almak isteyen öğrenciler anaçalgı piyano seçip devam ettiler. İşitme dersi iki dönemle sınırlandırıldı gibi. Müziğin temel dersleri, üzerinde en çok pratik yapmamız gereken derslerin süre anlamında ciddi oranda kısaltıldı.” (Müz., Kadın, Dr. Öğr. Üyesi)

“2018 önceki programlarda hatta benim Müzik Öğretmenliği Ana bilim Dalı’nda okuduğum dönemdeki program 2018 programından kat ve kat daha iyiydi. Alan Eğitimi derslerimiz, ders saatleri ve ders içerikleri oldukça zengindi.” (Müz., Kadın, Prof.)

“Programda bazı dersler için ayrılan öğretim süresinin (Dönem sayısı ve Haftalık ders saati) o dersler için belirlenen hedef ve davranışları kazandırmada yeterli olamayacağını düşünüyorum.” (Müz., Erkek, Dr. Öğr. Üyesi)

b) Resim-İş Öğretmenliği Lisans Programlarının Öğrencilerin Hazırbulunuşluk Düzeylerine İlişkin Öğretim Üyelerinin Görüşleri

Resim-iş öğretmenliği lisans programlarına ilişkin öğretim üyelerinin görüşleri:

“Derslerin dönemlerine göre dağılımların da Bir sorun yoktur belki ama en önemli sorun bu ders saatlerinin düşürülmesi. perspektif dersi 2018 önceki programda 2+1, 2018 programında

sadece 2 saatte kalması Bizde saat eğitimcileri Uygulamalı olarak yapıyor olsak da Maalesef programda teorik olarak geçiyor.” (Resim, Kadın, Dr. Öğr. Üyesi)

“Program düzenlemelerinde bir sıkıntı görmüyorum. Problem derslerin düzenlemeleri değil ders saatleri eksikleridir.” (Resim, Erkek, Prof. Dr.)

2018 Müzik Öğretmenliği ve Resim-İş Öğretmenliği Ana Bilim Dalları Lisans programlarındaki dersler Alan Eğitimi (AE), Meslek Bilgisi (MB) ve Genel Kültür (GK) derslerinden oluşmaktadır. Eğitim fakültelerindeki Ana Bilim Dallarındaki lisans programlarında GK (Genel Kültür), AE (Alan Eğitimi) ve MB (Meslek Bilgisi) dersleri üç ana kategoride sunulmuştur. Hazırlanan lisans programında MB dersleri %30-35; AE dersleri %45-50 ve GK dersleri %15-20 oranında düzenlenmiştir (YÖK, 2018).

Müzik Öğretmenliği ve Resim-İş Öğretmenliği 1997 yılı öncesinde ayrı iki lisans programıydı. YÖK’ün 1997 yılında yeniden yapılanmasıyla Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü olarak birleştirilmiştir. Köklü üniversitelerin kararlarına başvurulmadan alınan bu karar önemli problemlerin ortaya çıkmasına yol açmıştır. Üniversitelerin atölye fiziki ortamları, öğrenci sayısının çokluğu, öğretim üyesi sayısı, program ve altyapı sorunlarını ortaya çıkarmıştır (Özsoy, 2005).

2018 Müzik Öğretmenliği (EK-5) ve Resim-İş Öğretmenliği Ana Bilim Dalları Lisans Programı (EK-6) dört yıl sekiz yarıyılı esas alınarak düzenlenmiştir. 2018 Müzik Öğretmenliğive Resim-İş Öğretmenliği Ana Bilim Dalları Lisans Programlarına ilişkin bilgiler (EK-7-8-9-10) yer almaktadır.

4.4. 2018 Yılında Değişen Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği ve Resim-İş Öğretmenliği Ana Bilim Dalları Lisans Programlarının Mezun Olan Öğretmen Adaylarının Yeterliliklerine İlişkin Bulgular

Yapılan görüşmeler esnasında öğretim üyeleri, ‘Programı incelediğinizde, programın ülkemiz görsel sanatlar/müzik öğretmeni ile yetişen öğretmenler nasıl yetişir? Hangi bilgi, beceri ve tutumlara sahip olur? Hangi alanlarda gelişime ihtiyaç duyar/yetersiz kalır?’ görüşme sorusuna verilen cevaplar tema, kategori, kod ve alt kodlar Tablo 11’de sunulmuştur.

Tablo 7. 2018 Yılında Değişen Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği ve Resim-İş Öğretmenliği Ana Bilim Dalları Lisans Programlarının Mezun Olan Öğretmen Adaylarının Yeterliliklerine İlişkin Tema, Kategori, Kod ve Alt Kodlar

Tema	Kategori	Kod	Alt Kodlar
Öğretim üyeleri görüşleri	Öğretmen adayları	Yeterlilikler	<ul style="list-style-type: none">Alanında uzmanlıkBilgi/Beceri/Tutum

Bu kategoriden mezun olan öğretmen adaylarının hangi yetkinlik, donanımla mezun olacaklarına ilişkin bulgular aşağıda verilmiştir.

a) Müzik Öğretmenliği Lisans Programlarının Öğretmen Adaylarının Sahip Olması Gereken Yetkinlik, Donanımlarına İlişkin Öğretim Üyelerinin Görüşleri

Müzik Öğretmenliği lisans programlarına ilişkin öğretim üyelerinin görüşleri:

“Bu programın donanımlı nitelikli müzik öğretmeni yetişmesine bir faydası olmaz. Dört senedir bu programı uyguluyoruz. İşitme, armoni, müzik biçimleri, piyano, eşlik dersinin azaltılmasından dolayı öğrenciler bütün derslere uyum sağlayamıyor. Bu yüzden müzik öğretmeni piyano ile eşlik yapmada, dünya müzikleri takip etmede yetersiz kalacaktır.” (Müz., Erkek, Dr. Öğr. Üyesi)

“Temel mesleki açıdan Alan Eğitimi dersleri öğrendik. Yeterli sayıda olmadığı için yeterli süre, yeterli donanımda dinlemediği için kendini yetersiz hissedecektir. Mesleki hayatına yani temel birikimi aldıktan sonra diğer gelişimlerine üzerine koyarak tamamlayabilir, öğretmen adayları.” (Müz., Kadın, Doç. Dr.)

“Biz eğer müzik öğretmenleri yetiştiriyorsak ve bu okullardaki müzik derslerinde görev alacaklar birinci sırada. Çünkü biz ilkököl ve ortaokul kurumlarına müzik öğretmenleri yetiştiriyoruz. Dolayısıyla sınıf müzik eğitimiyle ilgili bilgi ve beceriyle en üst düzeyde tutulması şarttır. Çalgı eğitimi gereklidir. (...) Bu nokta da öğretmeyi öğretmek, nasıl öğreteceğini öğretmek. Müzik Öğretimi Ana Bilim Dallarının birinci vazifesi olmalıdır. Bu aşamaya gelebilmek içinde solfej, çalgı derslerinde içerikler dolu hazırlanmalı ve ders işleyişi dolu dolu geçmeli ki öğretmen adaylarını sınıf ortamına gittiklerinde, bu bilgi ve becerileri çocuklara aktarabilsinler.” (Müz., Kadın, Prof.)

“Bu programla yetişen öğretmenler genel olarak öğretmenlik bilgisine sahip olur fakat müzik alan bilgisi olarak yetersiz bir şekilde mezun olur. Alan bilgisi konularında belki sadece bilişsel olarak bilgi sahibi olabilir ama uygulama için yeterli pratik yapmamış olacağından mesleki yetersizlik baş gösterecektir.” (Müz., Erkek, Dr. Öğr. Üyesi)

b) Resim-İş Öğretmenliği Lisans Programlarına Öğretmen Adaylarının Sahip Olması Gereken Yetkinlik, Donanımlarına İlişkin Öğretim Üyelerinin Görüşleri

Resim-iş öğretmenliği lisans programlarına ilişkin öğretim üyelerinin görüşleri:

“(...) Teknoloji kullanım açısından yetersiz. Bugün kesin temel tasarım dersinden olsun başka ülkelerde gördüğümüzde ya da büyük kentlerde gördüğümüzde özellikle özel üniversitelerde öğrencilerin teknik donanım ve dijitalde ya da teknolojiyle daha çok iç içe olduğunu görüyoruz. Tasarımlarını güzel programlardan yaptıklarını görüyoruz. Öğrencinin mezun olduktan sonra ya da öğretmen olarak atandıkları zaman eksiklik duyacakları tek şey bence bu teknoloji ile ilgili olan bölümde yetersiz kalır.” (Resim, Kadın, Dr. Öğr. Üyesi)

“Özellikle yaratıcılık vardır. Bilgi tutumundan bahsedebiliriz. Estetik duygusunu bir defa geliştirilmiş olur. Bu arada programda estetik dersi de yok programda seçmeli derslerde bile yok. Öğretim elemanları dersin içerisine sığdırabilirler. Görsel sanatlar öğretim dersi içerisine örnek veriyorum ama estetik dersini sanat felsefesi dersinin içeriğinde yer alıyordu. Başlı başına bir ders olması da çok önemli olurdu. Madem öyle bir bilgi ve beceri istiyorsan öğrenciler uygulama, üretmek, bu anlamda tarihsel ve kültürel değerlerin hani bilincine varma.” (Resim, Kadın, Dr. Öğr. Üyesi)

“Sanat eğitimsi ya yetiştirecek sanatın bütün alanlarını hakim olması gerektiği düşüncesindeyim. Daha doğrusu nasıl ALES,TUS gibi sınavlar varsa sanatta yeterlilik için sanat eğitimi için de yüksek lisans düzeyine çekilip sanat eğitimi üzerine öğretmen adayı olacak kişinin alanında uzmanlaşması gerektiği düşüncesindeyim.” (Resim, Erkek, Prof. Dr.)

“Uygulamada da yetersiz, bilişim kullanımında da günümüz gençlerin kullanımı yüksek olduğu için kendilerini daha iyi ifade edebilirler. Bu tarz becerilerde yüksek olabilir. Ama dediğim gibi bilgileri teorik olarak verdiğim için gel öğrenciye uygulama yap diyemediğim için oradaki bilgi, tutum ve becerilerden eksik kalacağını düşünüyorum.” (Resim, Kadın, Dr. Öğr. Üyesi)

“Sanat Eğitimi alanındaki değişiklikler ve MEB Görsel Sanatlar Dersi öğretim programında tutarsızlıklar bulunmaktadır. İlk ve orta dereceli okullarda yapılandırmacı yaklaşım ile düzenlenen Resim-İş dersi Görsel Sanatlar Dersi olarak adlandırılmıştır. Görsel sanatlar eğitimi Plastik sanatların, iki ve üç boyutlu alanlarında bilişsel, duyuşsal ve psiko-motor becerilerinin eleştirel ve estetik eğitimi vermeyi amaçlamaktadır. Lisans eğitiminde ise sanat eğitimsi mezun olurken “Resim-İş öğretmeni” sıfatıyla mezun olmaktadır. Bu durum “Resim-İş öğretmenliği” adlandırmasında uyumsuzluk oluşturmuştur. Görsel Sanatlar Öğretmeni, MEB de güncellenen düzenleme ile Yapılandırmacı yaklaşım ve çoklu zeka anlayışın sanat eğitimi programında verilmesi istenen beceri ve tutumlarda yetersiz kalabilir.” (Resim, Kadın, Doç. Dr.)

4.5. 2018 Müzik Öğretmenliği ve Resim-İş Öğretmenliği Ana Bilim Dallarına Lisans Programlarının Uygulamaya Yansımaları ile İlgili Bulgular

2018 Müzik Öğretmenliği ve Resim-İş Öğretmenliği Ana Bilim Dalındaki öğretim üyeleri, ‘Programın uygulamaya yansımalarını nasıl değerlendiriyorsunuz? Uygulamada olumlu ya da olumsuz bulduğunuz durumlar var mı?’ sorusuna cevaplarına görüşme sorusuna verilen cevaplar tema, kategori, kod ve alt kodlar Tablo 12’de sunulmuştur.

Tablo 8. 2018 Yılında Değişen Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği ve Resim-İş Öğretmenliği Ana Bilim Dallarına Lisans Programlarının Mezun Olan Öğretmen Adaylarının Yeterliliklerine İlişkin Tema, Kategori, Kod ve Alt Kodlar

Tema	Kategori	Kodlar	Alt Kodlar
Öğretim üyeleri görüşleri	Lisans programının uygulamaya yansımaları	Olumlu yönler	<ul style="list-style-type: none">Eğitim bilimleri derslerinin artırılmasıSeçmeli dersler
		Olumsuz yönler	<ul style="list-style-type: none">Ders saatlerin yetersiz olmasıFiziki imkanlarÖğretim üyesi sayısı

2018 yılında değişen Müzik Öğretmenliği ve Resim-İş Öğretmenliği Lisans Programlarının uygulamaya yansımaları ‘Lisans Programının Uygulamaya Yansımaları’ kategoriye ayrılarak çözümlenmiştir. Öğretim üyeleri, Öğretmenlik Uygulaması derslerinin ve seçmeli derslerin çeşitli olmasının 2018 Lisans Programının olumlu yönü olarak görmüşlerdir.

a) Müzik Öğretmenliği Lisans Programlarının Olumlu Yönlerine İlişkin Öğretim Üyelerinin Görüşleri

Müzik Öğretmenliği lisans programlarına ilişkin öğretim üyelerinin görüşleri:

“Programın olumlu diyebileceğim sanırım öğretmenlik uygulamasının iki döneme yükseltilmesi, olumsuz yansımaları özellikle uygulama derslerinin ve son dönem bireysel çalgı öğretimi, orkestra yönetimi, koro yönetimi vb. öğretim ağırlıklı derslerin eksikliği, çalgı derslerinin bir saat ve yedi döneme indirilmesi.” (Müz., Erkek, Dr. Öğr. Üyesi)

“Yani bu programı incelediğimizde olumlu olumsuz tarafları çok saydık. Olumlu olarak de ulusal müziklerimizin yani Türk Halk Müziği ve Türk Sanat Müziği bağlamında kendini daha çok geliştirmiş ve bunu ilerde meslek hayatın hayatına daha çok aktarabilecek belki de öğretmenler yetişecek ama bir yandan da çocukların yani eğitim müziği dediğimiz müziği uygun olan Batı müziği eksen de bir müzik öğretmenliği performansını uzaklaştırıyor bu program.”(Müz., Erkek, Dr. Öğr. Üyesi)

“Programda seçmeli derslerin oranının yüksek olmasının olumlu olduğunu düşünüyorum. Öğrenciye istediği konularda kendisini geliştirme imkanı verilmesi öğrencinin motivasyonunu da artıran bir durum. Ancak seçmeli derslerin her dönemde alınabilmesi üniversite geneline uymayan bir durumdu. Bunun öncelikle otomasyon sıkıntıları oldu. Otomasyonda dersler bir döneme aitmiş gibi gösterilmek zorunda kaldı. Bu da öğrencilerin kafasını karıştıran yanlış sayıda ders seçmelerine yol açan bir durum oldu. Ayrıca öğrencinin istediği dersi istediği dönemde alabilmesi hazırbulunuşluk açısından sorunlar yarattı.” (Müz., Erkek, Doç. Dr.)

b) Resim-İş Öğretmenliği Lisans Programlarının Olumlu Yönlerine İlişkin Öğretim Üyelerinin Görüşleri

Resim-iş öğretmenliği lisans programlarına ilişkin öğretim üyelerinin görüşleri:

“2018 sonrası için özellikle hani çok fazla böyle bariz dönem derslerin azalması, programı olarak bizim temel almış olması en büyük değişiklik oldu ve bir daha da bunun yanında özellikle seçmeli dersleri çok çeşitlendirilmiş olması, Alan Eğitim seçmelerin fazla olması sadece sanat eğitimi yönelik ders saatlerinin çeşitlendirilmiş olması, yani değerlendirilmesi gibi dersler Öğretim yöntemleri dersinin Başka bir ders şeklinde programda değerlendirilmesi gibi özel öğretim yöntemleri dersi adı değiştirilmesi. Görsel sanatlar öğretimi bir ve iki şeklinde Şu an programda iki ders saati olarak görülmektedir. Alan öğretimi dersinde görsel sanatlar yaklaşımları adı altında bir ders var. Eğitimine yönelik de bir gelişme var Bunların hepsi atölye derslerinin saatlerinden alınarak yapılmış programdır.” (Resim, Kadın, Dr. Öğr. Üyesi)

“Seçmeli ders havuzundaki dersleri farklı fakültelerden öğrenciler gelerek seçmesi bize bana göre olumlu bir dönüştü. bu uygulanabiliyorsa hakkını veriyorlarsa güzel bir uygulama. Seçmeli ders havuzu geniş bir yelpazeye sahiptir ve ilham vericiydi. Disiplinler arası çalışmalara örnek nitelikteydi öğretmenin kendini geliştirmesinde önemli bir role sahipti.” (Resim, Kadın, Doç. Dr.)

“Olumlu tarafı. Evet eğitim bilimleri derslerinin artması, iyi eğitimci olacaklar birer sanat eğitimcisi olacaklar. Sanatı bilmeden de sanat eğitimcisi olması da biraz komik olur. O anlamda eksik olur. Bir de uygulamaya yansımalarında seçmeli havuzuna birçok ders eklendi. Programa baktığımız zaman. Seçmeli havuzlarında hangi üniversitede hangi dersler var, hocaların nitelik düzeyleri neler? YÖK bir liste gönderiyor, bu derslerden bazılarını açın diyor. Bakıyoruz zaten hoca sayımız fazla değil bizim.” (Resim, Kadın, Dr. Öğr. Üyesi)

2018 Lisans Programının Müzik Öğretmenliği ve Resim-İş Öğretmenliği Lisans Programlarına ilişkin öğretim üyeleri, ders saatlerinin yeterli olmadığından dolayı içeriklerini yetiştirmekte zorlandıklarını ayrıca genel liseden gelen öğrenciler ile Güzel Sanatlar Lisesi'nden gelen öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeylerinin farklı olmasının olumsuz yönleri olarak beyan etmişlerdir.

a) Müzik Öğretmenliği Lisans Programlarının Olumsuz Yönlerine İlişkin Öğretim Üyelerinin Görüşleri

Müzik Öğretmenliği lisans programlarına ilişkin öğretim üyelerinin görüşleri:

“Güzel sanatlar lisesi mezunları artık ilk 800.000 barajında çok başarılı olamadıkları için düz lise mezunu öğrenci sayımız daha fazla. Çünkü düz liseden gelen bir öğrenci bir sene içinde işitme eğitimini tamamlayacak piyano eğitimini tamamlayacak ve öğretmen olmaya hazır hale gelecek, 2018 programına göre. Benim üçüncü sınıf öğrencim geliyor mesela derse tonalite dediğimiz bir kavram var bir şarkının tonu. Hangi kararda olduğu. Bunu eskiden güzel sanatlar lisesi mezun olduğu için genelde giriş sınavında zaten bir kriterdir artık öyle bir kriter yok öğrencinin bunu bilmesi beklenmiyor. Girdikten sonra öğrenmesi bekleniyor.”(Müz., Erkek, Doç. Dr.)

“Uygulamada öğrencilerin aldığım tüm derslerin arasında bir etkileşim kuramadığını görmekteyiz. Bir dersin bir derse faydası olacakken ders bitiyor. Öğrenci bağlantıyı neyi ne zaman öğrenip uygulayacağını anlamıyor.” (Müz., Erkek, Dr. Öğr. Üyesi)

b) Resim-İş Öğretmenliği Lisans Programlarının Olumsuz Yönlerine İlişkin Öğretim Üyelerinin Görüşleri

Resim-iş öğretmenliği lisans programlarına ilişkin öğretim üyelerinin görüşleri:

“Görsel Sanatlar dersi için Atölye ve malzeme yetersizliği, büyük bir sorun teşkil etmektedir. Ayrıca Atölye olsa bile pek çok atölyenin fiziki şartlarının ders uygulama açısından yetersiz olduğunu söyleyebiliriz.” (Resim, Kadın, Doç. Dr.)

“Eğitim dersi açısından fazla bilgi becerilere sahip olabilir. Ama eğitim süreci eğitim programları çocuğun sanatsal gelişimi gibi dersi daha fazla öğrenebilecek. Fakat ne kadar iyi bir eğitim sistemini bu dersleri alırlarsa bu bilgi alan bazlı deneyimi kazanmaktan öteye gitmez, olduğunu düşünüyorum. O yüzden uygulama dersinin geliştirilmesi saatini artırılması ve teknik donanımı üniversitelerce ya da YÖK tarafından sağlanması kanısındayım.” (Resim, Kadın, Dr. Öğr. Üyesi)

“Olumsuz tarafı derslerin çok fazla parçalı olması, eğitim bilimleri derslerinin sayıları artırılması.” (Resim, Kadın, Dr. Öğr. Üyesi)

“Öğretim üyesi sıkıntısı var hem de atölyeye sıkıntılar oluşuyor. Atölyeler program hazırlama da çok iyi kullanmak gerekiyor. Fakat Yükseköğretim Kurulundaki bu heyetin, bu grubun içerisinde bence her bölgeden resim iş öğretmenliği programından birinin katılması gerekiyor. Ders saatleri, ders içerikleri yetmiyor. Her yeni programda ders saatleri düşürülüyor. Uygulamada gerekli sonuçta her Desen dersinin bir yıl görecektir dört yıl görmeyecek. Dört yıl boyunca desen dersinin verimliliğini diğer derslerde görmesi gerekiyor. Hangi ana sanatta olursanız olun eskizleri olur. Saatler anlamında yetersiz. İçerik anlamında da programdaki içeriğine dahil olmuyoruz. Çoğu zaman o içerikten yola çıkarak dersin içeriklerini farklı kaynakları inceleyerek zenginleştiriyoruz.” (Resim, Kadın, Dr. Öğr. Üyesi)

Görüşleri alınan öğretim elemanları, 2018 programının önceki programlardan daha iyi olması beklenirken, programın olumsuz durumlarının fazla olmasından bahsetmişlerdir. 2018 Eğitim Fakülteleri Lisans Programının çok eleştirilmesi üzerine YÖK, her üniversitenin kendi lisans programlarını %30 değiştirme hakkıyla izin vermiştir. Yani %70'lik dilim sabit kalmıştır. Bu konuyla ilgili olarak öğretim üyesi şu düşüncelerini dile getirmiştir.

a) Müzik Öğretmenliği Lisans Programlarının %30'luk Değişimine İlişkin Öğretim Üyelerinin Görüşleri

Müzik Öğretmenliği lisans programlarına ilişkin öğretim üyelerinin görüşleri:

“YÖK'ten program değişimi konusunda tek bir gelen yazı var. Farabi programı Erasmus programı hele yurt dışından gelenler için denklik tamamen bozuldu. Kırk Eğitim Fakültesi her biri ayrı bir program yaptığını düşünelim. Mesela Öğretmenlik Uygulaması dersi düşün, 4 kredi. Ben onu üçe düşürdüm. O bir krediye Piyano dersi koyacağım. Bolu'da 3 kredi Öğretmenlik Uygulaması dersi alacak, Bursa'da 4 kredi olacak. Üniversiteler arası standartlaşma tamamen bozuldu.” (Müz., Erkek, Prof.)

4.6. Seçmeli Derslerin Yüksek Eğitim Kurulu (YÖK) Tarafından Belirlenmesi, Seçmeli Dersleri, İçerik ve Ders Saatleri Açısından Değerlendirilmesine İlişkin Bulgular

Öğretim üyelerine, ‘Seçmeli derslerin Yüksek Eğitim Kurulu (YÖK) tarafından belirlenmesini ayrıca seçmeli dersleri, içerik ve ders saatleri açısından nasıl değerlendiriyorsunuz?’ sorusuna cevaplarına görüşme sorusuna verilen cevaplar tema, kategori, kod ve alt kodlar Tablo 13'te sunulmuştur.

Tablo 9. Seçmeli Derslerin Yüksek Eğitim Kurulu (YÖK) Tarafından Belirlenmesi, Seçmeli Dersleri, İçerik ve Ders Saatleri Açısından Değerlendirilmesine İlişkin Tema, Kategori, Kodlar ve Alt Kodlar

Tema	Kategori	Kodlar	Alt Kodlar
Öğretim üyeleri görüşleri	Seçmeli dersler	İçerik	<ul style="list-style-type: none">İçerik geliştirilmeli,Disiplinler arası olmasıEylem araştırılması yapılması
		Ders saatleri	<ul style="list-style-type: none">UygulamaAlan eğitimi

2018 yılında değişen Müzik Öğretmenliği ve Resim-İş Öğretmenliği Lisans Programlarında seçmeli derslerin YÖK tarafından belirlenmesi, ‘Seçmeli Dersler’ kategoriye ayrılarak çözümlenmiştir.

a) Müzik Öğretmenliği Lisans Programlarının Seçmeli Derslerinin Ders Sayısına, İçeriklerine İlişkin Öğretim Üyelerinin Görüşleri

Müzik Öğretmenliği lisans programlarına ilişkin öğretim üyelerinin görüşleri:

“Program da seçmeli dersler alan seçmeli dersler, mesleki seçmeli dersler verildiği için sayısı az da olsa bunun bir avantaj olarak değerlendirmek daha doğru olacağını düşünüyorum. Yani Müzik öğretmenliği ana bilim dalı için seçmeli dersler evet zorunlu seçmeli dersler YÖK tarafından ya da eğitim bilimleri tarafından verilen dersler var. Burada derslerin içerik ve ders saatleri açısından içerik açısından çok doğru çok uygun olması önemli.” (Müz., Kadın, Prof.)

“Seçmeli dersler, eğitim alanındaki homojenliği heterojenleştiren önemli eğitsel uygulamaların başında gelmektedir. Bu yönüyle seçmeli dersler, eğitimin bireyselleştirilmesine olanak tanınması kadar, eğitimin daha demokratik bir uygulama alanına dönüşmesine de zemin hazırlaması gerekir. Fakat bu derslerin YÖK tarafından zorunlu seçmeli bir şekilde dayatılması seçmeli dersleri amaçlarından uzaklaştırmaktadır. Ayrıca müzik eğitimi anabilim dallarında YÖK tarafından belirlenen zorunlu seçmeli ders konusunda hem nitel hem nicel anlamda yeter öğretim üyesinin olmadığı anabilim dalları vardır bu da önemli bir sorun yaratmaktadır. Seçmeli dersler konusu ilgili anabilim dalına bırakılarak mevcut imkânlar doğrultusunda planlansa bir ölçüde bu sorunlar yaşanmaz ve seçmeli ders mantığı amacına ulaşmış olurdu.” (Müz., Kadın, Doç. Dr.)

“(…) Universal Yapı içerisinde gerçekten etik ve bilimsel verileri dikkat etmek yardımcı olması kaydıyla yani öğretmen adayına da yardımcı olacak, öğretmen adayı öğretmen olduktan sonra öğrencilerine bunu yansıtabilecek olması düşünülere, kimlerin o dersi verebileceğın değil, derse göre hareket edilmelidir. Ona göre ders isimlendirilmelidir.” (Müz., Erkek, Dr. Öğr. Üyesi)

“Tabii bir taraftan güzel yani seçmeli derslerin olması ve bu kadar yoğun olması güzel bir şey aslında hani şu çağın gerektirdiği bir şey (...) Üç alanda seçimi derslerimiz var ve kendi ilgi alanlarının dışında, müziğin dışında bir şeyler ile ilgilenebilmesi çok güzel. Burada o entegrenin sağlanması için konulmuş dersler aslında ama olmuyor işte. Medya Okuryazarlığı çok güzel bir ders aslında, eğitimde ahlak ve etik, olması gerekiyor. Şu an bu çağın gerektirdiği bir ders. Eğitimde Drama gerçekten çok önemli bir ders. Biz biraz zorunlu olarak öğrencilere öneriyoruz ve her dönem aldırılmaya çalışıyoruz.” (Müz., Kadın, Prof. Dr.)

b) Resim-İş Öğretmenliği Lisans Programlarının Seçmeli Derslerinin Ders Sayısına, İçeriklerine İlişkin Öğretim Üyelerinin Görüşleri

Resim-iş öğretmenliği lisans programlarına ilişkin öğretim üyelerinin görüşleri:

“(…) yine Kendi alanımın dışına çıkamıyorum. Verdiğim derslerin dışında herhangi bir ders değil de işte nedir? Sadece ders açmak için açıyoruz. Çünkü bazı dersler şu anda yeni sistemde alan eğitimi Mesleki Eğitim, Genel Kültür haricinde biz de kendimizin ek ders açması isteniyor. Bunlar nedir? Yine YÖK eğitim sisteminden gelen bir öneriyle bu da hep kendimizi tekrar gibi oluyor kendimizi ders açacaksa bizim de bunu karşılayacak bazı hocalara da ihtiyaç var. Bu dışardan mı gelir böyle dersler açılacak işte havuzda bu kadar ders var bunlardan birini açıp yeniden gündeme geçiririz.” (Resim, Kadın, Dr. Öğr. Üyesi)

“Yükseköğretim kurulunun elinde olması zaten başlı başına bir kısıtlama. Yani sizi bir şekilde bir çerçeveye sokuyor ama işte burada zaten onu daha geniş bir yelpazede tutarsa da o zaman elindeki öğretim üyesi yetersizliği ortaya çıkıyor. Bunu karşılayamayacağı için maalesef böyle oluyor. Ama yani hani sınırlanması kötü çok seçenek sonsuz seçenek olmalı.” (Resim, Kadın, Doç. Dr.)

“GK ve MB olarak tabir ettiğimiz seçmeli derslerin tamamı teorik gibi bu bazı derslerin içeriğine çok uygun değil sanki. Mesela Türk halk oyunları dersi ya bunun sadece teorik olması Bence uygulamada birtakım sıkıntıları getirebilir. Çünkü bu derste uygulama olmadan

öğretmek biraz zor geldi. sadece içerikte kalırsa çok anlamlı değil yani öğretmenlikle paralel olarak düşündüğümüzde bu dersin mesela uygulamasında olması gerekiyor. Bunun gibi sadece bu örneği verebilirim bunun gibi birkaç örnek daha var.” (Resim, Kadın, Doç. Dr.)

“YÖK tarafından belirlenen seçmeli dersler, YÖK tarafından belirlenen zorunlu seçmeli dersler var. Türkçe, İnkılap Tarihi, İngilizce gibi derslerin Az önceki sorularda da yanıtladığım gibi kaldırılması onların yerine anasanat derslerini ya da yan anasanat derslerini eklenmesi gerekir. Bu derslerin yerine farklı dersler de eklenebilir. YÖK Genelde şöyle söylüyorum öğretmenlerinizin ilgi alanlarına göre yetkinliklerine göre uzmanlık bilgilerine göre seçmeli dersler ekleyebilirsiniz. Yok sadece şu dersler Açılabilir gibi şablonlar bizlere göndermektedir.” (Resim, Erkek, Prof. Dr.)

“(…) Demokrasi Eğitimi gibi İnsan Hakları gibi şu an aklıma gelen dersler bunlar Tabii ki bunlar çok önemli Bunları öğrencilere kazandırılması gerektiğini düşünüyorum. Fakat bu derslerin üniversitede öğrencilere kazandırılması gerektiğini düşünmüyorum. Yani üniversiteye gelen öğretmen adaylarının bu becerilerini daha önceden kazanması gerekiyordu. Bu tür derslerin ortaokul ve lise düzeyinde verilmesi gerekiyordu. Üniversite gelen bir öğrencinin bölümünü seçerek bölüm dışı dersler seçmesi Programında En açık olumsuz bulduğum yönlerinden bir tanesi.” (Resim, Kadın, Doç. Dr.)

“AE derslerini biraz daha artırılabilir. Açıkçası ben alan eğitimi derslerinin fazlaştırılması tarafındayım. Alan dersleri varken öğrenci kendi bölümün dışında dersler alsın. Hastanelerde eğitim diye bir ders. Çok güzel hastanelerde çalışabilir ama hasta çocukların eğitimi dersinin bir dönem boyunca vermek yerine zaten sen görsel sanatlar eğitimi başlığı altında özel öğretim yöntemleri dersinde özel çocuklarla nasıl bir eğitim olacağını bir iki hafta ayırıp bu deri işliyorsun. Ne bileyim sınıf yöntemin de öğretim ilke ve yöntemlerinde. Sınıf ortamında, sınıf dışı ortamında neler yaparsın sınıf yöntemini nasıl yaparsın. Bunlar konuşarak da yapılabilecek dersler bunlar ya da öğrencinin atandığı kurum kurslarla, seminerlerle destekleyebilir.” (Resim, Kadın, Dr. Öğr. Üyesi)

4.7. Zorunlu ve Seçmeli Derslerin Öğretmen Yetiştirme Sürecine Uygunluğu, Eklenmesini ve Çıkarılmasını Düşünülen Derslere İlişkin Bulgular

Görüşmede son olarak öğretim üyelerine, ‘Zorunlu ve seçmeli derslerin öğretmen yetiştirme sürecine uygunluğu konusunda ne düşünüyorsunuz? Eklenmesini ve çıkarılmasını düşündüğünüz dersler var mı? Önerileriniz nelerdir? Var ise belirtir misiniz?’ sorusuna cevaplarına görüşme sorusuna verilen cevaplar tema, kategori, kod ve alt kodlar Tablo 14’de sunulmuştur.

Tablo 10. Zorunlu ve Seçmeli Derslerin Öğretmen Yetiştirme Sürecine Uygunluğu, Eklenmesini ve Çıkarılmasını Düşünülen Derslere İlişkin Tema, Kategori, Kodlar ve Alt Kodlar

Tema	Kategori	Kodlar	Alt Kodlar
Öğretim üyeleri görüşleri	Zorunlu/Seçmeli	Sürece uygunluk	Öğretmen Yeterliliği

Öğretim üyeleri dijital çağ ile zorunlu ve seçmeli derslerin birleştirilmesinin bu alanlara yönelik dersler eklenmesi gerektiğini belirtmişlerdir.

a) Müzik Öğretmenliği Lisans Programlarının Zorunlu ve Seçmeli Derslere İlişkin Öğretim Üyelerinin Görüşleri

Müzik Öğretmenliği lisans programlarına ilişkin öğretim üyelerinin görüşleri:

“2018 programında hepsini yeniledik. Tabii ki programda olumsuz durumlar vardı. Çıkarılması gereken bir sürü dersler vardı. Çıkardık ve çıkardığımız derslerde uygun görüldü. Dijital dersler de programda yer verdik. Pandemi ile farklı bir yöne yönlendik. Teknoloji dersi vardı. Bilgisayar destekli dersler, program yazma, müzik programı yazma, gibi derslerimiz zaten vardı. Bu derslerle ilgili yeniden bir çalışma yapılacak. Başka derslerde vardı, bölüm dışı derslerde vardı. O dersleri çıkardık. O derslerin yerine daha gerçekçi işe yarar öğretmen adaylarının gelişmesinde daha çok katkı sağlayacak dersleri önerdik.” (Müz., Kadın, Prof.)

“Teknolojinin çok önemli olduğu bir zamanda teknoloji olarak her şeyin dönüştüğü zamanda bizim bununla ilgili dersimizin olması ile ilgili mobil uygulamalarla ilgili teknolojinin dijital olarak araçlarımıza müzik öğretmenliğinde nasıl kullanacağı konusunda nasıl kullanacağımıza yönelik dersler olmalı. Hatta dijital çalgılarla ilgili dersler olabilir. (...) mutlaka teknoloji ile müzik ve teknoloji olmayan beden perküsyonu gibi dersler olmalı. Müzik öğretmenlerinin çoğunu derdi atandıkları zaman atandıkları okullarda müzik aletlerinin, müzik sınıflarının olmaması. Müzik aleti veya müzik sınıf yoksa senin bedenin var.” (Müz., Kadın, Dr. Öğr. Üyesi)

b) Resim-İş Öğretmenliği Lisans Programlarının Zorunlu ve Seçmeli Derslere İlişkin Öğretim Üyelerinin Görüşleri

Resim-iş öğretmenliği lisans programlarına ilişkin öğretim üyelerinin görüşleri:

“21 yüzyıla Uygun seçmeli dersler olması gerektiğini düşünüyorum. Örneğin benim lisansüstü derslerinde sunduğum ders içerikli dersler var. Bilim ve sanat ilişkisini, Sanat ve felsefe ilişkisi, Teknoloji ve sanat ilişkisi, eğitim Tarihi, matematik ve sanat ilişkisel dersler ele alınabilir. Özellikle üzerinde durulması gereken dersler olduğunu düşünüyorum. Bu daha yeni bir yüzyılın Çağdaş toplumun ihtiyacı olduğu konular üzerine dersler olduğunun fikrindeyim.” (Resim, Kadın, Dr. Öğr. Üyesi)

Alan Eğitimi derslerinden çıkarılması ve eklenmesi gerektiğini düşündükleri dersleri, 2018 yılı öncesi Lisans Programlarına bakılarak programların tekrar görüş, öneriler alınarak hazırlanması gerektiğini belirtmişlerdir.

a) Müzik Öğretmenliği Lisans Programlarının Alan Eğitimi Derslerine Eklenmesi veya Çıkarılması Önerilen Derslere İlişkin Öğretim Üyelerinin Görüşleri

Müzik Öğretmenliği lisans programlarına ilişkin öğretim üyelerinin görüşleri:

“Türk müzik tarihi olmayabilir müzik tarihi olabilir ama iki dönem yerine bir dönem olabilir bana o çalışılabilir Olmasın ne düşünüyorsa eklenmesi ve çıkarılması düşünürse piyano dersi eklenebilir bunu söyledim armoni dersi eklenebilir dönem bireysel Çalgı öğretmeni dersi keyifli de eklenebilir kulak eğitimi dersi eksik eklenebilir ama bunları girmedinizde işte bu denge bozuluyor denge bozulunca başka ders çıkartmak zorunda kalıyorsunuz sizin dersin benim dersim durum oluyor.” (Müz., Erkek, Prof.)

“90’lı yılların başına ve biraz sonlarına doğru programlar daha kapsamlı daha uygun gibi. Neden? Çünkü bir müzik öğretmeni piyano çalmıyorsa, piyanoya eşlik edemiyorsa daha doğrusu piyano çalıp çalmamasından ben bahsetmiyorum. Eşlik edip edilmemesinden bahsediyorum. Öğrencinin sınıfı geçmesi için yeterli olmamalıdır. O parçanın kendisine kazandırdıkları, okullarda kullanabileceği müfredatında yer alan bütün eserlerinin üzerine o tekniği uygulamak zorundadır.” (Müz., Erkek, Dr. Öğr. Üyesi)

“Eklenmesini düşündünüz dersler var. Batı Müziği uygulamasının bir sene ile değil üç seneye çıkarılması, piyanonun bir senelik değil dört sene boyunca sürmesi gibi eklenmesini istediğim aslında ya da eklenmesinin mantıklı olacağını düşündüğüm dersler var. Onun dışında çıkarılması diye bir şey yok aslında hani şu ders olmasın bu ders verilmesin gibi bir şey düşünmüyorum. Sonuçta Türk Halk Müziği teori dersi iki dönem daha sonra Türk Halk Müziği Korosu dersi iki dönem. Dolayısıyla dört dönemlik bir Türk Halk Müziği aynı şekilde Türk Sanat Müziği de dört dönem birisi ikinci sınıfta başlıyor diğeri üçüncü sınıfta başlıyor. Bunlar çıkarılsın demiyorum ama bunlardan azaltılıp Batı Müziği Uygulaması dersine aktarılması mümkün olabilir.” (Müz., Erkek, Dr. Öğr. Üyesi)

“Zorunlu ve seçmeli dersleri denkliği çok uygun değil ama yani eklenmesi gereken tabii ki çok ders var. Mesela en azından zorunlu ders olarak kredi AKTS olarak koyamıyorsak derslerinin çok fazla açılması gerekiyor. Seçmeli dersleri alan eğitimi seçmeli derslerin batı müziği biçim bilgisi bu başka bir dersi 1. Sınıfta olan Batı Müziği ve Uygulaması dersinin yani aynı isimde olmaması gerekebilir. Mesela Solfej Eğitimi denilebilir, İşitme Okuma Yazma denebilirdi. Ama böyle bir ne enstrüman çalabilir öğrenci ne şarkı söyleyebilir ne koroda görev alabilir. (...) ama şu anda meslek derslerinden bize dayatılan seçmeli derslerden seçmemiz gerektiği için o yüzden bu derslerin eksik alanlarını havuzdan bile tamamlayamıyoruz.” (Müz., Kadın, Prof. Dr.)

“(…) oyun dans ve müzik gibi yaratıcı dans temelli olan bir dersinde zorunlu ders olması gerekir, diye düşünüyorum. Ama bunun için de tabii öğretim üyesi yetiştirmek gerekir. Bizim fakültemiz bizim Ana Bilim Dalımız bu alanda çok şanslı. Bir tane öğretim üyemiz var.” (Müz., Kadın, Doç. Dr.)

b) Resim-İş Öğretmenliği Lisans Programlarına Lisans Programlarının Alan Eğitimi Derslerine Eklenilmesi veya Çıkarılması Önerilen Derslere İlişkin Öğretim Üyelerinin Görüşleri

Resim-iş öğretmenliği lisans programlarına ilişkin öğretim üyelerinin görüşleri:

“Şimdi özel öğretim yöntemleri diye giderseniz Bir de öğrencinin gidip de okulda okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması dersi var. Mesela Bunlar çok yetersiz. Şöyle çok yetersiz tamamen tam alan eğitim ile ilgili yeterli. Ama mesela uluslararası kaynakları hiç kullandığımı düşünmüyorum ve burada aslında hocaya da yani dersin hocasına da kalıyor. Ama hani Çağdaş Dünyada neler oluyor neler yapılıyor. Biz neler yapabiliriz noktasında eksik olduğunu düşünüyorum. (...) dersler her zaman için atölye ders saatlerinin artması şeklinde olacaktır ders başlığında sürelerinin uzatılması.” (Resim, Kadın, Doç. Dr.)

“Animasyon canlandırma artık günümüzde popüler olan dikkat çeken derslerden ilk alanlardan bir tanesi. Artık her şey görsellerle ifade ediliyor. Yıllarca bilgisayar destekli eğitim verirken 2018 programında bu ders kaldırıldı. Özellikle teknolojiyi takip etmek anlamında bu derslerin çoğaltılması gerektiğini düşünüyorum.” (Resim, Erkek, Prof. Dr.)

“(…) birbirine benzeyen dersleri tek bir çatı altında toplayabiliriz. Sanat eğitimi derslerinin mesela görsel sanatlar eğitimi dersinin iki döneme yayılması yerine tek bir çatı altında toplanması gereken derslerden bir tanesi. Oradan kalan boşluklarla da alan eğitimi ders saatlerine eklenebilir.” (Resim, Kadın, Dr. Öğr. Üyesi)

Zorunlu derslerin, seçmeli dersleri isimleri, uygulama olarak değerlendirdiğimizde, seçmeli ders havuzunun çeşitli olması, öğretim üyesinin yeterli /yetersiz olması öğretim üyelerinin değindikleri alanlardan bir tanesidir.

a) Müzik Öğretmenliği Lisans Programlarının Derslerin İsimleri, Uygulama Olarak Değerlendirilmesi ve Öğretim Üyelerinin Mevcutlarına İlişkin Öğretim Üyelerinin Görüşleri

Müzik Öğretmenliği lisans programlarına ilişkin öğretim üyelerinin görüşleri:

“Bu isme hep karşı çıkmışım. Eğer bir ders zorunlu ise adında neden SEÇMELİ (Kişinin özgür idaresine bırakma) ifadesi yer alır. Bunun anlamı şu; bu ders seçmeli ama sizin yerinize biz seçiyoruz. Bence seçmeli dersler 1. Dönemden 4. Döneme kadar her dönem için havuz oluşturulması en az iki öğrencinin seçmesi durumunda (ki bu seçmeli gerçekten özgür idareye dayalı bir seçim olmalı) açılabilir olmalı, özellikle öğrenci ve öğretim üyesi 2. yıldan itibaren öğrencinin başarılı olduğu alana yönelik önerilerde bulunarak (örneğin bireysel çalgı, orkestra, şan, teori, müzik teknolojileri) tamamen lisansüstü eğitime hazırlanması sağlanarak öğrencinin bir alana kanalize olması branşlaşması ya da yetkinleşmesi sağlanabilir görüşümdedir.” (Müz., Erkek, Doç. Dr.)

“Derslerin öğretmen yetiştirme sürecine uygun olduğunu düşünüyorum. Ancak birçok ders de öğretim üyesi yetersizliğinden açılmıyor. Birçok üniversitede de durum böyledir diye tahmin ediyorum. Öğrenci mezun olana kadar 6 MBS dersi alması gerekiyorsa zaten karşısına 6-7 ders çıkıyordur. Bu durumda derslerin kendisi mi seçmeli yoksa dönemi mi seçmeli tartışılır. Onun dışında eğitim felsefesi ve eğitim sosyolojisi derslerinin zorunlu olması ancak bu dersleri verecek öğretim üyesi sayısının yetersiz olmasının da bir sorun yarattığını gördük.” (Müz., Erkek, Doç. Dr.)

“(…) Türk Sanat Müziği ve Uygulaması. Ama benim Türk Sanat ve Musikisi hocam yok. Bakın şimdi. Konservatuvara bir hocamız yeni geldi. Konservatuvar programı ile bu programı yürütmeye çalışıyor, bu tür sıkıntılar yaşıyoruz. Kendi bölümlerine göre kendi imkanlarına göre kendi şartlarına göre yerleştirmesi gerekiyor. Piyano hocanız var ama piyanonuz yok o dersi açmanızın da bir anlamı yok. 2018 programı zorunlu seçmeli ders fark etmez hiçbiri bize göre bize uygun olarak hazırlanmamış. Ama bu büyük bir sorumluluktur. Bunlarda devamlı değişebilecek, değişken olarak derken programı hazırlayacaksınız, en mükemmel program oldu. Öyle bir program olmalı ki zorunlu ve seçmeli dersi yeni bir öğretim üyesi geldiği zaman ona uygun olabilmeli hazırbulunuşlu olmalı.” (Müz., Erkek, Doç. Dr.)

b) Resim-İş Öğretmenliği Lisans Programlarının Derslerin İsimleri, Uygulama Olarak Değerlendirilmesi ve Öğretim Üyelerinin Mevcutlarına İlişkin Öğretim Üyelerinin Görüşleri

Resim-iş öğretmenliği lisans programlarına ilişkin öğretim üyelerinin görüşleri:

“Biraz daha bölümlere bırakılmalı yani bulunduğu az önce söylediğim şekilde Uygulama sahası ve artıracak. Aynı zamanda öğretim elemanlarının kendi yetkinliklerini uygun ve becerilerini geliştirebilecekleri uzmanlıklarından yararlanabilecek dersler açılabilir. Sanatlı çevreye Sanatlı bilim ve sanatta iç içeyiz ama diğer disiplinlerle o bağı Çok kuramıyoruz. Onların bir araya getirilmesine yönelik olabilir.” (Resim, Kadın, Doç.)

“Sanat tarihi dersine giren hocalar, sanat tarihi bölümünden mezun hocalar. Onların sanata baktığı bakış açısıyla bizlerin sanata baktığı bakış açısı biraz farklı. Çünkü onlar sanat tarihini mimari açıdan bakıyor. Batı sanatına giriş kilise mimarisi oluyor. Resim sanatına, modern sanata ve heykel sanatına bakış açıları maalesef bizim baktığımız gibi olmuyor. Maalesef bu asla öğretim üyesi eksikleri değil. Hocaları eleştirmek için demiyorum. Daha ek dersler olabilir. Mesela seçmeli derslerin sanat tarihinin destekleyici dersler olabilir. Daha çok resim sanatı tarihi üzerinde duran dersler olmalıdır.” (Resim, Kadın, Doç. Dr.)

BÖLÜM V

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmanın bu bölümde amaç bölümünde belirtilen soruların çözümlenmesine ve bulgular neticesinde ulaşılan sonuçlara, sonuçlara ilişkin öneriler yer almıştır.

5.1. Tartışma ve Sonuç

Bu araştırmada, 2018 yılında öğretmen yetiştiren lisans programlarında gerçekleşen köklü değişikliklerin uygulamaya konulması, Müzik Öğretmenliği ve Resim-İş Öğretmenliği Lisans Programları sanat eğitimi adı altında incelenmiş ve öğretim üyelerinin görüşleri ele alınmıştır.

5.1.1. Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı Lisans Programlarına İlişkin Tartışma ve Sonuç

Araştırmanın bu bölümde Müzik Öğretmenliği Lisans Programındaki ders saatleri, içerikleri, hedefleri, sanat eğitimine uygunluğu ve Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı'ndan mezun olacak öğretmen adayları hakkında öğretim üyelerinin görüşlerinden elde edilen bulgular neticesinde tartışma ve sonuçlar ele alınmıştır.

Cumhuriyetin ilanından bu yana öğretmen yetiştirme alanlarında sürekli 'Nasıl nitelikli öğretmenler yetiştirilebilir?' sorusu üzerine yöntemler denenmiş, çalışmalar yapılmıştır. Her Ana Bilim Dalı eğitim-öğretim faaliyetlerini belli kurallar çerçevesinde sürdürmüştür (Demirci, 2017). Bu alanlardan biri de Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı'dır.

Yapılan görüşmelerde 'Sanat Eğitimi Programları Hakkındaki Düşünceler, 2018 Öncesi ve Sonrası Programda Yapılan Değişikliklere İlişkin' bulguları Müzik Öğretmenliği Lisans Programlarında; programın hazırlanması neticesinde daha kapsamlı olması, Türkiye'de Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dallarında görev yapan akademisyenlerin görüşleri alınarak yapılması gerektiğine vurgu yapılmıştır. YÖK bu konu ile ilgili olarak iki yıl süren komisyonların kurulduğunu, çalıştayların yapıldığını, kurullar oluşturulup lisans programının üzerine tartışıldığını belirtmiştir (YÖK, 2018). YÖK'ün bu açıklamasına istinaden öğretim üyeleri süreçten haberdar olmadıklarını, herhangi bir bilgilendirme yapılmadığını ayrıca belirtmişlerdir.

YÖK ve Dünya Bankası iş birliği ile 1996-1997 yıllarında hazırlanan, 1998 yılında uygulanmaya başlanan yeni lisans programlarının günümüzde bile hangi şartlarda ve ortamlarda, kimler tarafından hazırlandığı bilinmemektedir. 1996-1997 yıllarında hazırlanan öğretmen yetiştirme lisans programlarının eksikliklerini gidermek, öğretmen yeterliliklerini gözden geçirerek yeniden yön vermek üzere 2006 yılında yeniden program hazırlanmıştır. 2006 yılında hazırlanan programla ilgili anketlerin yapıldığı, görüşlerin alındığı, yeni-ortak program hazırlandığı bilinmektedir. Ancak sözlü görevlendirmeler yapılmış, kısa sürede hazırlanarak 2006-2007 eğitim-öğretim yılına yetiştirilmeye çalışılmıştır (Bozkaya, 2010). 2018 yılında hazırlanan Eğitim Fakültesi lisans programının hazırlık sürecinde öğretim üyelerinin yaşadığı sorunların (görüşlerin alınmaması, süreçten bilgi sahibi olamama), 2018 yılı öncesinde yapılan öğretmen yetiştirme lisans programlarında da öğretim üyelerinin benzer olduğu gözlenmiştir.

YÖK'ün 2018 Eğitim Fakültesi Lisans Programlarını değiştirme sebeplerinden biri de Bologna Sürecine uygun olarak hazırlanması olmuştur. Alanyazın incelendiğinde ve öğretim üyeleri ile yapılan görüşmeler esnasında bu konu ile ilgili ihtiyaca göre program hazırlanıldığı ve uygulandığı belirtilmiştir. Duru ve Köse (2012), müzik eğitiminde ileri düzeyde kabul görmüş ülkelerin, müzik eğitimi kapsamında Türkiye için müzik eğitimi lisans programlarının uygun alanlarından faydalanabileceğini belirtmişlerdir. Araştırmacıların önerisi; diğer ülkelerin müzik eğitimi sistemlerinde yaş gruplarına ya da kademelere göre öğretmen yetiştiren farklı kurumların Türkiye'de Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı bünyesinde, 'alan (enstrüman) öğretmenliği', 'genel müzik öğretmenliği', 'güzel sanatlar müzik öğretmenliği' ve 'okulöncesi müzik eğitimi' gibi yeniden yapılandırılabilir.

Bu konuya istinaden müzik eğitimi bağlamında, güzel sanatlar liselerinin müzik bölümlerinden mezun olan öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyleri ile genel liselerden mezun olan öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeylerinin birbirinden farklı olduğu söylenebilir. Öğretim üyeleri bu konu ile ilgili olarak, müzik eğitiminin alt yapısını güzel sanatlar liselerinden mezun olan öğrenciler olduklarını ifade etmişlerdir. Durak'ın (2014) yapmış olduğu araştırma sonucunda genel liselerden mezun olan öğrenciler ile güzel sanatlar liselerinden mezun olan öğrenciler için iki farklı program geliştirme çalışmaları yapılabilir, önerisinde bulunmuştur. Bu doğrultuda Türkiye'de, müzik eğitimi diğer ülkelerin eğitim anlayışı gibi düzenlenirse Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalına yetiştirilecek olan öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeylerine göre lisans programı inşa edilmiş olacaktır.

Araştırma neticesinde, öğretim üyeleri her üniversitenin imkanları, ihtiyaçları ve öğretim üyeleri-öğretim elemanları sayılarının eşit olmadığını, bu konuyla ilgili olumsuz sonuçlarla karşılaştıklarını belirtmişlerdir. Türkiye'deki Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı bulunan her üniversitenin öğretim üyeleri ve öğretim elemanları sayıları farklıdır. Örneğin; Gazi Üniversitesi ile Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi'nde bulunan öğretim üyeleri sayısı (EK4) eşit değildir. Buna bağlı olarak YÖK'ün hazırlamış olduğu 2018 lisans programını aynı lisans programı okutan öğretim üyeleri ve öğretim elemanları farklı mesleki özelliklerinin bulunmasından ötürü bu programdan mezun olacak öğretmen adayının genel yeterlilik düzeyleri farklı olacaktır (Tepe, 2010).

Araştırma bulgularından diğeri de Müzik Öğretmenliği Lisans Programlarında ders adları, içerikleri, kredileri, ders saatleri ve dönemlerine göre dağılımları olmuştur. Öğretim üyeleri bu konuya ilişkin ders saatlerinin az olmasından kaynaklı içeriklerinin yetiştirememekte olduklarını, içerikleri sadeleştirdiklerini belirtmişlerdir. Ayrıca Müzik Öğretmenliği yetiştiren kurumların Müzik Eğitimi oluşturulan temel derslerin (Piyano, İşitme, Armoni vb.) dönemlerinin az olması vurguladıkları diğer olumsuzluklardan biridir. Müzik eğitimine teorik konuların öğretilmesi, işitsel yönünün geliştirilmesi (ezgi-ses-ritim vb.) ve nota eğitimi ile başlanabilmektedir. Müzik eğitiminin başlangıcında verilen bu bilgiler Müziksel İşitme, Okuma ve Yazma (MİOY) dersinin içeriğini oluşturmaktadır (Karkın ve Baş, 2016). MİOY dersi 2012-2013 lisans programında altı dönemde verilen ders; bu dersin içerikleri, müzik öğretmeni yeterliliklerini daha fazla geliştirecek, alan bilgisi derslerini destekleyici nitelikte olması; 2018 programında konuların yoğunlaştırıldığı ve temel düzeyde iki yarıyıldan uygulanması amaçlanmıştır (Teke ve Tanınmış, 2019).

Piyano dersi 2018 öncesi lisans programında yedi dönem iken, 2018 lisans programında iki dönem ile sınırlandırılmıştır. Ertürk (2018) piyano için, ses genişliği bakımından çok sesli

müziğin uygulanmasında diğer müzik aletlerine göre daha elverişli çalgı olduğunu belirtmiştir. Çünkü diğer çalgılarda istenilen ses piyanoda hazır olarak bulunmaktadır. Bu açıdan piyano, müzik eğitiminin temelini oluşturmaktadır. Piyano eğitimi, öğrencilerin gelişimlerini sağlayacak sistemsel müzik eğitiminde olmalı, öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeylerine uygun, piyano armonik yapılanmaları çözümler nitelikte, tüm klavyeli çalgıları kullanma becerisine sahip olmaktadır (Durak, 2014). Dolayısıyla müzik öğretmenin, sahip olduğu piyano bilgisi meslek hayatını etkiler niteliktedir. 2006-2007 eğitim-öğretim yılında müzik eğitimi alan bir öğrencinin müzik aleti çalmasına uygun zaman verilmesi, ders sayılarının dikkate alınması, derslerin dönemlerine göre dağılımları, derslerin isimleri ve kredileri yeniden düzenlenmesi vurgulanmıştır (Bozkaya, 2010). Yücer (2009) yaptığı araştırmada, 2009 yılında piyano eğitiminin bir saat olması, öğrencileri akademik başarılarını takip edememekte, motivasyon düşüklüğü ve verimli olmadığı kanısına varması, bu bulguyu destekler niteliktedir. Ders isimlerinin içeriklerle uyumlu olması gerektiği, görüşlerine yer verilmiştir. 2018 lisans programı, önceki programların sorunlarını çözmemiş aksine sorunların devamı niteliği taşıdığı gözlemlenmiştir.

Araştırma kapsamında elde edilen diğer bulgu 2018 Müzik Öğretmenliği Lisans Programından mezun olan öğretmen adaylarının mesleki bilgiler konusunda, çalgı eğitimi (piyano eğitimi başta olmak üzere), bilişsel olarak alanlarında bilgi sahibi olabileceklerini fakat uygulamada, MİOY derslerini aktarabilmekte, bir çalgıyı öğretebilmekte eksik ve yetersiz kalacakları sonucuna varılmıştır. Yükseköğretim Kurulu, tüm eğitim fakültelerinde uygulanması için akreditasyon amaçlı öğretmen eğitimi program standartlarını geliştirmek üzere gerekli düzenlemeleri yapmıştır. Gelişen standartlardan bu yana fakültelerde, standartların gerçekleşme düzeyini belirlemeye yönelik yeterli çalışmalar yapılmadığı ve eğitim fakültelerinin öğretmen yetiştirme program standartlarını gerçekleşme düzeyini belirlemesine ihtiyacı olduğu belirtilmiştir (Adıgüzel, 2008). 2018 yılı öncesi Müzik Eğitimi Lisans Programında bireysel çalgı ve öğretimi dersi, 2018 lisans programında bu ders kaldırılmıştır. Bu dersin amacı, öğretmen adayının meslek hayatı boyunca müzik aletlerini nasıl öğretilebileceğine ve uygulayabileceğine yönelik yöntemler, çalgı çalmaya ilişkin bilgi ve becerileri öğretilmesi, geliştirilmesi gerektiği bu dersin amacıdır (Topoğlu ve Erden, 2012). Yapılan görüşmeler ve araştırmalar neticesinde 2018 yılı lisans programında bireysel çalgı ve öğretimi dersi almadan mezun olan öğretmen adayı, öğrencilerine çalgı öğretimini ve meslek hayatında kullanacağını ders materyallerini bilmeden müzik eğitimine uygun ders yapamayacağı kanısı gözlemlenmiştir. Kaptan ve Giral (2015) ve Demirci (2017) yapmış oldukları araştırmalar bu bulguyu destekler niteliktedir.

Araştırma da bir diğer bulgu lisans programında olumlu ve olumsuz yönleridir. Öğretim üyeleriyle yapılan görüşme neticesinde Öğretmenlik Uygulaması ve Seçmeli Derslerin artırılması olumlu olarak nitelendirilmiştir. AE derslerinin saatleri ve kredilerinin azaltılması, 2018 öncesi lisans programındaki öğretmen adayının gelişiminde katkı sağlayacak (Bireysel Çalgı ve Öğretimi, Okul Çalgıları, vb.) derslerinin olmaması programın olumsuz olarak gözlemlenen yönlerini açıklamıştır. Özdemir'in (2018) yapmış olduğu bu bulguyu destekler niteliktedir.

Araştırma kapsamında öğretim üyeleriyle yapılan görüşmeler neticesinde elde edilen bulgulardan seçmeli derslerin teori de kalarak uygulama olmaması, öğretim elemanları ve öğretim üyeleri uzmanlıklarına göre derslerin belirlenmemesi, YÖK tarafından seçmeli

derslerin belirlenmesinden kaynaklı sorunların teşkil ettiği gözlemlenmiştir. Tüm fakülte'deki Ana Bilim Dallarını kapsayacak şekilde GK seçmeli dersler ortak bir havuz olarak düşünülmüş ve oluşturulmuştur. 2018 lisans programında MB seçmeli derslerin teori olarak olduğu ve uygulama derslerinin eksikliği nedeniyle eleştirilere maruz kalmıştır. Toplum Hizmet Uygulamaları ve Öğretmenlik Uygulaması gibi dersler dışında seçmeli veya zorunlu dersler içinde uygulamalı derslerin bulunmadığı, ders saatlerine ve kredilerine yer verilmediği gözlemlenmiştir. Ayrıca Öğretmenlik Uygulaması dersi iki yarıyla çıkarılmış fakat Okul Deneyimi dersi programdan kaldırılmıştır (Sağdıç, 2018). Zorunlu seçmeli derslerin teknoloji ile bağdaştırarak müzik ve teknolojiyi birleştirici derslerin saatleri, kredileri artırılması gerektiği kanısına varılmıştır. Müzik teknolojisi dersleri zorunlu ders olarak düşünülmeli, bu derslerde kendini geliştirmek isteyen öğrenciler seçmeli ders olarak bu dersleri almalıdır. Müzik teknolojisi, Fizik, Bilgisayar, Matematik, Elektronik gibi dersler bütünleştirilmelidir (Yurdakul ve Arapgirlioğlu, 2010).

Bu araştırmada Müzik Öğretmenliği Lisans Programına ilişkin eksikliklerin, bu programdan mezun olacak öğretmen adaylarının yetkinlik, becerilerine sahip becerilerde yeterli olamayacağı, zorunlu ve seçmeli derslerin öğretim elemanlarının uzmanlık alanlarına göre belirlenmesi gerektirdiği, Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dallarındaki öğretim üyelerinin sayılarının üniversitelere göre farklılıkları, AE derslerinin temeli niteliğindeki derslerin saatleri, kredilerinin artırılması gerektiği gözlemlenmiştir. Bu durumlar göz önüne alındığında 2018 lisans programının yeniden düzenlenmesi gerektiği, öğretim üyelerinin görüşleri alınarak, bu programdan mezun olan öğretmen adaylarına anket ya da görüşme yapılarak, 2018 öncesi ve sonrası yapılan araştırmalar tekrar incelenerek yeniden düzenlenmesi gerektiği ve bu alanlarda çalışmaların yapılması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

5.1.2. Resim-İş Öğretmenliği Ana Bilim Dalı Lisans Programlarına İlişkin Tartışma ve Sonuç

Araştırmanın bu bölümde Resim-İş Öğretmenliği Lisans Programındaki ders saatleri, içerikleri, hedefleri, sanat eğitime uygunluğu ve Resim-İş Öğretmenliği Ana Bilim Dalı'ndan mezun olacak öğretmen adayları hakkında öğretim üyelerinin görüşlerinden elde edilen bulgular neticesinde tartışma ve sonuçlar ele alınmıştır.

Araştırmada öğretim üyelerinin lisans programının hazırlık sürecine ilişkin bulgularda, bilgilendirmelerin yapılmadığı, programın bitmiş halini gönderdiklerinde yapılan çalıştayların, seminerlerin yapıldığını ancak haberdar olmadıklarını belirtilmiştir. Şahin (2020) yapmış olduğu araştırma bu bulguyu destekler niteliktedir.

Bu bulguya istinaden Araştırma da belirlenen 2018 Resim-İş Öğretmenliği Lisans Programına ilişkin öğretim üyesi görüşlerine yönelik bulgulara göre, atölye derslerinin saatleri, kredilerinin azaldığı ve içeriklerin sadeleştirildiği ifade edilmiştir. Bu bağlamda ders saatlerinin az olmasından dolayı içeriklerin azaltıldığı verimli ders yapamadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Resim-İş Öğretmenliği lisans programında öğretim üyelerinin görüşleri alınarak hazırlanılmamasından kaynaklı derslerin hedefleri ve amacına uygun olmadığı sonucuna varılmıştır. Ertan'ın (2019) yapmış olduğu araştırma sonucunda YÖK'ün 2018 lisans programının derslerin uygulama olarak saatleri ve kredileri yetersiz bulunduğu, 2018 öncesi

lisans programındaki eksiklerin giderilmediği belirtilmiştir. Yasan (2008) ve Erkan (2011) araştırmalarında AE derslerinin uygulama olarak yeterliliğinin orta düzeyin altında oldukları sonucuna varılmıştır.

2018 öncesi lisans programlarında atölye ve kuramsal derslerin anlaşılır ve açık olarak tanımlanmış, Resim-İş Öğretmenliği Ana Bilim Dalının amaçlarına uygun olduğu belirtilmiştir. Ancak atölye ders içeriklerinin yeterlilik bakımından orta düzeyin biraz üstünde olduğu sonucuna varılmıştır (Çağlayan ve Kıratlı, 2017). Desen dersinin, 2018 öncesi lisans programında ve 2018 mevcut lisans programında geliştirilmediği, bu dersin sadece iki yarıyıldan sınırlandırılması olumsuz olarak görülmüştür. Desen dersi, canlı model veya nesnelerin gözlemine dayalı, yorum katma, deforme etme, farklı görüş açılarının kullanıldığı bireysel yaklaşımların geliştirmesini amaçlamıştır (YÖK, 2018).

Araştırma kapsamında öğretim üyeleri Müze Eğitimi dersinin içerik, ders saati ve uygulama olarak geliştirilmesi sonucuna varılmıştır. 2018 lisans programı öncesi Müze Eğitimi dersi yedinci yarıyıldan itibaren, mevcut lisans programında altıncı yarıyıldan itibaren teorik olarak işlenen sanat eğitimi derslerinin devamı niteliğinde olması olumlu olarak sonuçlanmıştır. Müze Eğitimi dersinin, 2018 öncesi lisans programında Müze Eğitimi ve Uygulamaları dersi adı altında uygulamalı bir ders olduğu, okul dışı öğrenme ortamı sunulan dersin 2018 lisans programı ile sadece teori temelli bir ders olduğu sonucuna varılmıştır. Müze Eğitimi ve Uygulamaları, 2000 yılında Resim-İş Öğretmenliği Ana Bilim Dallarında ilk ve orta öğretimdeki öğrencilere müze bilincini sanat eğitimi yoluyla aktarmak, müzeleri etkin öğrenme ortamı olarak eğitim sürecine dahil etmek amacıyla okutulmaya başlanılmıştır (Çetin, 2006; Bolat, 2019). Bolat (2017) araştırması bu bulguyu destekler niteliktedir.

Araştırmada öğretim üyelerinin uzmanlıkları düşünülerek lisans programının uygulanmasına yönelik; tüm eğitim fakültelerinin öğretim üyelerinin ve öğretim elemanlarının mevcutlarında farklılık gösterdiği belirtilmiştir. Ayrıca üniversitelere göre öğretim üyelerinin mevcutları az olmasından kaynaklı farklı derslere aynı öğretim üyelerinin girmesine neden olduğu sonucuna varılmıştır. Kavuran (2002) yaptığı araştırmada, donanımlı sanat eğitimcisi yetiştirilmesi için öğretim üyelerinin uzmanlık alanlarına uygun dersleri yürütebilecekleri kanısına varılmıştır. Ayrıca Aydın (1998) eğitim fakültelerinin yeniden yapılandırılması sorununun başta öğretim elemanı, finansman, fiziki imkanlar, teknoloji vb. problemler çözülmedikçe yapılan düzenlemelerin hiçbir yarar sağlanamayacağını ayrıca fakültelerin fiziki olanaklarının karşılanabilmesi için ek kaynak sağlanması, öğretim elemanına ihtiyaç olduğu görülmüştür. 1998 yılından günümüze kadar eğitim fakültelerinin ihtiyaçları göz önünde bulundurulmuş, çözümler üretilmiş ancak bu çözümler problemleri karşılar nitelikte olmadığı sonucuna varılmıştır. Çağlayan (2014) tez çalışmasında resim iş ana bilim dallarında öğretim üyesi mevcudunun yetersiz olduğu ve öğretme öğrenme sürecinin verimli bir şekilde sürdürebilmesi için öğretim üyesi mevcudunu artırılması gerektiği sonucuna ulaşmıştır.

Araştırma kapsamında Resim-İş Öğretmenliği lisans programından mezun olan öğretmen adayları alanlarında yeterli düzeyde yetkin, bilgi, beceriye sahip olamayacağı ve alanlarında uzmanlaşmak için kendilerini geliştirebilecekleri sonucuna varılmıştır. Üniversitelerin öğretmen yetiştirme fakültelerinde isteklere göre öğretmen adayı yetiştirilmemektedir. İlgili Ana Bilim Dallarından mezun olan öğretmen adayları kendi alanlarında uzman olarak mesleğe başlayan, Türkiye'yi Çağdaş medeniyet seviyesine çıkaracak, öğretmen olmalıdır

(Abazaoğlu, Yıldırım ve Yıldızhan, 2016). Alan derslerin yetersiz olması eğitim fakültelerinde yeniden yapılanma süreci kapsamında yapılan yenilikler ile AE derslerinin sayısının azalması bu alandan mezun olacak olan öğretmen adayları meslek hayatlarında zorluk yaşayacakları sonucuna varılmıştır (Ayaydın, 2009).

Araştırmada bir can bulgu lisans programında olumlu ve olumsuz yönleridir. Öğretim üyeliği yapılan görüşme sonucunda AE seçmeli derslerin çeşitlendirilmesi, eğitim bilimleri derslerinin çeşitlendirilmesi olumlu sonuç olarak nitelendirilmiştir. Ancak müze eğitimi dersinin teori olarak kalması, sanat eleştirisi ve sanat felsefesi gibi derslerin seçmeli ders olması, öğretim yöntemleri dersinin adını değiştirilmesi, AE derslerinin saatlerinin azaltılması, kredilerinin düşürülmesi, olumsuz olarak gözlemlenmiştir. İlhan (2016) ve Ertan (2019) araştırmaları bu bulguyu destekler niteliktedir.

Araştırma kapsamında öğretim üyeleri ile yapılan görüşmeler neticesinde elde edilen bulgulardan seçmeli derslerin uygulamaların olmaması, Seçmeli derslerin yüksek öğretim kurulunun elinde olması, seçmeli derslerin sayılarını fazla olması öğretim üyesi mevcudunun yetersizliği, Demokrasi Eğitimi, İnsan Hakları gibi derslerin öğrencilere lise kademesinde verilmesi gerektiği, AE seçmeli derslerin sayılarını artırılması gerektiği sonucuna varılmıştır. Çağlayan (2014), Araştırmasında 2018 yılı öncesi lisans programında AE seçmeli ders sürelerinin yeterli bulunduğu, teori derslerin saati sürelerinin yetersiz bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğretme-öğrenme sürecinde öğrenciler, seçmeli derslerin kazanımlarının yeterli olmadığı, mesleki seçmeli derslerin türlerinin amaçlarına uygun olmadığı görüşüne varılmıştır.

Araştırma kapsamından sanat tarihi gibi derslerin bölümlerden gelen hocaların görüşleri ile saat eğitimi hocalarının görüşlerinin farklı olduğu bu açıdan sanat tarihi gibi derslere girecek olan hocaları bölüm içinden olması gerektiği, teknoloji ile çağdaş sanat eğitimi birleştirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır. Çağlayan (2014) ve İlhan (2016) araştırmaları bulguyu destekler niteliktedir.

Bu araştırmada Resim-İş Öğretmenliği Lisans Programına ilişkin eksikliklerin, zorunlu ve seçmeli derslerin öğretim üyelerinin mevcutlarına ve uzmanlıklarına göre belirlenmesi, uygulamalı derslerin sadece teori olarak kalması, bu Ana Bilim Dalından mezun olacak öğretmen adayının yeterli donanıma sahip olamayacağı, seçmeli derslerden bazılarının (sanat eleştirisi, sanat felsefesi gibi) zorunlu ders olması gerektiği, desen dersinin yarıyılının artırılması gerektiği, sanat eğitimi ihtiyaçlarını, amaçlarını karşılayamadığı gözlemlenmiştir. Bu sorunlar göz önüne alındığında 2018 lisans programının öğretim üyelerinin ve bu lisans programından mezun olan öğretmen adaylarının görüşleri alınarak, 2018 öncesi ve sonrası yapılan araştırmalar tekrar incelenerek lisans programını yeniden düzenlenmesi gerektiği ve bu alanda çalışmaların yapılmasına ihtiyaç olduğu sonucuna varılmıştır.

5.2. Öneriler

Bu bölümde araştırmanın elde edilen bulgulardan hareketle Müzik Öğretmenliği ve Resim-İş Öğretmenliği Ana Bilim Dallarına Lisans Programlarına yönelik öneriler yer almaktadır.

5.2.1. Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı Lisans Programına İlişkin Öneriler

- Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı Lisans Programında görev yapan öğretim üyeleri ve bu lisans programında mezun olan öğretmen adaylarının görüşleri alınarak ihtiyaç analizi yapılabilir.
- Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı Lisans Programında görev yapan öğretim üyelerinin mevcutları eşit olmadığı sonucuna varılmıştır. Öğrenciler uzaktan eğitimle farklı üniversitelerdeki derslere katılım sağlayabilir.
- 2018 öncesi lisans programları ve 2018 lisans programı ile ilgili yapılan araştırmalar, seminerler ve çalıştaylar incelenebilir.
- AE dersleri öğrencilerin alanlarında uzmanlaşmasını, meslek hayatlarına katkı sağlayan derslerdir. AE derslerinin (Piyano, MİOY, Bireysel Çalgı gibi) saatleri, kredileri, içerikleri ve dönemleri artırılabilir.
- AE derslerinde içerik bakımından aynı olan derslerin tek bir ders olarak birleştirilebilir.
- 2018 öncesi Müzik Öğretmenliği lisans programında bulunan Koro Yönetimi, Bireysel Çalgı ve Öğretimi, Orkestra/Oda Müziği ve Yönetimi gibi derslerin lisans programına tekrar eklenebilir.
- Güzel sanatlar liselerinden ve genel liselerden gelen öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyleri göz önüne alınarak lisans programları tekrardan düzenlenebilir.
- AE seçmeli derslerin uygulama saatleri arttırılabilir. Ayrıca AE seçmeli derslere farklı disiplinlerarası (Müzik-Oyun, Drama, Beden Perküsyonu, Müzik ve Teknoloji vb.) dersler eklenebilir.

5.2.2. Resim-İş Öğretmenliği Ana Bilim Dalı Lisans Programına İlişkin Öneriler

- Resim-İş Öğretmenliği Ana Bilim Dalı Lisans Programı öğretmen yetiştirme, sanat eğitimi, alan eğitimi, içinde bulunduğumuz yüzyılın sanat yaklaşımları hedeflerine, amaçlarına uygun olarak yeniden lisans programı hazırlanabilir.
- Resim-İş Öğretmenliği lisans programı sanat eğitimine uygun lisans programı olabilmesi için öğretim üyeleri, öğrenciler ve mezun olan öğretmen adaylarının görüşleri alınabilir.
- Yeniden bir program hazırlanması durumunda Alan Eğitimi, Genel Kültür ve Öğretmenlik Meslek Bilgisi derslerine girecek olan öğretim üyelerinin mevcutları, uzmanlık alanları göz önünde bulundurularak yapılabilir.
- 2018 yılı Resim-İş Öğretmenliği Ana Bilim Dalı Lisans Programı AE seçmeli derslerin (Sanat Felsefesi, Sanat Eleştirisi, Sanat Psikolojisi, Sanat Sosyolojisi ve Sanat Öğretimi Uygulamaları) zorunlu ders olarak lisans programında yer alabilir.

- Resim-İş Öğretmenliği AE derslerinden desen dersinin iki yarıyıldan sınırlandırılmaması, desen dersinin dönemi ve uygulama saati artırılabilir. Ayrıca Anasanat (Resim, Grafik Tasarım, Heykel, Tekstil Tasarım, Seramik, Geleneksel Türk Sanatları, Özgün Baskı Resim, Endüstriyel Tasarım ve Fotoğraf), Temel Tasarım ve Seçmeli Atölye derslerinin uygulama saatleri artırılabilir.
- Müze Eğitimi gibi okul dışı öğrenme ortamı sağlayan derslerin uygulama saatinin artırılması gerebilir.
- Alan Eğitimi, Genel kültür, Öğretmenlik Meslek Bilgisi ve Seçmeli derslerin içeriklerinin tekrar gözden geçirilmesi, içerik bakımından aynı olan derslerin tek bir ders olarak yeniden düzenlenebilir.
- 21. yüzyıl teknoloji çağına uygun dijital ortamlarda sanat eğitimi ve seçmeli dersler eklenebilir.
- Sanat Eğitimi farklı disiplinler arası dersler ile öğretim görmesi sağlanabilir.

5.2.3. Araştırmacıya Öneriler

2018 Müzik Öğretmenliği ve Resim-İş Öğretmenliği Ana Bilim Dalları Lisans Programlarına ilişkin çoklu veriye dayalı araştırma yapılabileceği önerilmiştir.

KAYNAKÇA

- Abazoğlu, İ., Yıldırım, O., & Yıldızhan, Y. (2016). Geçmişten günümüze Türk eğitim sisteminde öğretmen yetiştirme. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2016(6), 143-160.
- Abbasioğlu, E. (2017). *Japonya ve Finlandiya'da Öğretmen Yetiştirme ve Atama Sisteminin Türkiye ile Karşılaştırılması*. (Yüksek Lisans Tezi). Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, İstanbul.
- Adıgüzel, A. (2008). *Eğitim Fakültelerinde Öğretmen Eğitimi Program Standartlarının Gerçekleşme Düzeyi*. (Doktora Tezi). Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri (Eğitim Programları ve Öğretim) Ana Bilim Dalı, Eskişehir.
- Akgün, E.Ö., Büyükoztürk, Ş., Çakmak, E. K., Demirel, F. & Karadeniz, Ş. (2013). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. 13. Baskı, Ankara: Pegem Akademi.
- Akınönder, O. (2019). *Uluslararası Sertifikalı Müzik Eğitimi Programlarının Özenden Müzik Eğitimindeki Yeri ve Piyano Alanındaki Kazanımlar Açısından Değerlendirilmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Akyürek, R. (2018). 'Müzik Eğitimcisi Yetiştiren Kurumlarda Orkestra/Oda Müziği Eğitimi Etkinlik Sürecinin İncelenmesi: Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Örneği.' *Turkish Studies Educational Sciences* 13/19:65-76. <https://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.14034>
- Alakuş, O. A. (2002). *İlköğretim Okulları 6.Sınıf Resim-İş Öğretim Programındaki Grafik Tasarım Konularının Çok Alanlı Sanat Eğitimi Yöntemiyle ve Bu Yönteme Uygun Düzenlenmiş Bir Ortamda Uygulanması*. (Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Alakuş, O. A. & Mercin, L. (2020). *Sanat Eğitimi ve Görsel Sanatlar Eğitimi*. 5. Baskı, Ankara: Pegem Akademi.
- Altınkurt, L. (2015). Türkiye'de Sanat Eğitiminin Gelişimi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (12). <https://dergipark.org.tr/en/pub/dpusbe/issue/4754/65308> Erişim Tarihi: 11.03.2022
- Altunya, N. (2014). Köy Enstitüleri sisteminde yönetim. *MSGSÜ Sosyal Bilimler*, (10), 28-49.
- Alpar, S. (2006). *Bauhaus'un Sahne Tasarımına Etkileri*. (Yüksek Lisans Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü, İzmir.
- Aral, N. (1999). Sanat Eğitimi-Yaratıcılık Etkileşimi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(15), 11-17.
- Arial, Ö. Ü. (2011). *Sanat Eğitiminin Biçimleri*. 1. Sanat ve Tasarım Eğitimi Sempozyumu Dün, Bugün ve Gelecek. http://gsf.baskent.edu.tr/kw/upload/324/dosyalar/bildiri_kitap_2011.compressed_v1.pdf Erişim Tarihi: 19.02.2022

Arık, R. (1986). Günümüz Türkiye'si ile Güzel Sanatlara Genel Bir Bakış. *Erdem İnsan ve Toplum Bilimleri Dergisi*, 2(5), 373-404. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/erdem/issue/44571/553122>

Artun, A., & Aliçavuşoğlu, E. (Eds.), (2009). *Bauhaus: Modernleşmenin Tasarımı*. 1.Baskı, Ankara: İletişim Yayıncılık.

Artut, K. (2020). *Sanat Eğitimi: Kuramları ve Yöntemleri*. 8. Baskı. Ankara: Anı Yayıncılık.

Ata, M. B. S. (2021). Müze-İ Hümayun Müdürü Dr. Philipp Anton Dethier'nin Osmanlı Maarif Nazırları Dönemindeki (1872-1881) Faaliyetleri Üzerine Bir Değerlendirme. *Belgi Dergisi*, (21), 459-482.

Atakul, A. (2007). *Gazi Eğitim Fakültesinin 1982-2004 Yılları Arasındaki Tarihsel Gelişimi*. (Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Bölümü Eğitimin Sosyal ve Tarihi Temelleri Bilim Dalı, Ankara.

Ayaydın, A. (2009). Güzel Sanatlar Eğitimi Resim-İş Öğretmenliği Ana Bilim Dallarının Sorunları ve Çözüm Önerileri. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 30(30), 31-45.

Aydın, A. (1998). Eğitim Fakültelerinin Yeniden Yapılandırılması ve Öğretmen Yetiştirme Sorunu. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 15(15), 275-286.

Aydın, D. U. (2014). "Sanayi-İ Nefise Mektebi" ve Paris Güzel Sanatlar Okulu "L'ecole Des Beaux-Arts" Üzerine Bir Değerlendirme. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*. 2 (6). s.74-81.

Aydın, D. U. (2014). İnas Sanayi-i Nefise Mektebi'nin İlk Kadın Heykeltıraşları. *Electronic Turkish Studies*, 9(10).

Aykut, A. (2006). Günümüzde Görsel Sanatlar Eğitiminde Kullanılan Yöntemler. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(21), 33-42. https://www.researchgate.net/publication/271731862_Inas_ve_Sanayii_Nefise_Mektebi'ni_n_Ilk_Kadin_Heykeltraslari ErişimTarihi:10.03.2022

Bahadır, Z. (2002). Köy Enstitüsü. *TDV İslam Araştırmaları Ansiklopedisi*. <https://islamansiklopedisi.org.tr/koy-enstitusu> Erişim Tarihi: 12.03.2022.

Baskıcı, Z. & Şölenay, E. (2013). Dadaizm Sanat Akımı ve Seramik Sanatına Etkisi. *Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*, 0 (29), 35-47. https://dergipark.org.tr/tr/pub/ataunigsed/issue/2582/33228#article_cite

Bayav, D. (2011). 19.yy Sonu ve 20.yy Başında Kadın Ressamlarımız. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (29), 2.

Berk, N. & Gezer, H. (1973). *50 yılın Türk Resim ve Heykeli*. 2. Baskı, İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

Biber, N. (1986). *Türkiye'de Cumhuriyet Döneminde Ortaokullarda Uygulamaya Konulan Müzik Eğitim Programlarının Çağdaş Program Anlayışı Bakımından İncelenmesi ve Değerlendirilmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

- Binbaşıoğlu, C. (1995). *Öğretmen Yetiştirme Açısından Türkiye’de Eğitim Bilimleri Tarihi Üzerinde Bir Araştırma*. 1. Baskı, Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Bingöl, Y. (2009). Bauhaus ve Eğitim İlkeleri. *XXIX. MOBBİG Toplantısı, Akdeniz Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Mimarlık Bölümü*.
- Bolat, K. E. (2017). Görsel Sanatlar Öğretmen Adaylarının Görüşleri Bağlamında Müze Eğitimi ve Uygulamaları Dersi. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, vol.7, no.1, 72-106.
- Bolat, K. E., (2019). Bir Eğitim Ortamı Olarak Müzeler Nasıl Olmalıdır? Sanat Eğitimi Ortamı Olarak Müzelerden Beklentiler. *Turkish Studies - Educational Sciences*, vol.146, 2883-2910.
- Bozaslan, B. M. & Çokoğullar, E. (2015). Osmanlı’dan Cumhuriyet’e Modern Eğitimin İnşası: Devletin Kurtarılmasından Devletin Kurulmasına. *Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 17(3), 309-329.
- Bozkaya, İ. (2010). “Müzik Öğretmenliği Lisans Programları Üzerine Bir Değerlendirme”. *IX Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu*, 15-17 Aralık Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, E.Ö., Demirel, F. & Karadeniz, Ş. (2013). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. 13. Baskı, Ankara: Pegem Akademi.
- Cezar, M. (1971). *Sanatta Batı’ya Açılışı ve Osman Hamdi*. 1. Baskı, İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- Ciddi, M. L. (2019). Türkiye’de Cumhuriyet Öncesi ve Sonrası Resim Eğitiminin Gelişimi. *Bilim, Eğitim, Sanat ve Teknoloji Dergisi*, 3(2), 62-68.
- Cihan, A. (2007). *Osmanlı’da Eğitim*. 1. Baskı, İstanbul: 3F Yayınevi.
- Creswell, W. J. (2021). *Nitel Araştırma Yöntemleri: Beş Yaklaşımına Göre Nitel Araştırma ve Araştırma Deseni*. 6. Baskı, Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Çağır, M. & Türk, C. İ. (2017), 1869 Maarif-i Umumiye Nizamnamesi ve Türk Eğitim Tarihindeki Yeri. *Avrasya Sosyal ve Ekonomik Araştırmaları Dergisi*, 4(11). <https://asosindex.com.tr/index.jsp?modul=articles-page&journal-id=538&article-id=103097>
Erişim Tarihi: 02.03.2022
- Çağlayan, E. (2014). *2005 Yılı ve Sonrasında Kurulan Resim Bölümlerinde Eğitim-Öğretim Sürecine İlişkin Öğretim Elemanı ve Öğrenci Görüşleri*. (Doktora Tezi). Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Çağlayan, E. & Kıratlı, A. D. (2017). Resim Bölümlerinde Uygulanan Eğitim Programları Hakkında Öğretim Elemanı Görüşleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (H. U. Journal of Education)*, 32(4): 780-793.
- Çakar, S. Ö. E. D. (2015). Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuvarı (Cebeci’den Beşevler’e). *Sahne ve Müzik Eğitim ve Araştırma E-Dergisi*, (1), 9-34.

Çapacı, K. (2021). Ortaçağda Müzik. Klasik Batı Müziği. https://www.academia.edu/50495722/Orta%C3%A7a%C4%9Fda_M%C3%BCzik

Çapacı, K. (2021). Romantik Dönemi Müziği. https://www.academia.edu/20078318/ROMANT%C4%B0K_D%C3%96NEM_M%C3%9CZ%C4%B0%C4%9E%C4%B0

Çetin, T. (2006). *Resim-İş Ana Bilim Dallarında Müze Eğitiminin Sanat Tarihi, Sanat Eleştirisi ve Ana Sanat Atölye Uygulamalara Etkisi*. (Yüksek Lisans Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı, İzmir.

Çiçek, K., Güzel, H. S. & Koca, S. (Ed.). (2002). *Türkler*. Cilt, 15. İstanbul: Yeni Türk Yayınları.

Çuhadar, H. C. (2016). Müzik ve Müzik Eğitimi. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 25 (1), s. 217-230.

Demir, A. (2012). Fatih Sultan Mehmed Dönemi Müsîkî Nazariyatçıları ve Eserleri. *İslami Araştırmalar Dergisi*, 23(1), 1-9.

Demirci, B. (2017). Türkiye’de müzik öğretmeni yetiştirme politikaları ve temel sorunlar. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21(3), 1061-1077.

Demirel, Ö. (2020). *Eğitimde Program Geliştirme: Kuramdan Uygulamaya*. 28. Baskı: Ankara: Pegem Akademi.

Demirgen, Emel ve Nilgün Sazak. "III. Selim Dönemi’nde Enderun-i Hümayun Mekteplerinde Okutulan Müzik Risalesinin Meşk Yöntemi Açısından İncelenmesi". *İdil Sanat ve Dil Dergisi*, 3.11 (2014): 27-46. <https://www.idildergisi.com/makale/pdf/1386682355.pdf>
Erişim Tarihi: 18.03.2022

Devlet Tatbiki Güzel Sanatlar Yüksek Okulu, <https://gsf.marmara.edu.tr/fakulte/tarihce>
Erişim Tarihi: 13.03.2022

Dewey, J. (1939). *Türkiye Maarifi Hakkında Rapor*. İstanbul: T.C. Maarif Vekilliği Devlet Basımevi.

Dikici, A. (1997). Resim-İş Öğretmenlerinin Resim-İş Programlarına İlişkin Görüşleri (Elazığ, Malatya ev Samsun Örneği). (Yüksek Lisans Tezi). Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.

Dikici, A. (2001). Sanat Eğitiminde Yaratıcılık. *Milli Eğitim Dergisi*, 149, 1-9.

Dilmaç, O. (2009). *16. ve 20. Yüzyıllar Arasında Avrupa’da Akademik Düzeyde Sanat Eğitiminin Oluşumu ve Türkiye’deki Sanat Eğitime Katkıları*. (Doktora Tezi). Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sanat Tarihi Ana Bilim Dalı, Erzurum.

Dilmaç, O. (2010). 1914-1940 Yılları Arasında Avrupa’da Eğitim Alan Sanatçılarımızın Ülkemizdeki Sanat Eğitimine Katkıları. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13 (23), s. 63-78.

Dilmaç, O. (2019). *Ülkemizdeki Sanat Eğitime Etkileri Bağlamında; Avrupa Sanat Akademilerinin Kısa Tarihi*. 1. Baskı, Ankara: Pegem Akademi.

- Duman, T. (1999). Türkiye'de Eğitim Reformları Açısından Öğretmen Yetiştirme Sorunu. *Erdem İnsan ve Toplum Bilimleri Dergisi*, 12 (34), s. 91-106. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/686900> Erişim Tarihi: 13.03.2022
- Dumanoğlu, S. C. & Yetişgin, M. (2017). Osmanlı Darülmuallimin Mektebi: Maraş Darülmuallimini. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 16 (4). Düsseldorf Akademisi, <https://www.kunstakademie-duesseldorf.de/die-akademie/historie/> Erişim Tarihi: 20.02.2022
- Durak, Y. (2014). Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlardaki Piyano Öğretim Programları Üzerine bir Araştırma. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33(1), 173-187
- Duru, E. G., & Köse, H. S. (2012). Müzik Öğretmenliği Eğitiminde Yapılanma Modelleri (Türkiye, Avusturya, Finlandiya, Danimarka ve Texas Örnekleri). *Fine Arts*, 7(3), 235-245.
- Dursunoğlu, H. (2003). Cumhuriyet döneminde ilköğretime öğretmen yetiştirmenin tarihi gelişimi. *Milli Eğitim Dergisi*, 160, 64-74.
- Ece, G. (2019). *Türkiye'de ve Almanya'da Müzik Öğretmeni Yetiştirme Programları Kapsamında Çalgı Öğretmeni Yetiştirme Süreçlerinin Karşılaştırılması*. (Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı, Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı, İstanbul.
- Erkan, A. (1992). *Orta Öğretimde Resim-İş Dersi Müfredat Programlarının İncelenmesi ve Sanatın Topluma Katkısı*. (Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Erkan, M. D. (2011). *Güzel Sanatlar Fakültesi Resim Bölümlerindeki Mesleki Kuramsal Derslerin İncelenmesi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Uygulamalı Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı, Mesleki Resim Eğitimi Bilim Dalı, Ankara.
- Eroğlu, Ö. (2015). *Türkiye'de Resim Sanatı*. 1. Baskı, İstanbul: Tekhne Yayınları.
- Ertürk, Y. (2018). Müzik öğretmenliği lisans programındaki müziksel işitime okuma yazma eğitiminin piyano eğitimine etkisine ve öğrenci öğretim elemanı görüşlerinin değerlendirilmesi. (Yüksek Lisans Tezi). Uludağ Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı, Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı, Bursa.
- Gelen, İ. (2016). *Finlandiya'da Eğitim Sistemi*. <https://avys.omu.edu.tr/storage/app/public/ismailgelen/134646/FINLAND%20IG.pdf> Erişim Tarihi: 23.02.2022
- Gençel, Ö. (2021). *Sanayi-i Nefise Mektebi (1882-1928)*. (Doktora Tezi). Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sanat Tarihi Ana Bilim Dalı, Ankara.
- Göktepe, M. (2020). Romantizm Sanat Akımı ve Sanatçıları Üzerine Bir Değerlendirme. *Journal of Arts*, 3(1), 45-66.
- Güdek, B. (2007). *Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı 1. Ve 4. Sınıf Öğrencilerinin Müzik Öğretmenliği Mesleğine Yönelik Tutumlarının Öğrenciye Ait Farklı*

Değişkenler Açısından İncelenmesi. (Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı, Ankara.

Gül, S. S., Alican, A., & Gümüšoğlu, F. (2014). Cumhuriyetin Aydınlanma Sembolleri: Kadınlar ve Köy Enstitüleri. *MSGSU Sosyal Bilimler*, (10), 89-114.

Gümüšoğlu, F. (2014). Eğitim tarihimizde özgün bir uygulama olan Köy Enstitüleri 75 yaşında. *Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, S, 10(11), 7-12.

Günay, N. (2017). *Gazi Terbiye Enstitüsü'nden Gazi Üniversitesi'ne Türk Eğitim ve Kültür Tarihinde Gazi*. 1. Baskı, Ankara: Gazi Eğitim Fakültesi Yayınları.

Gürcüm, B. H. & ÖNEŞ, A. (2017). Bauhaus'ta Bir Doküma Ustası: GuntaStölz. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 10 (51).

İlhan, Ç. A. (1994). "Üniversitelerde Sanat Eğitiminin Gerekliliği". *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, A.Ü. Basımevi, 1, 174-183. Ankara.

İlhan, A. Ç. (2016). *Eğitim Fakülteleri Resim-İş Eğitimi Programında (1998 ve 2006) Yer Alan Kuramsal Dersler Hakkında Öğretim Elemanlarının Görüşlerinin Değerlendirilmesi.* (Bilimsel Araştırma Projesi Sonuç Raporu) Ankara Üniversitesi, Ankara.

İnanç, C. (2016). *Türkiye'nin Çağdaşlaşma Sürecinde Asker Ressamların Sanat Eğitimine Katkıları.* (Yüksek Lisans Tezi). Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Güzel Sanatlar Ana Bilim Dalı, Erzurum.

İstanbul Devlet Konservatuvarı, <https://konservatuvar.istanbul.edu.tr/tr/content/konservatuvarimiz/tarihce> Erişim Tarihi: 18.03.2022
İstanbul Devlet Konservatuvarı, <https://msgsu.edu.tr/akademik/istanbul-devlet-konservatuvari/bolumler/muzik-bolumu/> Erişim Tarihi: 18.03.2022

İpşiroğlu, N. & İpşiroğlu, M. Ş. (1979). *Sanatta Devrim: Yansıtmacılıktan Oluşturmaya Doğru*. 1. Baskı, İstanbul: Ada Yayınları. İzmir Devlet Konservatuvarı, <https://konservatuvar.deu.edu.tr/tr/tarihce/> Erişim Tarihi: 18.03.2022

Kalyoncu, N. (2005). 20. Yüzyılın Birinci Yarısında Alman Müzik Eğitimini Etkileyen Başlıca Oluşumlar ve Okul Müzik Dersi. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25(1), 1-19.

Kanada' Müzik, [https://stringfixer.com/tr/Aboriginal Peoples in Canada](https://stringfixer.com/tr/Aboriginal%20Peoples%20in%20Canada) Erişim Tarihi: 20.02.2022

Kanada'da Müzik Eğitimi, [https://stringfixer.com/tr/Indigenous music of Canada](https://stringfixer.com/tr/Indigenous%20music%20of%20Canada) Erişim Tarihi: 20.02.2022

Kaptan, M. N., & Kaptan, V. (2019). Osmanlı Döneminde Müsikî Eğitimi Veren Kurumlar Üzerine Bir İnceleme. *Uluslararası Sanat ve Sanat Eğitimi Dergisi*, 2(2), s. 40-52.

Kaptan, Z. & Giral, E. (2015). Müzik Öğretmenlerinin Meslek Hayatlarında Karşılaştıkları Problemler (Sivas İli Örneği). *Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt: 39, Sayı: 2

Karaaslan, S. (2002). Sanat Eğitiminin Gerekliği. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(22), 1-4.

Karagöz, B. (2008). *Müzik Tarihi Dersinin Öğretimde Kullanılan Yöntem Ve Teknikler Açısından Durumu ve Değerlendirilmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya.

Karkın, A. M. & Baş, E. (2016). Başlangıç Solfej Ve Dikte Öğretiminde Ezgi Kalıpları Modelinin Uygulaması Örneği. *İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi*, 6(13),199-209.

Kavcar, C. (2003). Cumhuriyet Döneminde Dal Öğretmen Yetiştirme. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 35 (1), s. 1-14.

Kavuran, T. (2002). *Türkiye’de Eğitim Fakülteleri Resim-İş Öğretmenliği Programlarının Uygulanmasında Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri*. (Doktora Tezi). Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.

Keskin, B. (2017). 25 Haziran 1327 (1911) Yılına Ait Sanayi-İ Nefise Mektebi’nin Talimatnamesi ve Ders Programı. *Kesit Akademi Dergisi*, 2(4). s. 426-445.

Kırıçoğlu, T. O. (2019). *Sanatta Eğitim: Görmek, Anlamak, Yaratmak*. 4. Baskı, Ankara: Ütopya Yayıncılık.

Kraliyet Müzik Koleji, (2022). <https://www.realegitim.com/royal-college-music/#:~:text=In%3A%20%C4%B0ngiltere%20%C3%9Cniversiteleri%20Kategori,aras%C4%B1nda%20%C3%B6nc%C3%BC%20bir%20kurum%20olmu%C5%9Ftur> Erişim Tarihi: 24.02.2022

Kocabaş, K. (2014). Köy Enstitüleri ve Fen Eğitimi. *MSGSÜ Sosyal Bilimler*, (10), 62-73.

Koçer, H. A. (1973). Eğitim Reformları Açısından: Öğretmen Yetiştirme Problemi. <https://dergipark.org.tr/en/pub/auebfd/article/619031>

Kodoman, B. (1991). *Abdülhamid Devri Eğitim Sistemi*. 2. Baskı, Ankara: TTK Yayınları.

Kuban, D. (1973). *100 Soruda Türk Sanat Tarihi*. 2. Baskı, İstanbul: Gerçek Yayınevi.

Kurumu, D. V. T. Y., & Merkezi, A. A (2010). Cumhuriyet Dönemi Eğitim Politikaları Sempozyumu.

Küçükahmet, L. (2007). 2006-2007 Öğretim Yılında Uygulanmaya Başlanan Öğretmen Yetiştirme Lisans Programlarının Değerlendirilmesi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5 (2). s. 203-218.

MEB, (1949). IV. Millî Eğitim Şûrası. https://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_09/29164715_4_sura.pdf

Erişim Tarihi:12.03.2022

MEB, (1962). VII. Millî Eğitim Şûrası. https://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2021_12/08162906_7_sura.pdfErişim Tarihi: 12.03.2022

MEB, (1974). IX Millî Eğitim Şûrası. https://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_09/29165045_9_sura.pdf Erişim Tarihi: 12.03.2022

MEB. (1995). *Türkiye’de Öğretmen Yetiştirme (1948–1995)*. MEB Basımevi. Ankara.

MEB, (2019). *Görsel Sanatlar Öğretmenler İçin Kılavuz*. 1. Baskı, Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.

Mimaroğlu, İ. (1995). *Müzik Tarihi*. 5. Baskı, İstanbul: Varlık Yayınları.

Morrison, A. (2006). “Art Education”. The Canadian Encyclopedia. <https://thecanadianencyclopedia.ca/en/article/art-education> Erişim Tarihi: 29.01.2022

Öğretmen Yetiştirme ve Eğitim Fakülteleri (1982-2007) (Öğretmenin Üniversitede Yetiştirilmesinin Değerlendirilmesi), (2007). Yükseköğretim Kurulu Yayını, Ankara. <https://www.yok.gov.tr/Documents/Yayinlar/Yayinlarimiz/ogretmen-yetistirme-ve-egitim-fakulteleri.pdf>

Özcan, N. (2020). Muzika-i Hümayun. *TDV İslam Araştırmaları Ansiklopedisi*. <https://islamansiklopedisi.org.tr/muzika-yi-humayun> Erişim Tarihi: 18.03.2022

Özcan, N. (1993). Dârü’l-Elhân. *TDV İslam Araştırmaları Ansiklopedisi*, 8.cilt, s. 518-520. <https://islamansiklopedisi.org.tr/darulelhan> Erişim Tarihi: 18.03.2022

Özdemir, M. A. (2018). Türkiye’ye Yeni (Model) Müzik Öğretmeni 1. *Opus Klasik müzik Dergisi*, Sayı 34.

Özdemir, N. (1993). Dârü’l-bedâyi. *TDV İslam Araştırmaları Ansiklopedisi*. <https://islamansiklopedisi.org.tr/darulbedayi> Erişim Tarihi: 18.03.2022

Özsoy, V. (1992). İngiltere’de Güzel Sanatlar ve Tasarım Eğitimi. *Eğitim Dergisi*, 1(2), s.24-36.

Özsoy, V. (1996). Türkiye’de Resim-İş Eğitimi (Sanat Eğitimi) Tarihine Kısa Bakış. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(16), s. 109-122.

Özsoy, V. (1998). Yetmiş Beşinci Yılda Sanat Eğitimi ve Öğretimi (Resim-İş Eğitimi). *Milli Eğitim Dergisi*, 139, s. 58-65.

Özsoy, V. (1997). Eğitim Fakülteleri Resim-İş Eğitimi Bölümlerinde Yeniden Yapılanma ve Bir Program Önerisi. *Eğitim ve Bilim*, 2(103), s. 37-45.

Özsoy, V. (2005, 22-24 Eylül). *Eğitim Fakültelerinde Yeniden Yapılanmanın ve Uygulama Sonuçlarının Resim-İş Öğretmeni Yetiştirme Açısından Değerlendirilmesi*. Eğitim Fakültelerinde Yeniden Yapılandırmanın Sonuçları ve Öğretmen Yetiştirme Sempozyumu, Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Ankara.

Özsoy, V. (2015). *Görsel Sanatlar Eğitimi: Resim-İş Eğitiminin Tarihsel ve Düşünsel Temelleri*. 3. Baskı, Ankara: Pegem Akademi.

Özsoy, V. & Mamur, N. (2019). *Görsel Sanatlar Öğrenme ve Öğretim Yaklaşımları*. 1. Baskı, Ankara: Pegem Akademi.

Pelvanoğlu, B. & Uçar, N. (2010). *Hoca Ressamlar Ressam Hocalar Sanayi-İ Nefiseden MSGSÜ'ye Akademi Resim Hocaları Sergisi*. 1. Baskı, İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

Per, M. (2015a). 20. Yüzyıla Kadar Kanada'da Görülen Sanat ve Sanatçılar. *İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi*. Cilt:5, Sayı:11, 89-100.

Per, M. (2020b). Kanada'da Sanat Eğitimi (Saskatchewan Eyaleti Örneği). *Turkish Studies-Education*, 15(3), 1997-2017. <https://dx.doi.org/10.29228/TurkishStudies.40512>

Punch, F. K. (2020). Sosyal Araştırmalara Giriş: Nicel ve Nitel Yaklaşımlar. 5. Baskı, Ankara: Siyasal Kitabevi.

Sağdıç, M. (2018). Türkiye'de 2018 Yılında Uygulamaya Konulan Sosyal Bilgiler Lisans Programının 2006 Lisans Programı ile Karşılaştırılması. *Uluslararası Sosyal ve Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5(10), 308-321.

Sağır, T. (2020). Ülkemizde Müzik Eğitimi Veren Kurumlar ve Geleceğe Bakış. *Yüksek Öğretim Dergisi*, Sayı, 17, s. 16-23.

Sak, Ö. S. (1997). *İlköğretim Okullarında Müzik Eğitimi ve Çocuk Şarkıları Üzerine Bir Araştırma*. (Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Konya.

San, İ. (1983). Kültür Aktarımı ve Çağdaş Kültür Sorunu İçinde Sanat Eğitiminin Yeri. *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences (JFES)*, 16 (2), s.137-145.

San, İ. (2010). *Sanat Eğitimi Kuramları*. 3. Baskı, Ankara: Ütopya Yayınevi.

San, İ. (2019). *Sanatlar, Eğitimi ve Kültür*. 1. Baskı, İstanbul: Yeni insan Yayınevi.

Sanayi-İ Nefise Mektebi, <https://msgsu.edu.tr/universite/kurum-tarihi/> Erişim Tarihi: 05.03.2022

Say, A. (1997). *Müzik Tarihi*. 3. Baskı, Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

Selanik, C. (1996). *Müzik Sanatının Tarihsel Serüveni*. 1. Baskı, Ankara: Doruk Yayıncılık.

Semiz, Y. (2004). Osmanlı'da Mesleki Teknik Eğitim İstanbul Sanayi Mektebi (1869-1930). *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırma Dergisi*, (15), s. 275-295.

Sevil, T. (2008). *Rönesans ve Barok resim sanatında insan anatomisinin üsluplara göre yorumlanması* (Yüksek Lisans Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

Somakçı, P. (2017). Osmanlı Saraylarında Uygulanan Müzik Eğitimi ve Müzik Kurumları. *Uluslararası Disiplinlerarası ve Kültürlerarası Sanat*, 2(2), 171-182.

<https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/397076> Erişim Tarihi: 18.03.2022

Somel, S. A. (2015). *Osmanlı'da Eğitimin Modernleşmesi (1839-1908)*. (O. Yener, Çev.) 2. Baskı, İstanbul: İletişim Yayınları.

- Sülün, E. (2015). *Türkiye, Almanya, Finlandiya, İngiltere ve Kanada Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sistemlerinin Karşılaştırılması*. (Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Şahin, S. (1995). *Türkiye’de Sanat Eğitiminin Tarihçesi*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Şahin, E. (2020). *2006 ve 2018 Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Lisans Programlarının Analizi ve Akademisyen Görüşleri*. (Yüksek Lisans Tezi). Amasya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim Dalı, Sosyal Bilgiler Eğitimi Bilim Dalı, Amasya.
- Şırlakoğlu, A. (2004). *Kültürel Yaşam ve Sanata Etkileri Bakımından Sanat Eğitimi ve Sanat Eğitimi Programlarının Önemi*. (Yüksek Lisans Tezi). Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Tan, Z. (2018). Barok Dönem Müziği ve Barok Dönemde Obua. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20(1), 45-54.
- Tansuğ, S. (2012). *Çağdaş Türk Sanatı*. 9. Baskı, İstanbul: Remzi Kitapevi.
- Teke, E. (2019). *Müzik Öğretmenliği Lisans Programlarındaki Müziksel İşitme Okuma ve Yazma Derslerinin İçerik Bakımından Karşılaştırılması*. (Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı, Ankara.
- Teke, E., Tanınmış, G. E. (2019). Müzik öğretmenliği lisans programlarındaki müziksel işitme okuma ve yazma derslerinin içerik bakımından karşılaştırılması. *ONLINE JOURNAL OF MUSIC SCIENCES*, 4 (2), 139-165. <http://dx.doi.org/10.31811/ojomus.655014>
- Tepe, S. (2010). *Müzik öğretmenliği programında bireysel çalgı eğitimi-gitar öğrencilerinin mesleki yeterlik algılarının değerlendirilmesi*. (Yüksek Lisans Tezi), Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Güzel Sanatlar Ana Bilim Dalı, Müzik Ana Bilim Dalı, İstanbul.
- Terzi, İ. (1989). Mehmed Esad’ın Mir’at-I Mühendishane-İ Berrî-İ Hümayun ve Mir’at-I Mekteb-İ Harbiye Adlı Eserlerine Göre 19. Yüzyıl Türk Resmi. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(1), 142-146.
- Toker, H., & Özden, E. (2013). Osmanlı Devleti’nde Müzik Eğitimi Veren Önemli Kurumlar. *Rast Müzikoloji Dergisi*, 1(2), 107-128.
- Turani, A. (1979). *Dünya Sanat Tarihi*. 2. Baskı, Ankara: Türkiye İş Bankası Yayınları.
- Türkmen, U. (2005). *Mesleki Müzik Okullarındaki Orkestra Derslerinde Orkestra Düzenlemeleri Yapılmış Halk Ezgilerinin Kullanılabilirliğine Yönelik Öğretmen ve Öğrenci Tutumları*. (Doktora Tezi). Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı, Bolu.
- Türkmen, N. F. (2009). Türk Sanatı Tarihinde Öncü Kurumlar ve Kuruluşlar. *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, 7(14), s. 609-627.
- Tüzel, Ş. H. (2013). Türkiye ve Kanada (Ontario Eyaletleri) Görsel Sanatlar Eğitimi Programlarının Karşılaştırılması. *Akdeniz Sanat Dergisi*, 6(11).

Topoğlu, O. & Erden, E. (2012). Bireysel algı Eğitimi Dersine Yönelik Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi. *Akademik Bakış Hakemli Sosyal Bilimler Dergisi*, 31, 1-11.

Töreyn, A. M. (2002). Müzik Öğretmeni Yetiştirmede Avrupa ve Türk Cumhuriyetleri ile Türkiye Arasındaki Etkileşim. *Uluslararası Avrupa ve Türk Cumhuriyetleri'nde Müzik Kültürü ve Müzik Eğitimi Kongresi*.

Uçan, A. (2000). Türk Dünyası'nda Orta Asya-Anadolu Müzik İlişkileri. *Erdem Dergisi*, 12 (35) 593-664. https://dergipark.org.tr/tr/pub/erdem/issue/44364/548632#article_cite Erişim Tarihi: 20.03.2022

Usluca, Ö. (2011). *Devlet Tatbiki Güzel Sanatlar Yüksek Okulu'ndan Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'ne Arşivdeki El Sanatlarından Sanatsal Tekstillere*. (Sanatta Yeterlilik Tezi). Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Tekstil Ana sanat Dalı, İstanbul.

Ünver, E. (2002). *Sanat Eğitimi*. 1. Baskı, Ankara: Nobel Yayınevi.

Ünver, E. (2016). Neden ve Nasıl Sanat Eğitimi? *İdil Sanat ve Dil Dergisi*, 5(23), 865-878.

Ülger, K. (2015). Sanat Eğitiminin Düşünme Becerileri Üzerine Etkisi. *Milli Eğitim Dergisi*, 45(206), 135-147.

Ürekli, F. (2003). Güzel Sanatlar Eğitiminde Osmanlı Hanımlarına Açılan Bir Pencere: İnas Sanayi-i Nefise Mektebi. *Tarih ve Toplum Aylık Ansiklopedi Dergisi*. 39 (231), s. 50-60.

Ürekli, F. (2009). Sanayi-i Nefise Mektebi. *TDV İslam Araştırmaları Ansiklopedisi*.<https://islamansiklopedisi.org.tr/sanayi-i-nefise-mektebi> Erişim Tarihi: 10.03.2022

Yasan, Y.Ö. (2008). *Güzel sanatlar fakültelerinin resim bölümlerinde okutulan kuramsal derslerin atölye derslerine etkisi ile ilgili öğrenci ve öğretim elemanlarının görüşleri*.(Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Mesleki Resim Eğitimi Ana Bilim Dalı, Ankara.

Yayla, F. & MEABD, P. Ü. E. F. G. (2009). *Müzik Eğitimi ve İstismar*. 8. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu, 23-25.

Yetkin, S. K. (1968). Güzel Sanatların Eğitimdeki Yeri. *Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 1. Baskı. 14:125-129.

Yıldırım, A. (1999). Nitel Araştırma Yöntemlerinin Temel Özellikleri Ye Eğitim Araştırmalarındaki Yeri ve Önemi. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 23 (112).

Yıldırım, A. & şimşek H. (2021). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. 12. Baskı, Ankara: Seçkin Akademik ve Mesleki Yayınlar.

Yıldız, E. (2000). Dönemleri ve bestecileriyle klasik müziğin gelişim süreci. *Sanat Dergisi*, 2, 67-78. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/28795>

Yiğit, V. (2018). Müziğin Öyküsü. https://www.researchgate.net/publication/329809615_MUZIGIN_OYKUSU

- Yolcu, E. (2021). *Sanat Eğitimi Kuramları ve Yöntemleri*. 4.Baskı, Ankara: Pegem Akademi.
- YÖK. (1998a). Fakülte-Okul İşbirliği. Ankara.
- YÖK. (1998b). Eğitim Fakülteleri Öğretmen Yetiştirme Programlarının Yeniden Düzenlenmesi. Ankara: Mart.
- YÖK. (1998c). Eğitim Fakülteleri Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları. Ankara: Mart.
- YÖK. (2006). Eğitim Fakültesi Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları. Ankara: Haziran.
- YÖK, (2007). Öğretmen Yetiştirme ve Eğitim Fakülteleri (1982-2007), Öğretmenin Üniversitede Yetiştirilmesinin Değerlendirilmesi. Ankara.
- YÖK, (2018). Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları. Ankara.
- YÖK, (2018a). Resim-İş Öğretmenliği Lisans Programları. Ankara.https://www.yok.gov.tr/Documents/Kurumsal/egitim_ogretim_dairesi/Yeni-Ogretmen-Yetistirme-Lisans-Programlari/Resim_Is_Ogretmenligi_Lisans_Programi09042019.pdf
- YÖK Dergisi (2020), Tarihsel Süreç İçerisinde Ülkemizde Müzik Eğitimi Veren Kurumlar ve Geleceğe Bakış, <https://www.yok.gov.tr/Dergi/dergipdf/yuksekokretim-sayi-17.pdf> Erişim Tarihi: 24.01.2021
- Yurdakul, B. O & Arapgirlioğlu, H. 'Müzik Teknolojisi Eğitimi Veren Programların Ders İçerikleri Bakımından Değerlendirilmesi. *IX Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu*, 15-17 Aralık Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Yücetoker, İ. (2009). *Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı Piyano Öğretim Elemanlarının ve Öğrencilerinin Mevcut Piyano Eğitiminin Durumuna İlişkin Görüşleri*. (Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı, Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı, Konya.
- Yüksel, E. A. (2021). Osmanlı Müzeciliğinin İşleyişine Bir Örnek: Müze-i Hümayûn Kurşun Mühür Kataloğu. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 20(1), 212-238.
- Zürcher, E. J. (2000). *Modernleşen Türkiye'nin Tarihi*. 7.Baskı (Y. Saner, Çev.), İstanbul: İletişim Yayınları.
17. ve 18. Yüzyıllarda Türk Müziği, (2019).[17 ve 18. Yüzyılda Türk Müziği» Dilimiz.Gen.TR \(2022\)](#) Erişim Tarihi: 18.03.2022
20. yy. Başlarında Türk Müziğinin Gelişimi, (2019).[20. Yüzyıl Başlarında Türk Müziğinin Gelişimi » Dilimiz.Gen.TR \(2022\)](#) Erişim Tarihi: 18.03.2022

EKLER

EK 1: Etik Kurul Onayı

EK 2: Araştırma İzin Belgeleri

EK 3: Yarı Yapılandırılmış Görüşme Soruları

EK 4: Üniversitelere Göre Öğretim Elemanları Unvan Dağılımları

EK 5: Müzik Öğretmenliği Lisans Programı

EK 6: Resim-İş Öğretmenliği Lisans Programı

EK 7: Müzik Öğretmenliği Alan Eğitimi Seçmeli Dersler

EK 8: Resim-İş Öğretmenliği Alan Eğitimi Seçmeli Dersler

EK 9: Genel Kültür Seçmeli Dersler

EK10: Meslek Bilgisi Seçmeli Dersler

EK 1: Etik Kurul Onayı



T.C.
MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Yazı İşleri Şube Müdürlüğü

Sayı :E-60750483-050.01.03-19035
Konu :Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma ve
Yayın Etiği Kurul Başvurusu Hk.

Sayın Gülşah SEMİZ
20192208013@msgsu.edu.tr

İlgi : 22.06.2021 tarih 18499 sayılı yazınız.

"Sanat Eğitimi Kapsamında Güzel Sanatlar Fakültesi-Eğitim Fakültesi Lisans Programlarına İlişkin Akademisyen Görüşleri" başlıklı araştırmanız Üniversitemiz Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu'nca değerlendirilerek uygun bulunmuştur. Bilgilerinizi rica ederim.

Prof. Dr. Handan İNÇİ ELÇİ
Rektör

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :*BEAM3FNVF* Pin Kodu :82522

Belge Takip Adresi :
http://ebys.msgsu.edu.tr/en/Vision/Validate_Doc.aspx

Adres:Meclis-i Mebusan Caddesi No: 24 34427 Fındıklı / İstanbul
Telefon:0212 252 16 00 - 206 / 207 Faks:0212 244 03 98
e-Posta:yaziisl@msgsu.edu.tr
Kep Adresi:msgsu@hs03.kep.tr

Bilgi için: Semra AKŞAHİN
Unvanı: Genel Evrak Sorumlusu



EK 2: Araştırma İzin Belgesi



T.C.
MIMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Eğitim Bilimleri Bölümü

Sayı : E-59446549-020-22492
Konu : Gülşah SEMİZ hakkında.

29.07.2021

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Programları ve Öğretimi yüksek lisans programı 20192208013 numaralı öğrencisi Gülşah SEMİZ'in, "Sanat Eğitimi Kapsamında Eğitim Fakültesi Lisans Programlarına İlişkin Akademisyen Görüşleri" başlıklı tez çalışması için Etik Kurul raporu ektedir. Adı geçen öğrencinin araştırma kapsamında aşağıda belirtilen üniversitelerin eğitim fakültelerinde görev yapan öğretim üyeleriyle görüşme yapması gerekmektedir. Bu nedenle ilgili üniversitelerden de izin alınması uygun olacaktır. Konuyla ilgili olarak bilgilerinizi ve gereğini saygılarımla arz ederim.

Atatürk Üniversitesi
Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Bursa Uludağ Üniversitesi
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Dicle Üniversitesi
Dokuz Eylül Üniversitesi
Gazi Üniversitesi
Harran Üniversitesi
Marmara Üniversitesi
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Necmettin Erbakan Üniversitesi
Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi

Prof. Dr. Ebru OĞUZ
Bölüm Başkanı

Belge Doğrulama Kodu : *BE6L3HF0U* Pin Kodu : 08602

Adres:Cumhuriyet mah. Silahör Cad. No:71 Bomonti-Şişli/İstanbul
Telefon:0212 246 00 11 Faks:0212 261 11 21
Kep Adresi:mgsu@hs03.kep.tr

Belge Takip Adresi :
http://ebys.mgsu.edu.tr/enVision/Validate_Doc.aspx

Bilgi için: İnci AKTOPRAK
Ünvanı: Sekreter





T.C.
BOLU ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı



Sayı : E-79594239-302.14-2100125846
Konu : Tez Çalışması (Gülşah SEMİZ)

21.10.2021

MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

- İlgi : a) Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Rektörlüğü 02.09.2021 tarih ve 50978792-100.01.01-E.25703 sayılı yazı.
b) Eğitim Fakültesi Dekanlığının 20.10.2021 tarihli ve E-44243253-100-2100125143 sayılı yazısı.

Üniversiteniz Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Programları ve Öğretimi Yüksek Lisans Programı öğrencisi Gülşah SEMİZ'in, "Sanat Eğitimi Kapsamında Eğitim Fakültesi Lisans Programlarına İlişkin Akademisyen Görüşleri" konulu tez çalışması kapsamında Üniversitemiz Eğitim Fakültesi'nde görev yapan öğretim üyeleriyle görüşme yapma talebi Eğitim Fakültesi Dekanlığı'nın ilgi (b) yazısı ile uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Aydın HİM
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

Ek: Yazı (1 Sayfa)

Belge Doğrulama Kodu: DT7A3PM

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Takip Adresi: <http://ubys.ibu.edu.tr/ERMS/Record/ConfirmationPage/Index>

Adres: Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi - Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı, Gökçöy Kampüsü 14030
Merkez / Bolu
Telefon No: (0 374) 2534684
e-Posta: aihu@ibu1.kep.tr
Kep Adresi: aihu@ibu1.kep.tr

Faks No:
İnternet Adresi:

Bilgi için :
Nuray Balkan
Bilgisayar İşletmeni
Telefon No: (0 374) 2541000 - 2751





T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi Dekanlığı

Sayı : E-29202147-300-2100249518
Konu : Araştırma İzni (Gülşah SEMİZ)

20.09.2021

REKTÖRLÜK MAKAMINA
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

İlgi : 02.09.2021 tarihli ve E-50978792-100-25703 sayılı belge.

Üniversitemiz Belge Yönetim Merkezi tarafından Dekanlığımıza fiziki belge olarak gönderilen ilgede kayıtlı yazı gereğince; Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Programları ve Öğretimi programı yüksek lisans öğrencisi Gülşah SEMİZ'in "Sanat Eğitimi Kapsamında Eğitim Fakültesi Lisans Programlarına İlişkin Akademisyen Görüşleri" başlıklı tez çalışması kapsamında Fakültemiz Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü öğretim elemanları ile görüşme yapma talebi Dekanlığımızca uygun görülmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Prof.Dr. Ufuk ŞİMŞEK
Dekan

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: 57D7BC1928C

Belge Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ataurk-universitesi-ebys>

Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi 25240
Erzurum
Tel: +90 442 2314001
Elektronik Ağ: <http://www.atauni.edu.tr/#kazim-karabekir-egitim-fakultesi>
Kep Adresi: atauni@hs01.kep.tr

Bilgi: Lütfi Yaşar TUTUK
Faks: +90 442 2314288
E-Posta: kkegfak@atauni.edu.tr



T.C.
BURDUR MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Fakültesi Dekanlığı

Sayı : E-52793143-044-66835
Konu : Anket İzni

21.09.2021

BURDUR MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

İlgi : 07.09.2021 tarihli, 60978 sayılı ve "Bilimsel ve Eğitim Amaçlı." konulu yazı

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Programları ve Öğretimi yüksek lisans programı öğrencisi Gülşah SEMİZ'in, "Sanat Eğitimi Kapsamında Eğitim Fakültesi Lisans Programlarına İlişkin Akademisyen Görüşleri" konulu çalışması kapsamında Fakültemiz bünyesinde uygulama yapma isteği; Yabancı Diller Eğitimi Bölüm Başkanlığı ve Sınıf Eğitimi Anabilim Dalı Başkanlığı hariç diğer Bölüm/Anabilim Dallarınca uygun bulunmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Firdevs SAVI ÇAKAR
Dekan V.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :BSN5L12LZB

https://ebys.mehmetakif.edu.tr/enVision/Validate_Doc.aspx

Belge Doğrulama Adresi :

İstiklal Yurteskesi 15030 / BURDUR

Telefon:+90 248 213 40 00 Faks:+90 248 213 41 60

e-Posta: egitim@mehmetakif.edu.tr Elektronik Ağ:<http://egitim.mehmetakif.edu.tr> **KeP Adresi :** maku@hs01.kep.tr

Ayrıntılı bilgi için irtibat: Emsal Kazan Gök

Evrak Pin Kodu: 29172





T.C.
DİCLE ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı



Sayı : E-68508712-044-134905
Konu : Çalışma İzni

13/09/2021

MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

İlgi : 07.09.2021 tarih ve 25703 sayılı yazınız.

İlgi'de kayıtlı yazınız ile Üniversiteniz Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Programları ve Öğretimi yüksek lisans programı öğrencisi Gülşah SEMİZ'in, "Sanat Eğitimi Kapsamında Eğitim Fakültesi Lisans Programlarına İlişkin Akademisyen Görüşleri" başlıklı tez çalışması için Üniversitemiz Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi bölümü öğretim üyeleriyle görüşme talebi Üniversitemizde uygun görülmüştür.

Bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. Ahmet TANYILDIZ
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

Ek: 1 Adet Yazı

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :BSVNEVMN2V Pin Kodu :42592

Belge Takip Adresi :

<https://turkiye.gov.tr/ebd/teK-5539&eD=BSVNEVMN2V&eS=134905>

Adres:Dicle Üniversitesi Rektörlüğü, 21280-Diyarbakır
Telefon:+90 412 241 10 10 Faks:+90 412 241 10 54
e-Posta:oidb@dicle.edu.tr Elektronik Ağ:hp://www.dicle.edu.tr
Kep Adresi: dicleuniversitesi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Cenan Mentes
Unvan: Bilgisayar İşletmeni



Tel No: 8792



T.C.
DİCLE ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi



Sayı : E-63926596-044-133774
Konu : Çalışma İzni

09/09/2021

DİCLE ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığına)

İlgi : 07/09/2021 tarihli ve E- 68508712-044-132318 sayılı yazısı.

Mimar Sinan Üniversitesi Rektörlüğünün, Üniversiteleri Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Programları ve Öğretimi yüksek lisans programı öğrencisi Gülşah SEMİZ'in, "Sanat Eğitimi Kapsamında Fakültemiz Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü öğretim üyeleriyle görüşme talebi Dekanlığımızca uygun görülmüştür.

Gereğini bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. Giray TOPAL
Dekan

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu : *BSPNE1TK0V* Pin Kodu : 36872 Belge Takip Adresi : <https://turkiye.gov.tr/ebd?eK=5539&eD=BSPNE1TK0V&eS=133774>
Adres: Dicle Üniversitesi Rektörlüğü, 21280-Diyarbakır Bilgi için: Erkan Biter
Telefon: +90 412 241 10 00 Faks: +90 412 248 82 57 Unvanı: Teknisyen
e-Posta: egitimdekanlik@dicle.edu.tr Elektronik Ağ: +90 412 248 82 57
Kep Adresi: dicleuniversitesi@hs01.kep.tr Tel No: 8812

Evrak Tarih ve Sayısı: 08.09.2021-59513



T.C.
HARRAN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Eğitim Fakültesi Dekanlığı



Sayı : E-21180072-300-59513
Konu : Tez Çalışması (Gülşah SEMİZ)

08.09.2021

ÖĞRENCİ İŞLERİ DAİRE BAŞKANLIĞINA

İlgi : 06.09.2021 tarihli ve 58476 sayılı yazı,

İlgi yazı ile, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Programları ve Öğretimi yüksek lisans programı 20192208013 numaralı öğrencisi Gülşah SEMİZ'in "Sanat Eğitimi Kapsamında Eğitim Fakültesi Lisans Programlarına İlişkin Akademisyen Görüşleri" başlıklı tez çalışması kapsamında, Fakültemiz öğretim üyeleri ile görüşme talebi dekanlığımızca uygun görülmüştür.

Gereğini bilgilerinize rica ederim.

Prof. Dr. Mahmut İŞİK
Dekan V.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :*BSP5ENADFB* Pin Kodu :61072

https://ebys.harran.edu.tr/envision/Validate_Doc.aspx?eD=BSP5ENADFB&eS=59513

Belge Takip Adresi :

Adres:Harran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanlığı Osmanbey Kampüsü 63000 Şanlıurfa
Telefon:0414 318 3466 Faks:0414 318 3646
e-Posta:egitimfakultesi@harran.edu.tr Web:http://egitim.harran.edu.tr/
Kep Adresi:harranuniversitesi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Emine BAYSUG
Unvanı: Hizmetli
Tel No: 0414 318 3199





T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
GAZİ EĞİTİM FAKÜLTESİ
Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Başkanlığı

Ek-2

Sayı : E-96000795-044-168187
Konu : Tez Çalışması (Gülşah SEMİZ)

16.09.2021

GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ BÖLÜM BAŞKANLIĞINA

İlgi : 08.09.2021 tarihli ve 89377925-044- 161690 sayılı yazı.

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Programları ve Öğretimi Yüksek Lisans Programı 20192208013 numaralı öğrencisi Gülşah SEMİZ'in " Sanat Eğitimi Kapsamında Eğitim Fakültesi Lisans Programlarına İlişkin Akademisyen Görüşleri" konulu tez çalışması için yapacağı araştırma kapsamında uygulama yapma talebi Anabilim Dalı Başkanlığımızca uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Aytekin ALBUZ
Anabilim Dalı Başkanı

Belge Doğrulama Kodu :BSMZ98EK9Y

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Takip Adresi : <https://belgedogrulama.gazi.edu.tr/belgedogrulama.aspx>



Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü 06500
Teknikokullar/ANKARA
Tel:202 2476 Faks:213 17 88
e-Posta :gef@gazi.edu.tr İnternet Adresi :http://gef-guzelsanatlar.gazi.edu.tr/
Kep Adresi: gaziuniversitesi@hs01.kep.tr

Bilgi için :Leyla Güzey Aslan
Anabilim Dalı Sekreteri





T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
GAZİ EĞİTİM FAKÜLTESİ
Resim İş Eğitimi Anabilim Dalı Başkanlığı

Ek-1

Sayı : E-84355210-044-167801
Konu : Tez Çalışması (Gülşah SEMİZ)

16.09.2021

GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ BÖLÜM BAŞKANLIĞINA

İlgi : 08.09.2021 tarihli ve 89377925-044- 161690 sayılı yazı.

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Programları ve Öğretimi Yüksek Lisans Programı 20192208013 numaralı öğrencisi Gülşah SEMİZ'in " Sanat Eğitimi Kapsamında Eğitim Fakültesi Lisans Programlarına İlişkin Akademisyen Görüşleri" konulu tez çalışması için yapacağı araştırma kapsamında uygulama yapma talebi uygun bulunmuştur.

Gereğini bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. Meliha YILMAZ
Anabilim Dalı Başkanı

Belge Doğrulama Kodu :BSEZ9641B1

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Takip Adresi : <https://belgedogrulama.gazi.edu.tr/belgedogrulama.aspx>



Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü 06500
Teknikokullar/ANKARA
Tel:202 84 00 Faks:213 17 88
e-Posta : gef@gazi.edu.tr İnternet Adresi :http://gef-guzelsanatlar.gazi.edu.tr/
Kep Adresi: gaziuniversitesi@hs01.kep.tr

Bilgi için :Nergiz HOLAT
Anabilim Dalı Sekreteri
Telefon No:202 8400





T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Sayı : E-16110545-302.08.01-108169
Konu : Gülşah SEMİZ, İzin

27.09.2021

MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
Meclis-i Mebusan Cd. No:24
Beyoglu/İSTANBUL

İlgi : E-50978792-100-25703 sayılı yazınız.

Üniversiteniz Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Programları ve Öğretimi yüksek lisans programı öğrencisi Gülşah SEMİZ tez aşamasında olup "**Sanat Eğitimi Kapsamında Eğitim Fakültesi Lisans Programlarına İlişkin Akademisyen Görüşleri**" başlıklı tez çalışmasını uygulaması Üniversitemiz Atatürk Eğitim Fakültesi tarafından uygun görülmüş olup ilgili yazı sureti ekte gönderilmiştir. Gereğini bilgilerinize arz ederim.

Özlem GÜNGÖR
Daire Başkanı

Ek:

- 1- Yazı Sureti (1 sayfa)
- 2- Ek Belgeler (1 sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu :BSE5C4N1L0 Pin Kodu :42042

Belge Takip Adresi : <https://turkiye.gov.tr/ebd/?EK=5709&EID=BSE5C4N1L0&E5=108169>

Adres:Marmara Üniversitesi Göztepe Yerleşkesi Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

34722 Kadıköy / İSTANBUL

Telefon:0216 777 1200 Faks:0216 777 1201

e-Posta:sozlenicileri@marmara.edu.tr Elektronik Adres:<http://oidh.marmara.edu.tr>

Bilgi için: HASRET İSANÇ

Unvanı: Belge Yöneticisi



MSGÜ Gelen Evrak Tarih ve Sayı: 17.09.2021 - 28056



T.C.
MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Sayı : E-28677689-302.08-328157
Konu : İzin İşleri

16.09.2021

MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

- İlgi : a) MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ'nün 02.09.2021 tarihli ve E-50978792-100-25703 sayılı yazısı
b) EĞİTİM FAKÜLTESİ DEKANLIĞI'nın 13.09.2021 tarihli ve E-89241861-302.08-327379 sayılı yazısı

Üniversiteniz Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Programları ve Öğretimi Yüksek Lisans Programı 20192208013 numaralı öğrencisi Gülşah SEMİZ'in, "Sanat Eğitimi Kapsamında Eğitim Fakültesi Lisans Programlarına İlişkin Akademisyen Görüşleri" başlıklı tez çalışması için yapacağı araştırma kapsamında Üniversitemiz Eğitim Fakültesinde görev yapan öğretim üyeleriyle görüşme yapma ve anket uygulama talebi Üniversitemiz Eğitim Fakültesi Dekanlığından alınan ilgi (b) yazıdaki değerlendirmeler dikkate alınarak Rektörlüğümüzce uygun görülmüştür.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Sırrı Sunay GÜRLEYÜK
Rektör a.
Rektör Yrd.

Ek: İlgi (b) yazı

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: 2LAUBD-R3HCJ6

Belge Doğrulama Adresi: <https://ebds.mu.edu.tr>

MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİ İŞLERİ DAİRE BAŞKANLIĞI
48000 KÖTEKLİ/MUĞLA
Telefon No: (0252) 211-1251 / Faks No: (0252) 211-1264
e-Posta: ogr-is@mu.edu.tr İnternet Adresi: <http://www.oidb.mu.edu.tr/>
Kep Adresi: muglaskunivresitesi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Tuğba CEVİZCİ
Bilgisayar İşletmeni
Telefon No: 0 252 2115433



Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5. Maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.



Sayı : E-48178250-300-90893
Konu : Araştırma İzni (Gülşah SEMİZ)

17.09.2021

MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

İlgi : 02.09.2021 tarihli ve 25703 sayılı yazınız.

Üniversiteniz Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Programları ve Öğretim Yüksek Lisans Programı öğrencisi Gülşah SEMİZ'in "Sanat Eğitimi Kapsamında Eğitim Fakültesi Lisans Programlarına İlişkin Akademisyen Görüşleri" adlı tezi kapsamında uygulama yapma isteğinin uygun görüldüğüne ilişkin Ereğli Eğitim Fakültesi ve Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dekanlığı'nın yazıları ekte gönderilmiştir.
Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Muhiddin OKUMUŞLAR
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

Ek: Resmi Yazı (2 Adet)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu : 0UIR-AEAI-06RU

Belge Doğrulama Adresi : <https://ebysorgu.erbakan.edu.tr>

Adres: Yaka Mah. Kasım Halife Sok. No: 11/1 (A Blok) No: 11 (B Blok) Posta Kodu:
42090 Meram / KONYA
Telefon No : 0332 221 06 01
e-Posta :

Fax No : 0332 236 21 85

İnternet Adresi : <http://www.erbakan.edu.tr>

Bilgi İçin : Ayşe AĞIRBAŞ

Bilgisayar İşletmeni

Telefon No:0332 221 06 01





T.C.
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
Rektörlük

Sayı : E-49933177-100-114131
Konu : Tez Çalışması "Gülşah SEMİZ"

MİMAR SINAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

İlgi : 02.09.2021 tarihli ve E-50978792-100-25703 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazınızda belirtilen Üniversitemiz Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Programları ve Öğretimi yüksek lisans öğrencisi Gülşah SEMİZ'in "Sanat Eğitimi Kapsamında Eğitim Fakültesi Lisans Programlarına İlişkin Akademisyen Görüşleri" başlıklı tez çalışması kapsamında Üniversitemiz Eğitim Fakültesinde görev yapan öğretim üyeleriyle görüşme yapma talebi Rektörlüğümüzce uygun görülmüştür.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Cengiz BATUK
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu : 8RIE-89KU-0G0V

Belge Doğrulama Adresi : <https://ebyssorgu.omu.edu.tr>

Adres: Ondokuz Mayıs Üniversitesi Rektörlük Binası

Telefon No : 0362 312 19 19

e-Posta :

Fax No : 0362 457 60 91

İnternet Adresi : <http://www.omu.edu.tr/>

Bilgi için :Ayhan Can SARAÇ

Hizmetli

Telefon No:



EK 3: Yarı Yapılandırılmış Görüşme Soruları

TEZ GÖRÜŞME SORULARI

Cinsiyet :
Üniversite adı :
Unvan :
Ana Bilim (Müzik/Resim İş) :
Kaç yıldır sanat eğitiminin içindesiniz? :

1. Sanat eğitimi programları hakkında ne düşünüyorsunuz? 2018 öncesi ve sonrası için size göre ne gibi değişiklikler yapıldı? Bu sürece ilişkin ne kadar bilginiz var?
 - a. 2018-2019 yıllarında hazırlanan programın hazırlanma süreci hakkında ne düşünüyorsunuz?
 - b. 2018-2019 yılında değişen program hakkında ne düşünüyorsunuz?
2. Bir öğretim elemanı olarak lisans programının yeniden hazırlanması sürecindeki rolünüzü nasıl değerlendiriyorsunuz? Sürece dair bilgilendirmeleri nasıl değerlendiriyorsunuz?
3. Programı incelediğinizde anasanat/çalgı dersleri, sanat içerikli derslerinin saatleri ve derslerin dönemlerine göre dağılımını düzenlemeleri nasıl buldunuz?
4. Programı incelediğinizde, programın ülkemiz görsel sanatlar/müzik öğretmeni ile yetişen öğretmenler nasıl yetişir? Hangi bilgi, beceri ve tutumlara sahip olur? Hangi alanlarda gelişime ihtiyaç duyar/yetersiz kalır?
5. Programın uygulamaya yansımalarını nasıl değerlendiriyorsunuz? Uygulamada olumlu ya da olumsuz bulduğunuz durumlar var mı?
6. Seçmeli derslerin Yüksek Eğitim Kurulu (YÖK) tarafından belirlenmesini ayrıca seçmeli dersleri, içerik ve ders saatleri açısından nasıl değerlendiriyorsunuz?
7. Zorunlu ve seçmeli derslerin öğretmen yetiştirme sürecine uygunluğu konusunda ne düşünüyorsunuz? Eklenmesini ve çıkarılmasını düşündüğünüz dersler var mı? Önerileriniz nelerdir? Var ise belirtir misiniz?

Sorulara eklemek istediğiniz bir görüşünüz var mı?

EK 4: Üniversitelere Göre Öğretim Elemanları Mevcutları ve Unvan Dağılımları**Üniversitelere Göre Öğretim Elemanları Mevcutları ve Unvan Dağılımları**

Üniversite İsimleri	Müzik Eğitimi			Resim-İş Eğitimi		
	Prof.	Doç.D r.	Dr. Öğr.	Prof.	Doç.D r.	Dr. Öğr.
Abant İzzet Baysal Üniversitesi	4	2	3	2	3	1
Atatürk Üniversitesi	1	3	2	3	2	-
Dicle Üniversitesi	-	-	1	2	-	3
Dokuz Eylül Üniversitesi	1	4	3	2	3	-
Gazi Üniversitesi	17	10	4	6	3	5
Harran Üniversitesi	-	1	4	-	2	1
Marmara Üniversitesi	6	7	1	3	1	2
Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	7	1	4	1	2	1
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	1	3	5	1	1	2
Necmettin Erbakan Üniversitesi	5	6	4	1	1	3
Ondokuz Mayıs Üniversitesi	2	2	4	4	1	2
Uludağ Üniversitesi	2	7	3	1	2	1
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi	2	-	4	-	1	3
Toplam=208	48	46	42	26	22	24

EK 5: Müzik Öğretmenliği Lisans Programı

I. Yarıyıl				
Dersin Adı	T	U	K	AKTS
Eğitime Giriş	2	0	2	3
Eğitim Psikolojisi	2	0	2	3
Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi 1	2	0	2	3
Yabancı Dil 1	2	0	2	3
Türk Dili 1	3	0	3	5
Bilişim Teknolojileri	3	0	3	5
Batı Müziği Teori ve Uygulaması 1	2	2	3	5
Piyano Eğitimi 1*	1	0	1	1
Ses Eğitimi 1*	1	0	1	1
Bireysel Çalgı Eğitimi 1*	1	0	1	1
Toplam	19	2	20	30

II. Yarıyıl				
Dersin Adı	T	U	K	AKTS
Eğitim Sosyolojisi	2	0	2	3
Eğitim Felsefesi	2	0	2	3
Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi 2	2	0	2	3
Yabancı Dil 2	2	0	2	3
Türk Dili 2	3	0	3	5
Seçmeli 1	2	0	2	3
Batı Müziği Teori ve Uygulaması 2	2	2	3	5
Piyano Eğitimi 2*	1	0	1	1
Ses Eğitimi 2*	1	0	1	1
Müzik Kültürü	2	0	2	2
Bireysel Çalgı Eğitimi 2*	1	0	1	1
Toplam	20	2	21	30

III. Yarıyıl				
Dersin Adı	T	U	K	AKTS
Türk Eğitim Tarihi	2	0	2	3
Öğretim İske ve Yöntemleri	2	0	2	3
Seçmeli 1	2	0	2	4
Seçmeli 1	2	0	2	4
Müzik Öğrenme ve Öğretim Yaklaşımları	2	0	2	3
Türk Halk Müziği Teori ve Uygulaması 1	1	2	2	3
Bağlama Eğitimi 1**	1	0	1	1
Çoksesli Koro 1	1	2	2	3
Armoni ve Eşlikeme 1	2	0	2	3
Batı Müziği Tarihi	2	0	2	2
Bireysel Çalgı Eğitimi 3*	1	0	1	1
Toplam	18	4	20	30

IV. Yarıyıl				
Dersin Adı	T	U	K	AKTS
Öğretim Teknolojileri	2	0	2	3
Eğitimde Araştırma Yöntemleri	2	0	2	3
Seçmeli 2	2	0	2	4
Seçmeli 2	2	0	2	3
Seçmeli 2	2	0	2	4
Müzik Öğretimi Programları	2	0	2	3
Türk Halk Müziği Teori ve Uygulaması 2	1	2	2	2
Bağlama Eğitimi 2**	1	0	1	1
Çoksesli Koro 2	1	2	2	2
Armoni ve Eşlikeme 2	2	0	2	2
Türk Müziği Tarihi	2	0	2	2
Bireysel Çalgı Eğitimi 4*	1	0	1	1
Toplam	20	4	22	30

V. Yarıyıl				
Dersin Adı	T	U	K	AKTS
Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi	2	0	2	3
Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme	2	0	2	3
Seçmeli 3	2	0	2	4
Seçmeli 3	2	0	2	3
Seçmeli 3	2	0	2	4
Türk Sanat Müziği Teorisi ve Uygulaması 1	1	2	2	3
Gitar Eğitimi ve Eşlikeme 1**	1	0	1	1
Türk Halk Müziği Korusu 1	1	2	2	4
Orkestra - Oda Müziği 1	1	2	2	4
Bireysel Çalgı Eğitimi 5*	1	0	1	1
Toplam	15	6	18	30

VI. Yarıyıl				
Dersin Adı	T	U	K	AKTS
Eğitimde Ahlak ve Etik	2	0	2	3
Sınıf Yönetimi	2	0	2	3
Seçmeli 4	2	0	2	4
Seçmeli 4	2	0	2	3
Seçmeli 4	2	0	2	4
Türk Sanat Müziği Teorisi ve Uygulaması 2	1	2	2	3
Gitar Eğitimi ve Eşlikeme 2**	1	0	1	1
Türk Halk Müziği Korusu 2	1	2	2	1
Orkestra - Oda Müziği 2	1	2	2	3
Okul Müziği Dağarı	2	0	2	3
Bireysel Çalgı Eğitimi 6*	1	0	1	2
Toplam	17	6	20	30

VII. Yarıyıl				
Dersin Adı	T	U	K	AKTS
Öğretmenlik Uygulaması 1	2	6	5	10
Okullarda Rehberlik	2	0	2	3
Seçmeli 5	2	0	2	4
Seçmeli 5	2	0	2	4
Orkestra - Oda Müziği 3	1	2	2	3
Türk Sanat Müziği Korusu 1	1	2	2	3
Off Çalgıları	2	0	2	2
Bireysel Çalgı Eğitimi 7*	1	0	1	1
Toplam	13	10	18	30

VIII. Yarıyıl				
Dersin Adı	T	U	K	AKTS
Öğretmenlik Uygulaması 2	2	6	5	10
Özel Eğitim ve Kaynaştırma	2	0	2	3
Seçmeli 6	2	0	2	4
Toplum Hizmet Uygulamaları	1	2	2	3
Seçmeli 6	2	0	2	4
Orkestra - Oda Müziği 4	1	2	2	3
Türk Sanat Müziği Korusu 2	1	2	2	3
Toplam	11	12	17	30

Genel Toplam						
	T	U	K	AKTS	SAAT	YÜZDE
Meslek Bilgisi	44	12	50	86	56	32
Genel Kültür	26	2	27	42	28	17
Alan Eğitimi	63	32	79	112	95	51
Toplam	133	46	156	240	179	100

EK 6: Resim-İş Öğretmenliği Lisans Programı

I. Yarıyıl					II. Yarıyıl				
Dersin Adı	T	U	K	AKTS	Dersin Adı	T	U	K	AKTS
Eğitime Giriş	2	0	2	3	Eğitim Psikolojisi	2	0	2	3
Eğitim Felsefesi	2	0	2	3	Eğitim Sosyolojisi	2	0	2	3
Atatürk İnkılabı ve İnkılap Tarihi 1	2	0	2	3	Atatürk İnkılabı ve İnkılap Tarihi 2	2	0	2	3
Yabancı Dil 1	2	0	2	3	Yabancı Dil 2	2	0	2	3
Türk Dili 1	3	0	3	5	Türk Dili 2	3	0	3	5
Bilgisim Teknolojileri	3	0	3	5	Temel Tasarım 2	2	4	4	5
Temel Tasarım 1	2	4	4	5	Desen 2	1	2	2	3
Desen 1	1	2	2	3	Perspektif	2	0	2	2
Toplam	17	6	20	30	Toplam	18	6	21	30
III. Yarıyıl					IV. Yarıyıl				
Dersin Adı	T	U	K	AKTS	Dersin Adı	T	U	K	AKTS
Öğretim Teknolojileri	2	0	2	3	Türk Eğitim Tarihi	2	0	2	3
Öğretim İske ve Yöntemleri	2	0	2	3	Eğitimde Araştırma Yöntemleri	2	0	2	3
Seçmeli 1	2	0	2	4	Seçmeli 2	2	0	2	4
Seçmeli 1	2	0	2	3	Seçmeli 2	2	0	2	3
Seçmeli 1	2	0	2	4	Seçmeli 2	2	0	2	4
Görsel Sanatlar Öğretimi ve Öğretim Yakaçmaları	2	0	2	3	Görsel Sanatlar Öğretim Programları	2	0	2	3
Anasanat Atölye 1	1	4	3	4	Anasanat Atölye 2	1	4	3	4
Seçmeli Sanat Atölye 1	1	2	2	3	Seçmeli Sanat Atölye 2	1	2	2	3
Bah Sanatı Tarihi	2	0	2	3	Çocukta Sanatsal Gelişim	2	0	2	3
Toplam	16	6	19	30	Toplam	16	6	19	30
V. Yarıyıl					VI. Yarıyıl				
Dersin Adı	T	U	K	AKTS	Dersin Adı	T	U	K	AKTS
Sınıf Yönetimi	2	0	2	3	Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme	2	0	2	3
Eğitimde Ahlak ve Etik	2	0	2	3	Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi	2	0	2	3
Seçmeli 3	2	0	2	4	Seçmeli 4	2	0	2	4
Seçmeli 3	2	0	2	3	Seçmeli 4	2	0	2	4
Seçmeli 3	2	0	2	4	Anasanat Atölye 4	1	4	3	4
Anasanat Atölye 3	1	4	3	4	Seçmeli Sanat Atölye 4	1	2	2	3
Seçmeli Sanat Atölye 3	1	2	2	3	Müze Eğitimi	2	0	2	3
Türk Sanatı Tarihi	2	0	2	3	Görsel Sanatlar Öğretimi 2	3	0	3	3
Görsel Sanatlar Öğretimi 1	3	0	3	3	Çağdaş Sanat	2	0	2	3
Toplam	17	6	20	30	Toplam	17	6	20	30
VII. Yarıyıl					VIII. Yarıyıl				
Dersin Adı	T	U	K	AKTS	Dersin Adı	T	U	K	AKTS
Öğretmenlik Uygulaması 1	2	6	5	10	Öğretmenlik Uygulaması 2	2	6	5	10
Özel Eğitim ve Kaynaştırma	2	0	2	3	Okullarda Rehberlik	2	0	2	3
Seçmeli 5	2	0	2	4	Seçmeli 6	2	0	2	4
Seçmeli 4	2	0	2	3	Topluma Hizmet Uygulamaları	1	2	2	3
Seçmeli 5	2	0	2	4	Seçmeli 6	2	0	2	4
Anasanat Atölye 5	1	4	3	4	Anasanat Atölye 6	1	4	3	4
Seçmeli Sanat Atölye 5	1	2	2	2	Seçmeli Sanat Atölye 6	1	2	2	2
Toplam	12	12	18	30	Toplam	11	14	18	30
Genel Toplam									
Meslek Bilgisi	44	12	50	86	56	33			
Genel Kültür	26	2	27	42	28	17			
Alan Eğitimi	54	48	78	112	102	50			
Toplam	124	62	155	240	186	100			

EK 7: Müzik Öğretmenliği Alan Eğitimi Seçmeli Dersler

AE

ALAN EĞİTİMİ SEÇMELİ DERSLER

Batı Müziği Tür ve Biçim Bilgisi

Biçim kavramı ve gerekliliği; müzikte biçimin temel öğeleri, motif cümle, dönem (periyod) ve tema, şarkı formları (bir bölmeli, iki bölmeli ve üç bölmeli şarkı formu, katlı şarkı formu, rondo formları); uluslararası popüler müzik formları.

Dini Musiki

Din ve musiki ilişkisi, cami müziği ve tekke müziği türleri ve kavramları hakkında bilgiler, bunlar arasındaki ilişkiler; din musikisinin Türk İslam sanatları arasındaki yeri; klasik İslam müziğinden örnekler, din musikisi formlarına giriş ve bu formların icrasına dair temel bilgiler; dinî musikide bu formların kullanımı; ilahi formuna dair bilgi sahibi olma ve repertuar oluşturma; Arapça ilahileri bilme ve repertuar oluşturma; tevşihleri bilme ve repertuar oluşturma; mevlit formunu bilme ve musikideki makamlara uygulama; Türk dinî musikisi formlarındaki öne çıkan bestekârları tanıma ve bu sahaya dair literatür sahibi olma.

Drama ve Müzikli Oyunlar

Drama ve müziğin oyuna uyarlanmasına yönelik genel kavramsal bilgiler, drama ve müziğin başlangıç noktalarının yaratıcılığa ve doğaçlamaya dayalı oluşu ve duyguların aktarım aracı olmaları nedeniyle her iki alanın da ortak yanlarına yönelik kavramsal ilişkiler kurma; sahne sanatları alanındaki disiplinlerin (müzikal, operet, opera, oratoryo vb.) müzikle ilişkisinden yararlanarak basit müzikal oyunlar hazırlama; yazın türleri olan şiirden, öyküden, destandan vb. yararlanarak müzikal etkinlikler hazırlama; örgün eğitimde kutlanan belirli gün ve haftalara yönelik etkinlikler hazırlama.

Eğitim Müziği Besteleme Teknikleri

Motif ve cümle yazma, bir dönemli şarkı formunda ezgiler yazma, prozodi kuralları, çocuk şarkısı yazma, okul şarkılarında iki seslilik (koşut 3'lü, koşut 6'lı, korno beşlisi vb.), kanon, çalgı eğitimine yönelik alıştırmalar, etüt ve ezgi yazma çalışmaları.

Müzik Toplulukları Yönetimi

Müzik topluluklarını tanımaya dönük olarak, çalgı ve ses topluluklarının tanımı, oluşum ve dağılımları ile ilgili kuramsal ve uygulamalı çalışmalar; çalgı türleri; çalgı topluluklarının tür ve özellikleri; koro türleri ve özellikleri, koro ve orkestra eğitimi, yönetimi ve teknikleri; okul koroları, çalgı toplulukları ve popüler müzik toplulukları kurma, eğitime, yönetme ve repertuar çalışmaları.

Müziksel Organizasyon ve İletişim

Kültür sanat etkinlikleri kapsamında yapılacak olan organizasyonlarda gerekli olan mekân, ekipman, ses, ışık ve görüntü sistemi gibi gereksinimlerin farkına varılması ve organizasyon sürecinde iletişim süreci yönetim bilgileri; müzik sektöründe görev alacak, etkinliklerde performans sergile-

yecek ve organizasyonunu yapacak olan bireyler, organizasyon süresince görev alacak elemanların temini ve yönetiminin sağlanması; etkinliklerin sevk ve idaresine hakim olmak, buna bağlı olarak müziksel organizasyonların gerçekleştirilmesinde gerekli teknik ve iletişim becerilerini kavramak.

Okul Öncesi Müzik Eğitimi

Okul öncesi dönem çocukların müziksel gelişim özellikleri; okul öncesi dönem müzik eğitiminin amacı ve önemi; okul öncesi dönem müzik eğitiminin çocuğun sosyal ve duygusal, motor, bilişsel, dil gelişim alanları ile öz bakım becerilerine olan etkileri; okul öncesi eğitim programında yer alan kazanım ve göstergelere ulaşmada müzik etkinliklerinin kullanımı. müzik etkinliklerinin planlanması ve uygulanması; okul öncesi müzik eğitiminde kullanılacak yöntem ve teknikler; okul öncesi dönemde ortam düzenleme.

Popüler Müzik ve Uygulamaları

Popüler müziğin tarihsel gelişimi (jazz, rock, blues); major ve minor tonalitede II-V- I, VI-II -V-I kadansları ve marş armonik; düzeye uygun Türkçe ve yabancı popüler müzik parçalarının armonik analizi ve bireysel ve topluluk hâlinde icrası; popüler müzik uygulamalarına yönelik etkinliklerin hazırlanması.

Sınıf İçi Öğrenmelerin Değerlendirilmesi

Eğitimde kullanılan ölçme araçları ve özellikleri; geleneksel yaklaşımlara dayalı araçlar: Yazılı sınavlar, kısa cevaplı sınavlar, doğru-yanlış tipi testler, çoktan seçmeli testler, eşleştirmeli testler, sözlü yoklamalar; öğrenciyi çok yönlü tanımaya dönük araçlar: Gözlem, görüşme, performans değerlendirme, öğrenci ürün dosyası, araştırma kâğıtları, araştırma projeleri, akran değerlendirmesi, öz değerlendirme, tutum ölçekleri; öğrenci başarısının değerlendirilmesinde dikkat edilecek hususlar; öğrenme çıktılarının değerlendirilmesi ve not verme.

Türk Halk Müziği Tür ve Biçim Bilgisi

Türk halk müziğinde biçim-form ve tür kavramı; Türk halk müziğinde analiz yöntemleri; Türk halk müziğinde yer alan halay, bar, zeybek, divan, semah vb. türlerin yapısal analizleri.

Türk Müziği Çok Seslendirme

Türk Müziğinde çokseslilik çalışmalarının tarihsel gelişimi; tamperan sistemde makamların adlandırılması ve transpoze bilgisi; makamsal çocuk şarkılarına üçlü armoni sisteminde piyano ile eşlik oluşturma; ilerici armonisi hakkında genel bilgiler (akorların oluşumu, adlandırılması, çevrilmesi, kalıplar); ilerici armonisi kullanılarak dar serimde alt ve üst bölgede makamsal çocuk şarkılarında piyano ile eşikleme çalışmaları.

Türk Sanat Müziği Tür ve Biçim Bilgisi

Türk Sanat Müziğinde üslup kavramı; usul ve ritim, çalgısal eserler yapısal analizi (peşrev, saz semaisi, tasvir, methal, taksim, ara nağme, oyun havası, sirtö, longa vb.); sözlü eserlerin yapısal analizi (kar, beste, semai, şarkı vb.).

Vurmalı Çalgılar

Geleneksel Türk Müziğinde kullanılan vurmalı enstrümanların yapıları ve kullanım alanları hakkında kültürel anlamda eğitici bilgilerin verilmesi, basit ölçülerin oluşumu hakkında teorik bilgilerin gösterimi, basit ölçülerden oluşan eserleri pekiştirici parmak egzersizleri ve düzeye uygun etüt çalışmalarının yapılması; düzeye uygun verilen eserlerin ritim kompozisyonlarının oluşturularak seslendirilmesi; karma ölçülerin oluşumu hakkındaki teorik bilgilerin verilip örnekleyici eserlerle pekiştirilmesi, karma ölçülerden oluşan eserleri pekiştirici parmak egzersizleri ve düzeye uygun etüt çalışmalarının yapılması, largodan prestoya kadar olan ölçü hızlarında çalışmaların yapılması, düzeye uygun verilen eserlerin ritim kompozisyonlarının oluşturularak seslendirilmesi.

* Bu dersler öğretmen ve öğrencinin bireysel olarak bire bir yaptığı derslerdir.

** Bu dersler öğretim elemanı sayısına göre en fazla 5 kişilik guruplar halinde yapılır.

EK 8: Resim-İş Öğretmenliği Alan Eğitimi Seçmeli Dersler

AE

ALAN EĞİTİMİ SEÇMELİ DERSLER

Çağdaş Türk Sanatı

19.yüzyıl sanat ortamı; asker ressamı; Türk primitif ressamı; heykel sanatının öncüleri; 1914 Kuşluğu ve Şişli Atölyesi; D Grubu; I.Millî Mimari Dönemi; Cumhuriyetin ilk yirmi yılında heykel ve resim; II. Ulusal Mimari Dönemi; Türk resminde soyut eğilimler; 1950'ler ve modernizm; 1960'lar ve sanatta post modernist yaklaşımlar; çağdaş Türk sanatı üzerine genel değerlendirme.

Geleneksel Türk Resim Sanatı Tarihi

Türk sanatı kavramı; Orta Asya, kronoloji ve kültür çevreleri; kurgan buluntuları ve duvar resimlerinde Hun hayvan üslubu örnekleri, inançlarla ilişkisi; Göktürk mezar taşlarındaki tasvirler; Uygur dönemi duvar resimleri ve minyatürleri; Türk-İslam döneminde oluşan yeni tasvir stiline özellikleri ve İslam'da tasvir yasağı; Karahanlı, Gazneli ve Büyük Selçuklu dönemleri tasvir üslubunun özellikleri; Büyük Selçuklu Dönemi örnekleri; Anadolu Selçuklu dönemi figürlü plastik, çini ve seramik sanatı örnekleri, Anadolu Selçuklu dönemi tasvirli mezar taşları; Orta Asya'dan Anadolu'ya uzanan tasvir stiline oluşum ve gelişme süreci.

Mitoloji ve İkonografi

Dersin konusunu mitoloji ve ikonografi oluşturur, mitolojinin sanat ile ilişkisinden bahsedilir; farklı kültürlerin mitolojileri incelenir; mitolojik ve ikonografik kavramlar vazolar, duvar resimleri, mozaik, resim, heykel, kabartma gibi eserler üzerindeki betimlere dayanılarak tanıtılır.

Özel Görsel Sanatlar Eğitimi

Sanat, sanat eseri ve sanatçı kavramlarının ne olduğunun öğrenilmesi ve engellilik olgusunu ele almış sanatçıların incelenmesi; insan, eğitim, sanat eğitimi ve görsel sanatlar eğitimi kavramlarının ne olduğunun öğrenilmesi, normal ve normal dışı özellik gösteren bireylerin ne olduğunun bilinmesi ve algılama yapılarının öğrenilmesi; engelli bireyler için görsel sanatların ne olduğu, gerekliliği ve önemini bilmesi, normal gelişim gösteren bireyler için uygulanan görsel sanatlar eğitime benzeyen ve ayrılan yönlerinin ne olduğu, teknik ve yöntemlerin tanınması; çok-alanlı yaklaşımların öğrenilmesi, eğitim ve terapi amaçlı kullanım yapılarının öğrenilmesi; engelli bireylere yönelik uyarılma araçlarının ve düzenlemelerin öğrenilmesi, uygulama sürecinde kullanılan uygulama aşamalarının öğrenilmesi; kayıt formunun geliştirilmesi, kaydının tutulması ve belgelendirilmesi.

Sanat Eleştirisi

Sanat kuramları çerçevesinde sanat eserlerini inceleyerek eleştirel düşünmeyi geliştirme, sözlü ve yazılı olarak sanat eserini yorumlayabilme ve değerlendirebilme içerir; ayrıca öğrencilerin çağdaş sanat eserlerine ilişkin felsefi düşüncelerini geliştirmeleri teşvik edilir; dersin karşılıklı tartışmalarla işlenmesi sağlanır, tartışmaların etik kurallara uygun olarak yürütülmesine dikkat edilir; sanat eleştirisinin görsel sanatlar eğitimindeki yeri ve önemi üzerinde durulur.

Sanat Felsefesi

Sanat ve estetik kavramlarının, sanatçı, sanat eseri, tüketici ve doğa, toplum gibi unsurlarla ilişkisi, sanatın kaynağına ilişkin kuramlar, sanat kuramları (yanıttımacı, anlatımcı, biçimci, işlevsellik), sanat kuramlarında söz sahibi olan düşünürlerin görüşleri, sanatın değeri üzerinde durulur; sanat ve sanat eserleri ile ilgili karşılaştırmalı tartışmalar yapılarak, estetik beğeni düzeyi yüksek bireyler yetiştirilmesi sağlanır; çağdaş sanat felsefesi konularına da değinilerek manifesto kavramı üzerinde durulur; görsel sanat uygulamalarında, etik kurallara uyulmasına vurgu yapılır.

Sanat Öğretimi Uygulamaları

Anasanat ve seçmeli sanat atölye derslerini alarak farklı teknik ve malzemelerle uygulamalar yapmayı öğrenen öğrencilerin bunları öğretmenlikte yaratıcılığı geliştirebilecek uygulamalarla öğretilmeleri için kullanacakları çeşitli teknik ve uygulamalar; temel ve ortaöğretim öğrencilerinin sanatsal gelişim özelliklerini dikkate alarak günümüz sanat anlayışlarıyla da ilişkilendirerek disiplinler arası ve kültürlerarası sanatsal uygulamalara ilişkin çalışmalar.

Sanat Psikolojisi

Görsel sanatlara psikolojik açıdan genel bir bakış açısı geliştirilmesi; öğrencinin deneysel ve teorik estetiğin birbiri ile olan ilişkisinin de dahil olduğu bu içeriği farklı psikoloji ekollerinin nasıl ele aldığını anlamasının sağlanması; sanat psikolojisinin tanımı, yaratıcılık, sanatta psikolojik unsurların etkisi, algı, sezgi, ilgi, yetenek, beğeni, farklı psikoloji kuramlarıyla sanat eseri çözümleme gibi konuları kapsar.

Sanat Sosyolojisi

Sanatı toplumsal bir süreç olarak ele alıp inceleyerek öğrencilerin sanat ve toplum etkileşimi hakkında bilgi sahibi olmalarını, sanatla toplum arasındaki ilişkiye yönelik teorik, tarihsel ve sosyolojik bakış açıları kazanması; sanatın sosyolojik ölçütlerle değerlendirilmesi, sosyo-politik, sosyo-kültürel, sosyo-ekonomik koşullarla sanat arasındaki bağ, kültür endüstrisi gibi konulardan oluşur.

Sınıf İçi Öğrenmelerin Değerlendirilmesi

Eğitimde kullanılan ölçme araçları ve özellikleri; geleneksel yaklaşımlara dayalı araçlar: Yazılı sınavlar, kısa cevaplı sınavlar, doğru-yanlış tipi testler, çoktan seçmeli testler, eşleştirmeli testler, sözlü yoklamalar; öğrenciyi çok yönlü tanımaya dönük araçlar: Gözlem, görüşme, performans değerlendirme, öğrenci ürün dosyası, araştırma kâğıtları, araştırma projeleri, akran değerlendirmesi, öz değerlendirme, tutum ölçekleri; öğrenci başarısının değerlendirilmesinde dikkat edilecek hususlar; öğrenme çıktılarının değerlendirilmesi ve not verme.

Tasarım Kültürü

İm, sembol, bezeme, bezek, yanış, su gibi geleneksel tasarım tanımları hakkında bilgi; kültür ve medeniyet tanımı; dinî inançların kültür ve tasarım etkilerini görseller eşliğinde tanıtmaya; ilk Türkler sanat eserlerinden örnekler ve tasarım özellikleri; Selçuklu sanat eserlerinden örnekler ve tasarım özellikleri.

likleri; Osmanlı sanat eserlerinden örnekler ve tasar özellikleri; Türkiye Cumhuriyeti sanat eserlerinden örnekler ve tasar özellikleri.

Türk Mitolojisi

Mitolojinin tanımı ve mitoloji ile ilgili kavramlar; mit çeşitleri; din-halk inanması-mitoloji ilişkisi; dünyada mitoloji; Türk mitolojisinin kaynakları; mitoloji ve şamanizm; Türk mitolojisi-totemizm-animizm; Türk mitolojisine dair metin örnekleri; Türk mitolojisinde hayvan sembolizmi; mitoloji ve resim sanatı.

Yazı

Çeşitli yazı türleri ile ilgili (dik temel yazı büyük ve küçük harfler, eğik temel yazı büyük ve küçük harfler, dik el yazısı, eğik el yazısı, dik ve eğik dekoratif yazılar, noylant yazı vb.) bilgi ve beceriler, yazı türleri ile blok uygulamaları, gelişen teknoloji içerisinde yazının kullanımı, üsluplaşma ve güzel yazı yazma becerisi kazandırmaya dönük çalışmaları kapsar; yazının bir sanat unsuru olduğu kavratılarak tipografi ve kaligrafi ile ilgili örnekler incelenir; harf anatomisi, harf metaforu, harflerin biçimsel tarihi, sınıflandırma düzeni, kompozisyon ve sayfa düzeni, okunaklılık, okunurluk ve tipografik ifade oluşturma üzerinde durulur; güncel sanatla ilişkilendirilerek disiplinler arası yaklaşımlarla farklı uygulamaların gerçekleştirilmesi sağlanır; görsel kültür kapsamında bu ders öğrencilerin çeşitli görüntü, nesne ve alanlara uygulayabilecekleri tasarımları da kapsar.

EK 9: Genel Kültür Seçmeli Dersler

GK

GENEL KÜLTÜR SEÇMELİ DERSLERİ

Bağımlılık ve Bağımlılıkla Mücadele

Temel kavramlar ve tanımlar; bağımlılık türleri (madde bağımlılığı, teknoloji bağımlılığı vb.); bağımlılığın nedenleri; kişiyi madde bağımlılığı sürecine hazırlayan aile, akran grubu ve toplumsal bağlamda risk etmenleri; bağımlı çocuk, ergen ve yetişkinlerde iletişim becerileri; bağımlılıkta sosyal hizmetin rolü; bağımlılık ile ilgili modeller; bağımlılığı önleme çabası; bağımlılığın sonuçları; bağımlılık ile mücadelede ulusal politika ve strateji yöntemleri; yeniden uyum süreci.

Beslenme ve Sağlık

Doğal ve sağlıklı beslenme; obezite ile mücadele; gıda katkı maddeleri; sağlıklı yaşam ve egzersiz; büyüme ve gelişme; sağlıklı cinsel yaşam; bağımlılıkla mücadele (tütün, alkol, madde bağımlılığı vb.); trafik, afet ve ilkyardım.

Bilim Tarihi ve Felsefesi

Bilim, felsefe, bilimsel yöntem; Antik Yunan, Ortaçağ Avrupası, Skolastik felsefe ve bilim; İslam kültür coğrafyasında bilim ve felsefe; Mezopotamya'da bilim; Rönesans Avrupası'nda bilim ve felsefe; aydınlanma çağında bilim ve felsefe; bilimlerin sınıflandırılması; bilim, bilimcilik (bilimizm), ideoloji, etik ve din ilişkileri; bilim ve paradigmlar; Viyana ve Frankfurt düşünce okulları; yirminci ve yirmi birinci yüzyıllarda bilim eleştirileri.

Bilim ve Araştırma Etiği

Bilim, bilimin doğası, gelişimi ve bilimsel araştırma; etik kavramı ve etik teorileri; araştırma ve yayın etiği; araştırma sürecinde etik dışı davranışlar ve etik ihlalleri; yazarlık ve telifte ilgili etik sorunlar; taraflı yayın, editörlük, hakemlik ve etik; yayın etiği ve yayın sürecinde etik dışı davranışlar; araştırma ve yayın etiğiyle ilgili yasal mevzuat ve kurullar; etik ihlallerin tespitinde izlenecek yollar; sık görülen araştırma, yayın etiği ihlalleri ve bunları önlemeye dönük yöntemler.

Ekonomi ve Girişimcilik

Ekonomi biliminin temel kavramları ve ekonomik sistemler; işletme ve işletme yönetiminin temel kavramları; işletmenin kuruluşu, amaçları ve hukuki yapısı; işletmelerde yönetim süreçleri ve işlevleri; insan kaynakları ve diğer kaynakların yönetimi; girişimci ve girişimcilik kavramları, girişimcilikte başarı faktörleri; girişimcilik kültürü, girişimcilik süreci ve girişimcilik türleri; kariyer planlama, özgün fikirler, sıra dışı örnekler; Türk Patent ve Marka Kurumu; Sınai Mülkiyet Kanunu; küçük ve orta boyutlu işletmeler; küçük işletmelerde yönetim süreçleri ve işlevleri; iş fikri geliştirme, yenilik ve inovasyon, iş planı yapma, iş planının öğeleri, yazılması ve sunumu; belirli bir alanda ve konuda girişimcilikle ilgili bir proje hazırlama.

Geleneksel Türk El Sanatları

Geleneksel Türk sanatlarıyla ilgili terim ve kavramlar; geleneksel Türk sanatlarının önemi; birey, toplum ve ülke ekonomisine katkıları; Geleneksel Türk sanatlarının tarihi gelişimi (Hunlar, Gök-türkler, Uygurlar, Selçuklular, Beylikler ve Osmanlı Dönemi); Ahilik ve Lonca Teşkilatı; Cumhuriyet dönemi Türk sanatlarıyla ilgili kurum ve kuruluşlar; geleneksel sanatların hammadde ve yapım tekniklerine göre sınıflandırılması; geleneksel dokuma (halı-kilim, kumaş vb.), baskı, örgü, keçe, cam (vitray, zücadeye, boncuk vb.) sanatları; metal (demir, bakır, gümüş ve altın vb.) sanatları; ağaç (kündekari, oyma ve sedef kakma) sanatları; çini-seramik ve taş işlemeçiliği sanatları; geleneksel Türk sanatlarının eğitimi, üretimi ve pazarlanması.

İnsan Hakları ve Demokrasi

İnsan hakları kavramı ve tarihi gelişimi; insan haklarının türleri; demokrasi anlayışları, ilkeleri, yaklaşımları ve insan hakları; demokrasi eğitimi ve demokratik eğitim; aile ve demokrasi eğitimi; insan hakkı olarak eğitim; okulöncesi eğitim ve demokrasi eğitimi; ilkökul eğitim programı ve demokrasi eğitimi; orta öğretimde demokrasi eğitimi; yükseköğretim ve demokrasi eğitimi; demokratik okul ve sınıf ortamı.

İnsan İlişkileri ve İletişim

İnsanlar arası ilişkilerin tanımı ve sınıflandırılması; insanlar arası ilişkilerle ilgili kuramsal yaklaşımlar (psikanalitik, bağlanma, çağdaş teoriler); kişilerarası ilişkilerle ilgili kuramsal yaklaşımlar (sosyal, psikolojik, bilişsel kuramlar); gelişimsel süreç olarak kişilerarası ilişkiler (bebeklik ve çocukluk dönemleri, ergenlik ve yetişkinlik dönemleri); insanlar arası ilişkilerde etkili olan faktörler; cinsiyet, cinsiyet rolleri ve kişilerarası ilişkiler; kişilerarası ilişkilerde kendini uyarlama ve kendini açma; iletişim ve iletişim hataları; etkili iletişim becerileri; kişilerarası problemler, çatışma ve çatışma çözüm yaklaşımları; kültürler arası farklılaşma yönünden insan ilişkileri.

Kariyer Planlama ve Geliştirme

Kariyer kavramı, kariyer planlama ve aşamaları; bireysel kariyer gelişimi, kariyer stratejisinin oluşturulması; kariyer planlama modeli, ilgili öğretmenlik alanlarında kariyer seçenekleri; özgeçmiş hazırlama ve özgeçmiş çeşitleri, CV formatı ve örnekleri, CV hazırlamada dikkat edilecek noktalar; kapak yazıları, tanıtım mektupları, iş görüşmesi, amaçları, yöntem ve türleri, görüşmeye hazırlık ve görüşme aşamaları; görüşmelerde karşılaşılabilecek durumlar; soru tipleri, vücut dili-bedensel işaretler.

Kültür ve Dil

Dil ve kültürle ilgili temel kavramlar; kültürün kaynakları ve öğeleri; sözlü ve yazılı kültür; maddi ve manevi kültür; bireysel ve toplumsal açılardan kültür, birleştirici ve ayırtıcı olarak kültür; kültürlenme, kültürleşme, kültürel yayılma ve uyum; bilişsel, sembolik, yapısal-işlevsel yaklaşımlar açısından kültür; semboller sistemi olarak dil; bireysel açıdan dil ve dil edinimi; dilin insan bilincine etkisi; kültür, dil, bilgi ve realite arasındaki ilişki; dilin bilgiyi ve kültürü taşıma, toplumsal ilişki ve iletişim kurma işlevi; dil ve kültürün gelişimi ve aktarımı; ulusal kimlik ve dil; kültür ve dildeki değiş-

melerin dinamikleri; kültür ve dildeki değişmelerin karşılıklı etkileşimi tartışmaları; milli kültürler; küreselleşme, çok dillilik ve çok kültürlülük.

Medya Okuryazarlığı

Bilgi okuryazarlığı; internet ve sosyal medyanın bilinçli kullanımı; sosyal medyanın bireyler üzerindeki etkileri; bilgi yayma ve yanıtma gücü; haber yayma gücü; medya ve algı yönetimi; medya ve internete yönelik hukuki haklar ve sorumluluklar; telif hakkı; kişilik hakkı; bilgi gizliliği; gizlilik ihlali; medyada dil kullanımı; haberlerin değeri ve nitelik analizi; popüler kültür; medyada kadın ve erkek rolleri; tüketim kültürü ve reklamlar; medyada stereotipleştirme.

Mesleki İngilizce

Temel İngilizce okuma-yazma-dinleme becerileri; çocuk gelişimi ve evreleri ile ilgili temel kavramlar; temel eğitim ve ortaöğretimle ilgili temel kavramlar; eğitim bilimleri ile ilgili temel kavramlar; öğrenci-ebeveyn-öğretmen arasında diyalog örnekleri; akademik içerikli metinleri dinleme ve anlama teknikleri (youtube, teachertube, tedx konuşmaları vd.); profesyonel gelişim amaçlı sözel beceriler (kelime bilgisi, kalıplar vd.); yazma becerileri (dilekçe yazma, rapor hazırlama, cv oluşturma, kısa mesaj yazma, ders hedefleri oluşturma vd.); okuma becerileri (web 2.0 araçları kullanarak yazılı metinleri okuma vb.); ilgili öğretmenlik alanında çeviri çalışmaları.

Sanat ve Estetik

Sanat, güzel sanatlar, zanaat ve kültür; sanat ve eğitim; sanat, yaratıcılık ve sanat eseri; sanat felsefesi ve estetik; sanat ve estetik kuramları; sanat eleştirisi; sanat tarihi, modernlik öncesi, modern ve post-modern dönemlerde sanat; sanat ve toplumsal bağlam; sanat ve gündelik hayat; Türk-İslam sanatı-estetigi ve sanat eserleri; toplumsal değişme sürecinde sanat ve zanaatçının konumu; Türkiye'de sanatın gelişimi; günümüzde sanat anlayışları; medeniyet inşası ve sanat; sanat, estetik ve ahlak.

Türk Halk Oyunları

Folklorun tanımı; ritim ve algılama çalışmaları, oyun ve halk oyunu- figür çalışmaları; halk oyunlarında yöresel farklılıklar figür çalışmaları, yöresel figürler, bar türü yöresel figür öğrenme, halay ve kaşık türü yöresel figür öğrenme, horon ve karşılama türü yöresel figür öğrenme, zeybek türü yöresel figür öğrenme; öğrenilen oyunların, tavrı ve oynanış şekilleri hakkında çalışmalar; halk oyunlarının sahnelenmesi, sahneleme türleri ve farklılıkları

Türk İşaret Dili

İşaret diliyle ilgili temel kavramlar; Türk işaret dili, tarihi ve özellikleri; Türk işaret dilinde harfler; ses bilgisi; işaretin iç yapısı, eşzamanlılık ve ardışıklık; ses bilgisi açısından el alfabesi; işaret dilinde şekil bilgisi, işaretin yapılanışı ve biçimlenişi; sözcük sınıfları ve zamirler; işaret dilinde söz dizimi; sözcük dizilişi, cümle türleri; soru cümleleri; işaret dilinde anlambilim; anlam ve gönderim, anlam türleri, deyimler; Türk işaret dili ile karşılıklı konuşma.

Türk Kültür Coğrafyası

Kültür, insan ve toplum; Türk kültürü ve Türk uygarlığı; Türkler hakkındaki ilk etnografik kaynaklar; Tarihte Türk devletleri; Türklerde devlet, idari, askeri ve sosyal yapı; Türklerde halk inançları ve mitoloji; Türklerde insan ve mekân ilişkisi; Türklerde sözlü, yazılı ve maddi kültür; Türklerde aile yapısı; Türk tarihinde yaşanan göçlerin demografik ve kültürel sonuçları; Türk kültürünün yayılma alanları ve komşu coğrafyalar üzerindeki etkisi; Türkiye'nin sahip olduğu somut ve somut olmayan kültürel miras; doğal ve kültürel mirasın gelecek kuşaklara aktarılması.

Türk Sanatı Tarihi

Hun Sanatı'ndan, Göktürk, Uygur, Karahanlı, Gazneli, Büyük Selçuklu, Anadolu Selçuklu, Beylikler ve Osmanlı dönemine kadar sanat üslupları, bu dönemlere ait mimari, heykel ve resim örnekleri karşılaştırmalı olarak incelenir; Cumhuriyet Dönemi Sanatı'ndan başlayarak günümüz Türk sanat eserleri ve sanatçıları.

EK 10: Meslek Bilgisi Seçmeli Dersler

Eğitim Tarihi

Antik dönemde (Eski Mısır, Mezopotamya, Anadolu, Hint, Çin, Antik Yunan ve Roma uygarlıklarında) eğitim; Orta Çağ ve Yeni Çağda Doğu, Batı ve İslam toplumlarında eğitim; Rönesans, Reform, Aydınlanma Hareketleri ve eğitim; Endüstri Çağı ve Modern Dönemde eğitim; İslam kültür ve medeniyetinin Batı medeniyeti ile ilişkileri; millî/ulus devletlerin doğması ve millî eğitim sistemlerinin gelişmesi; post-modern toplum tartışmaları ve eğitim; Antik dönemden bugüne dünyada eğitimde yaşanan temel değişimler ve dönüşümler.

Eğitimde Drama

Drama ve yaratıcı dramanın temel kavramları (drama, yaratıcılık, yaratıcı drama, oyun ve tiyatro pedagojisi, iletişim-etkileşim, rol oynama, doğaçlama, eylem, dramatik oyun, çocuk tiyatrosu, kukla, pandomim vb.); yaratıcı dramanın aşamaları, boyutları ve öğeleri; rol oynama ve doğaçlama; yaratıcı dramanın tarihçesi; toplumsal olaylar ve yaratıcı drama ilişkisi; eğitimde dramanın uygulama basamakları; eğitimde dramada yararlanılabilecek kaynaklar; yaratıcı drama ders planının hazırlanması ve uygulanması; dramanın bireysel ve sosyal gelişime katkısı.

Eğitimde Program Dışı Etkinlikler

Eğitimde formal program ve program dışı etkinlikler/ örtük program kavramları; örtük programla ilgili yaklaşımlar; bilişsel ve duyuşsal alan öğrenmeleri ve örtük program; bir ritüel yeri olarak okul; okulda program dışı etkinlikler olarak okul törenleri; okulda sosyal, kültürel, sportif ve sanatsal etkinliklerin önemi ve yönetimi; değerler eğitiminde örtük programın yeri ve önemi; değerler eğitimi açısından program dışı (anma, kutlama, buluşma, mezuniyet vd.) etkinlikler.

Eğitimde Program Geliştirme

Program geliştirmeyle ilgili temel kavramlar; program geliştirmenin teorik temelleri; program türleri; öğretim programlarının felsefi, sosyal, tarihî, psikolojik ve ekonomik temelleri; program geliştirme ve öğretim programlarının özellikleri; program geliştirmenin aşamaları; programın temel öğeleri (hedef, içerik, süreç, değerlendirme) ve öğeler arasındaki ilişkiler; hedeflerin sınıflandırılması ve programın öğeleriyle ilişkisi; içerik düzenleme yaklaşımları; eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesi; program geliştirme süreci ve modelleri; eğitim programı tasarım yaklaşımları; program değerlendirme modelleri; program okur-yazarlığı; öğretim programlarının geliştirilmesinde öğretmenlerin görev ve sorumlulukları; MEB öğretim programlarının özellikleri; öğretim programlarının uygulanması; dünyada ve Türkiye’de program geliştirmede yeni yaklaşımlar ve yönelimler.

Eğitimde Proje Hazırlama

Proje kavramı ve proje türleri; öğretim programları ve proje tabanlı öğrenme; okullarda proje programları (TÜRİTAK, AB ve diğerleri); proje için konu seçimi; literatür taraması; projede mantıksal çerçeve; projenin planlanması ve yönetimi; projede bilimsel yöntemin uygulanması; proje raporu hazırlama ve geliştirme; proje raporunu sonuçlandırma; proje değerlendirme ve iyi örneklerin incelenmesi; proje sunumları, poster ve broşür tasarlama teknikleri.

Eleştirel ve Analitik Düşünme

Temel kavramlar ve tanımlar; düşünme organı olarak beyin, düşünme biçimleri ve düşünmenin gruplandırılması; istemsiz düşünme ve özellikleri; istemli düşünme ve özellikleri; istemli düşünmenin yöntemleri; eleştirel ve analitik düşünme; eleştirel ve analitik düşünmenin temel özellikleri ve kriterleri, eleştirel ve analitik düşünmenin aşamaları; eleştirel ve analitik düşünmeyi etkileyen faktörler; eleştirel ve analitik düşünmenin kapsamı; eleştirel ve analitik okuma; eleştirel ve analitik dinleme; eleştirel ve analitik yazma.

Hastanede Yatan Çocukların Eğitimi

Hastanede yatan çocukları yaş gruplarına göre gelişim özellikleri, ilgi ve ihtiyaçları, ruhsal durumları; hastane personeli, çocuk ve aile arasındaki etkileşim; hastaneye hazırlayıcı eğitim, teşhis, tedavi ve ameliyata hazırlama; hastanede yatan çocuklara yönelik oyun, müzik, sanat, drama, matematik, hikâye vb. etkinlik planı hazırlama ve uygulama; hastane okulları ile ölümcül hastalığı olan çocuklar, aileleri ve personel arasındaki etkileşim.

Kapsayıcı Eğitim

Kapsayıcılık ve kapsayıcılığın içeriği; kapsayıcı eğitim: tanımı, içeriği ve önemi; kapsayıcı eğitimin hukuki dayanakları; ulusal ve uluslararası mevzuat; kapsayıcı eğitimde yaklaşım ve standartlar; kapsayıcı eğitimde öğretmen rolleri; kapsayıcı öğretim programı ve materyalleri; kapsayıcı eğitimde tutum ve değerler; kapsayıcı okul ve sınıf; kapsayıcı eğitim için eylem planı hazırlama; kapsayıcı eğitim uygulamaları: öğrencileri farklılaştıran özellikler, etkili iletişim, kullanılan dil, psiko-sosyal destek, öğretimi farklılaştırma ve örnekler, yöntemler ve teknikler, öğretimi planlama, ders materyallerinde kapsayıcılık ve kapsayıcı etkinliklerin seçimi; ders tasarlama uygulamaları.

Karakter ve Değer Eğitimi

Kavramsal çerçeve: Karakter, kişilik/şahsiyet, değer, erdem, ahlak, huy, mizaç vd.; karakter gelişimi ve eğitimi; karakter gelişiminde ve eğitiminde aile, çevre ve okul; değerlerin tanımı ve sınıflandırılması; değerlerin kaynakları ve bireysel, toplumsal, kültürel, dini, ahlaki temelleri; karakter ve değer eğitimi yaklaşım ve uygulamaları; karakter ve değer eğitiminde kültürlerarası farklılaşma ve birlikte yaşama kültürü; eğitim felsefesi ve hedefleri yönünden karakter ve değer eğitimi; karakter/değer eğitiminde öğretim yöntemleri ve teknikleri; modern ve çok kültürlü toplumlarda değerler krizi ve eğitim; insanı-kültürel kalkınma sürecinde değer eğitimi; Türk eğitim ve kültür tarihinden değer eğitimiyle ilgili örnekler, Türkiye’de değerler eğitimi uygulamaları ve araştırmaları; karakter ve değer eğitiminde rol model olarak öğretmen.

Karşılaştırmalı Eğitim

Karşılaştırmalı eğitimin tanımı, kapsamı, tarihçesi; karşılaştırmalı eğitimde yöntem ve araştırma; farklı ülkelerin eğitim sistemlerinin yapı, işleyiş, okul kademeleri, insan kaynakları, eğitimin finansmanı, eğitimde özelleşme, eğitimde politika oluşturma, planlama ve uygulama yönlerinden karşılaştırılması; farklı ülkelerde eğitimde cinsiyet, sosyal adalet ve eşitlik; farklı ülkelerde eğitimde reform ve yenileşme girişimleri; farklı ülkelerde öğretmen ve eğitim/okul yöneticisi yetiştirme sistemleri; eğitimde küreselleşme ve uluslararasılaşma; eğitimle ilgili uluslararası sınavlar, kurumlar ve kuruluşlar.

Mikro Öğretim

Etkili öğretim ve öğrenmeyle ilgili temel kavramlar ve ilkeler; öğretmenlerin mesleki yeterlik, tutum, rol ve davranışları; ders planı hazırlama; mikro öğretim yönteminin kapsamı, yararları ve sınırlılıkları; konuya uygun aktif öğrenme etkinlikleri hazırlama; sınıfta örnek ders anlatma uygulamaları; ders sunumlarının videoya kaydedilmesi; kayıtlardan yararlanarak dersin değerlendirilmesi; hazırlanan etkinliklerin ve ders anlatımlarının geliştirilmesi.

Müze Eğitimi

Müzenin tanımı ve özellikleri, müzelerde sergileme; müze ve müze eğitimi; müze türleri; Türk müzeciliğinin gelişimi; dünyada müzeciliğin tarihine genel bir bakış; müze, sanat, kültür ve uygarlık ilişkisi; müze ve sanat eğitimi; müze ve toplum; müzelerin tarih bilincine katkısı; tarihi eserlere sahip çıkma; Dünyada ve Türkiye'de çağdaş müzecilik.

Okul Dışı Öğrenme Ortamları

Okul dışı eğitim ve öğrenme kavramları; okul dışı öğrenmenin kapsamı ve önemi; okul dışı ortamlarda öğretim; okul dışı öğrenme ortamlarına uygun öğretim yöntem, teknikleri (proje tabanlı öğrenme, istasyon tekniği vb.) ve öğretim materyalleri; okul dışı öğrenme ortamları (müzeler, bilim merkezleri, hayvanat bahçeleri, botanik bahçeleri, planetaryumlar, sanayi kuruluşları, millî parklar, bilim şenlikleri, bilim kampları, doğal ortamlar vb.); okul dışı öğrenme alan ve ortamlarının geliştirilmesi; okul dışı öğrenme etkinliklerinin planlanması, uygulanması ve değerlendirilmesi.

Öğrenme Güçlüğü

Öğrenme güçlüğü'nün tanımı, özellikleri ve sınıflandırılması; Eğitsel, psikolojik, tıbbi etmenler; yaygınlık ve görülme sıklığı; öğrenme güçlüğü'nün nedenleri; erken müdahale; müdahaleye tepki modeli; tarama/tanıma: tıbbi, gelişimsel ve eğitsel tarama/tanıma; akademik ve akademik olmayan özellikler; ekip ve işbirliği; eğitim-öğretim ortamları; bilimsel dayanağı olan uygulamalar; okuma, yazma ve matematik becerilerini destekleme; akademik olmayan becerileri destekleme.

Öğretimi Bireyselleştirme ve Uyarlama

Bireyselleştirme kavramı ve eğitimdeki önemi; bireyselleştirme için yapılması gerekenler: müfredatta dayalı değerlendirme, kaba değerlendirme, ölçüt bağımlı ölçme aracı hazırlama, değerlendirmede uyulması gereken kurallar; uzun dönemli ve kısa dönemli öğretim amaçları belirleme; kaynaştırma/bütünleştirme için sınıf ve okullarda yapılabilecek düzenlemeler; öğretimi uyarlama; kaynaştırma/bütünleştirme sınıflarında bireyselleştirme ve uyarlama örnekleri.

Sürdürülebilir Kalkınma ve Eğitim

Sürdürülebilirlik kavramı ve kullanım alanları; sosyal bilimler ve fen bilimleri yönünden sürdürülebilirlik; toplumsal değişim bağlamında sürdürülebilirlik; eğitim ve sürdürülebilirlik; insanlığın geleceği ve sürdürülebilirlik; göç, yoksulluk ve eşitsizlik; sürdürülebilir çevre; ekoloji, küresel çevre

sorunları ve sürdürülebilirlik; doğayla uyum içinde sürdürülebilir toplum; nüfus, ekonomik sistem ve doğal çevre; teknolojik gelişmeler, tüketim alışkanlıkları ve çevre; sosyal sorumluluk çalışmaları, somut ve somut olmayan kültürel miras yönünden sürdürülebilirlik; insan-doğa ilişkilerinin sürdürülebilirlik ekseninde yeniden düşünülmesi.

Yetişkin Eğitimi ve Hayat Boyu Öğrenme

Yetişkin eğitiminin tanımı ve kapsamı; yetişkin eğitimiyle ilişkili kavramlar (sürekli eğitim, halk eğitimi, yaygın eğitim, mesleki eğitim vd.); Türkiye'de yetişkin eğitiminin tarihsel gelişimi; yetişkin eğitimiyle ilgili yaklaşım ve modeller; yetişkinler ve öğrenme; hayat boyu öğrenmenin amacı, kapsamı ve tarihsel gelişim; Türk eğitim sisteminde hayat boyu öğrenme uygulamaları.

ÖZ GEÇMİŞ

Lisans

Anadolu Üniversitesi 2013-2017

Ön Lisans

Anadolu Üniversitesi (AÖF) 2014-2019

Radio ve TV Programcılığı

Meslek Deneyimi

Zonguldak TED Koleji 2022-...

İstanbul Ümraniye Atakent Uğur Okulları 2019-2022

İstanbul Mimaroba Neşe Erberk Anaokulu 2018-2019